

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **126** Ljubljana, četrtek **18. 12. 2003**

Cena **1320 SIT** ISSN **1318-0576** Leto **XIII**

DRŽAVNI ZBOR

5382. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-A)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-A)

Razglašam zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. novembra 2003.

Št. 001-22-98/03
Ljubljana, dne 8. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SLOVENSKI OBVEŠČEVALNO-VARNOSTNI AGENCIJI (ZSOVA-A)

1. člen

V zakonu o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (Uradni list RS, št. 23/99, 56/02 – ZJU in 26/03 – ZPNOVS) se za 4. členom doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a člen

Za postopek izbire direktorja agencije se ne uporabljajo določbe zakona o javnih uslužbencih (Uradni list RS, št. 56/02 in 110/02 – ZDT-B).«.

2. člen

V prvem odstavku 5. člena se črta drugi stavek.

3. člen

Drugi odstavek 6. člena se spremeni tako, da se glasi:
»(2) Agencija posreduje podatke o svojih ugotovitvah pristojnim ministrstvom ter drugim organom državne uprave,

da bi ti lahko za izvrševanje njihovih zakonitih pristojnosti predlagali ali sprejeli določene ukrepe.«.

Na koncu tretjega odstavka se črta pika in doda besedilo »in za potrebe delovnih teles Državnega zbora za izvajanje nalog z njihovega delovnega področja.«.

4. člen

V prvem odstavku 9. člena, prvem odstavku 26. člena, 30. členu, 33. členu, drugem odstavku 36. člena, 37. členu in 39. členu, se beseda »delavec« nadomesti z besedama »javni uslužbenec« v ustreznem sklonu in številu.

5. člen

Za 11. členom se dodajo novi 11.a, 11.b., 11.c, 11.d, 11.e, 11.f in 11.g člen, ki se glasijo:

»11.a člen

(1) Agencija ima svojo službo varovanja, ki fizično in s pomočjo tehničnih sredstev varuje ograjeno območje, objekte in prostore Slovenske obveščevalno-varnostne agencije (v nadaljnjem besedilu: varovano območje).

(2) Pri izvajanju nalog varovanja sme varnostnik izvajati naslednje ukrepe:

- opozoriti osebo, naj odide z območja, iz objekta ali prostora, ki ga varuje, če se ta tam neupravičeno zadržuje;

- ugotoviti istovetnost osebe pri vstopu oziroma izstopu z varovanega območja, kadar je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, ki ga varuje, ali če tako določajo pravila na varovanem območju;

- površinsko pregledati vrhnja oblačila, notranjost vozila in prtljago osebe pri vstopu oziroma izstopu z varovanega območja, če je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, ki ga varuje, in če oseba s tem soglaša;

- prepričati osebi vstop v varovano območje oziroma izstop iz njega, če ta odkloni pregled iz prejšnje alineje, če nasprotuje ugotavljanju njene istovetnosti ali če so podani drugi razlogi, zaradi katerih je nujno potrebno, da se ji vstop v varovano območje oziroma izstop iz prepreči;

- zahtevati od osebe, ki ogroža varnost ljudi, premoženje ali red na varovanem območju, da s tem takoj preneha ali varovano območje zapusti;

- zadržati osebo, ki so jo zalotili pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca, do prihoda policije;

- uporabiti sredstva za vklepanje, če osebe iz prejšnje alineje ni moč zadržati drugače;

- uporabiti fizično silo, če osebi ne more drugače prepričati vstopa na varovano območje oziroma izstopa iz njega, prepričati neposrednega ogrožanja življenja ljudi ali premoženja, ki ga varuje, ali zadržati osebe do prihoda policije;

(3) Uporaba ukrepov iz tretje in četrte alinee prejšnjega odstavka zoper uradne osebe policije ter drugih uradnih oseb državnih organov, ko na varovanem območju opravljajo svoje uradne naloge, ni dovoljena.

11.b člen

(1) Uporaba ukrepov iz prejšnjega člena mora biti sorazmerna zakonitemu cilju njihove uporabe. Pri izvedbi ukrepov se nikogar ne sme mučiti ali z njim nečloveško ali ponižujoče ravnati.

(2) Varnostnik sme ukrepati samo tako, kot je določeno s tem zakonom, da z najmanjšimi škodljivimi posledicami doseže izvršitev naloge. Če je glede na okoliščine dopustno uporabiti več ukrepov, je dolžan uporabiti najprej tistega, ki osebi najmanj škoduje. Z uporabo ukrepa mora varnostnik prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil uporabljen, ali če ugotovi, da naloge tako ne bo mogel opraviti.

(3) Omejitev gibanja osebi s preprečitvijo izstopa (četrta alineja drugega odstavka 11.a člena) ali z zadržanjem osebe do prihoda policije (šesta alineja drugega odstavka 11.a člena) ne sme trajati več kot dve uri.

11.c člen

(1) Med opravljanjem nalog varovanja sme varnostnik nositi strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.

(2) Pri opravljanju nalog varovanja sme varnostnik uporabiti strelno orožje samo, če ne more drugače:

- zavarovati življenja ljudi;
- odvrniti napada na varovano osebo ali varovani objekt;
- odvrniti neposrednega protipravnega napada, s katerim je ogroženo njegovo življenje.

(3) Preden varnostnik uporabi strelno orožje, mora, kadar okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabil strelno orožje, opozoriti s klicem: »Stoj, streljal bom!« in z opozorilnim strelom.

11.d člen

(1) Varnostnik, ki osebi omeji gibanje (četrta in šesta alineja drugega odstavka 11.a člena), uporabi sredstva za vklepanje (sedma alineja drugega odstavka 11.a člena), fizično silo (osma alineja drugega odstavka 11.a člena) ali strelno orožje (drugi odstavek prejšnjega člena), je dolžan o tem takoj obvestiti policijsko postajo, na območju katere so bili ukrepi oziroma strelno orožje uporabljeni, in svojega neposrednega predstojnika.

(2) Če je oseba pri uporabi ukrepov oziroma strelnega orožja iz prejšnjega odstavka telesno poškodovana, tako da potrebuje medicinsko pomoč, je varnostnik dolžan poskrbeti, da jo čim prej dobi, in o tem takoj obvestiti policijsko postajo.

(3) Agencija je dolžna najkasneje v 24 urah od uporabe ukrepov iz prvega odstavka tega člena o tem pisno obvestiti policijsko postajo, na območju katere so bili ukrepi uporabljeni.

(4) Pisno obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati tudi podatke iz tretjega, četrtega in petega odstavka 18.a člena tega zakona.

11.e člen

Način izvajanja ukrepov varnostnikov iz tega zakona določi vlada na predlog direktorja agencije.

11.f člen

(1) Za varovanje varovanih območij in tajnih podatkov, ki se po določbah zakona, ki določa obravnavanje tajnih

podatkov, obravnavajo na teh območjih, se lahko namestijo in uporabljajo videonadzorni sistemi.

(2) O izvajanju ukrepa uporabe videonadzornega sistema agencija pisno obvesti zaposlene. Kjer je to mogoče, mora biti obvestilo o izvajanju ukrepa uporabe videonadzornega sistema vidno objavljeno na varovanem območju.

(3) Če želi posameznik pogledati posnetke, ki se nanašajo nanj, se njegov zahtevek rešuje na način, določen za varstvo osebnih podatkov.

(4) Način uporabe videonadzornega sistema, postopek odrejanja snemanja, ravnanje s posnetki ter vodenje razvidov in dnevnikov dela sistema ter nadzor določi direktor agencije.

11.g člen

(1) Uradne osebe agencije, ki neposredno izvajajo naloge tajnega pridobivanja podatkov, naloge obravnavanja tajnih podatkov na podlagi zakona in drugih predpisov, ki določajo tajne podatke, ali izvajajo druge naloge, pomembne za varnost nekaterih oseb in objektov, pri katerih obstaja povečana nevarnost za njihovo varnost, zdravje ali življenje, ter druge uradne osebe agencije, ki so posebej izpostavljene nevarnosti in ogroženosti ter jih določi direktor agencije, imajo pravico imeti in nositi službeno orožje ter strelivo (v nadaljnjem besedilu: orožje). Strelno orožje smejo uporabiti le ob pogojih, ki jih kazenski zakonik določa v zvezi s silobranom in skrajno silo.

(2) Način in pogoje nabave, posesti in nošenja orožja uradnih oseb agencije določi vlada.

(3) Uradne osebe agencije, ki so pooblaščenice za nošenje orožja, morajo biti za to posebej usposobljene. Program usposabljanja in postopek preizkusa znanja o ravnanju pri nošenju in uporabi orožja določi direktor agencije.«

6. člen

V 12. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Kadar agencija posreduje osebne podatke tujim obveščevalnim in varnostnim službam v skladu s tem zakonom, mora pred tem pridobiti zagotovila, da ima država, v katero podatke odnaša, urejeno varstvo osebnih podatkov in da bo tuja obveščevalna ali varnostna služba uporabila osebne podatke samo za namene, določene s tem zakonom.«

7. člen

Prvi odstavek 14. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Agencija v okviru razvida iz prejšnjega člena vodi zbirko podatkov o osebah, ki jih agencija sistematično operativno obravnava v določenem časovnem obdobju.«

Tretji odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»(3) Osebnih podatki iz prvega odstavka tega člena se shranjujejo in uporabljajo do zaključitve zadeve v razvidu, potem se iz zbirke osebnih podatkov izbrišejo oziroma blokirajo.«

8. člen

V 16. členu se besedilo »Državni organi in organizacije z javnimi pooblastili, ki upravljajo z osebnimi in drugimi podatki,« nadomesti z besedilom »Upravitelji zbirk osebnih podatkov«, besedi »brez nadomestila« pa se črtata.

Doda se nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Državni organi in organizacije z javnimi pooblastili posredujejo osebne podatke brezplačno.«

9. člen

Prvi odstavek 17. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Kadar agencija zbira osebne in druge podatke po določbah 14. člena tega zakona, o tem ni dolžna

obvestiti posameznika, na katerega se podatki nanašajo, posameznik pa nima pravice do vpogleda v zbirko osebnih podatkov.«.

Za prvim odstavkom se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»(2) Pravici posameznika iz prejšnjega odstavka se lahko omeji na način iz prejšnjega odstavka le, če bi to onemogočilo ali otežilo izvršitev naloge.«.

V dosedanjem drugem odstavku, ki postane tretji odstavek, se besedilo »državni organi in organizacije z javnimi pooblastili« nadomesti z besedilom »upravljalci zbirk osebnih podatkov«.

10. člen

Za 18. členom se doda nov 18.a člen, ki se glasi:

»18.a člen

(1) Agencija upravlja tudi evidenco o vstopih oseb v objekte agencije in na območje okolišev teh objektov in njihovem gibanju po njih, evidenco zadržanih oseb, evidenco uporabe fizične sile in sredstev za vklepanje ter evidenco uporabe strelnega orožja.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje podatke o posnetku videonadzornega sistema (sliko oziroma glas), osebno ime, naslov, številko in podatke o vrsti osebnega dokumenta, času vstopa na varovano območje in izstopa z njega ter razlog vstopa na varovano območje.

(3) Evidenca zadržanih oseb vsebuje podatke o zadržani osebi (osebno ime, rojstni podatki, začasno ali stalno bivališče), razlogu, času in kraju zadržanja, času obvestila policije in predaje zadržane osebe policiji, morebitnih telesnih poškodbah in uporabi sredstev za vklepanje.

(4) Evidenca uporabe fizične sile in sredstev za vklepanje vsebuje podatke o varnostniku, ki je uporabil fizično silo oziroma sredstva za vklepanje (osebno ime, rojstni podatki), razlogu, načinu, kraju in času uporabe fizične sile oziroma sredstev za vklepanje, obvestilu policijske postaje ter morebitnih telesnih poškodbah.

(5) Evidenca uporabe strelnega orožja vsebuje podatke o uradni osebi agencije, ki je uporabila strelno orožje (osebno ime, rojstni podatki), razlogu, načinu, kraju in času uporabe strelnega orožja, obvestilu policijske postaje ter morebitnih telesnih poškodbah.

(6) Podatki iz drugega odstavka tega člena se hranijo največ tri mesece, nato se uničijo. Če obstaja sum storitve kaznivega dejanja, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti, se ti podatki hranijo največ eno leto, nato se uničijo.

(7) Podatki v evidenci iz tretjega odstavka tega člena se hranijo še pet let po vnosu podatkov o zadržanju osebe.

(8) Podatki v evidenci iz četrtega in petega odstavka tega člena se hranijo še pet let po uporabi fizične sile, sredstev za vklepanje in strelnega orožja.

(9) Po preteku rokov iz sedmega in osmega odstavka tega člena agencija podatke arhivira v skladu z zakonom, ki ureja arhivska gradiva in arhive.«.

11. člen

Četrty odstavek 24. člena se črta.

Dosedanji peti odstavek, ki postane četrty odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

»(4) Podatki, pridobljeni z uporabo posebne oblike pridobivanja podatkov iz prvega odstavka tega člena, ki niso uporabni, oziroma se ne nanašajo na razloge, zaradi katerih je bila odrejena posebna oblika pridobivanja podatkov, se po vpogledu predsednika okrožnega sodišča, na območju katerega ima agencija sedež, nemudoma uničijo. Ostali po-

datki se po vpogledu predsednika okrožnega sodišča, na območju katerega ima agencija sedež, v razvidu agencije hranijo do zaključitve zadeve.«.

Za četrtyim odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

»(5) Po zaključitvi zadeve v razvidu obvesti direktor agencije osebo, na katero se je posebna oblika nanašala, da ima pravico seznaniti se s pridobljenim gradivom, v primerih večjega obsega tega gradiva pa s poročilom, ki obsega povzetek zbranega gradiva. Če je mogoče utemeljeno sklepati, da bo zaradi seznanitve z gradivom nastala nevarnost za življenje ali zdravje ljudi ali za nacionalno varnost, lahko direktor agencije odloči, da osebe z vsebino pridobljenega gradiva ne bo seznanil.«.

12. člen

Za 24. členom se dodata nova 24.a in 24.b člen, ki se glasita:

»24.a člen

(1) V primerih in pod pogoji iz 24. člena tega zakona lahko pristojno sodišče dovoli tudi nadzorovanje telekomunikacij v Republiki Sloveniji z izpisom telekomunikacijskega prometa.

(2) Izpis telekomunikacijskega prometa obsega izpis vseh dohodnih in odhodnih klicev na telekomunikacijskem sredstvu, vključno s podatki o lastnikih oziroma uporabnikih telekomunikacijskih sredstev, s katerimi se je oziroma se bo opravljal telekomunikacijski promet, četudi so tajni.

(3) Ne glede na omejitve iz tretjega odstavka prejšnjega člena se pridobitev izpisa telekomunikacijskega prometa lahko dovoli za največ šest mesecev.

24.b člen

(1) Operaterji telekomunikacijskih storitev in izvajalci poštних storitev morajo agenciji omogočiti ter zagotoviti pogoje za izvršitev sodno odobrenih posebnih oblik pridobivanja podatkov, operaterji telekomunikacij pa tudi omogočiti in zagotoviti pogoje za izvršitev posebnih oblik pridobivanja podatkov, ki se ne odobravajo s sodno odločbo.

(2) Operaterji telekomunikacijskih storitev so v zvezi z nadzorom telekomunikacijskega prometa, ne glede na določbe zakona, ki ureja nadzor telekomunikacijskega prometa, poleg dolžnosti, določenih z zakonom, ki ureja telekomunikacije, dolžni tudi:

– na pisno zahtevo direktorja agencije, sporočiti podatke o naročniku telekomunikacijskega priključka, čeprav je tajen;

– na podlagi odredbe sodišča sporočiti podatke (številko ali identifikacijo kličočega in klicanega, naslov naročnika in tip terminala, vrsto, datum, čas in trajanje klica oziroma količino prenesenih podatkov), ki se nanašajo na naročnika in uporabnika ter so potrebni za vzpostavljjanje zveze;

– zagotoviti na svojem omrežju ustrezno programsko opremo in primeren vmesnik za nadzor telekomunikacijskega prometa na način, v obsegu in trajanju, kot to določa odredba pristojnega sodišča ali odredba direktorja agencije.«.

13. člen

V prvem odstavku 26. člena se črtajo besede »v državnih organih«, beseda »zaščito« pa se nadomesti z besedo »zdravje«.

14. člen

Prvi odstavek 27. člena se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Delovno razmerje za opravljanje nalog v agenciji lahko sklene oseba, ki poleg pogojev, določenih v predpi-

sih, ki urejajo sklenitev delovnega razmerja javnih uslužben-
cev, izpolnjuje še naslednje pogoje:

1. da je v skladu z določbami akta o sistemizaciji delov-
nih mest ustrezno psihično in telesno pripravljena;

2. da ni bila pravnomočno obsojena zaradi naklepne-
ga kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni
dolžnosti ali ni bila pravnomočno obsojena na nepogojno
kazen zapora v trajanju več kot tri mesece;

3. da je izključno državljan Republike Slovenije s stal-
nim prebivališčem v Republiki Sloveniji;

4. da je bila varnostno preverjena in njena zaposlitev
ne pomeni varnostnega tveganja za agencijo.«.

Za drugim odstavkom se dodajo novi tretji, četrti, peti,
šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

»(3) Če zoper kandidata, ki želi skleniti delovno ra-
zmerje v agenciji, teče kazenski postopek zaradi kaznivega
dejanja iz 2. točke prvega odstavka tega člena, se odloči-
tev, ali oseba izpolnjuje pogoje, odloži do pravnomočnosti
sodbe v tem postopku.

(4) Preverjanje podatkov (v nadaljnjem besedilu: varno-
stno preverjanje) obsega preveritev podatkov, določenih s
predpisi za pridobitev dovoljenja za dostop do tajnih podat-
kov, ter podatkov, določenih s tem zakonom.

(5) Pri varnostnem preverjanju se pri ugotavljanju psi-
hične in telesne pripravljenosti preverjajo tudi odvisnost od
alkohola in narkotičnih sredstev, kar se preverja v zdravstve-
ni organizaciji, ki jo določi agencija.

(6) Pri varnostnem preverjanju uslužbenecv agencije
za dostop do tajnih podatkov TAJNO in STROGO TAJNO se
opravi tudi varnostno preverjanje v skladu z določbami tega
zakona.

(7) Za osebo, ki ne privoli v varnostno preverjanje, se
šteje, da ne izpolnjuje varnostnih pogojev za sklenitev de-
lovne razmerja v agenciji.«.

15. člen

Za 27. členom se doda nov 27.a člen, ki se glasi:

»27.a člen

Varnostno tveganje v smislu 4. točke prvega odstavka
prejšnjega člena pomeni, da dejansko ugotovljene okolišči-
ne iz varnostnega preverjanja kažejo na:

- utemeljene dvome o zanesljivosti posameznika za
izvajanje nalog v agenciji,
- posebno ogroženost agencije zaradi poskusov nave-
zovanja stikov in poskusov rekrutiranja tujih obveščevalnih
služb, zlasti na podlagi izsiljevanja,
- utemeljene dvome nad opredelitvijo posameznika za
svobodno in demokratično ustavno ureditev ali nad tem, da
se je v vsakem času pripravljen zavzemati za njeno ohrani-
tev.«.

16. člen

31. člen se črta.

17. člen

32. člen se spremeni tako, da se glasi:

»32. člen

(1) Uradna oseba agencije je zaradi nemotenega oprav-
ljanja nalog agencije lahko začasno premeščena na delo v
diplomatsko-konzularno ali drugo predstavništvo pravne ose-
be iz Republike Slovenije v tujini ali v organ mednarodne
organizacije.

(2) Podrobnosti, ki se nanašajo na naloge uradne ose-
be ter na pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, se
uredijo s sporazumom med direktorjem agencije in pred-

stojnikom državnega organa, pristojnega za zunanje zade-
ve, predstojnikom drugega predstavništva pravne osebe iz
Republike Slovenije v tujini ali po postopku, predvidenem za
imenovanje predstavnikov Republike Slovenije v mednaro-
dnih organizacijah in z aneksom k pogodbi o zaposlitvi.«.

18. člen

V 35. členu se za besedama »sindikata se« doda be-
seda »lahko«, beseda »podpišeta« pa se nadomesti z bese-
do »skleneta«.

19. člen

Za prvim odstavkom 37. člena se doda nov drugi od-
stavek, ki se glasi:

»(2) Uradna oseba agencije mora direktorja obvestiti o
vsakem opravljanju pridobitne dejavnosti, tudi če gre za
pridobitno dejavnost pedagoškega, umetniškega in publici-
stičnega dela oziroma kulturne dejavnosti. Opustitev nave-
dene dolžnosti pomeni hujšo kršitev delovnih obveznosti.«.

Dosedanji drugi odstavek postane tretji odstavek.

20. člen

Za 40. členom se dodajo naslov novega 6.a poglavja
ter nova 40.a in 40.b člen, ki se glasijo:

»6.a IZOBRAŽEVANJE, IZPOPOLNJEVANJE IN USPOSABLJANJE

40.a člen

(1) Agencija skrbi za načrtovanje in izvajanje izobraže-
vanja, izpopolnjevanja in usposabljanja za svoje potrebe.

(2) Izobraževanje poteka po javnoveljavnih izobraževal-
nih programih za pridobitev višje strokovne in visokošolske
izobrazbe ter po programih poklicnega izpopolnjevanja in
usposabljanja ter specializacije.

(3) Agencija lahko z visokošolskim zavodom sodeluje
pri izobraževanju svojih uslužbenecv po veljavnih študijskih
programih, njeni uslužbenci pa lahko sodelujejo v izobraže-
valnem, pedagoškem in znanstvenoraziskovalnem procesu.

40.b člen

(1) Javni uslužbenec agencije, ki je sklenil pogodbo o
zaposlitvi za opravljanje del in nalog uradne osebe agencije,
je dolžan v roku, določenem v aktu o sistemizaciji delovnih
mest, opraviti izpit za izvrševanje dolžnosti in pooblastil ura-
dne osebe agencije.

(2) Podrobnejšo vsebino programa in način opravljanja
izpita iz prejšnjega odstavka določi direktor agencije.

(3) Javnemu uslužbencu agencije, ki tudi v drugem
roku ne opravi izpita iz prvega odstavka tega člena, preneha
delovno razmerje.«.

21. člen

Za novim 40.b členom se dodata naslov novega
6.b poglavja in 40.c člen, ki se glasita:

»6.b PRIZNANJA

40.c člen

(1) Za krepitev motivacije in stimulacije pri izvajanju
nalog agencije, za utrjevanje pripadnosti agenciji in z na-
menom, da so posebni delovni dosežki deležni odobrava-
nja in priznanja, se uradnim osebam agencije podeljujejo
priznanja.

(2) Vrste priznanj ter postopek podeljevanja določi di-
rektor agencije.«.

22. člen

41. člen se spremeni tako, da se glasi:

»41. člen

V disciplinskih in odškodninskih zadevah zoper uslužbenca agencije veljajo določbe zakona, ki velja za javne uslužbenca.«.

23. člen

V 42. členu se za besedo »izkaznica« črta pika in doda besedilo »in dodeljeno službeno orožje.«.

24. člen

Za 45. členom se doda nov 45.a člen, ki se glasi:

»45.a člen

(1) Od denarnih prejemkov, ki jih agencija izplačuje v zvezi s tajnim pridobivanjem podatkov za izplačilo stroškov in nagrad (v nadaljnjem besedilu: posebna sredstva) se ne plačujejo davki in prispevki za socialno varnost oziroma druge dajatve, ki jih določajo predpisi. Prejeta denarna ali materialna sredstva se ne štejejo v izračun davčne ali pokojninske osnove.

(2) V finančnem načrtu agencije se za posebna sredstva agencije v okviru proračuna določijo namenska finančna sredstva. Podatki o izplačilih se vodijo v ločenih evidencah, skladno s predpisi, ki urejajo posamezna področja.

(3) Postopek o poslovanju s posebnimi sredstvi določi direktor agencije.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

25. člen

Predpis iz 11.e člena zakona sprejme Vlada Republike Slovenije najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

26. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 211-01/98-6/6

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EPA 937-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5383. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-G)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-G)

Razlašam zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-G), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. novembra 2003.

Št. 001-22-99/03

Ljubljana, dne 8. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

**O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA
O ZDRAVSTVENEM VARSTVU
IN ZDRAVSTVENEM ZAVAROVANJU (ZZVZZ-G)**

1. člen

V zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 9/92, 13/93, 9/96, 29/98, 6/99, 56/99 - ZVZD, 99/01, 42/02 - ZDR in 60/02) se drugi odstavek 15. člena spremeni tako, da se glasi:

»Za zavarovance po 7. točki prejšnjega odstavka se štejejo:

– kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic, ustvarjajo s to dejavnostjo dohodek in so na tej podlagi vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje ali so se v to zavarovanje vključile prostovoljno;

– kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic in niso pokojninsko in invalidsko zavarovane, če kmečko gospodarstvo dosega na člana gospodarstva mesečno najmanj tolikšen katastrski in drug dohodek, ki ustreza znesku 25% minimalne plače, zmanjšane za davke in prispevke. Za člane kmečkega gospodarstva se štejejo vse osebe, ki v okviru tega gospodarstva opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic.»

Za drugim odstavkom se dodajo novi tretji, četrti in peti odstavek, ki se glasijo:

»Minimalna plača je najnižji znesek plače za polni delovni čas po predpisih o minimalni plači.

Kot drugi dohodki kmečkega gospodarstva iz druge alineje drugega odstavka tega člena se štejejo dohodki, od katerih se plačuje davek iz kmetijske dejavnosti in dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

Zavarovanci iz prve alineje drugega odstavka tega člena, ki so se v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje vključili prostovoljno, se lahko odločijo, da se bodo zavarovali za vse pravice iz 13. člena tega zakona ali pa le za tak obseg pravic, kot zavarovanci iz druge alineje drugega odstavka tega člena. Pogoje, pod katerimi posamezni zavarovanci lahko spremenijo obseg zavarovanja, se določijo v pravilniku, ki ga sprejme minister, pristojen za zdravje.»

2. člen

V drugem odstavku 30. člena se besedilo »pristojna zdravniška komisija« nadomesti z besedilom »pristojni imenovani zdravnik«.

V tretjem odstavku se besedilo »Na predlog zdravniške komisije I. stopnje lahko zdravniška komisija II. stopnje« nadomesti z besedilom »Imenovani zdravnik lahko«.

V četrtem in petem odstavku se besedilo "zdravniška komisija II. stopnje" nadomesti z besedama "imenovani zdravnik".

3. člen

V 76. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"Upravljalci zbirk osebnih in drugih podatkov, ki razpolagajo s podatki, ki se nanašajo na uresničevanje zdravstvenega zavarovanja, so dolžni zavodu na njegovo obrazloženo zahtevo brezplačno posredovati zahtevane podatke, potrebne za povrnitev škode in za nadzor nad uresničevanjem pravic in obveznosti iz tega zavarovanja."

4. člen

79. člen se spremeni tako, da se glasi:

"79. člen

Delodajalci, pravne in fizične osebe, zdravstveni in drugi zavodi ter organizacije oziroma zasebni zdravstveni delavci, ki opravljajo zdravstveno dejavnost, policija ter drugi državni organi, ki na podlagi zakona in v okviru svoje dejavnosti zbirajo različne podatke, ki se nanašajo na zdravstveno zavarovanje, so za namene izvajanja postopkov za povračilo škode, dolžni podatke o primerih povzročenih boleznih, poškodb ali smrti zavarovancev brezplačno posredovati zavodu. Enako dolžnost imajo tudi vse zavarovalnice za primere poškodb zavarovancev v cestnem prometu za udeležence, s katerimi imajo sklenjeno avtomobilsko zavarovanje, ali za primere, ko so jih le-ti povzročili in jim je zavarovalnica izplačala odškodnino."

5. člen

Za 79. členom se dodata nova 79.a člen in 79.b člen, ki se glasita:

"79.a člen

Zavod ima pravico iz centralnega registra prebivalstva brezplačno dobiti naslednje podatke o zavarovanih osebah obveznega zdravstvenega zavarovanja:

- enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO),
- kraj rojstva,
- osebno ime,
- državljanstvo,
- stalno oziroma začasno prebivališče,
- zakonski stan ali zunajzakonska skupnost,
- šolska izobrazba,
- EMŠO matere,
- EMŠO očeta,
- EMŠO zakonca,
- EMŠO otrok,
- davčno številko.

79.b člen

Zbirke podatkov na področju zdravstvenega zavarovanja so:

- evidenca o zavarovanih osebah obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- evidenca o zavezancih za prispevek,
- evidenca o izvajalcih zdravstvene dejavnosti.

O zavarovanih osebah se v evidencah vodijo naslednji podatki:

- osebno ime,
- identifikacijska številka (ZZZS številka),
- številka kartice zdravstvenega zavarovanja,
- EMŠO,
- stalno oziroma začasno prebivališče,

- datum smrti,
- državljanstvo,
- poklic, ki ga opravlja,
- številka delovnega dovoljenja in datum poteka veljave delovnega dovoljenja,
- podatki o zavarovanju,
- IP številka,
- kategorija invalidnosti (I, II, III),
- podatki o družinskem članu (osebno ime, EMŠO, naslov, zavarovanje družinskega člana, sorodstveni odnos do nosilca zavarovanja, datum veljave potrdila o šolanju),
- podatki o osebnem zdravniku zavarovane osebe,
- podatki o obravnavi pred imenovanim zdravnikom zavoda oziroma zdravstveno komisijo,
- podatki o zdravstvenih storitvah,
- podatki o poškodbah po tretji osebi,
- podatki o denarnih dajatvah,
- podatki o prejetih medicinskih-tehničnih pripomočkih,
- podatki o izdanih zdravilih na recept.

O zavezancih za prispevek se v evidencah vodijo naslednji podatki:

- identifikacijska številka (ZZZS številka),
- davčna številka,
- registrska številka zavoda,
- firma oziroma ime,
- sedež oziroma naslov,
- šifra dejavnosti,
- datum začetka - konca dejavnosti,
- matična številka iz registra poslovnih subjektov,
- datum vpisa v sodni register,
- podatki o zasebnem zavezancu (osebno ime, EMŠO),
- številka poslovnega računa oziroma drugega računa, preko katerega posluje,
- datum začetka in datum prenehanja zavezanosti za plačilo prispevka,
- datum in vzrok spremembe,
- število zaposlenih,
- vrsta registra in vrsta zavezanosti,
- podatki o prispevku,
- podatki o poškodbah pri delu in poklicnih boleznih.

O izvajalcih zdravstvene dejavnosti se v evidencah vodijo naslednji podatki:

- identifikacijska številka (ZZZS številka),
- davčna številka,
- šifra izvajalca,
- naziv izvajalca (polni in skrajšani),
- naslov izvajalca,
- tip izvajalca,
- oznaka pravnega statusa (javni, zasebni),
- šifra in naziv zdravstvene dejavnosti,
- datum začetka oziroma prenehanja poslovanja,
- številka poslovnega računa,
- podatki o pogodbi, sklenjeni z izvajalcem,
- imetnik profesionalne kartice,
- seznam zdravnikov pri izvajalcu,
- za zasebne izvajalce še osebno ime ter EMŠO in podatki o koncesiji,
- matična številka iz Poslovnega registra Slovenije.

Natančnejša opredelitev vsebine zbirk podatkov se opredeli s posebnim zakonom iz drugega odstavka 76. člena tega zakona."

6. člen

Za drugim odstavkom 81. člena se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

“Zavarovanec in delodajalec zahtevo iz druge alinee prejšnjega odstavka lahko vložita v treh delovnih dneh od dne, ko sta bila z oceno seznanjena.”

Dosedanji tretji odstavek, ki postane četrti, se spremeni tako, da se glasi:

“O svoji odločitvi imenovani zdravnik izda odločbo najpozneje v osmih dneh po prejemu zahteve oziroma predloga osebnega zdravnika. Odločbo je potrebno osebno vročiti zavarovani osebi. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.”

Dosedanji četrti odstavek postane peti odstavek.

7. člen

82. člen se spremeni tako, da se glasi:

“82. člen

Zavarovana oseba ali delodajalec se lahko na odločbo imenovanega zdravnika pritoži v treh delovnih dneh od vročitve odločbe. Pritožbo obravnava zdravstvena komisija, ki jo imenuje upravni odbor zavoda, in ki jo sestavljata dva zdravnika in en univerzitetni diplomirani pravnik. Komisija o svoji odločitvi izda odločbo najpozneje v osmih dneh po prejemu pritožbe.”

8. člen

Prvi odstavek 86. člena se spremeni tako, da se glasi:

“Zavod ima pravico zahtevati povrnitev povzročene škode od zavarovalnice, pri kateri ima tisti, ki je s prometnim sredstvom povzročil okvaro zdravja ali smrt zavarovane osebe, sklenjeno obvezno avtomobilsko zavarovanje. V vseh drugih primerih pa ima Zavod pravico zahtevati povrnitev škode od tistega, ki je namenoma ali iz malomarnosti povzročil okvaro zdravja ali smrt zavarovane osebe.”

9. člen

V prvem odstavku 95. člena se napovedni stavek spremeni tako, da se glasi:

“Z globo od 100.000 do 3.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek delodajalec.”

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

“Z globo od 10.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba delodajalca, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.”

10. člen

V prvem odstavku 96. člena se besedilo: “Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev” nadomesti z besedilom: “Z globo od 100.000 do 3.000.000 tolarjev”.

Drugi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

“Z globo od 10.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.”

11. člen

107. člen se črta.

12. člen

V drugem odstavku 108. člena se besedilo “ime in priimek” nadomesti z besedilom “osebno ime”.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

“Podatki iz 79.b člena tega zakona se hranijo v zbirkah podatkov pet let od izbrisa zadnjega podatka v posamezni zbirki.”

13. člen

Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni v mejah, ki so za globo določene v 9. in 10. členu tega zakona (95. in 96. člen zakona), razen za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika.

14. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, določbe prvega odstavka 1. člena tega zakona (drugi odstavek 15. člena zakona) pa se začnejo uporabljati 1. 1. 2004.

Št. 500-01/91-2/88

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EPA 946-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5384. Zakon o spremembah zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-1A)

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z o razglasitvi zakona o spremembah zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-1A)

Razglašam zakon o spremembah zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-1A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. novembra 2003.

Št. 001-2210003

Ljubljana, dne 8. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N O SPREMEMBAH ZAKONA O NADZORU DRŽAVNE MEJE (ZNDM-1A)

1. člen

V zakonu o nadzoru državne meje (Uradni list RS, št. 87/02) se v tretjem odstavku 11. člena besedilo “minister, pristojen za notranje zadeve,” nadomesti z besedo “policija”, besede “na drugi stopnji” pa se črtajo. Besede “Vlada Republike Slovenije” se nadomestijo z besedilom “ministrstvo, pristojno za notranje zadeve”.

2. člen

V 12. členu se besedilo “ministrstvo, pristojno za notranje zadeve” nadomesti z besedo “policija”.

3. člen

V prvem odstavku 18. člena se v prvem stavku besedilo "Minister, pristojen za notranje zadeve," nadomesti z besedo "Policija", besedilo "ministrom, pristojnim za finance" pa z besedilom "upravnim organom, pristojnim za carinske zadeve". V drugem stavku se besedilo "minister, pristojen za notranje zadeve," nadomesti z besedo "policija". Besedilo "ministrom, pristojnim za finance" se nadomesti z besedilom "upravnim organom, pristojnim za carinske zadeve", za besedo "in" pa se besedilo "ministrom, pristojnim za promet" nadomesti z besedilom "upravnim organom, pristojnim za letalstvo". V zadnjem stavku prvega odstavka se besede "na drugi stopnji" črtajo, besede "Vlada Republike Slovenije" pa se nadomestijo z besedilom "ministrstvo, pristojno za notranje zadeve".

4. člen

V prvem odstavku 19. člena se besedilo "Minister, pristojen za notranje zadeve," nadomesti z besedo "Policija", besedilo "ministrom, pristojnim za finance" pa z besedami "upravnim organom, pristojnim za carinske zadeve".

V drugem odstavku se za besedama "na letališču" beseda "ali" nadomesti z vejico, za besedo "vzletišču" pa se dodajo besede "ali železniški progi". Besedilo "minister, pristojen za notranje zadeve," se nadomesti z besedo "policija", besedilo "ministrom, pristojnim za finance" se nadomesti z besedilom "upravnim organom, pristojnim za carinske zadeve", besedilo "ministrom, pristojnim za promet" pa se nadomesti z besedilom "ministrstvom, pristojnim za promet".

V petem odstavku se besede "na drugi stopnji" črtajo, besede "Vlada Republike Slovenije" pa se nadomestijo z besedilom "ministrstvo, pristojno za notranje zadeve".

5. člen

V drugem odstavku 36. člena se besedilo "minister, pristojen za notranje zadeve," nadomesti z besedo "policija".

V petem odstavku se besedilo "ministra, pristojnega za notranje zadeve" nadomesti z besedo "policije".

V šestem odstavku se besede "na drugi stopnji" črtajo, besede "Vlada Republike Slovenije" pa se nadomestijo z besedilom "ministrstvo, pristojno za notranje zadeve".

KONČNA DOLOČBA

6. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 212-08/91-3/50

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EPA 982-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5385. Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o zasebnem varovanju (ZZasV)

Razlašam zakon o zasebnem varovanju (ZZasV), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. novembra 2003.

Št. 001-22-101/03

Ljubljana, dne 8. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O ZASEBNEM VAROVANJU (ZZasV)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

(1) Ta zakon ureja subjekte, oblike in pogoje za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država (v nadaljnjem besedilu: zasebno varovanje), obvezno organiziranje službe varovanja, ter inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona.

(2) S tem zakonom se Zbornici Republike Slovenije za zasebno varovanje (v nadaljnjem besedilu: zbornica) podeljuje javna pooblastila na področju zasebnega varovanja.

2. člen

(pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

2. Tehnični sistemi za varovanje so posamezna ali funkcionalno povezana sredstva za nadzor gibanja na določenem objektu, območju ali prostoru, samodejno odkrivanje in javljanje nepooblaščenosti prisotnosti ali požara, prenos alarmnih sporočil, ter sredstva za obdelavo in arhiviranje teh sporočil (protivlomno varovanje, pristopna kontrola, video-nadzor, televizija zaprtega kroga in drugo). Mehanske naprave za varovanje so posamezna ali funkcionalno povezana sredstva, ki so varnostno posebej izdelana za preprečevanje ali omejevanje gibanja.

3. Načrtovanje varnostnih sistemov je izdelava načrtov instalacij in izvedbe varovanja objektov, območij ali prostorov (študij, idejnih rešitev, projektov za razpis, pridobitev gradbenega dovoljenja, izvedbo del in izvedenih del, ocen ogroženosti in drugo). Izvajanje varnostnih sistemov obsega neposredno izvedbo tehničnih rešitev varovanja in nadzor

nad njegovo izvedbo ter vzdrževanje sistemov in mehanskih naprav za varovanje.

4. Varovanje oseb je varovanje življenja in telesne nedotakljivosti fizičnih oseb z varnostniki-telesnimi stražarji.

5. Varovanje premoženja je varovanje premičnega in nepremičnega premoženja pred uničenjem, tatvino in drugimi škodljivimi vplivi z varnostniki oziroma s tehničnimi sistemi in mehanskimi napravami po predpisanih standardih.

6. Prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošilk je prevoz denarja ter drugih vrednostnih pošilk (zlasti, drago kamenje, umetnine, vrednostni papirji in podobno) z varnostniki ter s pomočjo posebej prirejenih vozil na motorni pogon.

7. Varovanje javnih zbiranj je zagotavljanje reda na javnih shodih in javnih prireditvah s pomočjo varnostnikov oziroma s tehničnimi sistemi in mehanskimi napravami za varovanje, v skladu s predpisi, ki urejajo javna zbiranja.

8. Upravljanje z varnostno-nadzornim centrom je upravljanje in stalen fizičen nadzor nad vgrajenimi tehničnimi sistemi in napravami za varovanje premoženja, območja ali varovane osebe, in nadzor s telekomunikacijskimi potmi prenosa alarmnih signalov, ki se opravlja v varnostno-nadzornem centru.

9. Naročnik storitev zasebnega varovanja je fizična ali pravna oseba, ki s podjetjem za zasebno varovanje sklene pisno pogodbo o opravljanju posamezne oblike zasebnega varovanja.

10. Licenca je dovoljenje za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja na območju Republike Slovenije.

3. člen

(izvajalci zasebnega varovanja)

Zasebno varovanje lahko pod pogoji, določenimi s tem zakonom in v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma samostojne podjetnice posameznice (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik posameznik).

4. člen

(tuji izvajalci zasebnega varovanja)

Tuje pravne in fizične osebe iz držav, ki niso članice Evropske unije, ki so v matični državi pridobile pravico do opravljanja zasebnega varovanja, lahko v skladu s tem zakonom opravljajo zasebno varovanje v Republiki Sloveniji ob pogoju vzajemnosti.

5. člen

(oblike varovanja)

Zasebno varovanje kot dejavnost se lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb;
- varovanje premoženja;
- prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošilk;
- varovanje javnih zbiranj;
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom;
- načrtovanje in izvajanje varnostnih sistemov.

II. PRISTOJNI ORGANI

6. člen

(pristojni organi)

Upravne naloge s področja zasebnega varovanja, določene v tem zakonu, izvaja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Zbornica na področju zasebnega varovanja na podlagi javnega pooblastila opravlja naloge, določene s tem zakonom.

7. člen

(pristojnosti ministrstva)

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, opravlja zlasti naslednje naloge:

- podeljuje, spreminja in odvzema licence za opravljanje zasebnega varovanja (v nadaljnjem besedilu: licence);
- podeljuje in odvzema službene izkaznice iz prvega odstavka 49. člena tega zakona;
- na predlog zbornice določa vsebino in potek strokovnega izobraževanja iz 29. člena tega zakona;
- daje soglasje tujim pravnim in fizičnim osebam za opravljanje posameznih storitev zasebnega varovanja na območju Republike Slovenije;
- opravlja nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanimi na njegovi podlagi, ki urejajo zasebno varovanje;
- vodi register in evidence iz 64. člena tega zakona.

8. člen

(zbornica)

(1) Gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki, ki imajo licenco za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja, se zaradi zagotavljanja strokovnosti pri opravljanju zasebnega varovanja in varovanja javnega interesa na tem področju obvezno združujejo v zbornico.

(2) Članstvo v zbornici nastane za subjekte iz prejšnjega odstavka z dnem pridobitve licence po tem zakonu.

(3) Zaradi zagotavljanja ciljev iz prvega odstavka tega člena se lahko v zbornico interesno povezujejo tudi druge osebe javnega in zasebnega prava.

9. člen

(pridobitev pravne osebnosti)

- (1) Zbornica je pravna oseba javnega prava.
- (2) Pravno osebnost pridobi zbornica z vpisom v sodni register.
- (3) Predlogu za vpis v sodni register je treba predložiti tudi statut zbornice in soglasje Vlade Republike Slovenije, ki se nanaša na izvajanje javnih pooblastil.

10. člen

(statut zbornice)

(1) Zbornica sprejme svoj statut, s katerim določi svojo organizacijo, organe in njihove pristojnosti, obseg dejavnosti, ki se financira s članarino, ter način izvajanja javnih pooblastil.

(2) Vlada Republike Slovenije daje soglasje k statutu zbornice v delu, ki se nanaša na izvajanje javnih pooblastil.

11. člen

(sredstva za delo zbornice)

- (1) Sredstva za delo zbornice so:
 - obvezni članski prispevek;
 - prispevki za izvajanje programov strokovnega izobraževanja;
 - drugi viri določeni s statutom zbornice.
- (2) S članskim prispevkom iz prve alineje prejšnjega odstavka se financirajo storitve zbornice, ki jih opravlja za svoje člane izven izvajanja javnih pooblastil.
- (3) Zavezanci za plačilo obveznega članskega prispevka so gospodarske družbe oziroma samostojni podjetniki posamezniki, ki so člani zbornice na podlagi prvega odstavka 8. člena tega zakona, ter osebe javnega in zasebnega prava, ki so člani zbornice na podlagi tretjega odstavka 8. člena tega zakona.
- (4) Osnova za obvezni članski prispevek je mnogokratnik denarnega zneska, ki ga določi skupščina zbornice,

glede na število zaposlenih oseb iz 19., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona pri gospodarski družbi oziroma samostojnem podjetniku posamezniku iz prvega odstavka 8. člena tega zakona. Stopnja obveznega članskega prispevka znaša 15% od tako določene osnove.

(5) Osebe javnega in zasebnega prava iz tretjega odstavka 8. člena tega zakona plačujejo obvezni članski prispevek v pavšalnem znesku, ki znaša polovico povprečnega, v preteklem koledarskem letu obračunanega obveznega članskega prispevka iz prejšnjega odstavka.

(6) Stopnja obveznega članskega prispevka in pavšalni znesek se lahko po sklepu skupščine zbornice glede na obseg nalog, ki se financirajo iz obveznega članskega prispevka, poviša ali zniža za največ 20%.

(7) K sklepom skupščine zbornice o višini denarnega zneska za določitev osnove iz četrtega odstavka tega člena, ter povišanju ali znižanju stopnje obveznega članskega prispevka, načinu in roku plačevanja obveznega članskega prispevka, daje soglasje Vlada Republike Slovenije.

12. člen

(pristojnosti zbornice)

(1) Zbornica izvaja kot javna pooblastila naslednje naloge:

- izvaja programe strokovnega izobraževanja iz 29. člena tega zakona;
- zagotavlja kadrovske, materialne in prostorske pogoje ter opremo za izvajanje programov strokovnega izobraževanja;
- vodi evidenco strokovnega izobraževanja iz 74. člena tega zakona;
- pripravlja predloge katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije;
- predlaga člane komisij za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij in opravlja druge naloge določene z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

(2) Zbornica opravlja tudi naslednje naloge:

- določa višino obveznega članskega prispevka in drugih virov financiranja v skladu s statutom;
- opravlja strokovni nadzor nad delom članov;
- spremlja in obravnava delo članov, razvoj tehničnih sredstev in sodobnih tehnoloških dosežkov;
- sprejema kodeks poklicne etike in ukrepa ob njegovem kršenju;
- sodeluje s Slovenskim inštitutom za standardizacijo pri oblikovanju predlogov standardov za vse oblike varovanja, določene s tem zakonom;
- sodeluje s pristojnim organom oziroma ustanovo v postopkih atestiranja alarmnih sistemov in drugih naprav za varovanje;
- sklepa v imenu izvajalcev zasebnega varovanja kot delodajalcev kolektivno pogodbo za dejavnost zasebnega varovanja z reprezentativnim sindikatom;
- zastopa interese članov v postopkih sprejemanja in izvajanja zakona in drugih splošnih aktov s področja zasebnega varovanja;
- organizira seminarje, tečaje in druge oblike dopolnilnega strokovnega izobraževanja in usposabljanja;
- organizira strokovne posvete, sejme in druge spremljajoče dejavnosti na področju zasebnega varovanja;
- nudi članom strokovno pomoč na njihovo zahtevo;
- spremlja stanje in razmere na področju zasebnega varovanja in določa razvojne naloge na področju zasebnega varovanja;
- opravlja druge naloge v skladu s svojim statutom.

(3) Zbornica je dolžna o izvrševanju javnih pooblastil iz prvega odstavka tega člena pisno poročati ministru, pristojnemu za notranje zadeve, oziroma ministrici, pristojni za notranje zadeve (v nadaljnjem besedilu: minister, pristojen za notranje zadeve), do 31. marca za preteklo koledarsko leto.

(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, podrobneje predpiše način opravljanja javnih pooblastil, ter kadrovske in materialne pogoje za izvajanje javnih pooblastil.

13. člen

(tarifa za izvajanje strokovnega izobraževanja in računovodstvo)

(1) Minister, pristojen za notranje zadeve, na predlog zbornice predpiše tarifo, s katero določi višino prispevkov za izvajanje programov strokovnega izobraževanja.

(2) Višina prispevkov iz prejšnjega odstavka se določi s tarifo glede na potrebno pokrivanje stroškov za izvajanje strokovnega izobraževanja.

(3) Višina prispevkov iz prvega odstavka tega člena se spreminja glede na rast cen življenjskih potrebščin v Republiki Sloveniji, ki jo ugotavlja Statistični urad Republike Slovenije. Sprememba višine prispevkov je možna le v primeru, ko rast cen življenjskih potrebščin od uveljavitve višine prispevkov oziroma uveljavitve zadnjega zvišanja znaša več kot 5%.

(4) Zbornica vodi računovodstvo po določbah zakona, ki ureja računovodstvo.

14. člen

(nadzor nad izvajanjem javnih pooblastil)

(1) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, nadzira izvajanje javnih pooblastil po tem zakonu.

(2) Če pri izvajanju nadzora ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ugotovi, da zbornica ne izpolnjuje več pogojev, določenih s tem zakonom, za izvajanje javnih pooblastil, ali ne izvaja javnih pooblastil na način, določen s tem zakonom in predpisi, izdanimi na njegovi podlagi, določi rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti.

15. člen

(finančni nadzor)

(1) Porabo prispevkov za izvajanje javnih pooblastil nadzorujeta samostojna revizijska družba in Računsko sodišče Republike Slovenije.

(2) Zbornica je dolžna do 31. marca za preteklo koledarsko leto predložiti ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, poročilo o finančnem poslovanju skupaj z revizijskim poročilom samostojne revizijske družbe o porabi prispevkov za izvajanje javnih pooblastil.

III. LICENCE IN POGOJI ZA OPRAVLJANJE ZASEBNEGA VAROVANJA

1. Splošne določbe

16. člen

(postopek za pridobitev licence)

(1) Pravica za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja se pridobi z licenco.

(2) Vloga za pridobitev licence s točno navedbo oblike zasebnega varovanja iz 5. člena tega zakona se vloži pri ministrstvu, pristojnem za notranje zadeve. Vlogi se priložijo pisna dokazila o izpolnjevanju s tem zakonom predpisanih pogojev za podelitev licence, izpisek iz sodnega registra ali dokazilo o priglasitvi pri pristojnem organu, iz katerega je

razviden vpis ali prigrasitev posamezne oblike zasebnega varovanja.

17. člen
(sprememba licence)

Licenco iz prvega odstavka 18. člena tega zakona se lahko na podlagi vloge gospodarske družbe oziroma samostojnega podjetnika posameznika, ki ima licenco po tem zakonu (v nadaljnjem besedilu: imetnik licence), spremeni, če izpolnjuje pogoje za opravljanje drugih oblik zasebnega varovanja iz 5. člena tega zakona oziroma če več ne izpolnjuje pogojev za opravljanje posamezne oblike zasebnega varovanja iz 5. člena tega zakona.

18. člen
(pogoji za začetek opravljanja zasebnega varovanja)

(1) Imetnik licence lahko začne opravljati oblike zasebnega varovanja, ki so navedene v licenci, z dnem pridobitve licence.

(2) Imetnik licence mora pred začetkom opravljanja zasebnega varovanja iz prejšnjega odstavka zagotoviti zavarovanje odgovornosti iz 37. člena tega zakona.

(3) Imetnik licence sklene z naročnikom storitev zasebnega varovanja pogodbo o varovanju v pisni obliki.

(4) Pogodba iz prejšnjega odstavka, ki ni sklenjena v pisni obliki ali je sklenjena z gospodarsko družbo oziroma samostojnim podjetnikom posameznikom, ki nima licence iz prvega odstavka tega člena, je nična.

(5) Imetnik licence sme opravljati zasebno varovanje samo z osebami, ki izpolnjujejo pogoje, določene v 19., 20., 21., 22. ali 23. členu tega zakona.

2. Osební pogoji

19. člen
(odgovorna oseba)

Oseba, ki je pri imetniku licence odgovorna za opravljanje zasebnega varovanja (v nadaljnjem besedilu: varnostni menedžer) mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da opravi program strokovnega izobraževanja;
- da ima nacionalno poklicno kvalifikacijo varnostni menedžer oziroma varnostna menedžerka;
- da ni zadržkov javnega reda;
- da je državljan Republike Slovenije;
- da ima splošno zdravstveno zmožnost;
- da aktivno obvlada slovenski jezik;
- da ima najmanj pet let delovnih izkušenj.

20. člen
(varnostnik)

Oseba, ki pri imetniku licence neposredno opravlja zasebno varovanje kot varnostnik čuvaj oziroma varnostnica čuvajka, ali varnostnik oziroma varnostnica, ali varnostnik telesni stražar oziroma varnostnica telesna stražarka, ali varnostnik nadzornik oziroma varnostnica nadzornica (v nadaljnjem besedilu: varnostnik), mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da opravi program strokovnega izobraževanja;
- da ima nacionalno poklicno kvalifikacijo varnostnik čuvaj oziroma varnostnica čuvajka, ali varnostnik oziroma varnostnica, ali varnostnik telesni stražar oziroma varnostnica telesna stražarka, ali varnostnik nadzornik oziroma varnostnica nadzornica;
- da ni zadržkov javnega reda;
- da je državljan Republike Slovenije;
- da ima splošno zdravstveno zmožnost;
- da aktivno obvlada slovenski jezik.

21. člen
(varnostni tehnik)

Oseba, ki pri imetniku licence montira in vzdržuje tehnična sredstva in mehanske naprave za varovanje (v nadaljnjem besedilu: varnostni tehnik), mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da opravi program strokovnega izobraževanja;
- da ima nacionalno poklicno kvalifikacijo varnostni tehnik;
- da ni zadržkov javnega reda;
- da je državljan Republike Slovenije;
- da ima splošno zdravstveno zmožnost;
- da aktivno obvlada slovenski jezik.

22. člen
(pooblaščen inženir varnostnih sistemov)

Oseba, ki pri imetniku licence opravlja dela odgovornega projektanta tehničnih sistemov in mehanskih naprav za varovanje oziroma dela odgovornega vodje teh del skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen inženir varnostnih sistemov), mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da opravi program strokovnega izobraževanja;
- da ima nacionalno poklicno kvalifikacijo pooblaščen inženir varnostnih sistemov oziroma pooblaščen inženirka varnostnih sistemov;
- da ni zadržkov javnega reda;
- da je državljan Republike Slovenije;
- da ima splošno zdravstveno zmožnost;
- da aktivno obvlada slovenski jezik.

23. člen
(operator VNC)

Oseba, ki pri imetniku licence upravlja s tehničnimi sredstvi in napravami v varnostno-nadzornem centru (v nadaljnjem besedilu: operator VNC), mora izpolnjevati naslednje pogoje:

- da opravi program strokovnega izobraževanja;
- da ima nacionalno poklicno kvalifikacijo operator VNC oziroma operaterka VNC;
- da ni zadržkov javnega reda;
- da je državljan Republike Slovenije;
- da ima splošno zdravstveno zmožnost;
- da aktivno obvlada slovenski jezik.

24. člen
(nacionalna poklicna kvalifikacija odgovornih oseb)

Odgovorne osebe morajo imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo na področju vodenja delovnega procesa pri opravljanju zasebnega varovanja ljudi in premoženja varnostni menedžer oziroma varnostna menedžerka, določeno s katalogom standardov strokovnih znanj in spretnosti ali pridobljeno na podlagi listin pridobljenih po izobraževalnih programih ali pridobljeno na drug način v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

25. člen
(nacionalna poklicna kvalifikacija varnostnikov)

Varnostniki morajo imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo na področju opravljanja zasebnega varovanja ljudi in premoženja varnostnik čuvaj oziroma varnostnica čuvajka, ali varnostnik oziroma varnostnica, ali varnostnik telesni stražar oziroma varnostnica telesna stražarka, ali varnostnik nadzornik oziroma varnostnica nadzornica, določeno s katalogom standardov strokovnih znanj in spretnosti ali pridobljeno na podlagi listin pridobljenih po izobraževalnih programih ali

pridobljeno na drug način v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

26. člen

(nacionalna poklicna kvalifikacija varnostnih tehnikov)

Varnostni tehniki morajo imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo na področju montiranja in vzdrževanja tehničnih sredstev in mehanskih naprav za varovanje varnostnih tehnik, določeno s katalogom standardov strokovnih znanj in spretnosti ali pridobljeno na podlagi listin pridobljenih po izobraževalnih programih ali pridobljeno na drug način v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

27. člen

(nacionalna poklicna kvalifikacija pooblaščenih inženirjev varnostnih sistemov)

Pooblašчени inženirji varnostnih sistemov morajo imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo na področju načrtovanja in izvajanja varnostnih sistemov pooblaščenih inženir varnostnih sistemov oziroma pooblaščen inženirka varnostnih sistemov, določeno s katalogom standardov strokovnih znanj in spretnosti ali pridobljeno na podlagi listin pridobljenih po izobraževalnih programih ali pridobljeno na drug način v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

28. člen

(nacionalna poklicna kvalifikacija operaterjev VNC)

Operaterji VNC morajo imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo na področju upravljanja s tehničnimi sredstvi in napravami v varnostno-nadzornem centru operater VNC oziroma operaterka VNC, določeno s katalogom standardov strokovnih znanj in spretnosti ali pridobljeno na podlagi listin pridobljenih po izobraževalnih programih ali pridobljeno na drug način v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

29. člen

(strokovno izobraževanje)

(1) Osebe iz 19., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona se morajo pred preverjanjem in potrjevanjem posamezne nacionalne kvalifikacije po tem zakonu strokovno izobraževati z namenom pridobivanja in izpopolnjevanja strokovnih znanj in spretnosti na področju varovanja ljudi in premoženja.

(2) Stroške strokovnega izobraževanja plača imetnik licence oziroma posameznik sam, če z imetnikom licence nima sklenjene ustrezne pogodbe o delu.

(3) Programe in način strokovnega izobraževanja predpiše na predlog zbornice minister, pristojen za notranje zadeve.

(4) Določba prvega odstavka tega člena ne velja za osebe, ki pridobijo nacionalno poklicno kvalifikacijo iz 24., 25., 26., 27. ali 28. člena tega zakona z doseženo poklicno oziroma strokovno izobrazbo po izobraževalnih programih sprejetih v skladu s predpisi, ki urejajo poklicno in strokovno izobraževanje.

(5) Zbornica izda osebam iz prvega odstavka tega člena potrdilo o opravljenem strokovnem izobraževanju.

3. Pogoji za pridobitev licence

30. člen

(licenca za varovanje oseb)

Za pridobitev licence za varovanje oseb mora gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati naslednje pogoje:

- ima osebo, odgovorno za opravljanje zasebnega varovanja;
- da ni zadržkov javnega reda za lastnike, zakonite zastopnike in člane nadzornega sveta;
- ima najmanj pet varnostnikov telesnih stražarjev;
- ima lasten ali s pogodbo zagotovljen varnostno-nadzorni center;
- da je zavarovana za odgovornost za škodo, ki bi lahko nastala pri njenem delu.

31. člen

(licenca za varovanje premoženja)

(1) Za pridobitev licence za varovanje premoženja mora gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati naslednje pogoje:

- ima osebo, odgovorno za opravljanje zasebnega varovanja;
- da ni zadržkov javnega reda za lastnike, zakonite zastopnike in člane nadzornega sveta;
- ima najmanj pet varnostnikov;
- ima lasten ali s pogodbo zagotovljen varnostno-nadzorni center;
- da je zavarovana za odgovornost za škodo, ki bi lahko nastala pri njenem delu.

(2) Gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik iz prejšnjega odstavka mora imeti v stalni pripravljenosti najmanj dva varnostnika, ki ustrezno ukrepata ob sprožitvi alarmne naprave ali varnostnikovega klica na pomoč.

(3) Za ustrezno ukrepanje iz prejšnjega odstavka se šteje takojšen odhod varnostnikov na kraj sprožitve alarma oziroma na kraj varnostnikovega klica na pomoč (v nadaljnjem besedilu: intervencija), kjer varnostniki lahko ukrepajo v skladu s pogoji, ki jih določa ta zakon.

(4) Varnostniki iz prejšnjega odstavka morajo biti strokovno usposobljeni in opremljeni za opravljanje intervencije v skladu s programom, ki ga na predlog zbornice določi minister, pristojen za notranje zadeve.

32. člen

(licenca za prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošilk)

(1) Za pridobitev licence za prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošilk mora gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati naslednje pogoje:

- ima osebo, odgovorno za opravljanje zasebnega varovanja;
- da ni zadržkov javnega reda za lastnike, zakonite zastopnike in člane nadzornega sveta;
- ima najmanj pet varnostnikov;
- ima lasten ali s pogodbo zagotovljen varnostno-nadzorni center;
- ima najmanj eno vozilo, prirejeno za prevoz denarja in drugih vrednostnih pošilk;
- da je zavarovana za odgovornost za škodo, ki bi lahko nastala pri njenem delu.

(2) Varnostno-nadzorni center iz četrte alineje prejšnjega odstavka mora imeti nadzorni sistem, ki omogoča neprekinjeno spremljanje vožnje vozil za prevoz denarja ter drugih vrednostnih pošilk v območju najmanj 200 kilometrov.

(3) Varnostniki, ki prevažajo in varujejo denar oziroma druge vrednostne pošiljke morajo biti za komunikacijo z varnostno-nadzornim centrom opremljeni z opremo, ki omogoča neposredno komunikacijo.

(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, predpiše na predlog zbornice ter pristojnega bančnega in zavarovalnega

združenja način prevoza in varovanja denarja ter drugih vrednostnih pošilk.

33. člen

(licenca za varovanje javnih zbiranj)

(1) Za pridobitev licence za varovanje javnih zbiranj mora gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati pogoje iz prve, druge, četrte in pete alineje 31. člena tega zakona in imeti najmanj trideset varnostnikov.

(2) Varnostniki iz prejšnjega odstavka morajo biti strokovno usposobljeni za varovanje javnih zbiranj v skladu s programom, ki ga na predlog zbornice določi minister, pristojen za notranje zadeve.

(3) Za varovanje javnih zbiranj se uporabljajo določbe tega zakona, če predpisi, ki urejajo javna zbiranja ne določajo drugače.

34. člen

(licenca za upravljanje z varnostno-nadzornim centrom)

(1) Za pridobitev licence za upravljanje z varnostno-nadzornim centrom mora gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati naslednje pogoje:

- ima osebo, odgovorno za opravljanje zasebnega varovanja;
- da ni zadržkov javnega reda za lastnike, zakonite zastopnike in člane nadzornega sveta;
- ima najmanj pet operaterjev VNC;
- izpolnjuje varnostne standarde in standarde kakovosti pri varovanju;
- da je zavarovana za odgovornost za škodo, ki bi lahko nastala pri njenem delu.

(2) Standarde iz četrte alineje prejšnjega odstavka predpiše Slovenski inštitut za standardizacijo na predlog ministra, pristojnega za notranje zadeve, in zbornice.

35. člen

(licenca za načrtovanje in izvajanje varnostnih sistemov)

Za pridobitev licence za načrtovanje in izvajanje varnostnih sistemov mora gospodarska družba oziroma samostojni podjetnik posameznik izpolnjevati naslednje pogoje:

- ima osebo, odgovorno za opravljanje zasebnega varovanja;
- da ni zadržkov javnega reda za lastnike, zakonite zastopnike in člane nadzornega sveta;
- ima najmanj enega pooblaščenega inženirja varnostnih sistemov;
- ima najmanj tri varnostne tehnike;
- da je zavarovana za odgovornost za škodo, ki bi lahko nastala pri njenem delu.

36. člen

(zadržki javnega reda)

(1) Zadržki javnega reda iz 19., 20., 21., 22., 23., 30., 31., 32., 33., 34. in 35. člena tega zakona so podani:

- če je posameznik pravnomočno obsojen za naklepno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti;
- če je posameznik s pravnomočno odločbo obsojen za prekršek zoper javni red in mir z elementi nasilja.

(2) Če zoper posameznika iz prejšnjega odstavka teče kazenski postopek ali postopek za prekršek z elementi nasilja, se odločitev, ali oseba izpolnjuje pogoje, odloži do pravnomočnosti sodbe oziroma odločbe v tem postopku.

37. člen

(odgovornost za škodo in zavarovanje odgovornosti)

(1) Imetnik licence je odgovoren za škodo, ki jo povzročijo osebe iz 19., 20., 21., 22. ali 23. člena tega zakona, ki zanj opravljajo zasebno varovanje.

(2) Imetnik licence se mora pred začetkom opravljanja dejavnosti zavarovati pred odgovornostjo za škodo, ki bi utegnila nastati naročniku varnostnih storitev ali tretji osebi v zvezi z opravljanjem zasebnega varovanja za zavarovalno vsoto, ki ne sme biti nižja od 10.000.000 tolarjev za posamezen zavarovalni primer oziroma od 20.000.000 tolarjev za vse zavarovalne primere v posameznem letu.

(3) Imetnik licence javno objavi sklenitev pogodbe za zavarovanje odgovornosti.

4. Dejavnosti, nezdružljive z zasebnim varovanjem

38. člen

(opredelitev)

(1) Imetnik licence ne sme sklepati pogodb o opravljanju ali opravljanju nalog, za katere je z zakonom določena oziroma pooblaščen policija, pravosodni organi, Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo ali Vojaška policija (pregon storilca kaznivega dejanja, izterjevanja dolgov in podobno) ter poslov za domače in tuje obrambne, varnostne ali protiobveščevalne službe.

(2) Imetnik licence ne sme skleniti pogodb o varovanju oseb ali premoženja, če je v isti zadevi že sklenjena pogodba o varovanju z drugim imetnikom licence.

(3) Imetnik licence ne sme uporabljati posebnih operativnih metod in sredstev, ki jih lahko v skladu z zakonom uporabljajo policija, Slovenska obveščevalno-varnostna agencija in Obveščevalno varnostna služba Ministrstva za obrambo.

39. člen

(varovanje poklicne skrivnosti)

Osebe iz 19., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona so v zadevah, ki jih opravljajo oziroma ki so jim bile zaupane, zavezane k molčečnosti.

5. Odvzem in prenehanje licence

40. člen

(začasni odvzem licence)

(1) Če ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, samo ali na podlagi pisnega predloga pristojnih inšpekcijskih služb, zbornice ali policije ugotovi, da imetnik licence v zadnjem letu ponavljajoče (dvakrat ali več) krši določbe tega zakona ter predpise s področja preprečevanja dela in zaposlovanja na črno in varstva konkurence, mu z odločbo izreče začasni odvzem licence.

(2) Pisni predlog iz prejšnjega odstavka vsebuje firmo ali ime in priimek, sedež ali bivališče imetnika licence ter podatke in opis kršitve.

(3) Ukrep iz prvega odstavka se lahko izreče v trajanju tri mesece.

(4) Pritožba na odločbo iz prvega odstavka tega člena ne zadrži njene izvršitve.

41. člen

(odvzem licence)

(1) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, imetniku licence odvzame licenco, če:

- ugotovi, da ne izpolnjuje več z zakonom predpisanih pogojev za opravljanje zasebnega varovanja;

- opravlja zasebno varovanje v nasprotju z licenco;
- mu je opravljanje zasebnega varovanja prepovedano s pravnomočno sodno odločbo;
- ravna v nasprotju z 38. ali 39. členom tega zakona;
- bi mu moral biti izrečen ukrep začasnega odvzema licence, potem, ko mu je bil takšen ukrep že dvakrat izrečen.

(2) Imetnik licence mora ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, posredovati odvzeto licenco v osmih dneh po prejemu dokončne odločbe o odvzemu licence.

(3) Z odločbo o odvzemu licence se zaradi razlogov iz druge, četrte in pete alinee prvega odstavka tega člena prepove tudi ponovna podelitev licence za dobo treh let od dneva pravnomočnosti odločbe o odvzemu licence.

42. člen

(prenehanje licence)

Licenca preneha:

- če imetnik licence v pisni obliki izjavi, da ne želi več opravljati zasebnega varovanja;
- zaradi prenehanja imetnika licence v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe;
- zaradi uvedbe prisilne poravnave, stečaja ali likvidacije v skladu z zakonom, ki ureja prisilno poravnavo, stečaj in likvidacijo.

IV. UKREPI IN DOLŽNOSTI VARNOSTNIKA

43. člen

(ukrepi varnostnika)

(1) Pri opravljanju nalog zasebnega varovanja sme varnostnik izvajati naslednje ukrepe:

- opozoriti osebo, naj se oddalji z območja, iz objekta ali prostora, ki ga varuje (v nadaljnjem besedilu: varovano območje), če se tam neupravičeno zadržuje;
- ugotoviti istovetnost osebe pri vstopu oziroma izstopu z varovanega območja, kadar je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, ki ga varuje, ali če tako določajo pravila na varovanem območju;
- površinsko pregledati vrhnja oblačila, notranjost vozila in prtljago osebe pri vstopu oziroma izstopu z varovanega območja, če je to potrebno za varnost ljudi in premoženja, ki ga varuje, in če oseba s tem soglaša;
- preprečiti osebi vstop oziroma izstop z varovanega območja, če ta odkloni pregled iz prejšnje alinee, če nasprotuje ugotavljanju njene istovetnosti ali če so podani drugi razlogi, zaradi katerih je nujno potrebno, da se ji vstop oziroma izstop z varovanega območja prepreči;
- zahtevati od osebe, ki ogroža varnost ljudi, premoženje ali red na varovanem območju, da z ogrožanjem takoj preneha ali da zapusti varovano območje;
- zadržati osebo, ki je bila zalotena pri kaznivem dejanju, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti ali na predlog oškodovanca, do prihoda policije;
- uporabiti sredstva za vklepanje, če drugače ne morejo zadržati osebe iz prejšnje alinee;
- uporabiti fizično silo, če drugače ne more preprečiti osebi vstopa oziroma izstopa z varovanega območja, preprečiti neposrednega ogrožanja življenja ljudi ali premoženja, ki ga varuje ali zadržati osebe do prihoda policije;
- uporabljati video nadzorne sisteme in voditi evidenco obiskovalcev na varovanem območju.

(2) Imetnik licence mora obvestilo o izvajanju ukrepa uporabe video nadzornega sistema iz devete alinee prejšnjega odstavka vidno objaviti na varovanem območju.

(3) Imetniki licence vodijo zbirko podatkov o posnetkih video nadzornega sistema in o obiskovalcih varovanega območja. Zbirka podatkov vsebuje podatke o posnetku video nadzornega sistema (slika oziroma glas), osebnem imenu, naslovu stalnega ali začasnega prebivališča, številki in vrsti osebnega dokumenta, času vstopa in izstopa na varovano območje in razlogu vstopa v varovano območje.

(4) Podatki iz prejšnjega odstavka se hranijo največ tri mesece od dneva njihovega nastanka, nato se uničijo. V primeru, ko obstaja sum storitve kaznivga dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, se ti podatki hranijo največ eno leto, nato se uničijo.

(5) Uporaba ukrepov iz tretje in četrte alinee prvega odstavka tega člena zoper uradne osebe zavodov za prestanje kazni zapora, policije, obrambnih sil ter drugih uradnih oseb državnih organov in lokalnih skupnosti, ko na varovanem območju opravljajo svoje uradne naloge, ni dovoljena.

(6) Posest ali uporaba drugih prisilnih sredstev, nevarnih predmetov, kot tudi psov, konj ali drugih živali pri opravljanju nalog zasebnega varovanja, je prepovedana.

44. člen

(sorazmernost pri uporabi ukrepov)

(1) Uporaba ukrepov iz prejšnjega člena mora biti sorazmerna zakonitemu cilju njihove uporabe. Pri izvedbi ukrepov nihče ne sme biti podvržen mučenju, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju.

(2) Varnostnik sme ukrepati samo na način, določen s tem zakonom, da z najmanjšimi škodljivimi posledicami doseže izvršitev naloge. Če je glede na koliščino dopustno uporabiti več ukrepov, je dolžan uporabiti najprej tistega, ki osebi najmanj škoduje. Z uporabo ukrepa mora varnostnik prenehati takoj, ko prenehajo razlogi, zaradi katerih je bil uporabljen, ali ob ugotovitvi, da naloge na ta način ne bo mogel opraviti.

(3) Omejitve gibanja osebi s preprečitvijo izstopa (četrta alinea prvega odstavka 43. člena) ali z zadržanjem osebe do prihoda policije (šesta alinea prvega odstavka 43. člena) ne sme trajati več kot dve uri.

45. člen

(nošenje in uporaba orožja)

(1) Med opravljanjem nalog zasebnega varovanja sme varnostnik nositi strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.

(2) Pri opravljanju nalog zasebnega varovanja sme varnostnik uporabiti strelno orožje samo, če ne more drugače:

- zavarovati življenja ljudi;
- odvrniti neposrednega protipravnega napada, s katerim je ogroženo njegovo življenje ali življenje osebe, ki jo varuje.

(3) Preden varnostnik uporabi strelno orožje, mora, kadar okoliščine to dopuščajo, osebo, zoper katero naj bi uporabil strelno orožje, opozoriti s klicem: "Stoj, streljal bom!" in z opozorilnim strelom.

46. člen

(obveščanje policije)

(1) Varnostnik, ki osebi omeji gibanje (četrta in šesta alinea prvega odstavka 43. člena), uporabi sredstva za vklepanje (sedma alinea prvega odstavka 43. člena), uporabi fizično silo (osma alinea prvega odstavka 43. člena) ali strelno orožje (drugi odstavek 45. člena), je dolžan o tem takoj obvestiti policijsko postajo, na območju katere so bili ukrepi oziroma strelno orožje uporabljeni.

(2) Če je oseba pri uporabi ukrepov oziroma strelnega orožja iz prejšnjega odstavka telesno poškodovana tako, da

potrebuje medicinsko pomoč, je varnostnik dolžan poskrbeti, da jo čim prej dobi, in o tem takoj obvestiti policijsko postajo.

(3) Imetnik licence je dolžan najkasneje v 24 urah od uporabe ukrepov iz prvega odstavka tega člena, o tem pisno obvestiti policijsko postajo, na območju katere so bili ukrepi uporabljeni.

(4) Pisno obvestilo iz prejšnjega odstavka mora vsebovati podatke iz tretje oziroma četrte alineje 70. člena tega zakona.

47. člen

(obveščanje pristojnega organa o kaznivem dejanju)

Če varnostnik pri opravljanju nalog zasebnega varovanja ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je izvršeno kaznivo dejanje, katerega storilec se preganja po uradni dolžnosti, je dolžan v skladu z zakonom, ki ureja kazenski postopek, o tem takoj obvestiti najbližjo policijsko postajo ali podati ovadbo pristojnem državnemu organu.

48. člen

(predpis ministra)

Minister, pristojen za notranje zadeve, podrobneje predpiše način izvajanja ukrepov varnostnikov iz tega zakona.

49. člen

(službena izkaznica)

(1) Osebe iz 19., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona morajo imeti med opravljanjem nalog pri sebi službeno izkaznico (v nadaljnjem besedilu: izkaznica).

(2) Kadar osebe iz prejšnjega odstavka opravljajo naloge v oblačilih, ki niso vidno označena z oznakami imetnika licence in se pri tem sklicujejo na svoje naloge in ukrepe, morajo pokazati izkaznico. V vsakem primeru so jo dolžne pokazati na zahtevo policista ali inšpektorja za zasebno varstvo.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve, predpiše obrazce in ceno izkaznic iz prvega odstavka tega člena, ter postopek za njihovo podelitev.

50. člen

(izdaja in vrnitev službene izkaznice)

(1) Izkaznico izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na stroške njenega imetnika, glede na vrsto del, ki jih opravljajo osebe iz 19., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona.

(2) Če oseba iz prejšnjega odstavka preneha delovno razmerje pri imetniku licence, mora ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, vrniti izkaznico. Imetnik licence je o prenehanju delovnega razmerja osebe dolžan obvestiti ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

51. člen

(delovna obleka)

(1) Varnostniki, varnostni tehniki in operaterji VNC nosijo med opravljanjem nalog delovno obleko, opremljeno z znakom imetnika licence, ter z znaki, iz katerih je razvidno, kakšne naloge opravlja oseba, ki jo nosi. Delovna obleka po barvi, kroju in oznakah ne sme biti enaka uniformi in oznakah policije ali Slovenske vojske.

(2) Varnostniki lahko varovanje osebne varnosti ljudi opravljajo tudi v civilni obleki.

V. POGOJI ZA OPRAVLJANJE DEJAVNOSTI ZASEBNEGA VAROVANJA IN STORITEV OSEB IZ DRŽAV ČLANIC EVROPSKE UNIJE

52. člen

(opredelitev)

(1) Fizične in pravne osebe iz države članice Evropske unije, ki so v matični državi pridobili pravico do opravljanja dejavnosti zasebnega varovanja (v nadaljnjem besedilu: osebe iz držav članic Evropske unije), lahko pod pogoji, ki jih določa ta zakon, opravljajo dejavnost zasebnega varovanja in posamezne storitve zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

(2) Matična je tista država članica Evropske unije, v kateri so osebe iz prejšnjega odstavka pridobile pravico do opravljanja dejavnosti zasebnega varovanja po predpisih te države.

(3) Določbe ostalih poglavij tega zakona se za osebe iz držav članic Evropske unije uporabljajo le, če v tem poglavju ni drugače urejeno.

53. člen

(načelo enakopravnosti)

(1) Pravica do opravljanja dejavnosti zasebnega varovanja za osebe iz držav članic Evropske unije ni vezana na pogoj vzajemnosti.

(2) Osebe iz držav članic Evropske unije so glede pridobitve licence za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja na ozemlju Republike Slovenije, pod pogoji iz tega poglavja, izenačene z državljani in pravnimi osebami Republike Slovenije, ne glede na to, ali na ozemlju Republike Slovenije ustanovijo pravno osebo ali se prijavijo kot podjetnik posameznik, ki bo opravljal dejavnost zasebnega varovanja ali pa bo opravljal storitve zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji s sedežem ali prebivališčem v državi članici Evropske unije.

54. člen

(prepoved obrnjene diskriminacije)

Pod enakimi pogoji, ki veljajo za osebe iz držav članic Evropske unije, in brez diskriminacije se presoja tudi vloga slovenskega državljana, ki je opravljal ali še opravlja dejavnost zasebnega varovanja ali je pridobil strokovno ali poklicno kvalifikacijo v kateri izmed držav članic Evropske unije.

55. člen

(dovoljena diskriminacija)

Osebam iz držav članic Evropske unije se lahko zavrne podelitev licence oziroma prepove v Republiki Sloveniji opravljati dejavnost zasebnega varovanja iz razlogov:

- javnega reda;
- javne varnosti;
- varstva zdravja ljudi.

56. člen

(priznavanje kvalifikacij osebam iz držav članic Evropske unije)

Ministrstvo, pristojno za delo, izda osebam iz držav članic Evropske unije na njihovo zahtevo odločbo o priznanju njihovih kvalifikacij v skladu z zakonom, ki ureja postopek priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji.

57. člen

(uporaba nazivov)

(1) Nazivi kvalifikacij oseb iz držav članic Evropske unije, ki opravljajo dejavnost zasebnega varovanja, se lahko uporabljajo na ozemlju Republike Slovenije tudi, če so bili pridobljeni v državah članicah Evropske unije.

(2) Če oseba iz države članice Evropske unije uporablja naziv, pridobljen v matični državi, mora biti ta izražen v uradnem jeziku ali enem od uradnih jezikov njene matične države.

(3) Če oseba iz države članice Evropske unije izpolnjuje pogoje, določene s tem zakonom oziroma z zakonom, ki ureja postopek priznavanja kvalifikacij državljanom držav članic Evropske unije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma reguliranih poklicnih dejavnosti v Republiki Sloveniji za priznanje določene kvalifikacije, lahko uporablja tudi naziv, ki se za ustrezno kvalifikacijo uporablja v Republiki Sloveniji.

58. člen

(opravljanje posameznih storitev zasebnega varovanja)

(1) Osebe iz držav članic Evropske unije lahko v Republiki Sloveniji opravljajo posamezne storitve zasebnega varovanja kot posamezne oblike zasebnega varovanja, določene v 5. členu tega zakona (kot na primer: posamičen prevoz denarja na ozemlje Republike Slovenije ali posamično varovanje fizičnih oseb na ozemlju Republike Slovenije).

(2) Osebe iz držav članic Evropske unije morajo pred začetkom opravljanja storitev iz prejšnjega odstavka tega člena pisno obvestiti ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. V vlogi za priglasitev opravljanja posamezne storitve zasebnega varovanja morajo predložiti dokazilo o zavarovanju poklicne odgovornosti, dokazilo o tem, da imajo pravico opravljati zasebno varovanje v svoji matični državi in o morebitnem članstvu v zbornici v matični državi ali katerikoli drugi državi ter pooblastilo naročnika posamezne storitve zasebnega varovanja iz prvega odstavka tega člena.

(3) Osebe iz držav članic Evropske unije so v celoti ali delno oproščene zavarovanja iz prejšnjega odstavka, če so v matični državi glede pogojev in obsega kritja zavarovanja v celoti ali delno enakovredno zavarovane.

(4) Pogoji iz prvega odstavka tega člena se dokazujejo s potrdili, izdanimi po predpisih oseb iz držav članic Evropske unije. Potrdila morajo biti predložena v overjenem prevodu v slovenski jezik.

(5) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, na podlagi obvestila in dokazil iz drugega odstavka tega člena osebam iz držav članic Evropske unije v 30 dneh podeli soglasje k opravljanju posameznih storitev zasebnega varovanja, in o tem obvesti pristojni organ matične države osebe države članice Evropske unije.

VI. OBVEZNO ORGANIZIRANJE SLUŽBE VAROVANJA

59. člen

(zavezanci)

(1) Vlada Republike Slovenije z uredbo določi gospodarske družbe, samostojne podjetnike posameznike, zavode, državne organe in organizacije (v nadaljnjem besedilu: zavezanec), ki so dolžni organizirati službo varovanja:

- če uporabljajo oziroma hranijo radioaktivne snovi, jedrska goriva, odpadke in druge ljudem in okolju nevarne snovi in naprave, na predlog ministra, pristojnega za okolje, oziroma ministra, pristojnega za gospodarstvo;

- če hranijo arhivsko gradivo in predmete, ki predstavljajo kulturno dediščino, na predlog ministra, pristojnega za kulturo;

- če upravljajo z javnimi letališči ali z morskimi pristanišči za mednarodni javni promet, na predlog ministra, pristojnega za promet;

- v drugih primerih, ko je to iz posebnih varnostnih razlogov nujno potrebno, na predlog ministra, pristojnega za notranje zadeve, oziroma ministra, pristojnega za obrambo, oziroma ministra, pristojnega za pravosodje.

(2) Poseben varnostni razlog iz četrte alineje prejšnjega odstavka je podan takrat, ko zavezanec opravlja dejavnost, pri kateri obstaja predvidljiva možnost nepričakovane nevarnosti oziroma povečana stopnja tveganja za varnost ljudi ali njihovo premoženje oziroma premoženje zavezanca.

(3) V uredbi iz prvega odstavka tega člena se določi tudi minimalen obseg varovanja pri zavezancu.

(4) Če zavezanec ne organizira službe varovanja, lahko ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v upravnem postopku z odločbo določi obseg in način varovanja ter rok za izvršitev teh del.

(5) Službo varovanja lahko zavezanci iz prvega odstavka tega člena organizirajo kot lastno službo ali pa trajno zagotovijo varovanje tako, da v ta namen sklenejo pogodbo s subjektom iz 3. člena tega zakona.

(6) Določbe tega zakona smiselno veljajo tudi za lastno službo varovanja iz prejšnjega odstavka.

(7) Za varovanje zavezancev iz prvega odstavka tega člena se uporabljajo določbe tega zakona, kolikor posebni predpisi tega ne določajo drugače.

VII. INŠPEKCIJSKI NADZOR

60. člen

(pristojnost)

(1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb tega zakona in predpisov, izdanimi na njegovi podlagi, ki urejajo zasebno varovanje, opravlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(2) V ministrstvu, pristojnem za notranje zadeve, opravljajo inšpekcijski nadzor delavci s posebnimi pooblastili – inšpektorji oziroma inšpektorice za zasebno varstvo (v nadaljnjem besedilu: inšpektor).

(3) Inšpektor samostojno opravlja naloge inšpekcijskega nadzora, izdaja odločbe in sklepe v upravnem postopku in odreja druge ukrepe, za katere je pooblaščen.

(4) Policija zagotavlja pomoč inšpektorjem skladno z določbami zakona, ki ureja policijo.

(5) Inšpektor opravlja nadzor nad izvrševanjem predpisov na področju zasebnega varovanja s tem, da:

- preverja statusne zadeve zasebnega varovanja;
- preverja strokovne zadeve zasebnega varovanja;
- preverja obstoj in vsebino evidenc pri imetniku licence;

- ugotavlja kršitve opravljanja dejavnosti iz 38. člena tega zakona;

- preverja vzpostavitev obveznega organiziranja službe varovanja iz 59. člena tega zakona;

- pri izvajanju inšpekcijskega nadzora sodeluje z državnimi organi in organizacijami ter organizacijami z javnimi pooblastili.

(6) Statusne zadeve zasebnega varovanja iz prve alineje prejšnjega odstavka pomenijo zlasti:

- licence za opravljanje zasebnega varovanja, določene s tem zakonom;

- izkaznice iz 49. člena tega zakona;

- dokazila o izpolnjevanju pogojev za pridobitev licence za opravljanje zasebnega varovanja.

(7) Strokovne zadeve zasebnega varovanja iz druge alineje petega odstavka tega člena pomenijo zlasti:

- izvajanje ukrepov in dolžnosti varnostnika;
- prevoz in varovanje denarja ter drugih vrednostnih pošiljk;

- obveščanje policije o uporabi fizične sile, sredstev za vklepanje, omejitvi gibanja, telesnih poškodbah in o uporabi strelnega orožja;

- obveščanje pristojnega organa o kaznivem dejanju;
- nošenje delovne obleke;
- nošenje in shranjevanje strelnega orožja.

(8) Minister, pristojen za notranje zadeve, podrobneje predpiše način opravljanja inšpekcijskega nadzora na področju zasebnega varovanja. Če ni s tem zakonom drugače določeno, se za inšpektorja in za opravljanje inšpekcijskega nadzora uporabljajo določbe zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, in zakona o splošnem upravnem postopku.

61. člen

(pogoji, službena izkaznica in strokovni izpit)

(1) Inšpektor mora imeti visoko ali univerzitetno izobrazbo pravne ali druge družboslovne smeri, najmanj pet let ustreznih delovnih izkušenj in strokovni izpit za inšpektorja.

(2) Pooblastilo za opravljanje inšpekcijskega nadzora se izkazuje s službeno izkaznico. Obrazec izkaznice in postopek za njeno izdajo predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve, predpiše vsebino in način opravljanja strokovnega izpita za inšpektorja.

62. člen

(inšpekcijski ukrepi)

(1) Inšpektor ima poleg splošnih pooblastil, določenih v zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, pravico in dolžnost:

- določiti rok za odpravo pomanjkljivosti oziroma nepravilnosti pri izvajanju predpisov o zasebnem varovanju;
- predlagati ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, začasen oziroma trajen odvzem licence, če ugotovi razloge iz prve do četrte alineje prvega odstavka 41. člena tega zakona;

- zahtevati od odgovorne osebe pisna pojasnila v zvezi s predmetom nadzora;

- izvesti postopke v skladu z zakonom o prekrških;
- podati ovadbo pristojnim organom za kazniva dejanja, ki se preganjajo po uradni dolžnosti.

(2) Zoper odločbo inšpektorja iz prve alineje prejšnjega odstavka je v osmih dneh od njene vročitve dovoljena pritožba ministru, pristojnemu za notranje zadeve. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(3) O pritožbi odloči minister, pristojen za notranje zadeve, v tridesetih dneh od dneva njene vložitve.

63. člen

(pristojnosti policije)

Nadzor nad izvajanjem določb 45., 46., 49. in 51. člena tega zakona opravlja tudi policija.

VIII. EVIDENCE

64. člen

(evidence)

Za izvrševanje v tem zakonu določenih nalog ministrstva, pristojno za notranje zadeve, vodi:

- register imetnikov licenc;
- evidenco varnostnih menedžerjev;
- evidenco varnostnikov;
- evidenco varnostnih tehnikov;
- evidenco pooblaščenih varnostnih inženirjev;
- evidenco operaterjev VNC.

65. člen

(register imetnikov licenc)

(1) Register imetnikov licenc se vodi ločeno za imetnike licenc, ki opravljajo dejavnost zasebnega varovanja kot storitev za druge, in imetnike licenc, ki opravljajo obvezno varovanje po 59. členu tega zakona.

(2) Register obsega za vsakega imetnika licence naslednje skupne podatke:

- registrska številka;
- naziv firme;
- sedež;
- številko vložka sodnega registra oziroma številko prihlasitve pri pristojnem davčnem organu;
- matično številko iz sodnega registra;
- šifro dejavnosti;
- osebno ime osebe, pooblaščen za zastopanje;
- številko izdane licence;
- datum izdaje in odvzema vsake licence.

(3) Register obsega tudi logotip imetnika licence, če ga ta uporablja.

66. člen

(evidence oseb, ki opravljajo varnostne storitve)

Evidenca varnostnih menedžerjev, varnostnikov, varnostnih tehnikov, pooblaščenih varnostnih inženirjev in operaterjev VNC (v nadaljnjem besedilu: evidence oseb, ki opravljajo varnostne storitve) vsebujejo naslednje skupne podatke:

- osebno ime;
- rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj rojstva) in EMŠO;
- naziv firme imetnika licence, pri katerem je oseba zaposlena;
- državljanstvo;
- stalno oziroma začasno prebivališče;
- šolska izobrazba;
- poklic;
- opravljene nacionalne poklicne kvalifikacije in datum izdaje posameznega certifikata o nacionalni poklicni kvalifikaciji;
- predpisana dokazila o nekaznovanju;
- številka izkaznice;
- datum preizkusa strokovne usposobljenosti;
- datum opravljenega programa priprav na preverjanje in potrjevanje nacionalne poklicne kvalifikacije;
- datum podelitve in odvzema izkaznice;
- datum prenehanja delovnega razmerja;
- fotografija osebe.

67. člen

(ravnanje s podatki)

(1) Podatke iz 65. in 66. člena tega zakona zbira ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, neposredno od posameznika, na katerega se nanašajo.

(2) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, zbira, obdeluje, shranjuje, posreduje in uporablja podatke, potrebne za podelitev licenc za opravljanje zasebnega varovanja in podelitev službenih izkaznic po tem zakonu.

(3) Kadar ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, zbira podatke o posamezni pravni ali fizični osebi iz že obstoječih zbirk osebnih podatkov, o tem ni dolžno obvestiti tistega, na katerega se podatki nanašajo. Organi, organizacije in posamezniki, ki imajo podatke iz 65. in 66. člena tega zakona, morajo te podatke na zahtevo posredovati ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve.

(4) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, izbriše imetnika licence iz registra iz 65. člena tega zakona, če:

– imetniku licence preneha veljavnost licence za opravljanje zasebnega varovanja – z dnem prenehanja veljavnosti licence;

– če je imetnik licence izbrisan iz sodnega registra oziroma vpisnika samostojnih podjetnikov posameznikov – z dnem izbrisa.

(5) Podatki iz 65. in 66. člena tega zakona se lahko posredujejo tudi drugim državnim organom, če to zahtevajo in je njihova zahteva povezana izključno z dejavnostjo imetnikov licenc oziroma oseb, ki opravljajo varnostne storitve.

(6) Podatki iz prejšnjega odstavka se na podlagi pisne zahteve posredujejo tudi zbornici za potrebe izvajanja javnih pooblastil, določenih s tem zakonom.

68. člen

(poročanje o spremembi podatkov)

Imetnik licence je dolžan vsako spremembo podatkov iz 65. in 66. člena tega zakona pisno sporočiti ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, v osmih dneh od nastale spremembe.

69. člen

(evidenca pri imetniku licence)

Imetnik licence je dolžan voditi evidenco:

1. pogodb o opravljanju storitev zasebnega varovanja;
2. naznanjenih kaznivih dejanj;
3. zadržanih oseb;
4. uporabe fizične sile in sredstev za vklepanje.

70. člen

(podatki v evidencah)

Evidenca iz 69. člena tega zakona vsebujejo naslednje podatke:

– evidenca pogodb o opravljanju storitev zasebnega varovanja: o naročniku storitev varovanja (osebno ime in naslov fizične osebe oziroma firma in sedež pravne osebe); o pogodbi o opravljanju storitev varovanja (zaporedna številka pogodbe, datum sklenitve in datum izpolnitve pogodbe); o obliki zasebnega varovanja (navedba oblike varovanja iz 5. člena tega zakona in opis vsebine predmeta pogodbe);

– evidenca naznanjenih kaznivih dejanj: o naznanitvi kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti (naslovnik sporočila, datum sporočila); znani podatki o kaznivem dejanju; domnevnem storilcu kaznivega dejanja (osebno ime, rojstni podatki, začasno ali stalno bivališče);

– evidenca zadržanih oseb: o zadržani osebi (osebno ime, rojstni podatki, začasno ali stalno bivališče); razlogu zadržanja; času in kraju zadržanja; času obveščanja policije in času predaje zadržane osebe policiji; morebitnih telesnih poškodbah; uporabi sredstev za vklepanje;

– evidenca uporabe fizične sile in sredstev za vklepanje: o varnostniku, ki je uporabil fizično silo oziroma sredstva za vklepanje (osebno ime, rojstni podatki, EMŠO ter firma in sedež imetnika licence, pri katerem je zaposlen); razlogu, načinu, kraju in času uporabe fizične sile oziroma sredstev za vklepanje; obveščanju policijske postaje; morebitnih telesnih poškodbah.

71. člen

(upravičenci do vpogleda v evidenco)

(1) Imetnik licence je dolžan podatke iz evidenc iz 69. člena tega zakona na zahtevo inšpektorja predložiti na vpogled.

(2) Inšpektor je podatke iz evidenc iz 69. člena tega zakona dolžan varovati v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, in jih uporabiti le pri opravljanju nadzora po tem zakonu ali za izpolnitev obveznosti po drugem zakonu.

72. člen

(čas shranjevanja podatkov)

(1) Podatki se shranjujejo:

- v evidenci iz 1. točke 69. člena tega zakona pet let po sklenitvi pogodbe;
- v evidenci iz 2. točke 69. člena tega zakona pet let po vnosu podatkov o naznanitvi kaznivega dejanja;
- v evidenci iz 3. točke 69. člena tega zakona pet let po vnosu podatkov o zadržanju osebe;
- v evidenci iz 4. točke 69. člena tega zakona pet let po uporabi fizične sile.

(2) Po preteku rokov iz prejšnjega odstavka imetnik licence podatke arhivira v skladu z zakonom, ki ureja arhivska gradiva in arhive.

73. člen

(čas shranjevanja osebnih podatkov)

(1) Osebnih podatki se v evidencah iz 64. člena tega zakona shranjujejo do prenehanja delovnega razmerja oziroma do odvzema licence imetniku licence. Nato se ti podatki arhivirajo v skladu z zakonom, ki ureja arhivska gradiva in arhive.

(2) Po prenehanju delovnega razmerja oziroma odvzemu licence se v evidencah iz 64. člena tega zakona vodijo le podatki o osebnem imenu, rojstni podatki, podatki o firmi in sedežu, podatki o prenehanju delovnega razmerja ter podatki o odvzemu licence in izkaznice.

74. člen

(evidenca strokovnega izobraževanja)

(1) Zbornica vodi evidenco strokovnega izobraževanja.

(2) Evidenca iz prejšnjega odstavka vsebuje:

- vsebino in trajanje posameznih oblik strokovnega izobraževanja;
- podatke o izvajalcih posameznih oblik strokovnega izobraževanja (osebno ime, rojstni podatki, začasno ali stalno bivališče in navedba teme oziroma predmeta, ki ga predava);
- podatke o posameznikih, ki so se udeležili posameznih oblik izobraževanja (osebno ime, rojstni podatki, začasno ali stalno bivališče, potrdila o opravljenih strokovnih izobraževanjih).

(3) Osebnih podatki se v evidenci iz prvega odstavka tega člena shranjujejo pet let od njihove pridobitve. Nato se ti podatki arhivirajo v skladu z zakonom, ki ureja arhivska gradiva in arhive.

IX. KAZENSKE DOLOČBE

75. člen

(1) Z globo od 1.000.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje domača ali tuja pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če:

1. opravlja zasebno varovanje brez predpisane licence ali v nasprotju z izdano licenco (prvi odstavek 18. člena);
2. ne sklene zavarovanja za odgovornost (drugi odstavek 18. člena);
3. opravlja zasebno varovanje brez pisne pogodbe ali v nasprotju z njo (tretji odstavek 18. člena);
4. opravlja zasebno varovanje z osebami, ki ne izpolnjujejo pogojev za opravljanje zasebnega varovanja (peti odstavek 18. člena);
5. opravlja dejavnosti, nezdržljive z zasebnim varovanjem (38. člen);
6. ne objavi na vidnem mestu določbe o uporabi video nadzorne sistema (drugi odstavek 43. člena);

7. ravna v nasprotju s četrtem odstavkom 43. člena;
8. ravna v nasprotju s šestim odstavkom 43. člena;
9. pisno ne obvesti policijske postaje o omejevanju gibanja, uporabi sredstev za vklepanje, fizične sile, telesnih poškodbah ali uporabi strelnega orožja (tretji odstavek 46. člena);

10. ne odpravi pomanjkljivosti v roku, ki ga določi inšpektor (prvi odstavek 62. člena);

11. ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, ne sporoči spremembe podatkov iz 65. in 66. člena zakona (68. člen);

12. ne vodi evidenc, ki jih je dolžna voditi (69. člen);

13. na zahtevo inšpektorja za zasebno varstvo ne predloži na vpogled evidenc, ki jih vodi (prvi odstavek 71. člena).

(2) Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe oziroma samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

76. člen

(1) Z globo od 50.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje varnostnik, če:

1. ravna v nasprotju s petim odstavkom 43. člena;

2. ravna v nasprotju s šestim odstavkom 43. člena;

3. ravna v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom 46. člena;

4. ravna v nasprotju s 47. členom;

5. med opravljanjem službe pri sebi nima službene izkaznice (prvi odstavek 49. člena);

6. ne pokaže službene izkaznice (drugi odstavek 49. člena);

7. ne nosi delovne obleke (prvi odstavek 51. člena).

(2) Z globo od 50.000 do 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek varnostni tehnik oziroma operater VNC, ki stori prekršek iz 3., 4., 5., 6. in 7. točke prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 50.000 do 100.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba, varnostnik, varnostni tehnik, pooblaščen inženir varnostnih sistemov oziroma operater VNC, ki ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, ne vrne službene izkaznice (drugi odstavek 50. člena).

(4) Z globo od 100.000 do 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če opravlja zasebno varovanje in ne izpolnjuje pogojev, določenih s tem zakonom (19., 20., 21., 22. in 23. člen).

77. člen

(1) Z globo od 1.000.000 do 3.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje zbornica, če se ugotovi, da ne izvaja na predpisani način posamezne naloge zbornice, za katero je pridobila javno pooblastilo.

(2) Z globo od 200.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje odgovorna oseba v zbornici, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

78. člen

(prehodne določbe za izvajalce nadzora)

(1) Delavci ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ki so opravljali nadzor nad izvajanjem zakona o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja do uveljavitve tega zakona, nadaljujejo s svojim delom do imenovanja v inšpektorja, vendar najdlje dve leti od uveljavitve tega zakona.

(2) Do izdaje predpisa iz drugega odstavka 61. člena tega zakona se inšpektor izkazuje s službeno izkaznico pri-

stojne službe za nadzor v ministrstvu, pristojnem za notranje zadeve.

79. člen

(uskladitev obveznosti)

(1) Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje preda ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, v 30 dneh po uveljavitvi tega zakona, v tiskani in elektronski obliki, vse podatke iz evidenc in registra iz 23. člena zakona o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 32/94, 23/97 in 9/98), ter vse arhive, ki se nanašajo na podeljevanje licenc in službenih izkaznic po zakonu o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja.

(2) Zbornica mora uskladiti svoj statut in druge akte, sprejete na njegovi podlagi, v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(3) Zbornica pripravi vsebino katalogov strokovnih znanj in spretnosti iz 24., 25., 26., 27. in 28. člena tega zakona najkasneje v 18 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(4) Gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki morajo pridobiti ustrezno licenco po tem zakonu in vzpostaviti evidence iz 69. člena tega zakona najkasneje v 24 mesecih po uveljavitvi tega zakona.

80. člen

(rok za izdajo predpisa vlade)

Vlada Republike Slovenije najkasneje v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpis o obveznem organiziranju službe varovanja (prvi odstavek 59. člena).

81. člen

(rok za izdajo predpisov ministra)

Minister, pristojen za notranje zadeve, najkasneje v 12 mesecih po uveljavitvi tega zakona izda predpise o:

– načinu izvajanja javnih pooblastil, ter o kadrovskih in materialnih pogojih za izvajanje javnih pooblastil (četrti odstavek 12. člena);

– tarifi za izvajanje programov strokovnega izobraževanja na področju zasebnega varovanja (prvi odstavek 13. člena);

– programih in načinu opravljanja strokovnega izobraževanja (tretji odstavek 29. člena);

– načinu prevoza in varovanja denarja ter drugih vrednostnih pošilk (četrti odstavek 32. člena);

– načinu izvajanja ukrepov varnostnikov (48. člen);

– o obrazcih in ceni službenih izkaznic ter o postopku za njihovo podelitev (tretji odstavek 49. člena);

– načinu opravljanja inšpekcije na področju zasebnega varovanja (osmi odstavek 60. člena);

– obrazcu službene izkaznice inšpektorja za zasebno varstvo in postopku za njeno izdajo (drugi odstavek 61. člena);

– vsebini in načinu opravljanja strokovnega izpita inšpektorjev za zasebno varstvo (tretji odstavek 61. člena).

82. člen

(prehodne določbe za odgovorne osebe, varnostnike, varnostne tehnike, pooblašcene inženirje varnostnih sistemov in operaterje VNC)

(1) Za novo zaposlene osebe iz 19., 20., 21., 22. in 23. člena tega zakona se, do določitve vsebine katalogov standardov strokovnih znanj in spretnosti ter začetka izvajanja postopkov za ugotavljanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij, uporablja pravilnik o postopku sprejemanja odločitev glede določitve programov za preizkus znanja, izvajanja teh programov in načinu preverjanja znanja, ki ga

je dne 28. 3. 2002 sprejela Zbornica Republike Slovenije za zasebno varovanje.

(2) Za odgovorne osebe, varnostnike in varnostnike tehnike iz 9., 10. in 11. člena zakona o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja, ki so opravili preizkus znanja v skladu s pravilnikom iz prejšnjega odstavka, se šteje, da imajo pridobljene nacionalne poklicne kvalifikacije v skladu s tem zakonom.

(3) Ne glede na določbo prve alinee 20. člena tega zakona se šteje, da imajo osebe s končano najmanj osnovno šolo in najmanj osmimi leti delovnih izkušenj pri opravljanju dejavnosti zasebnega varovanja ljudi in premoženja na dan uveljavitve tega zakona, pridobljeno nacionalno poklicno kvalifikacijo varnostnik čuvaj oziroma varnostnica čuvajka oziroma varnostnik oziroma varnostnica.

83. člen

(začetek uporabe posameznih določb)

Določbe 52. do 58. člena tega zakona, ki se nanašajo na pogoje za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja in storitev oseb iz držav članic Evropske unije, se začnejo uporabljati z dnem vstopa Republike Slovenije v Evropsko unijo.

84. člen

(denarne kazni za prekrške)

(1) Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni v mejah, ki so za globo določene v 75. členu, prvem, drugem in tretjem odstavku 76. člena in 77. členu tega zakona, razen za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika.

(2) Za prekrške, določene v četrtem odstavku 76. člena tega zakona, se do začetka uporabe zakona iz prejšnjega odstavka, kaznuje posameznik z denarno kaznijo od 100.000 do 150.000 tolarjev.

85. člen

(prenehanje veljavnosti predpisov)

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o zasebnem varovanju in obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 32/94, 23/97 in 9/98).

(2) Do izdaje izvršilnih predpisov na podlagi tega zakona se še naprej uporabljata pravilnik o nadzoru nad izvajanjem zakona o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja (Uradni list RS, št. 90/98 in 76/02) in pravilnik o tehničnih pogojih za pridobitev licence za opravljanje dejavnosti tehničnega varovanja oseb in premoženja (Uradni list RS, št. 17/96), kolikor nista v nasprotju s tem zakonom.

(3) Do uveljavitve izvršilnega predpisa iz tretjega odstavka 49. člena tega zakona, se še naprej uporabljajo službene izkaznice, izdane na podlagi 18. člena zakona o zasebnem varovanju in o obveznem organiziranju službe varovanja.

86. člen

(pogoj državljanstva)

Pogoj državljanstva Republike Slovenije, ki ga morajo izpolnjevati osebe iz 19. do 23. člena tega zakona, se z dnem vstopa Republike Slovenije v Evropsko unijo nadomesti s pogojem državljanstva katere od držav članic Evropske unije.

87. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 212-05/03-26/1

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EPA 792-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5386. Zakon o prevoznih pogodbah v cestnem prometu (ZPPCP-1)

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o prevoznih pogodbah v cestnem prometu (ZPPCP-1)

Razlašam zakon o prevoznih pogodbah v cestnem prometu (ZPPCP-1), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 27. novembra 2003.

Št. 001-22-102/03

Ljubljana, dne 8. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O PREVOZNIH POGODBAH V CESTNEM PROMETU (ZPPCP-1)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(uporaba zakona)

Ta zakon ureja razmerja iz pogodb o prevozu potnikov in prtljage ter tovora v notranjem cestnem prometu, kakor tudi v mednarodnem cestnem prometu, če ni drugače določeno z mednarodno pogodbo, ki obvezuje Republiko Slovenijo.

2. člen

(načelo dispozitivnosti)

(1) Določbe tega zakona ne obvezujejo strank pogodb iz prejšnjega člena, če iz posamezne določbe tega zakona ali iz njenega smisla ne izhaja kaj drugega.

(2) Pogodbe iz prejšnjega člena tega zakona ne smejo vsebovati določil, ki bi zmanjševala prevoznico ali prevoznikovo odgovornost, predpisano s tem zakonom.

3. člen

(pomen izrazov)

Izrazi v tem zakonu pomenijo:

- *izpolnitvena pomočnica ali pomočnik* (v nadaljnjem besedilu: izpolnitveni pomočnik) je oseba, ki za izvršitev prevoza dela po naročilu prevoznice ali prevoznika (v nadaljnjem besedilu: prevoznika) ali za njegov račun;
- *izročena prtljaga* so stvari, ki jih preda potnik ali potnik za prevoz na podlagi pogodbe o prevozu prtljage;
- *nakladališče* je mesto, kjer se tovor preda prevozniku za prevoz;
- *namembni kraj* je kraj, v katerem se v skladu s pogodbo prevoz konča;
- *naročnica ali naročnik prevoza* (v nadaljnjem besedilu: naročnik prevoza) je oseba, ki sklene v svojem imenu, zase ali za drugega s prevoznikom prevozno pogodbo;
- *odhodni oziroma odpravni kraj* je kraj, v katerem se začne pogodbeni prevoz;
- *osebne škode* so škode, ki nastanejo zaradi smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika;
- *pošiljateljica ali pošiljatelj* (v nadaljnjem besedilu: pošiljatelj) je naročnik ali oseba, ki na osnovi sklenjene pogodbe s prevoznikom preda tovor za prevoz;
- *potnica ali potnik* (v nadaljnjem besedilu: potnik) je fizična oseba, ki je upravičena do pogodbeno določenega prevoza;
- *prejemnica ali prejemnik* (v nadaljnjem besedilu: prejemnik) je oseba, ki je upravičena v namembnem kraju prevzeti tovor, ki je bil predan za prevoz;
- *prevoznica ali prevoznik* (v nadaljnjem besedilu: prevoznik) je oseba, ki na podlagi pogodbe prevaža potnike, prtljago ali tovor;
- *prevoznina* je znesek, ki ga prejme prevoznik na podlagi pogodbe o prevozu potnikov;
- *razkladališče* je mesto, kjer prejemnik prevzame tovor;
- *ročna prtljaga* so stvari, ki jih je dovoljeno prnesti v vozilo in spraviti na določen prostor in ki jih potnik sam varuje;
- *SDR* pomeni posebno pravico črpanja, ki je obračunska vrednostna enota, kot jo določa Mednarodni monetarni sklad, razmerje do slovenske valute oziroma vrednost pa objavlja Banka Slovenije;
- *upravičenka ali upravičenec* (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) je oseba, ki ima na podlagi pogodbe pravico kaj zahtevati od prevoznika;
- *voznina* je znesek, ki ga prejme prevoznik na podlagi pogodbe o prevozu tovara;
- *drugi izrazi* uporabljeni v tem zakonu imajo enak pomen kot ga opredeljujejo drugi zakoni in predpisi, ki urejajo cestni promet ter mednarodne pogodbe, ki obvezujejo Republiko Slovenijo.

II. PREVOZ POTNIKOV

1. Pogodba o prevozu potnikov

4. člen

(vsebina pogodbe)

- (1) Pogodbo o prevozu potnikov skleneta prevoznik in potnik ali prevoznik in naročnik prevoza.
- (2) S prevozno pogodbo o prevozu potnikov se prevoznik zavezuje, da bo v skladu z objavljenimi prevoznimi pogoji, v linijskem prometu pa tudi v skladu z voznim redom, prepeljal potnika od odhodnega do namembnega kraja, in sicer varno, pravočasno, s pogodbeno določenim vozilom

in sedežem, udobnostnimi in higienskimi pogoji, ki so običajni v cestnem prevozu, potnik pa, da mu bo plačal dogovorjeno prevoznino.

(3) Prevoznik in naročnik prevoza lahko skleneta pogodbo o prevozu enega ali več potnikov za eno ali več potovanj ali za določen čas.

(4) Pogodba iz prejšnjega odstavka mora biti sestavljena v pisni obliki.

5. člen

(vozovnica)

(1) Prevoznik je dolžan v linijskem prometu izdati vozovnico, ki je lahko posamična ali skupinska. Prevozniku ni potrebno izdati vozovnice, če je prevozna pogodba sklenjena z naročnikom prevoza.

(2) Vozovnica je dokaz o sklenjeni pogodbi o prevozu potnikov, vendar se obstoj te pogodbe lahko dokazuje tudi drugače.

(3) Če se vozovnica glasi na ime, se brez prevoznikove privolitve ne sme prenesti na drugega potnika.

(4) Prevoznik lahko zavrne prenos vozovnice iz prejšnjega odstavka le tedaj, ko ima opravičene razloge.

(5) V vozovnici morajo biti navedeni odhodni in namembni kraj ter čas odhoda, ki je določen z voznim redom oziroma s pogodbo.

6. člen

(izključitev potnika iz prevoza)

(1) Prevoznik ni dolžan sprejeti za prevoz osebe, za katero se zaradi njenega vedenja lahko upravičeno domneva, da bo prevozniku onemogočila izpolniti njegove obveznosti do drugih potnikov.

(2) Prevoznik sme izključiti iz prevoza potnika, ki s svojim vedenjem nadleguje druge potnike ali ne spoštuje predpisov o javnem redu in miru, ne da bi mu moral vrniti prevoznino.

7. člen

(odstop od pogodbe)

(1) Potnik ima pravico odstopiti od pogodbe pred začetkom njenega izpolnjevanja.

(2) Če potnik odstopi od pogodbe vsaj eno uro pred odhodom v domačem prometu, oziroma vsaj štiri ure v mednarodnem prometu, mu je prevoznik dolžan vrniti prevoznino, pri čemer sme obdržati največ deset odstotkov.

(3) Določba iz prejšnjega odstavka je sestavni del prevoznih pogojev in je ni dopustno spreminjati v škodo potnika.

8. člen

(odstop od pogodbe zaradi zamude prevoznika)

Če se prevoz ne začne ob času, ki je določen v pogodbi ali voznem redom prevoznika, lahko potnik oziroma naročnik prevoza odstopi od pogodbe in zahteva vrnitev prevoznine.

9. člen

(prekinitev prevoza)

Če je prevoz prekinjen zaradi vzrokov, za katere potnik ne odgovarja, ima potnik pravico:

1. zahtevati, da ga prevoznik s svojim ali drugim primeranim prevoznim sredstvom prepelje do namembnega kraja;
2. zahtevati, da ga prevoznik skupaj s prtljago v primerem roku prepelje v odhodni kraj in mu vrne prevoznino;
3. odstopiti od pogodbe in zahtevati od prevoznika vrnitev prevoznine.

2. Odgovornost prevoznika za prevoz potnikov**10. člen**

(opredelitev odgovornosti)

(1) Prevoznik odgovarja za škodo zaradi potnikove smrti, okvare zdravja in poškodbe (osebne škode), kakor tudi za zamudo ali prekinitev prevoza (druge škode).

(2) Če škodo iz prejšnjega odstavka povzroči izpolnjeni pomočnik, jo je potniku dolžan povrniti prevoznik.

11. člen

(obseg odgovornosti za osebne škode)

Za škodo zaradi smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika odgovarja prevoznik, če škoda nastane med vstopanjem ali izstopanjem potnika, ko je potnik v vozilu ali med prevozom.

12. člen

(objektivna odgovornost prevoznika za osebne škode)

Prevoznik je odgovoren za škodo, ki nastane zaradi smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika, razen če dokaže, da je bila škoda povzročena z dejanjem potnika ali iz zunanjega vzroka, ki ga ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti (višja sila).

13. člen

(subjektivna odgovornost prevoznika za druge škode)

Za škodo, ki nastane zaradi zamude ali prekinitve potovanja, prevoznik ne odgovarja, če dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde.

14. člen

(omejitev višine odškodnine)

(1) V zvezi z istim škodnim dogodkom zaradi smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika, prevoznik ni dolžan plačati več kot 83.333 SDR za posameznega potnika.

(2) Za škodo, ki nastane zaradi zamude oziroma prekinitve potovanja, je prevoznik odgovoren do zneska dvojne prevoznine.

(3) Prevoznik izgubi pravico do omejitve višine odškodnine iz prvega in drugega odstavka tega člena, če se dokaže, da je škodo povzročil namenoma ali zaradi hude malomarnosti.

(4) S pogodbo o prevozu potnikov se stranki lahko dogovorita za višji znesek odškodnine.

III. PREVOZ PRTLJAGE**1. Pogodba o izročeni in ročni prtljagi****15. člen**

(vsebina pogodbe)

(1) Prevoznik je dolžan prevzeti za prevoz potnikovo izročeno prtljago in jo prepeljati od odhodnega do namembnega kraja. Prevoznik lahko odkloni prevoz izročene prtljage, ki je zaradi njene teže ali obsega ne more varno ali brez škodnih posledic prepeljati.

(2) Za izročeno prtljago mora potnik plačati dogovorjen znesek, če ni s prevozno pogodbo določeno drugače.

(3) Ročna prtljaga se prepelje brez posebnega plačila. Prevoznik sme preprečiti vnos ročne prtljage v vozilo, ki lahko zaradi svojih lastnosti ali stanja, ogrozi varnost prevoza.

16. člen

(prtljažnica)

Prevoznik je dolžan potniku izdati potrdilo o prevzemu izročene prtljage (prtljažnica), v katerem morata biti navedena število kosov in vrsta prtljage.

17. člen

(dolžnost prevoznika, da preda izročeno prtljago)

(1) Prevoznik je v namembnem kraju dolžan predati izročeno prtljago potniku oziroma imetniku prtljažnice takoj po končanem potovanju.

(2) Če oseba, ki zahteva izročeno prtljago, ne predloži prtljažnice, jo je prevoznik dolžan izročiti le na podlagi ustreznega dokazila oziroma varščine.

(3) Prevoznik ne sme predati izročene prtljage imetniku prtljažnice v primeru, ko ve, da ta oseba do prtljage ni upravičena oziroma z njo neupravičeno razpolaga.

18. člen

(hramba izročene prtljage)

Če potnik v namembnem kraju po prispetju vozila ne prevzame izročene prtljage, jo mora prevoznik na potnikove stroške in njegovo nevarnost shraniti na varnem mestu ali jo zaupati v hrambo komu drugemu, pri čemer odgovarja za izbiro shranjevalke ali shranjevalca (v nadaljnjem besedilu: shranjevalca).

2. Odgovornost prevoznika za izročeno in ročno prtljago**19. člen**

(opredelitev odgovornosti)

(1) Prevoznik odgovarja za škodo zaradi izgube ali poškodbe izročene prtljage po določbah tega zakona, ki ureja jo odgovornost za prevoz tovora.

(2) Prevoznik odgovarja za škodo zaradi izgube ali poškodbe ročne prtljage, če potnik dokaže, da je za škodo kriv prevoznik.

(3) Če izguba ali poškodba ročne prtljage nastane v okoliščinah, v katerih je prišlo do smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika, prevoznik odgovarja, razen če dokaže, da je škodo povzročil potnik ali je nastala iz zunanjega vzroka, ki ga ni bilo mogoče pričakovati, se mu izogniti ali ga odvrniti (višja sila).

20. člen

(subjektivna odgovornost za zamudo)

Prevoznik odgovarja za škodo zaradi zamude pri predaji izročene prtljage po določbah tega zakona, ki urejajo odgovornost za zamudo pri prevozu potnikov.

21. člen

(domneva, da je izročena prtljaga izgubljena)

(1) Če prevoznik ni predal izročene prtljage v sedmih dneh po končanem prevozu, se šteje, da je izgubljena.

(2) Če je prevoznik pred pretekom roka iz prejšnjega odstavka izjavil, da je izročena prtljaga izgubljena, se od dneva, ko je izjava dana, dalje šteje, da je izročena prtljaga izgubljena.

22. člen

(omejitev višine odškodnine)

(1) V zvezi z istim škodnim dogodkom zaradi izgube ali poškodbe prtljage, prevoznik ni dolžan plačati več kot:

1. 166,67 SDR za kos izročene prtljage, vendar največ 666,67 SDR na potnika;

2. 333,33 SDR na potnika za ročno prtljago.

(2) Prevoznik izgubi pravico do omejitve višine odškodnine iz prejšnjega odstavka, če se dokaže, da je škodo povzročil namenoma ali zaradi hude malomarnosti.

(3) S pogodbo o prevozu se stranki lahko dogovorita za višji znesek odškodnine zaradi izgube ali poškodbe prtljage.

3. Odgovornost potnika

23. člen

(opredelitev odgovornosti)

Potnik odgovarja za škodo, ki izhaja iz izročene ali ročne prtljage, po splošnih pravilih o odškodninski odgovornosti.

IV. PREVOZ TOVORA

1. Pogodba o prevozu tovora

24. člen

(vsebina pogodbe)

S pogodbo o prevozu tovora se prevoznik obveže, da bo tovor prepeljal v namembni kraj in ga izročil prejemniku ali drugi pooblaščen osebi, ki jo določi prejemnik, pošiljatelj pa, da mu bo plačal v pogodbi dogovorjeno voznino.

25. člen

(vozilo)

(1) Prevoznik je dolžan prepeljati tovor z dogovorjenim vozilom ali vozilom, ki ima dogovorjene lastnosti.

(2) Če vozilo ni dogovorjeno je prevoznik dolžan prepeljati tovor z vozilom, s katerim je zagotovljena pravilna in pravočasna izvršitev prevozne pogodbe.

26. člen

(določanje količine tovora)

(1) Količina tovora se določi s številom kosov, težo ali prostornino.

(2) Če količine tovora ni mogoče natančno določiti v skladu s prejšnjim odstavkom tega člena, se določi z mero, ki je običajna v odpravnem kraju.

27. člen

(pravica pošiljatelja do zamenjave tovora)

Namesto dogovorjenega tovora lahko pošiljatelj preda za prevoz drug tovor pod naslednjimi pogoji:

1. če se ne spremenijo prevozni pogoji v škodo prevoznika;

2. če to ne povzroči bistvenega zadrževanja vozila na nakladališču ali razkladališču;

3. če ni ogroženo vozilo ali cestni promet;

4. če da pošiljatelj prevozniku na njegovo zahtevo varščino za terjatev, ki bi utegnili nastati zaradi zamenjave tovora.

28. člen

(navodila glede posebnega tovora)

Pošiljatelj mora dati prevozniku navodila za hrambo tovora in ravnanje z njim, če gre za tovor, katerega prevoz ni običajen, ali če to zahteva prevoznik.

29. člen

(odgovornost pošiljatelja za tovor)

Pošiljatelj odgovarja za škodo, ki jo tovor zaradi svojih lastnosti povzroči osebam, vozilu in drugemu tovoru, če te lastnosti niso bile ali niso mogle biti znane prevozniku.

30. člen

(določitev nakladališča)

(1) Prevoznik je dolžan pripeljati vozilo na dogovorjeno nakladališče, če lahko to stori brez nevarnosti za vozilo, in če je tam mogoče naložiti tovor brez poškodovanja vozila.

(2) Če nakladališče v pogodbi ni določeno, ga mora pošiljatelj pravočasno določiti.

(3) Če nakladališče, ki ga določi pošiljatelj, ne izpolnjuje pogojev iz prvega odstavka tega člena, mora prevoznik vozilo pripeljati na najbližje mesto, ki izpolnjuje pogoje za nakladanje.

31. člen

(čas dostave vozila)

(1) Prevoznik mora pripeljati vozilo na nakladališče dogovorjenega dne in ob dogovorjeni uri ter o tem obvestiti pošiljatelja oziroma osebo, ki jo ta določi.

(2) Če je v pogodbi določen le dan, mora prevoznik dostaviti vozilo tega dne, vendar najpozneje v roku, ki omogoča naložitev tovora pred potekom pošiljateljevega delovnega časa ter o tem obvestiti pošiljatelja oziroma osebo, ki jo ta določi.

32. člen

(obveznost nakladanja in razkladanja tovora)

Tovor naloži na vozilo pošiljatelj, razloži pa prejemnik, če ni drugače določeno s prevozno pogodbo.

33. člen

(prevoznikova navodila glede nakladanja tovora)

Pri nakladanju tovora na vozilo mora pošiljatelj upoštevati prevoznikova navodila, ki se nanašajo na razporeditev, pritrditev tovora in na druge okoliščine, ki utegnejo vplivati na varnost oseb, vozila in drugega tovora na vozilu.

34. člen

(nakladalni čas)

(1) Nakladanje tovora se mora začeti in končati v primernem roku, če ni drugače določeno v prevozni pogodbi (nakladalni čas).

(2) Rok za nakladanje tovora se podaljša za čas, v katerem nakladanje ni bilo mogoče zaradi vzrokov, za katere ne odgovarjata pošiljatelj ali prevoznik.

(3) V nakladalni čas se všteva tudi čas, ki je potreben za:

1. izpolnitev tovrnega lista in izročitev prevoznih listin prevozniku;

2. pokrivanje, vezanje in drugo zaščito tovora na vozilu, če je to dolžan storiti pošiljatelj;

3. dejanja, brez katerih ni mogoče začeti prevoza.

35. člen

(dodatni nakladalni čas)

(1) Če tovor ni naložen v dogovorjenem roku zaradi vzroka, za katerega odgovarja pošiljatelj, je prevoznik dolžan pustiti vozilo na nakladališču še največ polovico časa, ki je dogovorjen za nakladanje (dodatni nakladalni čas).

(2) Za dodatni nakladalni čas ima prevoznik pravico do posebnega plačila, bodisi na podlagi dogovora ali po prevoznikovi tarifi.

36. člen

(posledice prekoračitve dodatnega nakladalnega časa)

Če tovor ni naložen po izteku dodatnega nakladalnega časa, lahko prevoznik odstopi od prevozne pogodbe in zahteva povrnitev škode.

37. člen

(posledice zamude pri začetku prevoza)

Kadar je prevoznik z začetkom prevoza v taki zamudi, da pošiljatelj ni več zainteresiran za dogovorjeni prevoz, lahko pošiljatelj odstopi od prevozne pogodbe in zahteva povrnitev škode.

2. Tovorni list

38. člen

(opredelitev tovrnega lista)

(1) Tovorni list izda prevoznik na lastno željo ali na zahtevo pošiljatelja.

(2) Tovorni list se izda ob prevzemu tovora za prevoz.

(3) S tovrnim listom prevoznik potrjuje, da je bila sklenjena prevozna pogodba in da je tovor prevzel za prevoz.

(4) Neobstoj, nepravilnost ali izguba tovrnega lista ne vpliva na obstoj in vsebino prevozne pogodbe, če ni v tem zakonu določeno drugače.

39. člen

(izvodi tovrnega lista in posebni primeri)

(1) Tovorni list se izda v treh izvornikih.

(2) Prvi izvod tovrnega lista se izroči pošiljatelju, drugi spremlja tovor med prevozom in se izroči prejemniku, tretjega pa obdrži prevoznik.

(3) Če so izvorniki tovrnega lista razmnoženi, mora biti na vsakem izvodu označeno, da gre za kopijo, s katero ni mogoče razpolagati s tovorom.

(4) Če mora biti tovor naložen na različna vozila, ali če gre za različne vrste tovara, ali če je razdeljen v skupine, lahko pošiljatelj ali prevoznik zahteva, da se za vsako vozilo, vrsto ali skupino tovara izda poseben tovrni list.

(5) Določila prevozne pogodbe, ki nasprotujejo prejšnjim odstavkom, so nične.

40. člen

(podpis tovrnega lista)

(1) Vse tri izvode tovrnega lista podpiše prevoznik in pošiljatelj.

(2) Oseba, ki jo je pošiljatelj pooblastil, da naloži tovor, sme v njegovem imenu podpisati tovrni list z navedbo, da ga je podpisala v pošiljateljevem imenu.

41. člen

(vsebina tovrnega lista)

(1) Tovorni list mora vsebovati naslednje podatke:

1. datum in kraj izdaje tovrnega lista;
2. firma oziroma ime in sedež oziroma naslov pošiljatelja;
3. firma oziroma ime in sedež oziroma naslov prevoznika;
4. registrsko številko vozila;
5. datum naložitve tovara in nakladališče;
6. firma oziroma ime in sedež oziroma naslov prejemnika in razkladališče;
7. običajen ali predpisani opis tovara in način pakiranja;
8. število in označbe tovorkov;
9. kosmato težo ali kako drugače izraženo količino tovara;
10. stroške v zvezi s prevozom tovara (plačila za prevoz, dodatne stroške, uvozne dajatve in druge izdatke, ki nastanejo v času od sklenitve prevozne pogodbe do izročitve tovara prejemniku), in njihovi zavezanci;
11. navodila za carinska in druga dejanja;

12. seznam listin, ki so priložene tovrnemu listu.

(2) Poleg podatkov iz prejšnjega odstavka so lahko v tovrnem listu navedeni tudi podatki glede:

1. prepovedi prekladanja tovara;
2. stroškov, ki bremenijo pošiljatelja;
3. povzetja;
4. vrednosti tovara ali posebne vrednosti tovara;
5. pošiljateljevih navodil prevozniku glede zaščite in nevarnosti tovara;
6. dogovorjenega prevoznega roka;
7. natančnejših podatkov o načinu ugotavljanja količine tovara (npr. tehtanje, merjenje, štetje).

42. člen

(vpisovanje podatkov v tovrni list)

(1) Podatke iz 1. do 4. točke prvega odstavka prejšnjega člena vpiše prevoznik, podatke iz 5. do 12. točke pa pošiljatelj.

(2) Podatke iz drugega odstavka prejšnjega člena vpiše tista pogodbená stranka, ki zahteva njihovo vključitev v tovrni list.

(3) Če prevoznik na pošiljateljevo zahtevo vpiše podatke, ki bi jih moral po prvem in drugem odstavku tega člena vpisati pošiljatelj, se šteje, da jih je vpisal v imenu in za račun pošiljatelja.

43. člen

(odgovornost za netočne in nepopolne podatke)

Pošiljatelj odgovarja za škodo, ki nastane zaradi netočnih in nepopolnih podatkov, ki jih je vpisal v tovrni list ali ki jih je na njegovo zahtevo vpisal prevoznik.

44. člen

(preverjanje točnosti podatkov in vpisovanje pripomb)

(1) Če je možno, prevoznik pred prevzemom tovara preveri:

1. točnost podatkov, ki so vpisani v tovrni list in se nanašajo na število tovorkov in njihovo označbo;
2. zunanje stanje tovara in embalaže.

(2) Prevoznik lahko vpiše v tovrni list obrazložene pripombe o podatkih iz prejšnjega odstavka, oziroma vzroke, zaradi katerih teh podatkov ni mogel preveriti.

(3) Prevoznikove pripombe iz prejšnjega odstavka se štejejo za točne, če se pošiljatelj izrecno strinja z njimi in to navede v tovrnem listu.

(4) Če to ne povzroča večjih stroškov ali nesorazmerne izgube časa, lahko pošiljatelj zahteva od prevoznika, da na njegove stroške preveri in vpiše v tovrni list:

1. kosmato težo ali drugače izraženo količino tovara predanega za prevoz;
2. stanje in vsebino tovorkov.

45. člen

(zakonska domneva glede tovara)

Če v tovrnem listu ni prevoznikovih pripomb iz drugega odstavka prejšnjega člena, velja domneva, da sta tovor in embalaža v dobrem zunanjem stanju ter število in označbe tovorkov ustrezajo podatkom v tovrnem listu, dokler prevoznik ne dokaže nasprotno.

46. člen

(dolžnost obveščanja)

(1) Pošiljatelj mora sporočiti prevozniku vse podatke in priložiti vse listine, ki so potrebne za odobritev carinsko dovoljene rabe ali uporabe in druge predpisane postopke.

(2) Prevoznik ni dolžan preizkušati pravilnosti in točnosti podatkov in listin iz prejšnjega odstavka.

(3) Pošiljatelj odgovarja za škodo, ki nastane zaradi pomanjkljivih, netočnih ali nepravilnih podatkov in listin iz prvega odstavka tega člena.

47. člen

(odgovornost prevoznika zaradi izgube ali nepravilne uporabe listin)

(1) Prevoznik odgovarja za škodo, ki nastane zaradi izgube ali nepravilne uporabe listin iz prvega odstavka prejšnjega člena, razen če dokaže, da ni kriv.

(2) Odškodnina za škodo iz prejšnjega odstavka ne sme presegati zneska, do katerega lahko po tem zakonu prevoznik omeji svojo odgovornost za izgubo ali poškodbo tovora.

3. Prenosni tovorni list

48. člen

(splošna določba)

(1) Pošiljatelj in prevoznik se lahko dogovorita, da prevoznik izda prenosni tovorni list.

(2) Če je izdan prenosni tovorni list, mora biti na izvodu izvirnika, ki se izroči pošiljatelju, izrecno navedeno, da gre za prenosni tovorni list, na drugih izvodih pa, da je bil izdan prenosni tovorni list.

(3) Določila prevozne pogodbe in splošni pogoji prevoznika zavezujejo imetnico ali imetnika (v nadaljnjem besedilu: imetnika) prenosnega tovornega lista, ki ni pošiljatelj, če so navedeni v prenosnem tovornem listu ali se ta nanje izrecno sklicuje.

49. člen

(vrste prenosnih tovornih listov in njihov prenos)

(1) Prenosni tovorni list se lahko glasi po odredbi ali na prinosnico ali prinosnika (v nadaljnjem besedilu: prinosnika).

(2) Prenosni tovorni list po odredbi se prenese z indosamentom, prenosni tovorni list na prinosnika pa z izročitvijo.

(3) Za obliko in pravni učinek indosamenta se smiselno uporabljajo predpisi o menici, razen določb, ki se nanašajo na regres.

(4) Če na prenosnem tovornem listu po odredbi ni naveden prejemnik tovora, se prenese z odredbo pošiljatelja.

50. člen

(podpis)

Prenosni tovorni list morata podpisati prevoznik in pošiljatelj ali pooblaščen osebe.

51. člen

(kopije prenosnega tovornega lista)

Če so izvirniki prenosnega tovornega lista razmnoženi, mora biti na vsakem izvodu označeno, da gre za kopijo, s katero ni mogoče razpolagati s tovorom.

4. Izvršitev prevoza

52. člen

(prevozna pot)

(1) Prevoznik mora opraviti prevoz tovora po dogovorjeni poti (prevozna pot).

(2) Če prevozna pot ni dogovorjena, mora prevoznik opraviti prevoz po poti, ki najbolj ustreza interesom pošiljatelja.

53. člen

(prevozni rok)

(1) Prevoznik mora opraviti prevoz tovora v dogovorjenem roku (prevozni rok).

(2) Če prevozni rok ni dogovorjen, mora prevoznik opraviti prevoz v času, ki je glede na vrsto in dolžino poti običajen za prevoz določenega tovora in za določeno vrsto vozila.

54. člen

(trajanje prevoznega roka)

(1) Prevozni rok začne teči od poteka nakladalnega časa oziroma dodatnega nakladalnega časa.

(2) Domneva se, da prevozni rok poteče v trenutku, ko prejemnik prejme obvestilo, da je tovor prispel v namembni kraj in je pripravljen za izročitev prejemniku, ali od trenutka, ko prevoznik poskusi izročiti tovor prejemniku.

55. člen

(navodila v primeru ovir med prevozom)

(1) Če prevoza tovora ni mogoče opraviti pravočasno in v skladu s prevozno pogodbo, mora prevoznik zahtevati navodila od osebe, ki je pooblaščen razpolagati s tovorom med prevozom, če mu imetnik prenosnega tovornega lista ni znan, pa jih mora zahtevati od pošiljatelja.

(2) Če prevoznik ne more dobiti navodil iz prejšnjega odstavka v primernem roku, mora ustrezno ukrepati v interesu osebe, ki je pooblaščen razpolagati s tovorom.

(3) Prevoznik ima pravico do povračila stroškov, ki jih je imel zaradi ovir, nastalih brez njegove krivde.

56. člen

(obvarovanje tovora)

(1) Prevoznik mora ukreniti vse potrebno, da obvaruje tovor.

(2) Če prevoznik ne zahteva od pošiljatelja navodil o ukrepih, ki so potrebni za obvarovanje tovora, se šteje, da je bil z njimi seznanjen.

5. Pravica razpolaganja s tovorom med prevozom

57. člen

(pošiljateljeva razpolagalna pravica)

(1) Če ni bil izdan prenosni tovorni list, razpolaga s tovorom med prevozom pošiljatelj, ki lahko zahteva:

1. da se prevoz tovora ustavi;
2. da se izročitev tovora prejemniku odloži;
3. da se tovor izroči v drugem namembnem kraju;
4. da se tovor izroči pošiljatelju ali drugemu prejemniku, ki ni določen v prevozni pogodbi ali tovornem listu;
5. da se tovor vrne v odpravni kraj.

(2) Zahteve iz prejšnjega odstavka in potrdilo o prejemu morajo biti pisni.

58. člen

(odgovornost prevoznika)

(1) Prevoznik odgovarja za škodo, ki nastane zaradi neizvršitve zahtev iz prejšnjega člena.

(2) Odškodnina za škodo iz prejšnjega odstavka ne sme presegati zneska, do katerega lahko po tem zakonu prevoznik omeji svojo odgovornost za prevoz tovora.

59. člen

(prenehanje pošiljateljeve razpolagalne pravice)

Pošiljateljeva pravica razpolaganja s tovorom med prevozom preneha z izročitvijo tovornega lista drugi osebi.

60. člen

(prejemnikova razpolagalna pravica)

Prejemnik lahko med prevozom razpolaga s tovorom pod enakimi pogoji kot pošiljatelj v naslednjih primerih:

1. če pošiljatelj navede takšno pravico v tovrnem listu;
2. če pošiljatelj izroči prejemniku svoj izvod tovrnega lista;
3. če tovor prispe v namembni kraj.

61. člen

(razpolagalna pravica pri prenosnem tovrnem listu)

(1) Če je bil izdan prenosni tovrni list, lahko s tovorom razpolaga le upravičeni imetnik prenosnega tovrnega lista, pod pogojem, da so izpolnjene vse obveznosti, ki izhajajo iz tega lista.

(2) Imetnik prenosnega tovrnega lista lahko v primeru iz prejšnjega odstavka zahteva od prevoznika:

1. da ustavi prevoz;
2. da se mu tovor izroči v kakšnem drugem namembnem kraju;
3. da se tovor vrne v odpravni kraj.

(3) Imetnik prenosnega tovrnega lista, ki zahteva izročitev tovara v drugem namembnem kraju, mora ob prevzemu tovara vrniti prevozniku prenosni tovrni list.

62. člen

(izvršitev razpolagalne pravice)

Prevoznik ne sme odkloniti zahteve iz naslova pravice razpolaganja s tovorom med prevozom iz 57., 60. in 61. člena tega zakona:

1. če je zahtevo mogoče izvršiti ob njenem prejemu;
2. če z izvršitvijo zahteve ne nastane škoda pošiljatelju, prejemniku ali tretji osebi;
3. če se prevozniku povrnejo škoda in vsi stroški, ki so nastali zaradi izvršitve zahteve;
4. če izvršitev zahteve ni v nasprotju s carinskimi ali drugimi predpisi.

6. Izročitev tovara

63. člen

(kraj izročitve)

Prevoznik mora tovor izročiti v namembnem kraju ali v kraju, ki ga določi oseba, pooblaščen za razpolaganje s tovorom.

64. člen

(upravičenec do tovara)

Prevoznik mora tovor izročiti prejemniku, ki je naveden v tovrnem listu, ali imetniku prenosnega tovrnega lista, ali drugi osebi, določeni v prevozni pogodbi.

65. člen

(prejem tovara)

(1) Po prispetju tovara v namembni kraj lahko prejemnik zahteva od prevoznika, da mu izroči drugi izvod tovrnega lista, če je izpolnil svoje obveznosti iz prevozne pogodbe.

(2) Prevoznik mora ugoditi prejemnikovi zahtevi iz prejšnjega odstavka, če ni določeno drugače v pošiljateljevi zahtevi iz naslova njegove pravice razpolaganja s tovorom.

(3) Prejemnik mora potrditi prevozniku prejem tovara iz tovrnega lista.

(4) Prejemnik, ki odkloni prejem tovara, lahko pozneje zahteva njegovo izročitev, dokler prevoznik ne dobi drugačnega navodila.

66. člen

(obvestilo o prispetju tovara)

(1) Prevoznik mora brez odlašanja obvestiti prejemnika o prispetju tovara v namembni kraj.

(2) Obvestilo iz prejšnjega odstavka prevoznik pošlje na naslov, ki ga je navedel pošiljatelj, in sicer v delovnem času prejemnika oziroma v običajnem času.

67. člen

(prejemnikova dolžnost razkladanja tovara)

(1) Tovor mora razložiti prejemnik, če ni v prevozni pogodbi drugače določeno.

(2) Pri razkladanju mora prejemnik upoštevati prevoznikova navodila glede varnosti oseb in zaščite vozila, tovara ter okolja.

68. člen

(razkladanje tovara)

(1) Razkladališče določi prejemnik, če ni v prevozni pogodbi določeno drugače.

(2) Za razkladanje tovara se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o času dostave vozila na nakladališče (31. člen), nakladalnem času (34. člen) in dodatnem nakladalnem času (35. člen).

(3) Če tovor ni razložen po prejšnjem odstavku, ga lahko prevoznik razloži na stroške in nevarnost prejemnika ter ukrepa v skladu z 72. členom tega zakona.

69. člen

(vrnitev prenosnega tovrnega lista)

Imetnik prenosnega tovrnega lista mora ob prevzemu tovara vrniti prevozniku prenosni tovrni list.

70. člen

(ugovor glede škode na tovoru)

(1) Če prejemnik sprejme tovor brez ugovora, se šteje, da mu je izročen v stanju, ki je navedeno v tovrnem listu ali v prenosnem tovrnem listu, če teh listin ni, pa v stanju, v kakršnem je bil prevzet za prevoz.

(2) Če je škoda vidna, mora prejemnik ugovarjati takoj ob prejemu tovara, če je ni bilo mogoče opaziti pa brez odlašanja, vendar najkasneje v 7 dneh od dneva izročitve.

(3) Ugovor iz prejšnjega odstavka je pogoj za uveljavljanje odškodnine.

(4) Če je škoda nastala zaradi zamude pri izročitvi tovara, mora prejemnik ugovarjati v 21 dneh od dneva, ko mu je bil tovor dan na razpolago, da ga prejme, drugače izgubi pravico do odškodnine.

71. člen

(nezmožnost izročitve tovara)

Če prejemnik noče sprejeti tovara ali če prejemnika ni mogoče najti, mora prevoznik brez odlašanja zahtevati navodilo od pošiljatelja.

72. člen

(hramba in prodaja neizročenega tovara)

(1) Prevoznik, ki ne dobi navodila iz prejšnjega člena ali ne more izročiti tovara, lahko v imenu in na stroške ter nevarnost osebe, ki je pooblaščen za razpolaganje s tovorom:

1. tovor razloži in odda v hrambo javnemu skladišču ali drugi primerni osebi, ali ga sam hrani;

2. tovor takoj proda, če se kvari ali če grozi neposredna nevarnost, da se pokvari, ali če stroški hrambe niso v sorazmerju z njegovo vrednostjo.

(2) Prevoznik mora o izročitvi tovora v hrambo brez odlašanja obvestiti osebo, ki je pooblaščen za njegovo razpolaganje.

(3) Če tovor odda v hrambo javnemu skladišču ali drugi osebi, je prevoznik odgovoren za njuno izbiro.

(4) Prevoznik lahko proda tovor tudi, če ga oseba, ki je pooblaščen za razpolaganje s tovorom, ne prevzame v 30 dneh od dneva, ko je bil izročen v hrambo, ali ne da ustreznih navodil.

(5) Kadar prevoznik ukrepa po prvem odstavku tega člena, se šteje, da je prevoz končan.

73. člen

(kupnina za prodani tovor)

(1) Kupnino za tovor, ki je prodan v skladu s prejšnjim členom, mora prevoznik položiti pri sodišču v dobro osebe, ki je pooblaščen za razpolaganje s tovorom, pri čemer odbije svoje terjatve v zvezi s prevozom in stroške za hrambo ter prodajo tovora.

(2) O prodaji tovora in položitvi preostalega zneska pri sodišču mora prevoznik obvestiti pošiljatelja ali osebo, ki je pooblaščen za razpolaganje s tovorom.

7. Odgovornost prevoznika

74. člen

(opredelitev odgovornosti)

Prevoznik odgovarja za popolno ali delno izgubo ali poškodbo tovora, ki ga prevzame za prevoz, in sicer od trenutka prevzema do njegove izročitve prejemniku, kakor tudi za škodo, ki nastane zaradi zamude pri izročitvi tovora prejemniku.

75. člen

(objektivna odgovornost prevoznika)

Prevoznik odgovarja za škodo iz prejšnjega člena, razen če dokaže, da je nastala zaradi:

1. dejanj ali opustitev pošiljatelja, prejemnika tovora ali tretje osebe,
2. lastnosti tovora ali
3. zunanjih vzrokov, ki jih ni bilo mogoče pričakovati, se jim izogniti ali jih odvrniti (višja sila).

76. člen

(oprostitvev odgovornosti pri posebnih nevarnostih)

(1) Prevoznik ne odgovarja, če dokaže, da je izguba oziroma poškodba tovora nastala zaradi posebne nevarnosti, ki je povezana z eno ali več spodaj navedenih okoliščin:

1. z uporabo odkritih in nepokritih vozil, če je bila uporaba takšnih vozil izrecno dogovorjena in navedena v tovnem listu;

2. s tem, da tovor ni pakiran ali je pomanjkljivo pakiran in je zaradi teh pomanjkljivosti po svoji naravi izpostavljen izgubi ali poškodbi;

3. z ravnanjem, naložitvijo, zložitvijo in razložitvijo tovora s strani pošiljatelja oziroma prejemnika ali oseb, ki so pri tem delale po nalogu pošiljatelja ali prejemnika;

4. z naravo tovora, ki je po svojih lastnostih izpostavljen popolni ali delni izgubi ali poškodbi, zlasti zaradi razbitja, rjavenja, gnitja, sušenja, pušcanja, normalnega razsipa ali delovanja mrčesa;

5. s tem, da tovorki sploh niso ali so nepopolno označeni.

(2) Prevoznik ne odgovarja za škodo, ki nastane z izgubo ali poškodbo žive živali, predane za prevoz, če dokaže, da je ukrenil vse, kar je bil glede na okoliščine dolžan

ukreniti, kakor tudi da je ravnal po posebnih navodilih, če so mu bila dana.

(3) Če prevoznik ugotovi, da je glede na okoliščine primera izguba ali poškodba utegnila nastati zaradi ene ali več posebnih nevarnosti iz prvega odstavka tega člena, velja domneva, da je škoda nastala zaradi takšne nevarnosti.

(4) Upravičenec lahko dokazuje, da škoda ni ali deloma ni nastala v zvezi s katero od nevarnosti iz prvega ali drugega odstavka tega člena.

77. člen

(omejitve oprostitev odgovornosti pri posebnih nevarnostih)

Prevoznik se ne more razbremeniti odgovornosti za škodo s sklicevanjem na prejšnji člen tega zakona:

1. če pride pri prevozu z odkritim ali nepokritim vozilom do izgube vse pošiljke ali do nenavadno velike izgube tovora;

2. če je prevoz tovora izvršen z vozilom, ki ima potrebno opremo za varstvo tovora pred toploto, mrazom, razlikami v temperaturi ali vlažnostjo zraka, pa ne dokaže, da je ukrenil vse, kar je bil glede na okoliščine dolžan ukreniti v zvezi z izbiro, vzdrževanjem in uporabo takšne opreme, kakor tudi, da je ravnal po posebnih navodilih, če so mu bila dana.

78. člen

(odgovornost za izpolnitvene pomočnike)

(1) Prevoznik odgovarja za škodo, ki jo povzročijo izpolnitveni pomočniki.

(2) Prejšnji odstavek se nanaša tudi na druge prevoznike, s katerimi si je prevoznik pomagal pri prevozu tovora, kot tudi na osebe, ki so po nalogu drugih prevoznikov delale pri prevozu.

79. člen

(domneva, da je tovor izgubljen)

(1) Šteje se, da je tovor izgubljen, če ga prevoznik ne izroči prejemniku v 30 dneh od dneva, ko ga je po pogodbi dolžan izročiti.

(2) Če je prevoznik pred pretekom roka iz prejšnjega odstavka izjavil, da je tovor izgubljen, se od dneva, ko je izjava dana, dalje šteje, da je tovor izgubljen.

80. člen

(odgovornosti pri prevozu nevarnega tovora)

Prevoznik ne odgovarja za škodo, ki nastane pri prevozu nevarnega tovora, če pri njegovem prevzemu za prevoz ni vedel in tudi ni mogel vedeti, da gre za nevaren tovor.

81. člen

(odškodnina za izgubo in poškodbo tovora)

(1) Odškodnina za izgubo in poškodbo tovora se določi po določeni oziroma tržni ceni, ki jo ima tovor v času in kraju prevzema za prevoz.

(2) Odškodnina za poškodbo tovora ne sme presegati:

1. zneska, ki bi ga moral prevoznik plačati v primeru popolne izgube tovora – če je poškodovan celoten tovor;

2. zneska, ki bi ga moral prevoznik plačati v primeru izgube dela tovora – če je poškodovan samo del tovora.

82. člen

(omejitve višine odškodnine)

(1) Prevoznik za izgubo ali poškodbo tovora ni dolžan plačati več kot 8,33 SDR za kilogram kosmate teže izgubljenega ali poškodovanega tovora.

(2) Poleg zneska iz prejšnjega odstavka mora prevoznik povrniti pošiljatelju plačano voznino in druge, pri prevozu tovora nastale stroške v polnem znesku, če gre za izgubo tovora, v sorazmernem znesku pa, če gre za poškodbo tovora.

(3) Za škodo, ki nastane zaradi zamude pri izročitvi tovora, prevoznik odgovarja do zneska dvojne voznine.

(4) Zahtevo iz drugega in tretjega odstavka tega člena mora upravičenec postaviti najpozneje v 21 dneh od dneva izročitve ali izgube tovora, sicer izgubi pravico do odškodnine.

(5) Prevoznik izgubi pravico do omejitve višine odškodnine iz prvega in tretjega odstavka tega člena, če upravičenec dokaže, da je prevoznik škodo povzročil namenoma ali zaradi hude malomarnosti.

(6) S pogodbo o prevozu tovora se stranki lahko dogovorita za višji znesek odškodnine.

8. Voznina

83. člen

(določitev voznine)

Voznina se določi s prevozno pogodbo ali na drug običajen način.

84. člen

(plačilo voznine)

(1) Voznina se plača samo za tovor, ki je bil prepeljan in v namembnem kraju dan na razpolago prejemniku ali drugi pooblaščen osebi.

(2) Če je bil tovor prepeljan le del poti, ima prevoznik pravico do sorazmerne voznine za prevoženo pot, če pa je za to odgovoren uporabnik prevoza, ima pravico do celotne voznine.

85. člen

(oddaja v hrambo in prodaja tovora)

(1) Če prejemnik ne izpolni svojih obveznosti v zvezi s prevozom, mu prevoznik ni dolžan izročiti tovora, če mu prejemnik na njegovo zahtevo in brez odlašanja ne da ustrezne varščine.

(2) V primeru prejšnjega odstavka lahko prevoznik izroči tovor v hrambo javnemu skladišču ali drugi primerni osebi ali ga sam hrani.

(3) Prevoznik mora o oddaji tovora v hrambo brez odlašanja obvestiti prejemnika in pošiljatelja.

(4) Če odda tovor v hrambo javnemu skladišču ali drugi primerni osebi, prevoznik odgovarja za njuno izbiro.

(5) Prevoznik sme prodati tovor, če obveznosti iz prvega odstavka tega člena niso izpolnjene v 15 dneh od dneva obvestila o oddaji v hrambo, oziroma takoj, če se tovor kvari ali je neposredna nevarnost, da se pokvari, ali če stroški hrambe niso sorazmerni z njegovo vrednostjo.

(6) Za prodajo tovora se uporabljata 72. in 73. člen tega zakona.

86. člen

(prevoznikova zastavna pravica)

(1) Za zavarovanje svojih terjatev iz pogodbe o prevozu tovora ima prevoznik na tovoru, ki ga je prevzel za prevoz, zastavno pravico.

(2) Pravico iz prejšnjega odstavka ima prevoznik tudi za zapadle terjatve iz predhodnih pogodb o prevozu tovora, kolikor gre za istega zavezanca za plačilo voznine in istega pošiljatelja.

V. PREVOZ, PRI KATEREM SODELUJE VEČ PREVOZNIKOV

1. Zaporedni prevoz

87. člen

(vsebina pogodbe)

Pogodba o zaporednem cestnem prevozu je pogodba o prevozu potnikov, prtljage ali tovora, s katero prevzame prevoznik (prvi prevoznik) obveznost, da bo opravil prevoz ob sodelovanju več prevoznikov (zaporedni prevozniki), potnik oziroma naročnik prevoza ali pošiljatelj pa v to privoli.

88. člen

(pogodba med zaporednimi prevozniki)

(1) Razmerja med zaporednimi prevozniki se uredijo s pogodbo.

(2) Če v pogodbi ni drugače določeno, se za razmerja med zaporednimi prevozniki uporablja ta zakon.

89. člen

(odgovornost za škodo)

(1) Za škodo, ki nastane zaradi smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika, kakor tudi za škodo, povzročeno z zamudo, odgovarjata solidarno prvi prevoznik in tisti zaporedni prevoznik, na čigar delu poti je škoda nastala.

(2) Prvi prevoznik lahko s pogodbo izključi svojo odgovornost za škodo iz prejšnjega odstavka, ki nastane na delu poti, na katerem opravljajo prevoz zaporedni prevozniki.

90. člen

(odgovornost za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo prtljage in tovora ali za zamudo)

(1) Za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo prtljage ali tovora ali za zamudo pri prevozu prtljage ali tovora, je poleg prevoznika, na čigar delu poti je škoda nastala, pošiljatelju solidarno odgovoren tudi prvi prevoznik, prejemniku pa tudi zadnji prevoznik.

(2) Če ni mogoče ugotoviti, na čigavem delu poti je prišlo do poškodbe, primanjkljaja ali izgube prtljage ali tovora oziroma do zamude, odgovarjajo za nastalo škodo solidarno vsi prevozniki.

(3) Prevoznik, na čigar delu poti ni nastala škoda pa povrne škodo uporabniku prevoza, ima regresno pravico proti drugim prevoznikom, ki so nerazdelno odgovorni.

2. Multimodalni prevoz tovora

91. člen

(multimodalni prevoz)

(1) S pogodbo o multimodalnem prevozu tovora se lahko podjemnica ali podjemnik (v nadaljnjem besedilu: podjemnik) multimodalnega prevoza zaveže, da bo opravil prevoz tovora z različnimi prevoznimi sredstvi v različnih vrstah prometa, pri čemer je del prevoza opravljen po cesti, naročnik prevoza oziroma pošiljatelj pa se zaveže, da bo za celoten prevoz plačal voznino.

(2) Podjemnik multimodalnega prevoza odgovarja za poškodbo, primanjkljaj ali izgubo tovora ali za zamudo pri izročitvi tovora, razen če dokaže, da je ravnal kot skrben podjemnik oziroma prevoznik.

(3) Za omejitev višine odškodnine podjemnika multimodalnega prevoza se smiselno uporabljajo določbe 82. člena tega zakona.

VI. REKLAMACIJE

92. člen

(1) Terjatve iz prevozne pogodbe lahko upravičenec uveljavlja s pisno reklamacijo, ki jo vloži pri prevozniku, ali s tožbo, ki jo vloži pri sodišču, če prevoznik v 60 dneh od dneva vročitve reklamacije ne izplača zahtevane odškodnine.

(2) Na zahtevo upravičenca plača prevoznik zamudne obresti od dneva vročitve reklamacije.

(3) Od terjatev prevoznika tečejo obresti od dneva vročitve zahteve tistemu, ki odgovarja prevozniku.

VII. ZASTARANJE TERJATEV

93. člen

(zastaralni roki in tek zastaranja pri prevozu tovora in prtljage)

(1) Terjatve iz pogodbe o prevozu tovora oziroma prtljage zastarajo v enem letu.

(2) Zastaranje terjatev iz prvega odstavka tega člena začne teči:

1. za terjatve zaradi poškodbe tovora oziroma prtljage in terjatve zaradi zamude pri prevozu tovora – od dneva, ko je prevoznik izročil tovor;

2. za terjatve zaradi izgube tovora oziroma prtljage – od dneva, ko se po tem zakonu šteje, da je tovor izgubljen.

94. člen

(zastaralni roki in tek zastaranja pri osebnih škodah)

(1) Terjatve zaradi smrti, okvare zdravja ali poškodbe potnika zastarajo v dveh letih.

(2) Zastaranje terjatev zaradi okvare zdravja ali poškodbe potnika začne teči od dneva, ko je bilo potovanje končano, terjatve zaradi smrti potnika pa od dneva smrti.

95. člen

(zadržanje zastaranja)

(1) Zastaranje se pretrga, ko je prevozniku vročena pisna reklamacija. Znova začne teči od dne, ko je bil upravičencu vročen pisni odgovor na reklamacijo in so mu bile vrnjene listine, priložene reklamaciji.

(2) Poznejše reklamacije v isti zadevi ne zadržijo zastaranja.

(3) Zastaranje ne more v nobenem primeru nastopiti, preden ne preteče 30 dni od prejema odgovora na reklamacijo.

VIII. SPREMLJANJE TRGA PREVOZNIH STORITEV

96. člen

(obveznost posredovanja podatkov)

(1) Zaradi spremljanja trga prevoznih storitev lahko ministrstvo, pristojno za promet od prevoznih podjetij, špediterjev in drugih subjektov, ki opravljajo prevoze potnikov ali tovora zahteva, da mu sporočijo vse podatke povezane z vozninami oziroma prevozninami.

(2) Podatki pridobljeni v skladu s prejšnjim odstavkom se obravnavajo kot poslovna skrivnost. Ministrstvo, pristojno za promet lahko te podatke, na njihovo obrazloženo zahtevo, posreduje drugim ministrstvom in organom Evropske skupnosti.

(3) Za izvajanje tega zakona državni organi Republike Slovenije sodelujejo z drugimi državami članicami Evropske skupnosti in organi Evropske skupnosti.

IX. KAZENSKA DOLOČBA

97. člen

(1) Z globo od 300.000 tolarjev do 5.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba ali samostojna podjetnica ali samostojni podjetnik (v nadaljnjem besedilu: samostojni podjetnik), ki ravna v nasprotju z zahtevo ministrstva, pristojnega za promet, iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Z globo od 100.000 tolarjev do 500.000 tolarjev se za prekršek iz prejšnjega odstavka kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika.

X. PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

98. člen

(razmerja pred uveljavitvijo tega zakona)

(1) Z uveljavitvijo tega zakona se prenehajo uporabljati zakon o prevoznih pogodbah v cestnem prometu (Uradni list SFRJ, št. 2/74) in odlok o denarnih zneskih, do katerih je omejena odgovornost prevoznika v cestnem prometu (Uradni list SFRJ, št. 48/88).

(2) Za razmerja, nastala pred uveljavitvijo tega zakona, se uporabljajo predpisi, ki so veljali v času nastanka teh razmerij.

99. člen

(uporaba predpisov o prekrških)

Globe, določene s tem zakonom, se do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS št. 7/03) v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni v mejah, ki so za globo določene v 97. členu tega zakona, razen za odgovorno osebo samostojnega podjetnika posameznika.

100. člen

(uveljavitev tega zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 326-07/03-35/1

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EPA 922-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5387. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o trošarinah (ZTro-D)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o trošarinah (ZTro-D)

Razlašam zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o trošarinah (ZTro-D), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-103/03

Ljubljana, dne 9. novembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O TROŠARINAH (ZTro-D)

1. člen

V zakonu o trošarinah (Uradni list RS, št. 84/98, 57/99, 33/01 in 99/01) se besedilo 2. člena spremeni tako, da se glasi:

“(1) Trošarina se plačuje od trošarinskih izdelkov, proizvedenih na območju Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Slovenije) ali vnešenih z ozemlja držav članic Evropske skupnosti (v nadaljevanju: držav članic) v Slovenijo ali trošarinskih izdelkov, ki se uvozijo v Evropsko skupnost (Skupnost).

(2) Uvoz trošarinskih izdelkov je vsak vnos trošarinskih izdelkov v Skupnost iz tretjih držav oziroma tretjih ozemelj, če ni s tem zakonom drugače določeno.

(3) Vnos trošarinskih izdelkov z ozemlja držav članic v Slovenijo je vsak vnos z ozemlja druge države članice oziroma Skupnosti, kot je določeno v zakonodaji Evropske skupnosti, razen s tretjih ozemelj.

(4) Tretja država je katerakoli država, razen Slovenije in drugih držav članic oziroma Skupnosti.

(5) Tretje ozemlje je del državnega ozemlja države članice, ki pa ne tvori sestavnega dela ozemlja države članice oziroma Skupnosti v smislu tretjega odstavka tega člena, in sicer:

- v Zvezni Republiki Nemčiji: otok Heligoland, ozemlje Büsingen;

- v Kraljevini Španiji: Ceuta, Melilla, Kanarsko otočje;

- v Italijanski republiki: Livigno, Campione d'Italia, italijanske vode Luganskega jezera;

- v Francoski republiki: čezmorski departmaji ter

- v Helenski republiki: gora Atos.

(6) Po tem zakonu se gibanje trošarinskih izdelkov:

- v ali iz Kneževine Monako obravnava kot gibanje v oziroma iz Francoske republike;

- v ali iz Jungholza in Mittelberga (Kleines Walsertal), obravnava kot gibanje v oziroma iz Zvezne republike Nemčije;

- v ali iz San Marina, obravnava kot gibanje v oziroma iz Italijanske republike ter

- na ali z otoka Man obravnava kot gibanje v oziroma iz Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske.”

2. člen

V 4. členu se besedilo 1. točke spremeni tako, da se glasi:

“1. trošarinski zavezanec je proizvajalec trošarinskih izdelkov, pooblaščen prejemnik trošarinskih izdelkov iz druge države članice, uvoznik trošarinskih izdelkov oziroma oseba, na katero se v skladu s tem zakonom lahko prenese trošarinska obveznost;”

V 8. točki se beseda “tujine” nadomesti z besedami “tretje države oziroma tretjega ozemlja”.

Za 8. točko se dodajo nove točke 9., 10. in 11., ki se glasijo:

“9. pooblaščen prejemnik je trošarinski zavezanec, ki ima dovoljenje carinskega organa, da v okviru svoje dejavnosti prejema trošarinske izdelke od osebe iz druge države članice pod režimom odloga plačila trošarine. Pooblaščen prejemnik ne sme skladiščiti ali odpremljati trošarinskih izdelkov pod režimom odloga plačila trošarine;

10. nepooblaščen prejemnik je oseba, ki v okviru svoje dejavnosti občasno prejema trošarinske izdelke od osebe iz druge države članice pod režimom odloga plačila trošarine. Nepooblaščen prejemnik ne sme skladiščiti ali odpremljati trošarinskih izdelkov pod režimom odloga plačila trošarine in mora carinskemu organu predložiti instrument za zavarovanje plačila trošarine, predno mu dobavitelj odpremi trošarinske izdelke;

11. davčni zastopnik je oseba, ki jo imetnik trošarinskega skladišča iz druge države članice pooblasti, da v njegovem imenu in za njegov račun v Sloveniji izvršuje obveznosti in uveljavlja pravice po tem zakonu.”

3. člen

V 5. členu se v prvem odstavku v 2. točki beseda “Slovenijo” nadomesti z besedo “Skupnost”, pika na koncu pa se nadomesti s podpičjem.

Doda se nova 3. točka, ki se glasi:

“3. trošarinski izdelki vnešeni z ozemlja drugih držav članic oziroma Skupnosti v Slovenijo.”

4. člen

V 6. členu se v prvem odstavku v 3. točki beseda “prevažajo” nadomesti z besedo “gibljejo”.

V drugem odstavku se beseda “Slovenijo” nadomesti z besedo “Skupnost”.

V tretjem odstavku se na koncu črta pika in doda besedilo “ali odposlani osebi v drugi državi članici, ki v skladu z zakonodajo te države članice sme prejemati trošarinske izdelke pod režimom odloga plačila trošarine.”

5. člen

Naslov IV. poglavja se spremeni tako, da se glasi: “IV. GIBANJE TROŠARINSKIH IZDELKOV”.

6. člen

Naslov in besedilo 7. člena se spremeni tako, da se glasi:

“7. člen

(gibanje trošarinskih izdelkov pod režimom odloga plačila trošarine)

(1) Trošarinski izdelki se v Sloveniji lahko gibljejo pod režimom odloga plačila trošarine:

- 1. iz trošarinskega skladišča v drugo trošarinsko skladišče;

- 2. iz trošarinskega skladišča v obrat oproščenega uporabnika in izjemoma iz obrata oproščenega uporabnika v trošarinsko skladišče;

- 3. iz trošarinskega skladišča v izvoz.

(2) Trošarinski izdelki se med Slovenijo in drugimi državami članicami lahko gibljejo pod režimom odloga plačila trošarine:

- 1. iz trošarinskega skladišča v Sloveniji osebi v drugi državi članici, ki v skladu z zakonodajo te države lahko prejema trošarinske izdelke pod režimom odloga plačila trošarine;

- 2. od osebe iz druge države članice, ki v skladu z zakonodajo te države lahko pošilja trošarinske izdelke pod režimom odloga plačila trošarine;

- imetniku trošarinskega dovoljenja v Sloveniji ali
- pooblaščenemu oziroma nepooblaščenemu prejemniku v Sloveniji ali

- drugi osebi v drugi državi članici preko Slovenije.

(3) Trošarinski izdelki se ob uvozu iz tretjih držav oziroma tretjih ozemelj lahko gibljejo pod režimom odloga plačila trošarine:

1. pri vnosu v trošarinsko skladišče;

2. če je za njih takoj po uvozu dovoljena začasna hramba ali je zanje začet carinski tranzitni postopek, postopek carinskega skladiščenja (razen v prosto carinskih prodajalnah), uvoza zaradi izvoza po sistemu odloga, predelave pod carinskim nadzorom ali začasnega uvoza ali, če so vnešeni v prosto carinsko cono.

(4) Gibanje trošarinskih izdelkov pod režimom odloga plačila trošarine je dovoljeno samo, če ga spremlja trošarinski dokument, razen če je s tem zakonom ali na njegovi podlagi izdanim predpisom drugače določeno. Pošiljatelj, ki odpremlja trošarinske izdelke pod režimom odloga plačila trošarine v drugo državo članico, mora zapečatiti tovorke ali prevozno sredstvo, če le-tega pristojni carinski organ v skladu z veljavno zakonodajo pripozna kot primerne za zapečatenje.

(5) Prejšnji odstavek se nanaša na vsako gibanje trošarinskih izdelkov med Slovenijo in drugimi državami članicami tudi, če je za njih s tem zakonom predpisana trošarina po stopnji 0% ali v znesku 0 tolarjev."

7. člen

Besedilo 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Trošarinski dokument je listina, ki spremlja pošiljko trošarinskih izdelkov in ki dokazuje, da se v njej navedene vrste ter količine trošarinskih izdelkov gibljejo pod režimom odloga plačila trošarine oziroma, da so namenjene v drugo državo članico. Trošarinski dokument, pod pogoji, ki jih določa ta zakon in predpis, izdan na njegovi podlagi, dokazuje tudi, da je v njem navedene trošarinske izdelke odpremil imetnik trošarinskega dovoljenja oziroma uvoznik oziroma oproščeni uporabnik ali da jih je prejela oseba, ki lahko v skladu s tem zakonom prejme trošarinske izdelke v režimu odloga ali da so bili v njem navedeni trošarinski izdelki izvoženi.

(2) Pošiljatelj trošarinskih izdelkov mora izdati trošarinski dokument, če:

- te trošarinske izdelke dobavlja pod režimom odloga plačila trošarine oziroma izvaža ali

- te trošarinske izdelke dobavlja prejemniku v drugo državo članico.

(3) Trošarinski dokument mora biti izstavljen v petih izvodih, če ni s tem zakonom ali predpisom, izdanim na njegovi podlagi, drugače določeno, in sicer:

1. en izvod obdrži pošiljatelj,

2. en izvod spremlja blago in je za prejemnika,

3. en izvod spremlja blago in ga prejemnik potrjenega vrne pošiljatelju oziroma carinskemu organu,

4. en izvod spremlja blago in je namenjen nadzornemu organu namembnega območja oziroma namembne države članice in

5. en izvod je namenjen nadzornemu organu odpremnega območja.

(4) Izvod trošarinskega dokumenta iz 5. točke prejšnjega odstavka mora pošiljatelj predložiti nadzornemu organu najkasneje ob odpremi pošiljke."

8. člen

Za 8. členom se doda nov 8.a člen, ki se glasi:

"8.a člen

(gibanje trošarinskih izdelkov, sproščenih v porabo)

(1) Če se v drugo državo članico pošiljajo trošarinski izdelki, ki so bili že sproščeni v porabo v Sloveniji in nastane obveznost za obračun trošarine tudi v namembni državi članici, mora pošiljatelj za pošiljko izdati trošarinski dokument v skladu z 8. in 10. členom tega zakona. Pošiljatelj oziroma druga oseba, ki je plačnik trošarine v namembni državi članici mora izpolniti še naslednje zahteve:

- prej preden pošiljatelj odpošlje trošarinske izdelke, najaviti dobavo trošarinskih izdelkov carinskemu organu namembne države članice,

- predložiti instrument za zavarovanje plačila trošarine ali plačati trošarino v namembni državi članici v skladu s postopkom, ki ga določa ta država članica ter

- omogočiti carinskemu organu namembne države članice, da se prepriča, da je prejemnik dejansko prejel trošarinske izdelke in da je trošarina plačana.

(2) Prejšnji odstavek velja tudi, če slovenski prejemnik prejema trošarinske izdelke, ki so bili sproščeni v porabo v drugi državi članici in v skladu s tem zakonom nastane obveznost za obračun trošarine v Sloveniji. V tem primeru mora pošiljko spremljati trošarinski dokument, ki ga pošiljatelj izda v skladu z veljavno zakonodajo države članice, iz katere so trošarinski izdelki dobavljeni, ostale obveznosti iz prejšnjega odstavka pa mora izpolniti prejemnik trošarinskih izdelkov oziroma druga oseba, ki je v skladu s 17. členom tega zakona plačnik trošarine. Instrument za zavarovanje plačila trošarine se predloži v skladu s 35.b členom tega zakona.

(3) Če se trošarinski izdelki, ki so že sproščeni v porabo v Sloveniji pošiljajo iz enega kraja v Sloveniji v drug kraj v Sloveniji, vendar preko ozemlja druge države članice, mora pošiljatelj izdati trošarinski dokument v skladu z 8. in 10. členom tega zakona, pošiljka pa se mora gibati po vnaprej določeni poti. V tem primeru:

- mora pošiljatelj, preden odpošlje trošarinske izdelke najaviti dobavo trošarinskih izdelkov carinskemu organu, ki je pristojen za trošarinski nadzor glede na kraj, kjer se odpošljanje začne,

- mora prejemnik potrditi prejem pošiljke na trošarinskem dokumentu v skladu z 9. členom tega zakona in o tem obvestiti carinski organ, ki je pristojen za trošarinski nadzor glede na namembni kraj pošiljke in

- morata pošiljatelj in prejemnik omogočiti pristojnemu carinskemu organu, da se prepriča, da je prejemnik dejansko prejel trošarinske izdelke.

(4) Če trošarinske izdelke, ki so v Sloveniji sproščeni v porabo, nabavi oseba iz ene od držav članic, ki ni imetnik trošarinskega dovoljenja ali pooblaščen oziroma nepooblaščen prejemnik, in jih prodajalec iz Slovenije sam ali druga oseba za njegov račun neposredno ali posredno odpošlje prejemniku v namembno državo članico ter trošarinska obveznost nastane v tej namembni državi članici, mora prodajalec pred začetkom odpošiljanja najaviti takšno pošiljko pristojnemu carinskemu organu v Sloveniji in predložiti dokazila, iz katerih je razvidno, da je v namembni državi članici predložil instrument za zavarovanje plačila trošarine in izpeljal vse predpisane postopke za plačilo trošarine v namembni državi članici. Prodajalec mora voditi evidenco tovrstnih dobav.

(5) Prejšnji odstavek velja tudi, če trošarinske izdelke, ki so sproščeni v porabo v drugi državi članici, prejema oseba v Sloveniji in je obveznost za obračun trošarine v skladu s tem zakonom nastala v Sloveniji. Obveznosti iz prejšnjega odstavka mora izpolniti prodajalec trošarinskih izdelkov, lahko pa tudi v njegovem imenu in za njegov račun njegov davčni zastopnik."

9. člen

V 9. členu se besedilo prvega in drugega odstavka spremeni tako, da se glasi:

“(1) Prejemnik trošarinskih izdelkov, ki prejme trošarinske izdelke skupaj s pravilno izpolnjenim trošarinskim dokumentom mora potrditi prejem trošarinskih izdelkov na priloženem trošarinskem dokumentu in vrniti potrjen izvod trošarinskega dokumenta pošiljatelju oziroma, v primeru ko mu je trošarinske izdelke dobavil uvoznik, carinskemu organu. Prejemnik trošarinskih izdelkov mora vrniti potrjen izvod trošarinskega dokumenta pošiljatelju:

– v primerih, ko mu je trošarinske izdelke dobavil pošiljatelj iz Slovenije najpozneje v 15 dneh po prejemu pošiljke oziroma

– v primerih, ko mu je trošarinske izdelke dobavil pošiljatelj iz druge države članice, najpozneje 15. dan meseca, ki sledi mesecu v katerem je prejel pošiljko.

(2) Prejemnik trošarinskih izdelkov iz prejšnjega odstavka potrdi prejem pošiljke tako, da na trošarinskem dokumentu navede datum in kraj prevzema trošarinskih izdelkov ter podpiše izvod trošarinskega dokumenta, ki ga vrne pošiljatelju oziroma carinskemu organu. Pred potrditvijo prejema trošarinskih izdelkov mora na trošarinskem dokumentu označiti, da je preveril vsebino pošiljke in da je ta skladna z navedbami v trošarinskem dokumentu.”

V tretjem odstavku se besedilo “carinskega območja Slovenije” nadomesti z besedo “Skupnosti”.

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

“(4) Pošiljatelj, ki ne prejme potrjenega izvoda trošarinskega dokumenta v roku iz prvega odstavka tega člena, mora o tem nemudoma obvestiti pristojni carinski organ, ki sprejme vse potrebne ukrepe, da ugotovi, ali je v skladu s tem zakonom nastala obveznost za obračun trošarine.”

10. člen

Besedilo 10. člena se spremeni tako, da se glasi:

“(1) Vsebina in oblika trošarinskega dokumenta, ki ga mora izdati pošiljatelj, kadar dobavlja trošarinske izdelke v drugo državo članico pod režimom odloga plačila trošarine mora ustrezati obrazcu, ki ga določa evropska zakonodaja.

(2) Če pošiljatelj dobavlja trošarinske izdelke s plačano trošarino v drugo državo članico ali preko druge države članice v skladu z 8.a členom tega zakona ali če dobavlja v drugo državo članico popolnoma denaturiran alkohol, lahko namesto obrazca iz prejšnjega odstavka uporabi poenostavljeni trošarinski dokument, ki mora ustrezati obrazcu, ki ga določa evropska zakonodaja.

(3) Če pošiljatelj pošilja trošarinske izdelke iz Slovenije v drugo državo članico prejemniku, ki v skladu z zakonodajo te države članice ni pooblaščen da bi prejemal trošarinske izdelke pod režimom odloga plačila trošarine, in za to pošiljko izda trošarinski dokument v skladu s prejšnjim odstavkom, mora trošarinskemu dokumentu priložiti še dokument, ki dokazuje, da je bila trošarina plačana v namembni državi članici ali da je bil v skladu z zakonodajo te države članice izpeljan drug predpisan postopek za obračun trošarine v tej državi. V tem dokumentu mora biti naveden vsaj naslov pristojnega organa v namembni državi članici ter datum in sklicna oziroma evidenčna številka plačila trošarine pri tem organu oziroma datum in sklicna oziroma evidenčna številka sprejema instrumenta zavarovanja za plačilo trošarine pri tem organu.

(4) Če se trošarinski izdelki na območju Slovenije v skladu s tem zakonom gibljejo pod režimom odloga plačila trošarine, mora vsebina in oblika trošarinskega dokumenta, ki spremlja pošiljko ustrezati obrazcu iz prvega odstavka tega člena.

(5) Minister, pristojen za finance predpiše pogoje, pod katerimi lahko pošiljatelj trošarinskih izdelkov namesto obrazca iz prvega oziroma drugega odstavka tega člena kot trošarinski dokument uporabi komercialni ali drug upravni dokument ter druge poenostavitve v zvezi z izdajanjem trošarinskih dokumentov v skladu s tem členom, predvsem v primerih, ko se trošarinski izdelki gibljejo pod režimom odloga med trošarinskimi skladišči istega imetnika trošarinskega dovoljenja in v primerih, ko isti pošiljatelj pogosto in redno pošilja trošarinske izdelke istemu prejemniku in carinskemu organu omogoči izvajanje trošarinskega nadzora na drug ustrezen način.

(6) Če tehnične možnosti to dopuščajo, lahko carinski organ dovoli uporabo tehničnih pripomočkov za izmenjavo podatkov.”

11. člen

V 12. členu se v prvem odstavku v 3. točki beseda “Slovenije” nadomesti z besedo “Skupnosti”.

Za 3. točko se doda nova 4. točka, ki se glasi:

“4. ko trošarinske izdelke pošlje osebi v drugi državi članici, ki v skladu z zakonodajo te države lahko sodeluje v režimu odloga plačila trošarine in prejme potrjen izvod trošarinskega dokumenta v skladu z 9. členom tega zakona.”

V 3. točki drugega odstavka se besedilo “carinske kontrole” nadomesti z besedilom “trošarinskega nadzora”.

V tretjem odstavku se 1. točka spremeni tako, da se glasi:

“1. če so trošarinski izdelki odposlani v trošarinsko skladišče in ko je imetnik trošarinskega dovoljenja na izvodu trošarinskega dokumenta potrdil prejem pošiljke in skladnost pošiljke z navedbami v dokumentu.”

V 2. točki četrtega odstavka se besedilo “carinske kontrole” nadomesti z besedilom “trošarinskega nadzora”.

Na koncu petega odstavka se doda stavek, ki se glasi:

“Način ugotavljanja primanjkljajev, ki so neločljivo povezani s procesom proizvodnje, skladiščenja in prevoza trošarinskih izdelkov, določi minister, pristojen za finance, v sodelovanju z ministrom, pristojnim za standardizacijo.”

V 1. točki osmega odstavka se za besedilom “s strani kupca;” črta beseda “če”, nadaljnje besedilo pa postane nova 2. točka.

Dosedanja 2. točka postane 3. točka.

Za devetim odstavkom se doda deseti odstavek, ki se glasi:

“(10) Določbe tega člena se smiselno upoštevajo za odpustitev plačila trošarine pooblaščenemu prejemniku.”

12. člen

V 13. členu se v drugem odstavku za besedilom “na namembni kraj” doda besedilo “na ozemlju Slovenije ali bila iznešena iz Skupnosti”.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

“(3) Pri odpremi trošarinskih izdelkov iz trošarinskega skladišča v Sloveniji osebi v drugi državi članici, ki v skladu z zakonodajo te države lahko prejema trošarinske izdelke pod režimom odloga plačila trošarine, za pošiljko za katero v roku iz druge alineje prvega odstavka 9. člena tega zakona ni potrjeno, da je prispela na namembni kraj v drugi državi članici, nastane obveznost za obračun trošarine zadnji dan v davčnem obdobju, v katerem bi ta oseba morala potrditi in vrniti izvod trošarinskega dokumenta.”

Dosedanji tretji in četrti odstavek postaneta četrti in peti odstavek.

V dosedanjem petem in šestem odstavku, ki postaneta šesti in sedmi odstavek, se beseda “kopije” nadomesti z besedama “potrjenega izvoda”.

V dosedanjem sedmem odstavku, ki postane osmi odstavek, se za besedo "oziroma" doda beseda "v".

13. člen

Za 13. členom se doda nov 13.a člen, ki se glasi:

"13.a člen

(nastanek obveznosti za plačilo trošarine pri vnosu trošarinskih izdelkov iz druge države članice)

(1) Pri vnosu trošarinskih izdelkov iz druge države članice v Slovenijo nastane obveznost za plačilo trošarine v Sloveniji, če:

1. trošarinski izdelki še niso sproščeni v porabo v eni od držav članic in se sprostijo v porabo v Sloveniji ali

2. so trošarinski izdelki, ki so bili že sproščeni v porabo v kateri drugi državi članici, vnešeni v Slovenijo za opravljanje dejavnosti ali

3. so trošarinski izdelki, ki so bili že sproščeni v porabo v kateri drugi državi članici, namenjeni, da se vnesejo v Slovenijo za opravljanje dejavnosti v Sloveniji in so najavljeni v skladu z 8.a členom.

(2) Obveznost za plačilo trošarine za trošarinske izdelke iz 1. točke prejšnjega odstavka nastane, ko so trošarinski izdelki v Sloveniji sproščeni v porabo.

(3) Obveznost za plačilo trošarine za trošarinske izdelke iz 2. in 3. točke prvega odstavka tega člena nastane, ko so trošarinski izdelki dobavljeni prejemniku oziroma ko pošiljatelj najavi pristojnemu carinskemu organu, da namerava trošarinske izdelke vnesti v Slovenijo za opravljanje dejavnosti.

(4) V primerih iz drugega in tretjega odstavka tega člena se trošarina obračuna in plača od predpisanih osnov po stopnjah oziroma v zneskih, ki veljajo na dan nastanka obveznosti za plačilo trošarine.

(5) Za trošarinske izdelke, ki so bili sproščeni v porabo v kateri drugi državi članici in jih v Slovenijo vnaša fizična oseba za svoje osebne potrebe, obveznost za plačilo trošarine v Sloveniji ne nastane.

(6) Šteje se, da so trošarinski izdelki namenjeni za opravljanje dejavnosti, če je prejemnik teh izdelkov v Sloveniji pravna ali fizična oseba, ki opravlja samostojno (neodvisno) dejavnost ali ali kdo drug za račun ene od njiju. Pri presoji, ali so izdelki, ki se vnašajo v Slovenijo namenjeni za opravljanje dejavnosti, carinski organ upošteva predvsem:

- status osebe, ki razpolaga s trošarinskimi izdelki,
- namembni kraj pošiljke in, če je glede na okoliščine primera to primerno, obliko prevoza,
- dokumente, ki se nanašajo na pošiljko,
- naravo in količino izdelkov.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek se šteje, da so vnešeni trošarinski izdelki namenjeni za opravljanje dejavnosti, če količine presegajo:

- 800 kosov cigaret,
- 400 kosov cigarilosov,
- 200 kosov cigar,
- 1,0 kilogram drobnega rezanega tobaka oziroma drugega tobaka za kajenje,
- 10 litrov žganja,
- 20 litrov vmesnih pijač,
- 90 litrov vina, vključno z največ 60 litrov penečega vina,
- 110 litrov piva."

14. člen

V 16. členu se za 2. točko doda nova 3. točka, ki se glasi:

"3. nezakonito vnešeni v Slovenijo iz druge države članice,".

Dodajo se drugi do peti odstavek, ki se glasijo:

"(2) Če je v zvezi s prevozom trošarinskih izdelkov med državami članicami prišlo do nepravilnosti, zaradi katerih je treba v skladu s prejšnjim odstavkom obračunati trošarino, se trošarino obračuna v skladu s tem zakonom, če:

- je nepravilnost storjena na ozemlju Slovenije ali
- je bila nepravilnost odkrita v Sloveniji, pa ni mogoče ugotoviti, v kateri državi članici je bila dejansko storjena ali
- je bila pošiljka odpremljena v drugo državo članico iz Slovenije, pa ni prispela v namembni kraj in ni mogoče ugotoviti, v kateri državi članici je bila dejansko storjena nepravilnost.

(3) Če se trošarino obračuna v skladu s prvo ali drugo alineo prejšnjega odstavka, carinski organ o tem obvesti pristojni organ države članice, iz katere je bila pošiljka trošarinskih izdelkov odpremljena.

(4) Carinski organ odpusti plačilo trošarine oziroma vrne plačano trošarino, ki je bila plačana v skladu s tretjo alineo drugega odstavka tega člena, če je pošiljatelj oziroma plačnik trošarine ali druga oseba za njegov račun v roku štirih mesecev po odpremi pošiljke dokazal, da je bil posel izpeljan v skladu s predpisi ali, kje je bila nepravilnost dejansko storjena. V slednjem primeru se plačana trošarina vrne le, če upravičenec v roku treh let od dneva izdaje trošarinskega dokumenta carinskemu organu dokaže, da je bila trošarina plačana v državi članici, v kateri je bila nepravilnost dejansko storjena. Carinski organ vrne znesek dejansko plačane trošarine.

(5) Način vračila trošarine iz prejšnjega odstavka predpiše minister, pristojen za finance."

15. člen

V 17. členu v drugem odstavku se besedilo "Trošarinski zavezanec iz prvega odstavka tega člena" nadomesti z besedilom "Plačnik trošarine v skladu s prvim odstavkom tega člena".

V tretjem odstavku se za 1. točko dodajo nove 1.a, 1.b, 1.c in 1.d točka, ki se glasijo:

"1.a nepooblaščen prejemnik trošarinskih izdelkov iz 29.b člena tega zakona;

1.b davčni zastopnik;

1.c pošiljatelj trošarinskih izdelkov, ki so bili sproščeni v porabo v drugi državi članici, obveznost za obračun in plačilo trošarine pa je v skladu s tem zakonom nastala v Sloveniji ali, če je glede na okoliščine primera to primerneje, prejemnik teh trošarinskih izdelkov;

1.d prodajalec trošarinskih izdelkov iz petega odstavka 8.a člena tega zakona;".

V 6. točki se za besedo "uvozi," doda besedilo "vnese iz druge države članice, prevaža,".

Za 6. točko se doda nova 6.a točka, ki se glasi:

"6.a oseba, ki je v skladu s tem zakonom predložila instrument za zavarovanje plačila trošarine ali garant oziroma porok, naveden na instrumentu za zavarovanje plačila trošarine;".

Za tretjim odstavkom se doda nov četrti odstavek, ki se glasi:

"(4) Če je v skladu s tem členom več oseb odgovornih za plačilo trošarine, odgovarjajo za plačilo trošarine solidarno."

16. člen

V 23. členu se v drugem odstavku za besedilo "ki se odpremljajo" doda besedilo "razen, če se odpremljajo po fiksnih cevovodih,".

Za drugim odstavkom se dodata nova tretji in četrti odstavek, ki se glasita:

“(3) Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko namesto imetnika trošarinskega dovoljenja, ki odpremlja trošarinske izdelke iz Slovenije v drugo državo članico, instrument za zavarovanje plačila trošarine predloži prevoznik ali lastnik trošarinskih izdelkov ali prejemnik trošarinskih izdelkov.

(4) Prejšnji odstavek se uporablja tudi kadar trošarinske izdelke iz druge države članice v Slovenijo pošilja oseba, ki ima v skladu z zakonodajo te države članice dovoljenje, da sme odposiljati trošarinske izdelke v druge države članice pod režimom odloga plačila trošarine.”

Dosedanji tretji do deseti odstavek postanejo peti do dvanajsti odstavek.

17. člen

V 27. členu se v tretjem odstavku za besedo “izdajo” doda besedilo: “in se ne sme prenašati na drugo osebo”.

18. člen

Za 29. členom se doda novo IX.a in IX.b poglavje ter nov 29.a, 29.b in 29.c člen, ki se glasijo:

“IX.a POOBLAŠČENI IN NEPOOBLAŠČENI PREJEMNIK

29.a člen

(pooblaščen prejemnik)

(1) Pooblaščen prejemnik sme prejemati trošarinske izdelke v okviru svoje dejavnosti iz druge države članice pod režimom odloga plačila trošarine, če ima sedež oziroma stalno poslovno enoto v Sloveniji in za to pridobi dovoljenje carinskega organa.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka izda carinski organ na podlagi pisne vloge trošarinskega zavezanca, iz katere morajo biti razvidni predvsem naslednji podatki: opis dejavnosti in vrsta trošarinskega izdelka, za katerega se zahteva dovoljenje; ime oziroma firma vložnika zahtevka ter naslov oziroma sedež; lokacija prejema trošarinskih izdelkov; polno ime odgovorne osebe vložnika zahtevka; dokumentacija, iz katere mora biti razviden opis dela računovodskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek; podatki, ki dokazujejo izpolnjevanje pogojev za izvajanje nadzora carinskega organa in drugi podatki, ki dokazujejo utemeljenost zahtevka.

(3) Dovoljenje se izda na ime osebe, ki je zaprosila za izdajo in se ne sme prenašati na drugo osebo. Carinski organ ne izda dovoljenja osebi, zoper katero je začel postopek stečaja oziroma likvidacije ali osebi, ki ne izpolnjuje redno davčnih ali carinskih obveznosti.

(4) Pooblaščen prejemnik mora:

- carinskemu organu, predno začne prejemati trošarinske izdelke, predložiti ustrezeni instrument za zavarovanje plačila trošarine, pri čemer se smiselno uporablja 23. člen tega zakona;
- voditi evidence prejetanja trošarinskih izdelkov po vrsti, količini, datumu prejema in dobavitelju;
- voditi poslovne knjige po sistemu dvostavnega knjigovodstva;
- redno izpolnjevati davčne in carinske obveznosti;
- izpolnjevati pogoje za elektronsko izmenjavo podatkov, ki zadevajo gibanje trošarinskih izdelkov;
- obveščati carinski organ o vseh spremembah podatkov, ki jih je navedel v vlogi za izdajo dovoljenja oziroma podatkov, ki bi lahko vplivali na veljavnost dovoljenja;
- zagotavljati vse, kar je potrebno za nemoteno izvajanje nadzora carinskega organa.

(5) Dovoljenje preneha veljati s prenehanjem pravne osebe ali z vrnitvijo dovoljenja ali če imetnik dovoljenja –

fizična oseba – umre ali če carinski organ odvzame dovoljenje.

(6) Carinski organ odvzame dovoljenje, če pooblaščen prejemnik ne izpolnjuje več obveznosti iz četrtega odstavka, zlasti pa: če ne zagotavlja ustreznega izvajanja nadzora; če ne predloži ustreznega instrumenta zavarovanja plačila trošarine ali, če ga ne predloži v znesku, ki lahko zagotovi plačilo trošarinskega dolga; če prenehajo obstajati razlogi in pogoji, na podlagi katerih je bilo dovoljenje izdano; če je bilo dovoljenje izdano na podlagi nepopolnih ali netočnih podatkov; če ne odpravi nepravilnosti v roku, ki mu ga je določil carinski organ; ko se zoper pooblaščenega prejemnika začne postopek stečaja oziroma likvidacije.

(7) Pritožba zoper odvzem dovoljenja ne zadrži izvršitve odločbe. Carinski organ lahko do odločitve o pritožbi odloži odvzem dovoljenja, če oceni, da bo pritožbi mogoče ugoditi.

(8) Podrobnejše določbe o izdaji in prenehanju veljavnosti dovoljenja predpiše minister, pristojen za finance.

29.b člen

(nepooblaščen prejemnik)

Nepooblaščen prejemnik, ki želi prejemati trošarinske izdelke iz druge države članice pod režimom odloga plačila trošarine, mora:

- obvestiti carinski organ o pošiljki, predno so mu trošarinski izdelki odpremljeni;
- predložiti carinskemu organu ustrezeni instrument za zavarovanje plačila trošarine predno mu dobavitelj odpremi trošarinske izdelke, pri čemer se smiselno uporablja 23. člen tega zakona;
- carinskemu organu omogočiti nemoteno opravljanje nadzora glede vrste in količine prejetih trošarinskih izdelkov in zneska plačane trošarine;
- plačati trošarino v skladu s tem zakonom;
- voditi poslovne knjige tako, da carinski organ lahko preverja prejetanje trošarinskih izdelkov po vrsti, količini, datumu prejema in dobavitelju.

IX.b DAVČNI ZASTOPNIK

29.c člen

(davčni zastopnik)

(1) Imetnik trošarinskega dovoljenja v drugi državi članici lahko v Sloveniji imenuje davčnega zastopnika, ki izvršuje obveznosti in uveljavlja pravice po tem zakonu. Davčni zastopnik je lahko fizična ali pravna oseba s stalnim prebivališčem oziroma sedežem oziroma poslovno enoto v Sloveniji, ki pridobi dovoljenje carinskega organa.

(2) Dovoljenje iz prejšnjega odstavka izda carinski organ na podlagi pisne vloge, iz katere morajo biti razvidni predvsem naslednji podatki: vrsta trošarinskega izdelka, za katerega se zahteva dovoljenje; ime oziroma firma vložnika zahtevka ter naslov oziroma sedež; polno ime odgovorne osebe vložnika zahtevka; podatki o imetniku trošarinskega dovoljenja v drugi državi članici, za katerega želi vložnik zahtevka delovati kot davčni zastopnik; dokumentacija, iz katere mora biti razviden popoln opis dela računovodskega sistema v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek; podatki, ki dokazujejo izpolnjevanje pogojev za izvajanje nadzora carinskega organa in drugi podatki, ki dokazujejo utemeljenost zahtevka.

(3) Dovoljenje se izda na ime osebe, ki je zaprosila za izdajo in se ne sme prenašati na drugo osebo. Carinski organ ne izda dovoljenja osebi, zoper katero je začel postopek stečaja oziroma likvidacije.

(4) Davčni zastopnik mora:

- predložiti carinskemu organu ustrezeni instrument za zavarovanje plačila trošarine, pri čemer se smiselno uporablja 23. člen tega zakona;
- voditi evidenco gibanja trošarinskih izdelkov po vrsti, količini, roku in prejemnikih;
- carinski organ obveščati o kraju dobave trošarinskih izdelkov;
- redno izpolnjevati davčne in carinske obveznosti;
- izpolnjevati pogoje za elektronsko izmenjavo podatkov, ki zadevajo gibanje trošarinskih izdelkov;
- obveščati carinski organ o vseh spremembah podatkov, ki jih je navedel v vlogi za izdajo dovoljenja oziroma podatkov, ki bi lahko vplivali na veljavnost dovoljenja;
- zagotavljati vse, kar je potrebno za nemoteno opravljanje nadzora carinskega organa.

(5) Dovoljenje preneha veljati, če imetnik dovoljenja – fizična oseba – umre ali s prenehanjem pravne osebe ali z vrnitvijo dovoljenja ali če carinski organ odvzame dovoljenje.

(6) Carinski organ odvzame dovoljenje, če imetnik dovoljenja ne izpolnjuje več pogojev iz četrtega odstavka, zlasti pa: če ne zagotavlja ustreznega sistema nadzora; če ne predloži ustreznega instrumenta zavarovanja plačila trošarine ali, če ga ne predloži v znesku, ki lahko zagotovi plačilo trošarinskega dolga; če prenehajo obstajati razlogi in pogoji, na podlagi katerih je bilo dovoljenje izdano; če je bilo dovoljenje izdano na podlagi nepopolnih ali netočnih podatkov; če ne odpravi nepravilnosti v roku, ki mu ga je določil carinski organ.

(7) Pritožba zoper odvzem dovoljenja ne zadrži izvršitve odločbe. Carinski organ lahko do odločitve o pritožbi odloži odvzem dovoljenja, če oceni, da bo pritožbi mogoče ugoditi.

(8) Podrobnejše določbe o izdaji in prenehanju veljavnosti dovoljenja predpiše minister, pristojen za finance.”

19. člen

V 30. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

“1. imetnik trošarinskega dovoljenja, ki je trošarinske izdelke, ki so že bili sproščeni v porabo, vnesel v trošarinsko skladišče;”.

V 2. točki se besedilo “v tujino” nadomesti z besedilom “v tretjo državo oziroma na tretje ozemlje”.

V 4. točki se za besedo “uvozu” besedilo spremeni tako, da se glasi: “oziroma ob vnosu iz druge države članice, uporabljeni pa so bili za namene iz 44. člena in iz prvega odstavka 55. člena tega zakona;”.

V 6. točki se na koncu črta pika in doda besedilo “oziroma je trošarino plačal ob uvozu oziroma ob vnosu iz druge države članice;”.

Za 6. točko se dodata nova 7. in 8. točka, ki se glasita:

“7. pooblaščen ali nepooblaščen prejemnik, ki trošarinske izdelke, od katerih je plačal trošarino, v nespremenjenem stanju pošlje v trošarinsko skladišče;

8. oseba, ki je nabavila trošarinske izdelke po ceni z vključeno trošarino, jih umaknila iz tržišča, ker so postali neužitni oziroma neuporabni in jih uničila pod nadzorom carinskega organa.”

20. člen

Za 30. členom se doda 30.a člen, ki se glasi:

“30.a člen

(vračilo trošarine pri gibanju trošarinskih izdelkov med državami članicami)

(1) Vračilo trošarine lahko zahteva oseba, ki v okviru opravljanja dejavnosti, trošarinske izdelke, ki so že bili sproščeni v porabo v Sloveniji, odpremi v drugo državo članico.

(2) Vračilo iz prejšnjega odstavka je mogoče, če pošiljatelj izpolnjuje naslednje pogoje:

- zahtevo za vračilo vloži pri pristojnem carinskem organu pred začetkom odpreme,
- predloži pristojnemu carinskemu organu izvod trošarinskega dokumenta, na katerem je prejemnik potrdil prejem trošarinskih izdelkov,
- predloži dokument, ki dokazuje, da je v namembni državi članici trošarina plačana ali predloženo zavarovanje plačila trošarine ali uveden predpisan postopek za plačilo trošarine in, ki vsebuje najmanj naslednje podatke: naslov pristojnega carinskega organa v namembni državi članici, datum ter sklicno ali evidenčno številko obračuna trošarine v namembni državi članici,

– predloži vsa druga dokazila, ki jih carinski organ glede na okoliščine konkretnega primera zahteva z namenom, da bi ugotovil dejansko upravičenost do vračila plačane trošarine.

(3) Trošarina iz tega člena se vrne na način, ki ga določi minister, pristojen za finance.”.

21. člen

V 31. členu se v prvem odstavku 1. točka spremeni tako, da se glasi:

“1. za službene potrebe diplomatskih in konzularnih predstavništev ter posebnih misij, akreditiranih v Sloveniji, razen konzularnih predstavništev, ki jih vodijo častni konzularni funkcionarji;”.

V 3. točki se za besedo “predstavništev” doda besedilo “ter posebnih misij”.

Za 4. točko se dodata nova 5. in 6. točka, ki se glasita:

“5. za potrebe oboroženih sil drugih držav članic Severnoatlantske zveze ali njihovega spremnega civilnega osebja ali za oskrbo njihovih menz in kantin,

6. za porabo v skladu z mednarodno pogodbo, ki jo je uveljavila Slovenija s tretjo državo ali mednarodno organizacijo, če ta pogodba za dobavo trošarinskih izdelkov predvideva oprostitve plačila davka na dodano vrednost.”

Za tretjim odstavkom se dodajo nov četrti, peti, šesti in sedmi odstavek, ki se glasijo:

“(4) Oprostitve plačila trošarine po 3. in 4. točki prvega odstavka tega člena ne morejo uveljavljati državljani Slovenije oziroma tuji državljani s stalnim prebivališčem v Sloveniji.

(5) Oprostitve plačila trošarine po tem členu se lahko uveljavljajo kot neposredna oprostitve ali kot vračilo plačane trošarine.

(6) Če upravičenci iz prvega odstavka tega člena pridobijo trošarinske izdelke iz druge države članice, jih pošiljatelj lahko pošlje pod režimom odloga plačila trošarine, če pošiljko spremlja trošarinski dokument in potrdilo o oprostitvi plačila trošarine na obrazcu, ki ga določa evropska zakonodaja.

(7) Če pošiljatelj pošilja trošarinske izdelke iz Slovenije v drugo državo članico osebam, katerih položaj po zakonodaji te države članice je primerljiv s položajem oseb iz prvega odstavka tega člena, jih lahko odpošlje pod režimom odloga plačila trošarine, če za pošiljko izda trošarinski dokument v skladu z 8. in 10. členom tega zakona, ki mu priloži potrdilo o oprostitvi plačila trošarine, ki ga izda država članica v katero se trošarinski izdelki pošiljajo.”

Dosedanji četrti in peti odstavek postaneta osmi in deveti odstavek.

22. člen

V 2. točki 32. člena se beseda "tujine" nadomesti z besedilom: "iz tretjih držav oziroma tretjih ozemelj".

3. točka se nadomesti z novo 3. in 4. točko, ki se glasita:

"3. ki jih od fizične osebe iz tretje države oziroma tretjega ozemlja prejme fizična oseba v brezplačnih, priložnostnih malih pošiljkah, ki niso komercialne narave in vsebujejo samo izdelke, ki so namenjeni za osebno rabo prejemnika ali njegove družine;

4. mineralnih olj in plina, ki so:

– v standardnih rezervoarjih motornih vozil, plovil ali letal, ki prihajajo iz drugih držav članic ali iz tretjih držav oziroma tretjih ozemelj ter so namenjena za uporabo kot pogonsko gorivo v teh vozilih in ne za nadaljnjo prodajo in so oproščena plačila uvoznih dajatev v skladu s carinskimi predpisi, ali

– v posebnih zabojnikih, ki prihajajo iz drugih držav članic ali iz tretjih držav oziroma tretjih ozemelj ter so namenjena specifični uporabi za delovanje oskrbnih sistemov teh zabojnikov med prevozom in so oproščena plačila uvoznih dajatev v skladu s carinskimi predpisi."

Dodata se drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

"(2) Za namen tega člena imajo izrazi naslednji pomen:

1. standardni rezervoarji so:

– rezervoarji, ki jih proizvajalec trajno pritrdi v vsa motorna vozila istega tipa kot je zadevno vozilo in katerih stalna napeljava omogoča neposredno uporabo goriva, tako za pogon kakor za, kjer je to ustrezno, delovanje hladilnih ali drugih sistemov med prevozom. Plinski rezervoarji, montirani v motornih vozilih za neposredno uporabo plina kot goriva in rezervoarji, montirani v drugih sistemih, s katerimi je lahko opremljeno vozilo, se prav tako štejejo za standardne rezervoarje,

– rezervoarji, ki jih proizvajalec trajno pritrdi na vse posebne zabojnike istega tipa kot je zadevni posebni zabojnik in katerih stalna napeljava omogoča, da se gorivo med prevozom uporabi neposredno za delovanje hladilnih in drugih sistemov, s katerimi so opremljeni posebni zabojniki;

2. posebni zabojnik je vsak rezervoar z montirano posebno napravo za hladilne sisteme, sisteme dovajanja kisika, sisteme toplotne izolacije ali druge sisteme.

(3) Količinske omejitve za izvajanje tega člena in način uveljavljanja oprostitev po tem členu predpiše minister, pristojen za finance."

23. člen

V 34. členu se v šestem odstavku za besedama "oproščenega uporabnika" dodajo besede "oziroma dovoljenja pooblaščenega prejemnika".

24. člen

V 35. členu se črta drugi odstavek.

25. člen

Za 35. členom se dodata 35.a in 35.b člen, ki se glasita:

"35.a člen

(obračunavanje in plačevanje trošarine v posebnih primerih)

(1) Trošarina, ki jo je dolžan plačati nepooblaščen prejemnik trošarinskih izdelkov iz 29.b člena tega zakona zapade v plačilo na dan, ko je nepooblaščen prejemnik

prejel trošarinske izdelke, plačana pa mora biti najpozneje v 30 dneh po zapadlosti.

(2) Trošarina, ki jo je dolžan plačati pošiljatelj oziroma prodajalec trošarinskih izdelkov oziroma druga oseba iz 8.a člena tega zakona, zapade v plačilo na dan, ko je prejemnik prejel trošarinske izdelke oziroma na dan, ko je pošiljatelj najavil carinskemu organu, da namerava v Slovenijo vnesti trošarinske izdelke, plačana pa mora biti najpozneje v 30 dneh po zapadlosti.

(3) Davčni zastopnik obračunava in plačuje trošarino v skladu s 34. in 35. členom tega zakona.

35.b člen

(zavarovanje plačila trošarine v posebnih primerih)

(1) Carinski organ lahko v primerih iz prejšnjega člena zahteva, da oseba, ki bi morala plačati trošarino, za čas od nastanka trošarinske obveznosti do dneva plačila predloži ustrezen instrument za zavarovanje plačila trošarine. Instrument za zavarovanje lahko za račun plačnika trošarine predloži tudi druga oseba, če carinski organ takšno zavarovanje glede na okoliščine konkretnega primera šteje za ustrezno.

(2) Carinski organ bo zahteval predložitev instrumenta za zavarovanje v skladu s prejšnjim odstavkom, če je pošiljka trošarinskih izdelkov iz druge države članice napovedana tako pozno, da rok za plačilo poteče šele po tem, ko so trošarinski izdelki že dobavljeni prejemniku v Sloveniji in v vseh drugih primerih, ko carinski organ glede na okoliščine primera oceni, da je plačilo trošarine ogroženo.

(3) Glede vrste in višine instrumenta za zavarovanje plačila trošarine po tem členu se smiselno uporablja 23. člen tega zakona."

26. člen

V 40. členu se v prvem odstavku pred besedo "fermentirane" doda beseda "mirne" in pred besedo "vina" doda beseda "mirna".

27. člen

V 41. členu se za prvim odstavkom doda drugi odstavek, ki se glasi:

"(2) Ne glede na 40. člen tega zakona so vmesne pijače vse mirne fermentirane pijače iz prvega odstavka 40. člena tega zakona z vsebnostjo alkohola, ki presega 5,5 vol.% in ni dobljen samo s fermentacijo ter vse peneče fermentirane pijače iz drugega odstavka 40. člena tega zakona z vsebnostjo alkohola, ki presega 8,5 vol.% in ni dobljen samo s fermentacijo."

28. člen

V drugem odstavku 44. člena se za besedo "uvozi" doda besedilo "ali vnese v Slovenijo" in beseda "petega" se nadomesti z besedo "šestega".

V četrtem odstavku se v prvem in drugem stavku za besedo "bolnišnice" doda vejica in besedilo "klinični inštituti".

Za četrtem odstavkom se doda nov peti odstavek, ki se glasi:

"(5) Uporaba etilnega alkohola za znanstveno raziskovalno delo je oproščena plačila trošarine, če ga nabavljajo javni zavodi ali druge osebe, ki pridobijo dovoljenje carinskega organa v skladu s 26. členom tega zakona. Ne glede na 5. točko drugega odstavka 26. člena tega zakona, te ustanove ne predložijo instrumenta za zavarovanje plačila trošarine po tem zakonu."

Dosedanji peti odstavek postane šesti odstavek.

29. člen

V 45. členu se besedilo drugega odstavka spremeni tako, da se glasi:

“(2) Mali proizvajalec vina je fizična oseba, ki ima v lasti oziroma v uporabi vsaj 0,05 hektara in največ 20 hektarov vinograda in opremo za proizvodnjo vina, s katero prideluje vino iz lastnega pridelka grozdja ter letno ne proizvede več kot 100.000 litrov vina.”.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

“(6) Mali proizvajalec žganja je fizična oseba, ki ima v lasti oziroma v uporabi kotel za kuhanje žganja s prostornino 40 litrov ali več ter ne opravlja dejavnosti proizvodnje žganja in letno ne proizvede več kot 500 litrov žganja. Za žganje se štejejo naravna žganja iz tarifne oznake 2208 kombinirane nomenklature carinske tarife, dobljena z destilacijo alkoholno prevrelega soka, drozge, tropin ali pikeja iz sadja, grozdja, gozdnih plodov ali alkoholno prevrele melase iz sladkorne pese, žit, krompirja in drugih kmetijskih rastlin ter brez dodanega sladkorja, škrobnega sirupa ali surovin na bazi škroba, surovega in rafiniranega etilnega alkohola ter brez umetnih barvil in arome.”.

V desetem odstavku se beseda “izdaji” nadomesti z besedo “vročitvi”.

Za štirinajstim odstavkom se doda nov petnajsti odstavek, ki se glasi:

“(15) Ne glede na 33., 34. in 35. člen tega zakona, trošarinski zavezanec, ki proizvaja žganje v količini, ki presega količino iz šestega odstavka tega člena, vendar ne opravlja dejavnosti proizvodnje žganja, obračunava in plačuje trošarino v davčnem obdobju, ki je enako koledarskemu letu. Trošarino mora plačati najpozneje do 30. aprila tekočega leta za preteklo leto.”.

Dosedanji petnajsti odstavek postane šestnajsti odstavek.

30. člen

V 49. členu se v prvem odstavku besedilo 3. in 4. točke spremeni tako, da se glasi:

“3. polnjeni z zdrobljenim mešanim tobakom in z zunanjim ovojem tobačne barve, ki v celoti ovija izdelek, vključno filter, kjer je to primerno, vendar ne ovija ustnika pri cigarah z ustnikom, in s prevezo, oboje iz rekonstituiranega tobaka, katerih teža na enoto brez filtra ali ustnika ni manjša od 1,2 grama in kjer je ovoj glede na vzdolžno os cigare spiralno ovit pod ostrim kotom najmanj 30° ali

4. polnjeni z zdrobljenim mešanim tobakom in z zunanjim ovojem tobačne barve iz rekonstituiranega tobaka, ki v celoti ovija izdelek, vključno filter, kjer je to primerno, vendar ne ovija ustnika pri cigarah z ustnikom, katerih teža na enoto brez filtra ali ustnika ni manjša od 2,3 grama, obseg cigare pa je najmanj ena tretjina dolžine cigare in ne manjši od 34 mm.”.

31. člen

V 50. členu se v tretjem odstavku besedilo “1,4 mm” nadomesti z besedilom “1,0 mm”.

32. člen

V 51. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

“(5) Trošarina se določi tako, da znaša:

– najmanj 57% drobnoprodajne cene enega zavojčka cigaret iz najbolje prodajanega cenovnega razreda v Sloveniji in

– od 1. julija 2004 najmanj 50 evrov v tolarški protivrednosti, od 1. julija 2005 najmanj 54 evrov v tolarški protivrednosti, od 1. julija 2006 najmanj 58 evrov v tolarški proti-

vrednosti, od 1. julija 2007 najmanj 62 evrov v tolarški protivrednosti in od 1. januarja 2008 najmanj 64 evrov v tolarški protivrednosti za 1000 kosov cigaret iz najbolje prodajanega cenovnega razreda v Sloveniji.”

V šestem odstavku se za besedo “vlada” doda besedilo, ki se glasi: “na osnovi drobnoprodajne cene cigaret iz najbolje prodajanega cenovnega razreda, ki velja na dan 1. januarja za tekoče leto”.

Za šestim odstavkom se doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

“(7) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, vlada do vključno 31. decembra 2007 določa znesek specifične in stopnjo proporcionalne trošarine na osnovi drobnoprodajne cene cigaret iz najbolje prodajanega cenovnega razreda, ki ga ugotavlja na dan 1. januarja za obdobje do 30. junija in na dan 1. julija za obdobje do 31. decembra. Če se v teku polletja dodatno spremeni drobnoprodajna cena cigaret iz najbolje prodajanega cenovnega razreda, lahko vlada ustrezno spremeni znesek specifične in stopnjo proporcionalne trošarine.”

V 2. točki dosedanjega sedmega odstavka, ki postane osmi odstavek, se besedilo “0 tolarjev za en kilogram in 30% od drobnoprodajne cene” nadomesti z besedilom “32 evrov v tolarški protivrednosti za en kilogram”.

Dosedanji osmi odstavek postane deveti odstavek.

V dosedanjem devetem odstavku, ki postane deseti odstavek, se za besedo “proizvajalec” doda besedilo: “oziroma davčni zastopnik oziroma pooblaščen ali nepooblaščen prejemnik”.

Besedilo dosedanjega desetega odstavka, ki postane enajsti odstavek, se spremeni tako, da se glasi:

“(11) Oseba iz prejšnjega odstavka mora prijaviti drobnoprodajne cene pristojnemu carinskemu organu, in sicer 30 dni pred sprostitvijo tobačnih izdelkov v porabo po tako določenih cenah, drobnoprodajne cene cigaret iz najbolje prodajanega cenovnega razreda pa mora prijaviti najpozneje 45 dni pred sprostitvijo teh cigaret v porabo.”.

Dosedanji enajsti odstavek postane dvanajsti odstavek.

33. člen

V 53. členu se v četrtem odstavku v 1. točki za besedilo: “vsak izdelek” doda besedilo: “razen biogoriva”.

Za četrtem odstavkom se doda peti odstavek, ki se glasi:

“(5) Za biogoriva po tem zakonu se štejejo:

1. bioetanol (etilni alkohol-C₂H₅OH) iz tarifne oznake 2207 10 00 – nedenaturiran, koncentracije 80 vol.% ali več in iz tarifne oznake 2207 20 00 – denaturiran, kakršnekoli koncentracije;

2. biodizel (mono alkil (običajno metil) ester maščobnih kislin) iz tarifne oznake 3824 90 99;

3. etil tertio butileter (imenovan tudi etil butil sulfid-C₂H₅-S-C₄H₉) iz tarifne oznake 2930 90 70;

4. bioplin (mešanica plinov: metana-CH₄ (več kot 45 vol.%), ogljikovega dioksida-CO₂ in v sledovih dušika-N₂, vodika-H₂ in vodikovega sulfida-H₂S) iz tarifne oznake 2705 00 00;

5. biodimetileter (CH₃-O-CH₃) iz tarifne oznake 2905 11 00.”.

34. člen

V 54. členu se za desetim odstavkom dodata enajsti in dvanajsti odstavek, ki se glasita:

“(11) Za mineralno olje in plin, kateremu se v trošarinskem skladišču doda biogorivo iz petega odstavka 53. člena tega zakona, in ki je dokazljivo in nadzorovano porablje-

no pri preizkusnih projektih za tehnološki razvoj okolju prijaznejših izdelkov, ima imetnik trošarinskega skladišča pravico do vračila plačane trošarine ali do oprostitve plačila trošarine sorazmerno deležu dodanega biogoriva, vendar do največ 25%.

(12) Količine, na katere se nanaša pravica do vračila plačane trošarine ali do oprostitve plačila trošarine, način vračila trošarine, organ, pristojen za vračilo, roke za predložitev zahtevka, roke za vračilo trošarine ter pogoje, ki jih mora izpolnjevati imetnik trošarinskega skladišča iz prejšnjega odstavka, predpiše minister, pristojen za finance v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo ter ministrom, pristojnim za okolje.”

35. člen

V 55. členu se v prvem odstavku v 4. točki pika nadomesti s podpičjem in doda 5. točka, ki se glasi:

“5. ki se porabijo za druge namene in ne kot pogonsko gorivo ali gorivo za ogrevanje.”.

36. člen

V 56. členu se v prvem odstavku besedilo: “s predpisano barvo in indikatorjem” nadomesti z besedilom: “s predpisanim sredstvom za označevanje”, zadnji stavek pa se spremeni tako, da se glasi:

“Mineralno olje, ki je označeno v skladu s predpisi drugih držav članic, se šteje za označeno mineralno olje.”

V drugem odstavku se prvi stavek spremeni tako, da se glasi:

“Mineralno olje, uvoženo v Skupnost, se šteje za označeno, če uvoznik predloži potrdilo tujega davčnega oziroma carinskega organa, proizvajalca oziroma tujega označevalca, da je bilo označeno izven Skupnosti in da, glede na vrsto in količino, vsebuje tiste snovi za označevanje, ki so predpisane na podlagi tega zakona.”

V tretjem odstavku se besedilo: “barve oziroma indikatorja” nadomesti z besedilom: “sredstva za označevanje”.

Četrty odstavek se spremeni tako, da se glasi:

“(4) Vrsto in količino sredstva za označevanje ter postopek označevanja mineralnih olj na podlagi tega člena, predpiše minister, pristojen za finance.”.

37. člen

V 57. členu se na koncu dodajo drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

“(2) Mineralno olje v standardnem rezervoarju motornih vozil oziroma plovil ali drugih motorjev se šteje za označeno mineralno olje, če vsebuje sredstvo za označevanje v katerikoli koncentraciji. Metodo, s katero se ugotavlja prisotnost sredstva za označevanje, predpiše minister, pristojen za finance.

(3) Iz mineralnega olja, označenega v skladu s 56. členom tega zakona, ni dovoljeno odstraniti sredstva za označevanje oziroma zmanjševati njegove koncentracije.

(4) Mineralnemu olju, označenemu v skladu s 56. členom tega zakona, ni dovoljeno dodajati substanc, ki onemogočajo ugotavljanje označenosti.”.

38. člen

Za 57. členom se doda 57.a člen, ki se glasi:

“57.a člen

(prodaja mineralnih olj za pogonski namen)

Vsaka oseba, ki opravlja dejavnost prodaje mineralnih olj, mora pri prodaji teh izdelkov zagotoviti:

1. da mineralna olja, ki se uporabljajo za pogon, ne vsebujejo sredstev za označevanje iz določbe 56. člena tega zakona ter

2. da se označena mineralna olja ne točijo v nasprotju z določbo prvega odstavka 57. člena tega zakona.”.

39. člen

V 59. členu se v drugem odstavku za besedilom “zalogi trošarinskih izdelkov” črta besedilo “v trošarinskem skladišču” in za besedilom “odpremi trošarinskih izdelkov” se črta besedilo “iz trošarinskega skladišča”.

40. člen

V 61. členu v prvem odstavku se besedilo “Obračunavanje in plačevanje trošarine” nadomesti z besedilom, ki se glasi: “Izvajanje določb tega zakona”.

41. člen

V 62. členu se v drugem odstavku besedilo “za registracijo” nadomesti z besedilom “iz prejšnjega odstavka”, za besedo “odpremljanja” se doda besedi “ali uvoza”.

Za tretjim odstavkom se dodata četrti in peti odstavek, ki se glasita:

“(4) Obveznost prijave v skladu s tem členom velja tudi za malega proizvajalca vina iz 45. člena tega zakona.

(5) Mali proizvajalec žganja iz 45. člena tega zakona mora prijaviti nakup oziroma odsvojitve kotla za kuhanje žganja oziroma spremembo načina obračunavanja in plačevanja trošarine v primeru preseganja količinskih omejitev iz šestega odstavka 45. člena tega zakona.”.

42. člen

Naslov in besedilo 63. člena se spremeni tako, da se glasi:

“63. člen

(prijava dejavnosti in posameznih poslov po tem zakonu)

(1) Vsaka oseba, ki želi prejemati trošarinske izdelke kot nepooblaščen prejemnik mora carinskemu organu oddati prijavo najmanj 15 dni pred predvideno odpremo trošarinskih izdelkov iz druge države članice pod režimom odloga plačila trošarine.

(2) Vsaka oseba, ki želi v okviru svoje dejavnosti odposiljati trošarinske izdelke v drugo državo članico v skladu z 8.a členom tega zakona mora carinskemu organu oddati prijavo pošiljke najmanj 15 dni pred predvideno odpremo trošarinskih izdelkov.

(3) Vsaka oseba, ki želi iz druge države članice v okviru svoje dejavnosti pošiljati trošarinske izdelke v Slovenijo v skladu z 8.a členom tega zakona oziroma davčni zastopnik mora carinskemu organu oddati prijavo pošiljke najmanj 15 dni pred predvideno odpremo trošarinskih izdelkov.

(4) Minister, pristojen za finance lahko določi način prijave in poenostavitve, če isti pošiljatelj redno pošilja trošarinske izdelke istemu prejemniku ter izjemne primere, v katerih se rok za prijavo lahko skrajša.”.

43. člen

Naslov in besedilo 64. člena se spremeni tako, da se glasi:

“64. člen

(register imetnikov trošarinskih dovoljenj in pooblaščenih prejemnikov)

(1) Carinski organ vzpostavi in vodi poseben register pooblaščenih prejemnikov in imetnikov trošarinskih dovoljenj, ki vključuje tudi trošarinska skladišča.

(2) Register iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

1. identifikacijsko številko, ki jo carinski organ izda posameznemu imetniku trošarinskega dovoljenja oziroma pooblaščenemu prejemniku. Če ima posamezni imetnik trošarinskega dovoljenja več trošarinskih skladišč, mu carinski organ izda identifikacijsko številko za vsako posamezno trošarinsko skladišče;

2. ime in naslov oziroma firma in sedež imetnika trošarinskega dovoljenja oziroma pooblaščenega prejemnika;

3. ime in naslov trošarinskega skladišča oziroma trošarinskih skladišč posameznega imetnika trošarinskega dovoljenja;

4. vrsto trošarinskih izdelkov, na katere se trošarinsko dovoljenje oziroma dovoljenje pooblaščenega prejemnika nanaša;

5. naslov pristojnega carinskega organa;

6. datum izdaje identifikacijske številke ter datum preklica identifikacijske številke;

7. podatke o instrumentu zavarovanja in njegovem izdajatelju.

(3) Carinski organ lahko podatke iz prejšnjega odstavka v skladu z zakonom, ki ureja davčni postopek, izmenjuje s pristojnimi organi drugih držav članic.

(4) Oseba, ki sodeluje pri gibanju trošarinskih izdelkov med državami članicami, lahko zahteva od carinskega organa, da primerja podatke, ki jih je navedla v zahtevku s podatki v registru in potrdi njihovo točnost.”

44. člen

Za 64. členom se dodata 64.a in 64.b člen, ki se glasita:

“64.a člen

(druge evidence carinskega organa)

Carinski organ v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja carinsko službo, poleg registra iz prejšnjega člena vzpostavi in vodi še naslednje evidence:

– evidenco trošarinskih zavezancev, ki niso imetniki trošarinskih dovoljenj in nimajo statusa pooblaščenega prejemnika;

– evidenco malih proizvajalcev žganja in malih proizvajalcev vina;

– evidenco davčnih zastopnikov;

– evidenco nepooblaščenih prejemnikov in

– evidenco drugih oseb, ki v skladu s 63. členom tega zakona vlagajo prijave o posameznih poslih s trošarinskimi izdelki.

64.b člen

(prijava prenehanja opravljanja dejavnosti)

Če trošarinski zavezanec preneha opravljati dejavnost, carinski organ po uredni dolžnosti ali na zahtevo trošarinskega zavezanca izda odločbo o izbrisu iz evidence oziroma registra. Hkrati carinski organ odloči tudi o obveznosti plačila zapadlih trošarinskih obveznosti.”

45. člen

V 66. členu se pred prvim odstavkom doda nov prvi odstavek, ki se glasi:

“(1) Zneski trošarin za posamezne trošarinske izdelke, določeni s tem zakonom, se enkrat letno usklajujejo z vrednostjo evra. Uporabi se srednji tečaj Banke Slovenije, ki je veljaven na prvi delovni dan v oktobru. Nove zneske trošarine, ki se začnejo uporabljati 1. januarja naslednjega koledarskega leta, vlada objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.”

V dosedanjem prvem odstavku, ki postane drugi odstavek, se besedilo “10%” nadomesti z besedilom “5%”.

Dosedanji drugi in tretji odstavek postaneta tretji in četrti odstavek.

46. člen

Naslov in besedilo 68. člena se spremeni tako, da se glasi:

“68. člen

(hujši prekrški)

(1) Z globo od 500.000 do 30.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če:

1. ne zapečati trošarinskih izdelkov, ki se pošiljajo v drugo državo članico pod režimom odloga plačila trošarine v skladu s tem zakonom (peti odstavek 7. člena);

2. ne izda trošarinskega dokumenta za trošarinske izdelke v skladu s tem zakonom (drugi odstavek 8. člena);

3. ne potrdi prejema pošiljke in ne vrne trošarinskega dokumenta v predpisanem roku pošiljatelju (prvi odstavek 9. člena);

4. ne plača trošarine od predpisanih osnov po stopnjah oziroma zneskih, ki veljajo na dan nastanka obveznosti za plačilo trošarine (osmi odstavek 13. člena, četrti odstavek 13.a člena v povezavi s 34., 35. in 35. členom, drugi odstavek 14. člena in četrti odstavek 45. člena);

5. nezakonito proizvede, nezakonito uvozi, nezakonito vnese iz druge države članice ali iznese v drugo državo članico, nezakonito prevaža, kupi oziroma proda nezakonito proizvedene oziroma nezakonito uvožene trošarinske izdelke oziroma sodeluje pri nezakoniti proizvodnji ali uvozu ali prenosu trošarinskih izdelkov iz ene države članice v drugo ali hrani nezakonito proizvedene, uvožene ali iz druge države članice vnesene trošarinske izdelke (16., 29.a, 29.b, 62. in 63. člen);

6. prenese dovoljenje izdano v skladu s tem zakonom na druge osebe (tretji odstavek 21. člena, tretji odstavek 27. člena, tretji odstavek 29.a člena in tretji odstavek 29.c člena);

7. ne izpolnjuje obveznosti, določene v prvem odstavku 22. člena ali ne odpravi nepavilnosti v določenem roku (drugi odstavek 22. člena);

8. kot oproščeni uporabnik ne odpravi nepravilnosti v določenem roku (osmi odstavek 26. člena)

9. kot oproščeni uporabnik ne vodi evidenc o nakupu, gibanju in porabi trošarinskih izdelkov po vrsti, količini in vrednosti (29. člen);

10. kot pooblaščen prejemnik ne izpolnjuje obveznosti po tem zakonu (četrti odstavek 29.a člena);

11. kot nepooblaščen prejemnik ne izpolnjuje obveznosti po tem zakonu (29.b člen);

12. kot davčni zastopnik ne izpolnjuje obveznosti po tem zakonu (četrti odstavek 29.c člena);

13. ne obračuna trošarine oziroma je ne obračuna v davčnem obdobju (drugi odstavek 33. člena);

14. ne izkaže trošarine v mesečnem obračunu trošarine, ne predloži obračuna trošarine carinskemu organu v predpisanem roku (34. in peti odstavek 45. člena);

15. odpremlja ali omogoči, da se etilni alkohol odpremi iz trošarinskega skladišča ali vnesejo iz druge države članice ali uvozijo brez plačila trošarine za uporabo v proizvodnji neprehrambenih izdelkov, ne da bi bili denaturirani v skladu s tem zakonom (drugi odstavek 44. člena);

16. ne prijavi drobnoprodajne cene pristojnemu carinskemu organu v predpisanem roku (enajsti odstavek 51. člena); prodaja tobačne izdelke po drobnoprodajnih cenah, ki so višje od prijavljenih (dvajseti odstavek 51. člena); ne označi tobačnih izdelkov, ki so v prometu v Sloveniji, s

tobačno znamko (prvi odstavek 52. člena) ter ne zagotovi, da je tobačna znamka nalepljena na embalažo pod celofanskim ali drugim papirjem tako, da je ni mogoče odstraniti, ne da bi bila poškodovana embalaža (tretji odstavek 52. člena);

17. ne označi plinskega olja ali kerozina s predpisanim sredstvom za označevanje oziroma skladiščenja ne organizira na predpisan način (56. člen);

18. v svojem knjigovodstvu ne zagotovi predpisanih podatkov ter ne vodi predpisanih evidenc (59. člen);

19. carinskemu organu ne prijavi pričetka, spremembe ali prenehanja svoje dejavnosti oziroma posameznega posla ali tega ne prijavi pravočasno (62. in 63. člen);

20. zahteva vračilo trošarine po 30. ali 30.a členu ter sedmem, devetem, enajstem in dvanajstem odstavku 54. člena, na podlagi neresničnih podatkov;

21. kot oproščeni uporabnik uveljavlja oprostitev plačila trošarine v nasprotju s 44. in 55. členom tega zakona.

(2) Z globo od 50.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 50.000 do 450.0000 tolarjev se za prekršek kaznuje fizična oseba, če zahteva vračilo trošarine na podlagi neresničnih podatkov (54. člen) ali če kot trošarinski zavezanec ne vodi predpisanih evidenc (59. člen) oziroma opusti dolžnost sporočila ali prijave 62. in 45. člen), če nezakonito proizvede, nezakonito uvozi, nezakonito vnese iz druge države članice ali iznese v drugo državo članico, nezakonito prevaža, kupi oziroma proda nezakonito proizvedene oziroma nezakonito uvožene trošarinske izdelke oziroma sodeluje pri nezakoniti proizvodnji ali uvozu ali prenosu trošarinskih izdelkov iz ene države članice v drugo ali hrani nezakonito proizvedene, uvožene ali iz druge države članice vnešene trošarinske izdelke (16. člen)."

47. člen

Besedilo 69. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Z globo od 300.000 do 10.000.0000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik, če:

1. gibanja trošarinskih izdelkov ne spremlja pravilno izpolnjen trošarinski dokument (peti odstavek 7. člena in 10. člen);

2. ne izda trošarinskega dokumenta v predpisanem številu izvodov (tretji odstavek 8. člena);

3. ne posreduje nadzornemu organu izvoda trošarinskega dokumenta v predpisanem roku (četrti odstavek 8. člena);

4. ne potrdi trošarinskega dokumenta na predpisan način (9. člen);

5. kot pošiljatelj ali prejemnik trošarinskih izdelkov iz drugih držav članic ne izpolni predpisanih obveznosti ali jih ne izpolni v predpisanem roku (8.a člen);

6. kot pošiljatelj ne obvesti carinskega organa, da ni prejel potrjenega trošarinskega dokumenta v predpisanem roku (četrti odstavek 9. člena);

7. ne predloži instrumenta za zavarovanje plačila trošarine v skladu s 23. členom tega zakona;

8. postopka denaturacije ne izvrši v trošarinskem skladišču ali če ga ne izvrši po predpisanem postopku in z uporabo predpisanega denaturanta (tretji odstavek 44. člena);

9. ne razvrsti trošarinskih izdelkov na način, kot je določen v 37., 38., 39., 40., 41., 42., 48., 49., 50. in 53. členu tega zakona;

10. ne izda računa ali drugega dokumenta v skladu z 58. členom tega zakona;

11. ne hrani dokumentacije v predpisanem roku (60. člen).

(2) Z globo od 50.000 do 1.000.000 se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka."

48. člen

Besedilo 70. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Z globo od 400.000 do 6.000.0000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik, če kot proizvajalec, prodajalec ali uvoznik opreme za proizvodnjo etilnega alkohola ne vodi evidence kupcev opreme za proizvodnjo etilnega alkohola in je na zahtevo ne predloži carinskemu organu (46. člen).

(2) Z globo od 50.000 do 1.000.000 se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka."

49. člen

Besedilo 71. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Z globo od 400.000 do 12.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje pravna oseba in samostojni podjetnik posameznik, če:

1. označeno mineralno olje, ki se uporablja kot gorivo za ogrevanje uporabi za drug namen, kot je določen z oznako oziroma ga toči za pogon motornih vozil ter plovil ali drugih motorjev oziroma ga toči v standardni rezervoar motornih vozil, plovila ali drugih motorjev oziroma odstrani iz mineralnega olja sredstvo za označevanje ali zmanjša njegovo koncentracijo ali mineralnemu olju dodaja substance, ki onemogočajo ugotavljanje označenosti (57. člen);

2. ne zagotovi, da se mineralna olja dajejo v promet v skladu s tem zakonom (57.a člen).

(2) Z globo od 50.000 do 1.000.000 se za prekršek kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

(3) Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz prvega odstavka tega člena.

(4) Če carinski organ kot prekrškovni organ izreče globo za prekršek v skladu s tem členom, izreče tudi obvezen odvzem označenega mineralnega olja.

(5) Če pooblaščen uradna oseba organa iz prejšnjega odstavka osebno zazna prekršek iz tega člena ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav, zaseže označeno mineralno olje še pred odločitvijo o prekršku. Zaseg označenega mineralnega olja se opravi tako, da se vozilo, v katerem je najdeno označeno mineralno olje, v spremstvu pooblaščen uradne osebe organa iz prejšnjega odstavka napoti do kraja, kjer je mogoče označeno mineralno olje izčrpati iz rezervoarja, rezervoar očistiti in shraniti zaseženo mineralno olje do pravnomočnosti odločitve o odvzemu. Za zaseženo količino mineralnega olja se izda potrdilo.

(6) Stroške črpanja označenega mineralnega olja in čiščenja rezervoarja nosi voznik vozila, v katerem je bilo odkrito označeno mineralno olje oziroma lastnik vozila."

50. člen

V 72. členu se v prvem in drugem odstavku besede "z denarno kaznijo" nadomestijo z besedama "z globo".

51. člen

Za 72. členom se doda nov 72.a člen, ki se glasi:

"72.a člen

(zastaranje postopka zaradi prekrška)

Postopek o prekršku po tem zakonu ni dopusten, ko potečejo tri leta od dneva, ko je bil prekršek storjen, v nobenem primeru pa ni več mogoč, ko poteče šest let od dneva storitve prekrška."

52. člen

Besedilo 73. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Določba 6. točke prvega odstavka 19. člena in pete alinee četrtega odstavka 29.a člena tega zakona, se prične uporabljati 1. januarja 2005. Imetniki trošarinskih dovoljenj, ki so že pridobili tovrstna dovoljenja pred 1. januarjem 2005, morajo zagotoviti te pogoje do 1. januarja 2005."

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

53. člen

(prehodni režim za uvožene trošarinske izdelke)

Če so bili trošarinski izdelki pred datumom pristopa Republike Slovenije k Evropski uniji uvoženi na ozemlje Slovenije iz Skupnosti ali iz drugih držav, ki so pristopile Skupnosti 1. maja 2004, in je bil za te trošarinske izdelke začet eden od odločnih carinskih postopkov po carinskem zakonu (Uradni list RS, št. 1/95, 28/95, 32/99, 13/01, 62/01 in 59/02), se trenutek nastanka obveznosti za obračun trošarine in način plačila trošarine določi po predpisih o trošarinah, ki so veljali ob začetku postopka. Trošarina se obračuna po stopnjah oziroma v zneskih, ki veljajo v trenutku nastanka obveznosti za obračun trošarine.

54. člen

(izdaja dovoljenj pooblaščenim prejemnikom in davčnim zastopnikom, veljavnost in izdaja identifikacijskih števil ter prijave poslov med 1. in 15. majem 2004)

(1) Carinski organ lahko zainteresirani osebi, ki želi od 1. maja 2004 dalje poslovati kot pooblaščen prejemnik ali davčni zastopnik v skladu s tem zakonom in izpolnjuje predpisane pogoje, izda dovoljenje v skladu z 29.a oziroma 29.c členom zakona še pred 1. majem 2004. Tako izdana dovoljenja učinkujejo od vključno 1. maja 2004 dalje.

(2) Identifikacijske številke imetnikov trošarinskih dovoljenj, ki jih je carinski organ izdal pred uveljavitvijo tega zakona, veljajo še naprej. Identifikacijske številke pooblaščenih prejemnikov carinski organ izda ob izdaji dovoljenja. Pooblaščenemu prejemniku iz prejšnjega odstavka carinski organ lahko izda identifikacijsko številko še pred 1. majem 2004, vendar jo sme uporabljati šele od dneva, ko je dovoljenje začelo učinkovati.

(3) Osebe iz 63. člena zakona, ki morajo v skladu s tem zakonom carinskemu organu prijaviti posamezne posle, lahko prijavijo posle, ki jih načrtujejo v obdobju od 1. do vključno 14. maja 2004, že pred 1. majem 2004.

55. člen

(mali proizvajalci žganja)

Osebe, ki na dan začetka uporabe tega zakona posejajo kotel za kuhanje žganja in pričakujejo, da bodo v letu 2004 izpolnile pogoje za obračunavanje trošarine po petnajstem odstavku 45. člena tega zakona, morajo carinskemu organu predložiti prijavo iz petega odstavka 62. člena zakona do 1. decembra 2004.

56. člen

(prekrški do 1. januarja 2005)

(1) Do 1. januarja 2005 se za prekrške, določene v 68., 69., 70., 71. in 72. členu zakona z denarno kaznijo od 400.000 do 12.000.000 tolarjev kaznuje fizična oseba, ki stori prekršek v zvezi s samostojnim opravljanjem dejavnosti.

(2) Do 1. januarja 2005 se za prekrške, določene v 68., 69., 70., 71. in 72. členu zakona z denarno kaznijo od 1.000.000 do 18.000.000 tolarjev kaznuje pravna oseba, z denarno kaznijo do 200.000 do 1.000.000 tolarjev pa se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz 68., 69., 70., 71. in 72. člena zakona.

(3) Do 1. januarja 2005 se z denarno kaznijo od 50.000 do 450.000 tolarjev kaznuje za prekršek posameznik, ki stori prekršek iz tretjega odstavka 68. člena zakona oziroma z denarno kaznijo od 100.000 do 450.000 tolarjev, če stori prekršek iz 71. člena zakona.

(4) Določba 72.a člena zakona se začne uporabljati 1. januarja 2005.

57. člen

(začetek veljavnosti in uporabe)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. maja 2004, razen 54. člena tega zakona, ki se uporablja od uveljavitve.

Št. 434-02/96-14/30

Ljubljana, dne 28. novembra 2003.

EPA 932-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

**5388. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o
zaščiti živali (ZZZiv-A)**

Na podlagi druge alinee prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z
**o razglasitvi zakona o spremembi in dopolnitvi
zakona o zaščiti živali (ZZZiv-A)**

Razlašam zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti živali (ZZZiv-A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-104/03

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N**O SPREMEMBI IN DOPOLNITVI ZAKONA
O ZAŠČITI ŽIVALI (ZZZiv-A)****1. člen**

V zakonu o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 98/99) se 13. člen spremeni tako, da se glasi:

“Psi-vodiči slepih in psi-pomočniki invalidov imajo skupaj s svojim skrbnikom vstop na vsa javna mesta in v sredstva javnega prevoza.

Psom iz prejšnjega odstavka ni treba imeti nagobčnika na javnih mestih in v sredstvih javnega prevoza.”

2. člen

V prvem odstavku 46. člena se doda nova 6. točka, ki se glasi:

“6. če na javno mesto oziroma v sredstva javnega prevoza ne pusti psa – vodiča slepih oziroma psa – pomočnika invalidov skupaj z njegovim skrbnikom.”

3. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 510-05/91-1/30

Ljubljana, dne 28. novembra 2003.

EPA 558-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

**5389. Zakon o kolektivnem dodatnem pokojninskem
zavarovanju za javne uslužbenke (ZKDPZJU)**

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z**o razglasitvi zakona o kolektivnem dodatnem
pokojninskem zavarovanju za javne uslužbenke
(ZKDPZJU)**

Razglašam zakon o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbenke (ZKDPZJU), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-105/03

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N**O KOLEKTIVNEM DODATNEM POKOJNINSKEM
ZAVAROVANJU ZA JAVNE USLUŽBENCE
(ZKDPZJU)****1. člen**

(obseg veljavnosti)

(1) S tem zakonom se urejajo podlage za uvedbo kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke in javne uslužbenke (v nadaljnjem besedilu: javni uslužbenci), zaposlene v osebah javnega prava, za katere velja kolektivna pogodba za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 18/91, 34/93, 3/98, 39/99, 99/01 in 73/03).

(2) Pod pogoji in na način, ki je določen s tem zakonom, se v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbenke, kot javni uslužbenci po tem zakonu, vključijo tudi:

- javni uslužbenci, kateri so izgubili status funkcionarja po 1. 8. 2003,
- zaposleni, ki niso zajeti v prejšnjem odstavku, sredstva za njihovo plačo pa zagotavlja Republika Slovenija oziroma lokalna skupnost.

2. člen

(zagotovitev kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)

Kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za javne uslužbenke iz prejšnjega člena, se zagotavlja v skladu z določbami o dodatnem prostovoljnem pokojninskem zavarovanju, ki ga ureja zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-1 – Uradni list RS, št. 26/03 – UPB-1, 110/02 – ZISDU-1 in 63/03 – ZI-PRS0304), če s tem zakonom ni drugače določeno.

3. člen

(delodajalec)

Pravice in obveznosti delodajalca, ki jih določata ZPIZ-1 in ta zakon izvršujejo:

- Republika Slovenija – kot ustanoviteljica zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada oziroma zaprtih vzajemnih pokojninskih skladov,
- Republika Slovenija oziroma lokalne skupnosti za osebe javnega prava, ki jim zagotavljajo sredstva za plače iz javnih virov – z zagotavljanjem sredstev za premije javnim uslužbencem, za katere zagotavljajo sredstva za plače,
- osebe javnega prava, za katere velja ta zakon – z zagotavljanjem sredstev za premije tistim javnim uslužbencem, za katere sredstva niso zagotovljena v skladu s prejšnjo alinejo,
- osebe javnega prava, za katere velja ta zakon, vendar zanje sredstva za plače niso zagotovljena v skladu z drugo alinejo tega člena – z zagotavljanjem sredstev za premije vsem javnim uslužbencem.

4. člen

(upravljanje s premoženjem)

Ne glede na določbe 317. člena ZPIZ-1 lahko upravljavec zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada, ustanovljenega po tem zakonu, posle upravljanja s premoženjem vzajemnega pokojninskega sklada iz druge alineje 316. člena ZPIZ-1 s pogodbo prenese tudi na:

- zavarovalnico, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;
- banko, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov, po zakonu, ki ureja bančništvo;

– pokojninsko družbo, ki ima dovoljenje za opravljanje poslov upravljanja pokojninskih skladov po zakonu, ki ureja zavarovalništvo;

– Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

5. člen

(oblikovanje zaprtih vzajemnih pokojninskih skladov)

(1) V imenu Republike Slovenije kot delodajalke Vlada Republike Slovenije v skladu s tem zakonom ustanovi en zaprt vzajemni pokojninski sklad.

(2) Po preteku treh let od začetka delovanja zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada, ustanovljenega v skladu s prejšnjim odstavkom, lahko Republika Slovenija kot delodajalka ustanovi enega ali več dodatnih zaprtih vzajemnih pokojninskih skladov z drugačno naložbeno politiko od naložbene politike zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada iz prejšnjega odstavka.

(3) Člani zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada iz prvega odstavka tega člena lahko med zaprtimi vzajemnimi pokojninskimi skladi, ustanovljenimi po prejšnjem odstavku, prehajajo v skladu z ZPIZ-1.

6. člen

(sprejem pravil vzajemnega pokojninskega sklada)

(1) V imenu Republike Slovenije kot delodajalke sprejme Vlada Republike Slovenije pravila vzajemnega pokojninskega sklada, katerih sestavni del je tudi pokojninski načrt kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja javnih uslužbencev (v nadaljnjem besedilu: pokojninski načrt), oblikovan v skladu s kolektivno pogodbo o oblikovanju pokojninskega načrta.

(2) Ko je pokojninski načrt sprejet v skladu s prejšnjim odstavkom, se šteje, da je odobren tudi v skladu z 297. členom ZPIZ-1.

(3) Pokojninski načrt se vpiše v poseben register v skladu z ZPIZ-1.

7. člen

(dovoljenje za oblikovanje zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada)

Dovoljenje za oblikovanje zaprtega vzajemnega pokojninskega sklada izda Agencija za trg vrednostnih papirjev v skladu z ZPIZ-1 in tem zakonom.

8. člen

(obračun in vplačilo premij)

(1) Javnim uslužbencem se mesečno obračunavajo in vplačujejo skupne premije kolektivnega dodatnega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: premije) glede na leta dopolnjene delovne dobe, v zneskih, določenimi v skladu z aneksom h kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 73/03).

(2) Premije obračunava in vplačuje oseba javnega prava, pri kateri je javni uslužbenec zaposlen.

(3) Premije, ki pripadajo javnim uslužbencem od 1. avgusta 2003 do vključno za mesec marec 2004 se vplačajo na njihove osebne račune najkasneje do 30. aprila 2004 v enkratnem znesku, povečanem za minimalni zajamčeni donos po ZPIZ-1. Premija za mesec april 2004 in nadaljnje mesece pa se obračuna in vplačuje mesečno hkrati z izplačilom plač.

9. člen

(izplačilo premij pred dnevom vplačila na osebni račun)

(1) Ne glede na določbe prejšnjega člena se javnemu uslužbencu, ki mu preneha delovno razmerje v osebi javne-

ga prava iz 1. člena tega zakona pred dnevom vplačila premij na osebni račun, na njegovo zahtevo izplačajo pripadajoče premije s pripadajočim minimalnim donosom v skladu z ZPIZ-1, v enkratnem znesku.

(2) V primeru smrti javnega uslužbenca pred dnevom vplačila premij na osebni račun, se premije iz prejšnjega odstavka izplačajo njegovim dedičem.

10. člen

(davčne olajšave)

(1) Znesek premije, ki jo v skladu s prvim odstavkom 8. člena tega zakona za račun javnega uslužbenca plačuje delodajalec, se ne glede na določbe ZPIZ-1, zakona o dohodnini in zakona o prispevkih za socialno varnost, javnemu uslužbencu ne všteva v osnovo za dohodnino in v osnovo za prispevke za socialno varnost zavarovanca v letu, v katerem je bila premija plačana.

(2) Javni uslužbenci so poleg davčne olajšave na premijo, določeno v prejšnjem odstavku, upravičeni še do davčne olajšave na premije po ZPIZ-1, pod pogoji in v višini določeni z ZPIZ-1.

(3) Znesek premije iz prvega odstavka tega člena se ne glede na določbe ZPIZ-1 in zakona o prispevkih za socialno varnost, ne všteva v osnovo za prispevke za socialno varnost delodajalca v letu, v katerem je bila premija plačana, in se ne šteje za izplačilo plače. Znesek premije iz prvega odstavka tega člena se ne glede na določbe ZPIZ-1 in zakona o davku od dobička pravnih oseb delodajalcu ne prizna kot odhodek in davčna olajšava pri davku od dobička pravnih oseb.

(4) Delodajalci so poleg davčne olajšave na premijo, ki jo plačujejo po prvem odstavku tega člena, upravičeni še do davčne olajšave na premije plačane po ZPIZ-1, pod pogoji in v višini določeni z ZPIZ-1.

11. člen

(posebna ureditev za izplačilo odkupne vrednosti)

(1) Javni uslužbenci, ki jim na dan 1. avgusta 2003 manjka manj kot 10 let do izpolnitve minimalnih pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine po 36. členu v zvezi s 398. členom ZPIZ-1, se vključijo v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje na enak način kot drugi javni uslužbenci in pridobijo pravico do dodatne starostne pokojnine še pred potekom 10 let od vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje ali pa se jim odkupna vrednost ne glede na določbe ZPIZ-1 izplača ob upokojitvi v obveznem pokojninskem zavarovanju še pred potekom 10 let od vključitve v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje.

(2) Ne glede na določbe 359. člena ZPIZ-1, se javnemu uslužbencu iz prejšnjega odstavka pri odmeri dohodnine izplačilo odkupne vrednosti iz prejšnjega odstavka šteje kot dohodek, ki izvira iz več let in se obdavči po povprečni stopnji dohodnine enoletnih dohodkov. Za ugotovitev povprečne stopnje dohodnine enoletnih dohodkov se prejeto izplačilo odkupne vrednosti, razdeli na toliko enakih delov, za kolikor let je bila premija vplačevana.

12. člen

(kazenske določbe)

(1) Pravna oseba javnega prava iz 1. člena tega zakona se kaznuje za prekršek z globo 500.000 do 1.000.000 tolarjev, če ne obračuna oziroma nepravilno obračuna oziroma ne vplača premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu z 8. členom tega zakona.

(2) Odgovorna oseba pravne osebe iz prejšnjega odstavka se kaznuje za prekršek iz prejšnjega odstavka z globo od 150.000 do 300.000 tolarjev.

13. člen

Globe, določene s tem zakonom, se do dne začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) v postopku o prekršku izrekajo kot denarne kazni v višini s tem zakonom predpisanih glob.

14. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 172-01/03-9/1

Ljubljana, dne 28. novembra 2003.

EPA 1000-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5390. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-A)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-A)

Razlašam zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-A), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-106/03

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DRUŽBI ZA AVTOCESTE V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZDARS-A)

1. člen

V zakonu o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 57/93) se v besedilu 1. člena za besedo "ustanovitve" doda vejica in beseda "preoblikovanja".

Dodajo se novi drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

"Ta zakon se uporablja za avtoceste in hitre ceste (v nadaljnjem besedilu: avtoceste), za katere družba opravlja naloge v zvezi z njihovo izgradnjo ter s katerimi ta družba upravlja in jih vzdržuje.

Naloge izgradnje avtocest obsegajo naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor, naloge projektiranja, gradnje ter rekonstrukcije avtocest.

Ta zakon se ne uporablja za avtoceste, za katere naloge iz drugega odstavka tega člena v skladu s predpisi, ki urejajo koncesijska razmerja, pridobi koncesijo drug koncesionar ali če v skladu s predpisi, ki urejajo upravljanje javnih cest, prevzame upravljanje drug upravljavec."

2. člen

2. člen se spremeni tako, da se glasi:

"Družba ima položaj delniške družbe kot gospodarske družbe po zakonu, ki ureja gospodarske družbe.

Edini ustanovitelj in delničar družbe je Republika Slovenija, ki jo zastopa Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada)."

3. člen

Za naslovom poglavja "NALOGE DRUŽBE" se doda naslov novega podpoglavja, ki se glasi:

"Naloge v zvezi z izgradnjo avtocest in obnavljanjem avtocest ter finančni inženiring".

4. člen

3. člen se spremeni tako, da se glasi:

"Družba opravlja v imenu in za račun Republike Slovenije naloge v zvezi s prostorskim načrtovanjem in umeščanjem avtocest v prostor in naloge v zvezi s pridobivanjem zemljišč in drugih nepremičnin za potrebe izgradnje avtocest.

Družba v svojem imenu in za račun Republike Slovenije opravlja naloge v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest v skladu z nacionalnim programom izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji ter opravlja finančni inženiring sredstev, namenjenih za izgradnjo avtocest in odplačilo posojil, najetih za njihovo izgradnjo.

Družba v svojem imenu in za račun države upravlja in razpolaga s tistimi nepremičninami, ki so bile pridobljene v zvezi z gradnjo avtocest pa niso bile v celoti uporabljene za njihovo izgradnjo ali niso v celoti potrebne za upravljanje in vzdrževanje avtocest v skladu s tem zakonom in predpisi, ki urejajo javne ceste in varnost cestnega prometa. Pri upravljanju in razpolaganju s temi nepremičninami se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja javne finance, pridobljena sredstva pa se uporabijo za izgradnjo in obnavljanje avtocest."

5. člen

Za 3. členom se dodajo novi 3.a, 3.b, 3.c členi, naslov novega podpoglavja: "Upravljanje in vzdrževanje avtocest" ter nova 3.č in 3.d člena, ki se glasijo:

"3.a člen

Naloge iz prvega in drugega odstavka 3. člena tega zakona opravlja družba v skladu z nacionalnim programom izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, razvojnimi programi v skladu z določbami predpisov, ki urejajo javne finance in letnim planom razvoja in obnavljanja avtocest, ki ga sprejme vlada v soglasju z Državnim zborom Republike Slovenije.

V letnem planu iz prejšnjega odstavka se določijo avtocestni odseki ter naloge razvoja in obnavljanja, ki jih je treba v posameznem letu izvršiti ter višina sredstev po posameznih virih financiranja izgradnje in obnavljanja avtocest.

Družba letno poroča Državnemu zboru Republike Slovenije o izvrševanju letnega plana razvoja in obnavljanja avtocest.

3.b člen

O izvajanju nalog iz 3. člena tega zakona skleneta družba in Republika Slovenija posebno pogodbo, s katero uredita medsebojne pravice in obveznosti, zlasti pa:

- višino nadomestila za opravljanje agentskih storitev;
- pridobivanje in upravljanje zemljišč in drugih nepremičnin;
- pridobivanje in upravljanje finančnih sredstev, potrebnih za izgradnjo avtocest in za odplačilo obveznosti iz posojil ter dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih v ta namen;
- način in obliko nadzora ministrstva, pristojnega za finance, glede pridobivanja in upravljanja finančnih sredstev, potrebnih za izgradnjo avtocest in za odplačilo obveznosti iz posojil ter dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih v ta namen;
- način in obliko nadzora ministrstva, pristojnega za promet, glede izvajanja nalog izgradnje in obnavljanja avtocest ter kvalitete in racionalnosti njihovega izvajanja;
- pogoje za oddajo del in izbor izvajalcev;
- naloge družbe v času gradnje avtoceste in njenega prevzema v upravljanje in vzdrževanje ter naloge prenosa v upravljanje tistih objektov in naprav, ki so bili zgrajeni v okviru izgradnje avtoceste, niso pa njen sestavni del in z njimi po zakonu upravljajo drugi upravljavci;
- pooblastila, pravice in obveznosti družbe v zvezi s sklepanjem in izvrševanjem pogodb v zvezi z gradnjo avtocest;
- obveznosti v zvezi z zavarovanjem interesov Republike Slovenije;
- vodenje evidenc sredstev in virov sredstev v upravljanju družbe;
- druga vprašanja v zvezi s storitvami oziroma nalogami, ki jih družba opravlja.

Pogodba se sklene za čas trajanja izgradnje avtocest, oziroma za obdobje odplačevanja obveznosti iz posojil in dolžniških vrednostnih papirjev, najetih oziroma izdanih v ta namen, če je to obdobje daljše od obdobja izgradnje avtocest.

3.c člen

Obnavljanje avtocest iz 3. člena tega zakona obsega dela za izboljšanje prometno-tehničnih lastnosti in obratovanja avtocest ter njihove zaščite, zaščite okolja in varnosti prometa.

Obnovitvena dela iz prejšnjega odstavka se štejejo za vzdrževalna dela v javno korist v skladu s predpisi o graditvi objektov.

Vrsta in obseg projektne in tehnične dokumentacije za obnovitvena dela iz prvega odstavka tega člena se v odvisnosti od njihove vrste, obsega in zahtevnosti določijo s projektno nalogo, če s predpisi o javnih cestah in o graditvi objektov ni drugače določeno.

Pregled in prevzem izvedenih obnovitvenih del v javno korist opravi komisija, ki jo imenuje minister pristojen za promet. V komisijo se imenujejo strokovnjaki s področja tehničnih in drugih posebnosti teh del.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se za tista obnovitvena dela v javno korist, s katerimi se zagotavljajo objekti in naprave za opravljanje dejavnosti v zvezi z obratovanjem avtocest ali so posebej pomembni za zagotavljanje varnosti prometa na njih, izvede tehnični pregled na pisni predlog družbe in pridobi uporabno dovoljenje v skladu s predpisi o graditvi objektov.

Upravljanje in vzdrževanje avtocest

3.č člen

Družba upravlja in vzdržuje avtoceste, ki jih zgradi v svojem imenu in za račun države.

Družba upravlja in vzdržuje tudi avtoceste iz 10. člena tega zakona in druge avtoceste, za katere je tako določeno s koncesijsko pogodbo iz 3.d člena tega zakona.

Naloge upravljanja in vzdrževanja avtocest obsegajo:

- izvajanje rednega vzdrževanja avtocest in objektov na njih;
- oddajanje površin zunaj vozišča avtocest in na površinah ob njih za opravljanje spremljajočih dejavnosti;
- dovoljevanje ustanavljanja služnosti za napeljevanje vodovoda in kanalizacije, električnih, telefonskih in telegrafskih napeljav, plinovodov ter podobnih objektov in naprav javnega pomena.

Skladno z določbami zakona o javnih cestah (Uradni list RS, št. 29/97, 18/02, 50/02 – odločba US in 110/02 - ZGO-1; v nadaljnjem besedilu: ZJC) in na njegovi podlagi izdanih predpisov družba kot javno pooblastilo opravlja glede avtocest tudi naslednje naloge upravljanja:

- nadzira stanje cest (tretja alineja prvega odstavka 19. člena ZJC);
- nadzira prometno ureditev na cestah (četrti alineja prvega odstavka 19. člena ZJC);
- zagotavlja štetje prometa na cestah (deveta alineja prvega odstavka 19. člena ZJC);
- organizira obveščanje javnosti o stanju cest in prometa na njih (deseta alineja prvega odstavka 19. člena ZJC);
- prepove ali omeji promet na cesti (46. člen ZJC);
- izdaja soglasja za gradnjo in rekonstrukcijo gradbenih objektov ter postavljanje drugih objektov in naprav v varovalnem pasu ceste (47. člen ZJC);
- izdaja soglasja za napeljevanje podzemnih in nadzemnih vodov in naprav v območju ceste in njenega varovalnega pasu (48. člen ZJC);
- izdaja dovoljenja za prekopavanje, podkopavanje in druga dela na cestah (49. člen ZJC);
- izdaja soglasja za podiranje dreves, spravilo lesa, izkope, vrtanja in opravljanje drugih del na zemljiščih ali na objektih vzdolž avtoceste, ki bi lahko ovirala ali ogrožala promet, poškodovala cesto ali povečala stroške njenega vzdrževanja (50. člen ZJC);
- izdaja dovoljenja za izredni prevoz po cesti (51. člen ZJC);
- izdaja soglasja za spremembo objektov in naprav za opravljanje spremljajočih dejavnosti ali za spremembo teh dejavnosti ob cesti (53. člen ZJC);
- izdaja soglasja za graditev žičniških naprav nad cestami (58. člen ZJC);
- izdaja soglasja za odpiranje kamnolomov, peskokopov in glinokopov v določeni oddaljenosti od ceste (59. člen ZJC);
- izdaja soglasja za opravljanje del zunaj varovalnega pasu ceste, ki bi lahko vplivala na stabilnost cestnega telesa (60. člen ZJC);
- izdaja dovoljenja za delno ali popolno zaporo ceste (65. člen ZJC);
- izdaja dovoljenja za postavitev turistične in druge obvestilne signalizacije ob cesti (67. člen ZJC);
- izdaja soglasja za postavitev tabel, napisov in drugih objektov ali naprav za slikovno ali zvočno obveščanje ali oglaševanje znotraj varovalnega pasu ceste (68. člen ZJC).

Pri izvajanju nalog iz tretje in četrte alineje prejšnjega odstavka sodeluje družba z Direkcijo Republike Slovenije za ceste na način, kot ga predpiše minister, pristojen za promet.

Naloge iz desete alineje četrtega odstavka tega člena opravlja družba le, kolikor poteka izredni prevoz izključno po avtocesti. Če poteka prevoz deloma po drugi javni cesti, izda dovoljenje za izredni prevoz Direkcija Republike Slovenije za ceste, ki v roku 15 dni od vložitve zahteve o tem obvesti družbo ter ji v roku 8 dni od plačila povračila za izredni prevoz izplača sorazmerni delež povračila za prevoz po avtocesti.

Naloge iz tretjega odstavka tega člena opravlja družba v svojem imenu in za svoj račun.

3.d člen

Medsebojna razmerja med Republiko Slovenijo in družbo glede opravljanja nalog upravljanja in vzdrževanja avtocest se podrobneje uredijo s koncesijsko pogodbo o upravljanju in vzdrževanju avtocest skladno z zakonom, ki ureja koncesijo gospodarske javne službe.

V koncesijski pogodbi iz prejšnjega odstavka se uredi zlasti:

- višina koncesijske dajatve, ki se določi v odvisnosti od števila kilometrov avtocest v upravljanju družbe, deleža cestninskih cest, števila vozil (prometa) na avtocestah in višine cestnine po kilometru avtoceste;
- način upravljanja in vzdrževanja avtocest;
- oblika in način nadzora koncedenta glede izvajanja nalog iz prejšnjega člena, kvalitete njihovega izvajanja ter možne posledice v primeru ugotovljenih kršitev;
- roki vknjižbe prepovedi razpolaganja v zemljiško knjigo za objekte iz petega odstavka 4. člena tega zakona, njihovo vzdrževanje v času trajanja koncesijske pogodbe ter način in roki prenosa lastninske pravice in posesti na Republiko Slovenijo po prenehanju koncesijske pogodbe.

Sestavni del koncesijske pogodbe je tudi seznam vseh odsekov avtocest, ki jih po tej pogodbi upravlja družba.

Pogodba iz prvega odstavka tega člena se sklene za obdobje iz drugega odstavka 3.b člena tega zakona, vendar najmanj za obdobje 20 let, z možnostjo podaljšanja pogodbe za polovico časa njenega trajanja.

Koncesijska pogodba iz prvega odstavka tega člena se razveže če:

- koncesionar ne izpolnjuje pogodbenih obveznosti;
- ne poravnava ali ne poravnava pravočasno koncesijskih dajatev;
- ne zagotavlja nemotenega in varnega odvijanja prometa v skladu s predpisi o javnih cestah in o varnosti prometa na njih;
- se pogodbeni stranki o razvezi pogodbe sporazumejeta.

6. člen

Drugi odstavek 4. člena se spremeni tako, da se glasi:

“Na podlagi predhodnega soglasja Državnega zbora Republike Slovenije lahko postanejo delničarji družbe tudi druge osebe z vplačilom vložkov za izdane delnice pri povečanju osnovnega kapitala družbe, pri čemer delež glasov, ki jih ima Republika Slovenija v skupščini družbe, ne sme pasti pod 51%.”

Dodajo se novi tretji, četrti, peti, šesti, sedmi in osmi odstavek, ki se glasijo:

“Pravni posel pridobitve delnic v nasprotju s prejšnjim odstavkom je ničen. Prav tako je nično določilo statuta družbe, ki bi v nasprotju s prejšnjim odstavkom omejilo glasovalno pravico iz delnic, katerih imetnik je Republika Slovenija.

Ne glede na določbe zakona, ki ureja javne ceste, zagotovi Republika Slovenija dodatno stvarno premoženje tako, da prenese družbi v last premoženje, ki ga imata

družba in Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o. v posesti na podlagi upravljanja. Na tej podlagi se poveča lastni kapital družbe in vrednost delnic.

Stvarno premoženje iz prejšnjega odstavka predstavljajo:

- objekti, oprema in naprave, potrebni za opravljanje dejavnosti vzdrževanja avtocest;
- oprema in naprave, potrebne za opravljanje dejavnosti pobiranja cestnine;
- turistična in druga obvestilna signalizacija, oprema in naprave, potrebne za delovanje sistema ABC in cestninskega sistema, vodenja in upravljanja s prometom ter informacijskega sistema in sistema za obveščanje.

Prenos stvarnega premoženja iz prejšnjega odstavka se opravi na podlagi sklepa vlade, s katerim se opredeli posamezni premoženjski predmet in njegova knjigovodska vrednost, ki je podlaga za vknjižbe pri družbi. Družba izkaže zneske kot kapitalne rezerve v skladu s 4. točko prvega odstavka 60. člena zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93, 29/94, 82/94, 20/98, 84/98, 6/99, 54/99, 31/2000, 36/2000, 45/01, 59/01 in 93/02 – odločba US; v nadaljnjem besedilu: ZGD).

Družba lahko rezerve iz prejšnjega odstavka uporabi kot vir za povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe v skladu z ZGD.

Po prenehanju koncesijske pogodbe, sklenjene na podlagi tega zakona, prenese družba objekte iz prve alineje petega odstavka tega člena neodplačno na Republiko Slovenijo, v stanju, ki omogoča njihovo takojšnjo uporabo za namen iz petega odstavka tega člena. Razpolaganje z objekti iz prve alineje petega odstavka tega člena je v času trajanja koncesijske pogodbe prepovedano. Pravni posel, sklenjen v nasprotju s tem odstavkom, je ničen.”

7. člen

Za naslovom poglavja “POSLOVANJE DRUŽBE” se doda naslov novega podpoglavja, ki se glasi:

“Financiranje obveznosti v zvezi z izgradnjo in obnavljanjem avtocest ter odplačevanjem posojil, najetih v ta namen”.

8. člen

5. člen se spremeni tako, da se glasi:

“Viri sredstev za izvajanje nalog iz 3. člena tega zakona in za plačilo obveznosti iz posojil, najetih v ta namen, so:

- sredstva, zbrana na podlagi posebnega zakona, s katerim se zagotavljajo namenska sredstva za gradnjo avtocestnega omrežja v Republiki Sloveniji;
- druga namenska sredstva;
- najeta posojila in refinanciranje posojil;
- sredstva, zbrana z izdajanjem dolžniških vrednostnih papirjev;
- druga sredstva iz proračuna Republike Slovenije;
- prihodki od upravljanja in razpolaganja z nepremičninami iz tretjega odstavka 3. člena tega zakona;
- sredstva koncesijske dajatve, ki se zagotovijo iz dela cestnin in drugih prihodkov družbe;
- drugi viri.

Sredstva iz refinanciranja posojil in sredstva iz koncesijske dajatve v posameznem letu ne smejo biti nižja od v tem letu zapadlih obveznosti iz najetih posojil.”

9. člen

6. člen se spremeni tako, da se glasi:

“Družba mora sredstva iz prejšnjega člena voditi na posebnem računu, ločeno od ostalih sredstev, s katerimi posluje.

Družba mora likvidnostne presežke sredstev iz prejšnjega člena vlagati v državne vrednostne papirje ali v lastne vrednostne papirje, v dolžniške vrednostne papirje ali depozite prvovrstnih bank s sedežem v Republiki Sloveniji."

10. člen

Za 6. členom se dodajo novi 6.a člen, naslov novega podpoglavja "Prihodki družbe za upravljanje in vzdrževanje avtocest" ter novi 6.b, 6.c in 6.č členi, ki se glasijo:

"6.a člen

Za najetje srednjeročnih in dolgoročnih posojil ter za izdajo dolžniških vrednostnih papirjev za financiranje obveznosti iz prvega in drugega odstavka 3. člena tega zakona mora družba pridobiti predhodno soglasje Državnega zbora Republike Slovenije s posebnim zakonom.

Državno poročilo za srednjeročno in dolgoročno posojilo oziroma izdajo dolžniških vrednostnih papirjev družbe iz prejšnjega odstavka ter za refinanciranje že najetih posojil da Republika Slovenija na podlagi posebnega zakona.

Družbi ni potrebno pridobiti dovoljenja Agencije za trg vrednostnih papirjev za izdajo dolžniških vrednostnih papirjev, s katerimi se financirajo obveznosti iz 5. člena tega zakona.

Prihodki družbe za upravljanje in vzdrževanje avtocest

6.b člen

Cestnina za uporabo avtocest, povračila za izredne prevoze po avtocestah ter povračila za čezmerno uporabo avtocest so prihodek družbe v zvezi z upravljanjem in vzdrževanjem avtocest.

Ne glede na določbo drugega odstavka 11. člena ZJC določi višino, način plačevanja, vključno s tehnologijo cestninjenja, način evidentiranja plačil, oprostitve plačevanja, nadzor nad vplačevanjem in posledice neplačevanja cestnine družba s soglasjem vlade.

Presežek prihodkov na podlagi vplačil cestnine in drugih prihodkov družbe nad odhodki za upravljanje in vzdrževanje avtocest ob upoštevanju normalnega donosa sredstev, vloženih v kapital družbe, je koncesijska dajatev, ki jo družba plačuje za pridobljeno pravico upravljanja avtocest.

Ne glede na določbe ZJC lahko družba odda prometne površine zunaj vozišča avtocest in površine ob njih, ki so določene za opravljanje spremljajočih dejavnosti, v zakup, zakupnina pa predstavlja prihodek družbe.

6.c člen

Poleg prihodkov iz prejšnjega člena zagotavlja družba prihodke za upravljanje in vzdrževanje avtocest iz 3.č člena tega zakona in drugih javnih cest v okviru svojega poslovanja, in sicer zlasti iz:

- nadomestila države ali lokalne skupnosti za stroške upravljanja in vzdrževanja necestninskih avtocest in drugih državnih cest ter lokalnih cest v upravljanju in vzdrževanju družbe;
- prihodkov od plačila služnosti za napeljevanje objektov in naprav javnega pomena na avtocesti;
- dobička iz 6.č člena tega zakona;
- drugih virov v okviru poslovanja družbe.

6.č člen

Po predhodnem soglasju vlade lahko družba sama ali v okviru gospodarske družbe, ki jo je ustanovila s soglasjem vlade in ima v njej večinski kapitalski ali upravljalški delež, opravlja gospodarsko dejavnost, ki je v zvezi z avtocestami, kot je opravljanje spremljajočih dejavnosti ob avtocesti ali opravljanje telekomunikacijskih storitev z uporabo teleko-

munikacijskih objektov in naprav na avtocesti. Družba je dolžna dobiček iz te dejavnosti nameniti za financiranje upravljanja in vzdrževanja avtocest.

Z uporabo telekomunikacijskih objektov in naprav za dejavnosti iz prejšnjega odstavka se ne sme ogroziti varno in nemoteno odvijanje prometa."

11. člen

Za 6.č členom se doda naslov novega podpoglavja, ki se glasi:

"Vodenje računov".

12. člen

7. člen se spremeni tako, da se glasi:

"Družba mora voditi poslovne knjige in izdelati računovodske izkaze z letnim poročilom in skladu z določili ZGD in slovenskimi računovodskimi standardi tako, kot velja za velike gospodarske družbe po ZGD.

Sredstva v upravljanju in vire sredstev v upravljanju vodi družba ločeno od sredstev in virov sredstev družbe."

13. člen

8. člen se spremeni tako, da se glasi:

"Nadzorni svet družbe ima 6 članov, ki jih imenuje skupščina družbe, od katerih predlaga dva člana Ministrstvo za finance, dva člana pa Ministrstvo za promet."

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

14. člen

Javnemu podjetju Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. se po uveljavitvi tega zakona pripoji javno podjetje Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o.

Pripojitve se izvede v skladu z določili zakona, ki ureja gospodarske družbe, pri čemer mora biti pogodba o pripojitvi sklenjena z ustreznim soglasjem vlade kot zastopnikom ustanovitelja ter sprejet usklajen statut družbe najkasneje do 31. decembra 2003.

Javnemu podjetju Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji d.d. preneha status javnega podjetja s 1. januarjem 2004.

15. člen

S pogodbo o pripojitvi iz 14. člena tega zakona prevzame družba v upravljanje in vzdrževanje premoženje, s katerim je do tedaj upravljalo Podjetje za vzdrževanje avtocest, d.o.o.

Novo zgrajene avtoceste, na katere se nanaša ta zakon, prevzame družba v upravljanje z dnem, ko so dane v promet. Za novo zgrajene avtoceste veljajo določbe 6. člena tega zakona glede stvarnega premoženja.

16. člen

Do začetka veljavnosti posebne pogodbe o gradnji avtocest in koncesijske pogodbe o upravljanju in vzdrževanju avtocest iz 5. člena tega zakona, se za delo družbe v zvezi z avtocestami smiselno uporabljajo določbe zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 57/93).

Z dnem uveljavitve tega zakona se za družbo preneha uporabljati določbe ZJC, ki urejajo graditev, vzdrževanje in varstvo javnih cest, v obsegu v katerem posamezna vprašanja ta zakon ureja drugače.

17. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 300-01/93-14/41
Ljubljana, dne 28. novembra 2003.
EPA 986-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5391. Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in
prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije
izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO)

Razglasjam zakon o žičniških napravah za prevoz oseb
(ZŽNPO), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije
na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-107/03
Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O ŽIČNIŠKIH NAPRAVAH ZA PREVOZ OSEB (ZŽNPO)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon določa zahteve glede varnosti konstrukcije
žičniških naprav, pogoje za graditev žičniških naprav, zahte-
ve glede načina in varnosti obratovanja žičniških naprav,
pogoje javnega prevoza oseb po žičniških napravah in go-
spodarske javne službe tega prevoza ter nadzor nad izvaja-
njem tega zakona.

2. člen

(javni interes za graditev žičniških naprav)

Graditev žičniških naprav je zaradi njihovega pomena
za pospeševanje razvoja turizma in rekreativnih dejavnosti,
za gospodarski in splošni družbeni razvoj manj razvitih in
demografsko ogroženih območij in zaradi smotrne ter oko-
lju prijazne rabe prostora za postavitev žičniške naprave, v
javnem interesu.

3. člen

(uporaba zakona)

(1) Določbe tega zakona se uporabljajo za žičniške
naprave, ki so namenjene za prevoz oseb, ne glede na to,
ali gre za napravo, ki je namenjena prevozu nedoločenega
kroga oseb (javni prevoz) ali pa je namenjena določenim sku-
pini uporabnikov.

(2) Žičniške naprave, ki so namenjene prevozu stvari in
izpolnjujejo varnostne zahteve iz II. poglavja tega zakona, se
lahko izjemoma uporabijo za prevoz oseb:

- če je tak prevoz nujno potreben zaradi delovnega
procesa (npr. zaradi vzdrževanja in podobno);
- če gre za prevoz v zvezi z nalogami zaščite in reševa-
nja;
- v drugih nujnih in izjemnih primerih.

(3) Ta zakon se ne uporablja za rudniške žičniške na-
prave za prevoz ljudi in za žičniške naprave, ki se uporabljajo
kot delovne priprave, katerih konstrukcija in obratovanje
je urejeno s posebnimi predpisi.

4. člen

(vrste in podsistemi žičniških naprav)

(1) Žičniške naprave za prevoz oseb se glede na te-
hnološke značilnosti delijo na:

1. vzpenjače;
2. žičnice:
 - a) nihalne žičnice,
 - b) krožne žičnice:
 - krožne žičnice, kjer so vozila obratovalno ločljivo
pritrjena na vrvi,
 - krožne žičnice, kjer so vozila obratovalno neločljivo
pritrjena na vrvi,
 - c) žičnice, ki pozimi delujejo kot vlečnice;
3. vlečnice:

a) stalne vlečnice (ki so fiksno postavljene na neki
lokaciji),

b) začasno postavljene (montažne vlečnice z nizko vo-
deno vrvi).

(2) Žičniške naprave so glede na obratovalno tehnične
in vzdrževalno tehnične zahteve sestavljene iz naslednjih
podsistemov:

1. vrvi in vrvnih zvez;
2. pogonov in zavor;
3. strojne opreme:
 - a) napenjalne naprave,
 - b) pogonska postaja,
 - c) oprema proge;
4. vozil, ki so sestavljena iz:
 - a) kabin, sedežev ali vlečnih naprav,
 - b) nosilnih sklopov,
 - c) pogonskih naprav,
 - d) prižemk;
5. elektrotehničnih naprav:
 - a) krmilne, kontrolne in varnostne naprave,
 - b) komunikacijska in informacijska oprema,
 - c) oprema za zaščito pred strelo;
6. reševalne opreme:
 - a) fiksna reševalna oprema,
 - b) prenosna reševalna oprema.

5. člen

(evidenca)

(1) Ministrstvo, pristojno za promet vodi evidenco žič-
niških naprav in vseh, s tem zakonom določenih subjektov,
ki vplivajo na varnost obratovanja žičniških naprav. V eviden-
ci se vodijo podatki, določeni s tem zakonom.

(2) V evidenci žičniških naprav se vodijo naslednji po-
datki:

- podatki o tehničnih in tehnoloških lastnostih žični-
ških naprav,
- podatki o prometu, kontrolah in izrednih dogodkih
na žičniških napravah,
- podatki o obratovalnih dovoljenjih in upravljavcih žič-
niških naprav.

(3) Natančno vsebino podatkov iz prejšnjega odstavka in način ter dinamiko njihovega posredovanja predpiše ministrica ali minister, pristojen za promet (v nadaljnjem besedilu: minister).

(4) V evidenci subjektov, ki vplivajo na varnost žičniških naprav se vodijo naslednji podatki:

- podatki o pooblastilih vodij obratovanja (ime in priimek, EMŠO, stalno bivališče, datum opravljenega izpita),
- podatki o pooblaščenih izobraževalnih organizacijah,
- podatki o organih za zagotavljanje skladnosti,
- podatki o pooblastilih izvajalcev strokovno tehničnih pregledov,
- podatki o koncesijah za izvajanje javnega prevoza po žičniških napravah.

(5) Podatki iz drugega in četrtega odstavka tega člena se vodijo ves čas, ko je posamezna žičniška naprava vpisana v evidenco žičniških naprav. V obliki arhiva se podatki hranijo še pet let od dne, ko je bila žičniška naprava odstranjena.

(6) Podatki iz drugega in četrtega odstavka tega člena, razen osebnih podatkov, se lahko posredujejo drugim organom, če to zahtevajo in je njihova zahteva povezana izključno z dejavnostjo, s katero se ukvarjajo subjekti, katerih podatki se vodijo v evidencah iz tega člena.

6. člen

(pomen izrazov)

V tem zakonu uporabljeni izrazi imajo naslednji pomen:

1. Žičniška naprava je naprava za prevoz oseb v vozilih oziroma za vlečenje z vlečnimi napravami, ki jih nosi oziroma vleče ena ali več vrvi in ni dvigalo (lift) ali poševno dvigalo. Kolikor ni izrecno v tem zakonu drugače določeno, pomeni izraz žičniška naprava žičniško napravo za prevoz oseb.

2. Sklop žičniške naprave je bodisi sestavni del, skupina sestavnih delov, delni sistem ali kompletni sistem žičniške naprave. Sklopi so praviloma strojniški sklopi, lahko pa pripadajo področjem gradbeništva, elektrotehnike, pnevmatske ali hidraulične opreme oziroma avtomatizaciji in krmiljenju.

3. Varnostni sklop pomeni vsak sestavni del, skupina sestavnih delov, delni sistem ali kompletni sistem žičniške naprave in vsako enoto, ki je vgrajena v žičniško napravo za zagotovitev varnostne funkcije in je bila identificirana z varnostno analizo, njena napaka pa ogroža varnost ali zdravje oseb, bodisi uporabnikov, obratovalnega osebja ali tretjih oseb.

4. Žičnica je žičniška naprava, pri kateri vozila nosi ena ali več vrvi. Pojem žičnice je neodvisen od načina premikanja vrvi, funkcije vrvi, načina priključevanja vozil na vrv ter vrste vozil.

5. Nihalna žičnica je žičnica, pri kateri vozila vozijo med postajami na nihalni način; nihalne žičnice so navadno opremljene z dvema zaprtima voziloma ali dvema skupinama vozil, ki so trajno pritrjene na vlečno oziroma transportno vrv.

6. Krožna žičnica je žičnica, pri kateri se vozila premikajo vedno v isti smeri; pritrditev vozil na vrv je lahko izvedena s fiksno ali vklopljivo prižemko.

7. Vzpenjača je žičniška naprava, pri kateri se vozila vlečejo s pomočjo ene ali več vrvi po vozišču na tleh ali trdni konstrukciji; praviloma se vozila premikajo na kolesih različnih izvedb, ki so prilagojena vozišču.

8. Vlečnica je žičniška naprava, ki vleče osebe na smučeh ali drugi primerni opremi s pomočjo vlečne naprave po vlečni poti; pritrditev vlačila na vrv je lahko s fiksno ali vklopljivo prižemko.

9. Obratovanje je tehnološki proces v katerem se izvaja prevoz oseb z žičniškimi napravami zgrajenimi za te namene.

10. Upravljavka ali upravljavec (v nadaljnjem besedilu: upravljavec) je fizična ali pravna oseba, ki je odgovorna za obratovanje žičniških naprav.

11. Pritrditev na vrv je sklop vozila ali vlačila za neposredno pritrditev na vrvno zanko; povezava je lahko fiksna ali vklopljiva.

II. VARNOST KONSTRUKCIJE ŽIČNIŠKIH NAPRAV

7. člen

(varovalni pas žičniških naprav)

Varovalni pas žičniške naprave obsega prostor pod žičniško napravo in pas na obeh straneh tega prostora, v katerem je zaradi delovanja žičniške naprave ogrožena varnost ljudi in premoženja. Širina in višina varovalnega pasu se določi glede na tehnične lastnosti naprave in druge vplivne okoliščine v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja skladno s predpisom ministra.

8. člen

(potek proge)

(1) Potek proge žičniške naprave je potrebno izbrati tako, da je ugoden za obratovanje in zagotavlja varnost žičniške naprave.

(2) Izogibati se je potrebno področij, ki so izpostavljeni snežnim plazovom, padajočemu kamenju, zemeljskim plazovom, močnemu vetru, žledu in nevarnosti požarov.

9. člen

(varnostna analiza in varnostno poročilo)

(1) Na zahtevo pravne ali fizične osebe, ki želi graditi žičniško napravo ali njene pooblaščenice zastopnice oziroma zastopnika (v nadaljnjem besedilu: zastopnik) se za vsako načrtovano žičniško napravo, podsistem ali varnostni sklop, izdela varnostna analiza, ki zajema vse varnostne vidike sistema in njegove okolice v zvezi s projektiranjem, izvedbo in obratovanjem žičniške naprave. Varnostna analiza omogoča na podlagi preteklih izkušenj prepoznati verjetna tveganja, do katerih lahko pride med obratovanjem.

(2) V varnostni analizi je potrebno upoštevati vse predvidene načine obratovanja. Analizo je potrebno izvesti po priznani ali uveljavljeni metodi ter pri tem upoštevati najsoodnejšo tehnologijo in celovitost določene žičniške naprave.

(3) Varnostna analiza mora zajeti tudi varnostne naprave in njihov vpliv na žičniško napravo in z njo povezane podsisteme, ki jih varnostne naprave sprožijo. Varnostne naprave morajo delovati tako, da:

- zaznajo okvare, napake ali izpad delovanja in samodejno zagotovijo, da žičniške naprave ostanejo v stanju, ki zagotavlja varnost bodisi v načinu zasilnega obratovanja bodisi v stanju mirovanja ob prekinitvi obratovanja ter da so redundantne (varnostno funkcijo za določen sklop zagotavlja več varnostnih naprav) in pod nadzorom ali

- so take, da je verjetnost izpada delovanja predvidljiva in da glede varnosti delovanja dosegajo kriterije za varnostne naprave iz prve alineje tega odstavka.

(4) Varnostna analiza je podlaga za izdelavo seznama tveganj in nevarnih situacij in za določitev seznama varnostnih sklopov. Na osnovi rezultatov varnostne analize se izdela varnostno poročilo. Varnostno poročilo je povzetek nevarnosti in nevarnih dogodkov pri obratovanju. Na osnovi varnostnega poročila je določen seznam varnostnih sklopov.

(5) Varnostne analize z varnostnim poročilom izdelujejo pravne osebe ali podjetnice posameznice oziroma podjetniki posamezniki (v nadaljnjem besedilu: podjetniki posamezniki), ki projektirajo žičniške naprave in pripadajoče elektronske sklope ter pravne osebe in podjetniki posamezniki iz 55. člena tega zakona.

10. člen (varnostni sklopi)

(1) Varnostni sklopi morajo izpolnjevati temeljne zahteve:

- glede posameznih elementov infrastrukture žičniških naprav,
- glede vrvi, pogonov in zavor ter mehanskih in električnih naprav,
- glede vozil in vlečnih naprav,
- glede opreme za uporabnike,
- obratovalno-tehnične zahteve in
- da je izvedena varnostna analiza.

(2) Varnostni sklopi se lahko dajo v obratovanje samo, če so pravilno vgrajeni in vzdrževani ter uporabljeni za predvidene namene. Zagotavljati morajo, da žičniška naprava ne ogroža zdravja ali varnosti oseb ter varnosti premoženja.

(3) Varnostni sklopi za uporabo v žičniških napravah se lahko dajo v promet in vgrajujejo v žičniške naprave ter uporabljajo v njih le, če so v skladu z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov.

(4) Podrobnejše zahteve iz prvega odstavka tega člena predpiše minister.

11. člen (skladnost varnostnih sklopov)

(1) Varnostni sklopi žičniških naprav, razen varnostnih sklopov iz 15. člena tega zakona, se lahko dajo v promet in vgrajujejo v žičniške naprave ter uporabljajo v njih le, če so opremljeni z znakom skladnosti CE in jim je priložena izjava o skladnosti.

(2) Izjava o skladnosti se izda, če je za varnostni sklop ugotovljena skladnost na način, določen s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanim predpisom ministra. Izjava o skladnosti varnostnega sklopa mora vsebovati naslednje podatke:

- firma in sedež proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika, pri čemer mora pooblaščen zastopnik navesti tudi firmo in sedež proizvajalca,
- opis varnostnega sklopa (znamka, tip, ipd.),
- podrobne podatke o uporabljenem postopku za pridobitev izjave o skladnosti, ki so opredeljeni v predpisu ministra,
- vse ustrezne določbe, s katerimi mora biti sklop skladen in zlasti določbe v zvezi s pogoji za uporabo,
- ime in naslov vseh organov za ugotavljanje skladnosti, ki so sodelovali v postopku pridobivanja izjave o skladnosti in datum certifikata o ocenjevanju s podrobnimi podatki o trajanju in pogojih veljavnosti tega certifikata, kadar je to potrebno,
- napotilo na primerne usklajene standarde, kadar je to primerno,
- podpis pooblaščenega osebe proizvajalca ali njenega pooblaščenega zastopnika.

(3) Izjava o skladnosti in spremljajoča tehnična dokumentacija mora biti datirana in podpisana. Sestavljena mora biti v slovenskem jeziku ali v enem od uradnih jezikov Evropske skupnosti (v nadaljnjem besedilu: Skupnosti).

(4) Preden se da določen varnostni sklop v promet v Republiki Sloveniji mora proizvajalec ali njegov pooblaščen zastopnik, ali tisti, ki daje varnostni sklop v promet:

- predložiti varnostni sklop v postopek presoje skladnosti,
- na varnostni sklop namestiti znak skladnosti CE in sestaviti izjavo o skladnosti.

(5) Postopek ugotavljanja skladnosti varnostnega sklopa opravlja organ za ugotavljanje skladnosti na zahtevo proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika ali tistega, ki daje varnostni sklop v promet.

(6) Če za varnostni sklop veljajo tudi drugi predpisi, ki tudi predvidevajo nameščanje znaka skladnosti CE, znak pomeni, da se predvideva tudi skladnost varnostnega sklopa z določbami teh drugih predpisov.

(7) Obveznosti iz tega člena veljajo tudi za osebe, ki izdelujejo varnostne sklope za lastno uporabo.

12. člen (znak skladnosti CE)

(1) Kolikor je varnostni sklop opremljen z znakom skladnosti CE, mora to biti na sklopu razločno vidno. Kolikor to ni mogoče, mora biti na varnostni sklop trdno prilepeta etiketa.

(2) Opremljanje varnostnih sklopov z dodatnimi oznakami, ki bi lahko privedle do zmede v zvezi z znakom skladnosti CE, je prepovedano. Druge oznake so lahko nameščene kolikor ne vplivajo na vidnost in čitljivost znaka skladnosti CE.

(3) Obliko znaka CE predpiše minister.

13. člen (podsistemi žičniških naprav)

Podsistemi žičniških naprav so lahko v prometu le, če pripomorejo k temu, da naprave, v katere so vgrajeni, izpolnjujejo zahteve iz predpisa ministra iz 19. člena tega zakona in če ob strokovni vgradnji, strokovnem vzdrževanju in med predvidenim obratovanjem zagotavljajo varnost obratovanja žičniških naprav in s tem varnost ljudi in premoženja.

14. člen (skladnost podsistemov)

(1) V promet se lahko dajejo, vgrajujejo ter uporabljajo v žičniških napravah le podsistemi, ki jim je priložena izjava o skladnosti in predpisana tehnična dokumentacija.

(2) Izjavo o skladnosti podsistema mora sestaviti proizvajalka ali proizvajalec (v nadaljnjem besedilu: proizvajalec) ali njegov pooblaščen zastopnik, ki je ustanovljen v Skupnosti, ali kadar take osebe ni, vsaka fizična ali pravna oseba, ki da podsistem na trg.

(3) Izjava o skladnosti se izda, če je za podsistem ugotovljena skladnost na način, kot ga predpiše minister. Izjava o skladnosti podsistema in spremljajoča tehnična dokumentacija morata vsebovati naslednje podatke:

- firma in sedež pravne osebe oziroma ime in naslov osebe, ki je naročila ugotavljanje skladnosti,
- opis podsistema,
- ime in naslov organa za ugotavljanje skladnosti, ki je izvedel ocenjevanje,
- vse ustrezne določbe, s katerimi mora biti podsistem usklajen, zlasti vsakršne omejitve ali pogoje za obratovanje,
- izid ugotavljanja skladnosti, ki je izveden skladno s predpisom ministra o načinu ugotavljanja skladnosti podsistemov,
- podatke o pooblaščenih osebah proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika ali kadar take osebe ni, podatke o fizični ali pravni osebi, ki da podsistem na trg.

(4) Izjava in spremljajoča tehnična dokumentacija morata biti datirani in podpisani. Sestavljeni morata biti v slovenskem jeziku ali v enem od uradnih jezikov Skupnosti.

(5) Postopek za ugotavljanje skladnosti podsistemov na zahtevo proizvajalca ali njegovega pooblaščenega zastopnika, ali tistega, ki daje podsystem v promet, opravlja organ za ugotavljanje skladnosti.

15. člen

(tehnične inovacije)

(1) Varnostni sklopi ali podsistemi, ki so bili projektirani in vgrajeni v žičniško napravo ob uporabi inovativnega pristopa (tehnična inovacija), se lahko dajo v obratovanje na podlagi dovoljenja pristojnega ministra.

(2) Minister izda dovoljenje iz prejšnjega odstavka le, če varnostni sklopi ali podsistemi žičniške naprave, ki so bili konstruirani kot tehnične inovacije, dosegajo vsaj enako stopnjo varnosti, kot to zahtevajo veljavni predpisi za varnostne sklope in podsisteme žičniške naprave, kar mora biti ugotovljeno z varnostnim poročilom, izdelanim v skladu s tem zakonom in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi.

(3) Dovoljenje izda minister za vsak primer vgradnje ali uporabe varnostnega sklopa oziroma podsistema iz prejšnjega odstavka in z njim določi pogoje, s katerimi se zagotovijo temeljne zahteve glede varnosti na predlog pooblaščenice organizacije.

16. člen

(obveznost v zvezi z dokumentacijo)

Varnostno analizo, izjavo o skladnosti in spremljajočo tehnično dokumentacijo v zvezi z varnostnimi sklopi in podsistemi žičniške naprave mora pridobiti pravna ali fizična oseba, ki ima namen graditi žičniško napravo ali njen pooblaščen zastopnik, kopija teh listin pa se hrani pri žičniški napravi.

17. člen

(organi za ugotavljanje skladnosti)

(1) Organe za ugotavljanje skladnosti varnostnih sklopov in podsistemov žičniških naprav določi z odločbo minister, pristojen za trg, v soglasju z ministrom, pristojnim za promet, v skladu z zakonom, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti in na njihovi podlagi izdanimi predpisi.

(2) Organi za ugotavljanje skladnosti morajo izpolnjevati minimalne pogoje, ki jih določa ta zakon.

18. člen

(minimalni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati organi za ugotavljanje skladnosti)

(1) Organ za ugotavljanje skladnosti, njegova direktorica ali direktor (v nadaljnjem besedilu: direktor) in osebje, ki je odgovorno za izvajanje postopkov verifikacije, ne morejo biti:

- projektantka ali projektant, proizvajalec, dobaviteljica ali dobavitelj ali monterka ali monter varnostnih sklopov ali podsistemov, ki so predmet ugotavljanja skladnosti,
- pooblaščen zastopnik subjektov iz prejšnje alineje,
- fizična ali pravna oseba, ki te varnostne sklope ali podsisteme daje na trg.

(2) Organi za ugotavljanje skladnosti neposredno in tudi kot pooblaščen zastopniki ne smejo posegati v projektiranje, proizvodnjo, konstrukcijo, trženje, servisiranje ali obratovanje varnostnih sklopov ali podsistemov, ki so predmet ugotavljanja skladnosti. To ne izključuje možnosti za izmenjavo tehničnih podatkov med proizvajalcem in organom za ugotavljanje skladnosti.

(3) Organ za ugotavljanje skladnosti in njegovo osebje, zadolženo za ugotavljanje skladnosti mora izvajati postopke verifikacije z največjo stopnjo strokovne odgovornosti in te-

hnične usposobljenosti, brez pritiskov in vzpodbud, posebej finančnih, ki bi lahko vplivale na presojo ali rezultate pregledov. Slednje se še posebej nanaša na pritiske in vzpodbude posameznikov ali skupin, ki so zainteresirane za rezultate ugotavljanja skladnosti.

(4) Organ za ugotavljanje skladnosti mora zagotoviti ustrezno usposobljeno osebje, ki mu omogoča ustrezno izvajanje administrativnih in tehničnih nalog, ki se nanašajo na postopke ugotavljanja skladnosti. Razpolagati mora tudi z opremo, ki mu omogoča izvajanje posebnih postopkov ugotavljanja skladnosti.

(5) Osebje, ki je odgovorno za ugotavljanje skladnosti, mora imeti:

- tehnično in strokovno usposobljenost,
- zadostno znanje in izkušnje za izvajanje preizkusov,
- sposobnost izdelave certifikatov, zapisnikov in poročil potrebnih za potrjevanje rezultatov preizkusov.

(6) Zagotovljena mora biti nepristranskost osebja, ki je zadolženo za ugotavljanje skladnosti.

(7) Organ za ugotavljanje skladnosti mora imeti zavarovano odgovornost za strokovno opravljeno delo, razen v primeru, da je odgovornost zavarovana s strani države na podlagi zakona ali če je država sama neposredno odgovorna za ugotavljanje skladnosti.

(8) Osebje organa za ugotavljanje skladnosti zavezuje poklicna tajnost (razen do pristojnih organov države, kjer izvaja svoje dejavnosti) v zvezi z vsemi podatki, ki jih pridobi pri opravljanju svojih nalog na podlagi tega zakona.

19. člen

(predpisi ministra)

Žičniške naprave morajo biti konstruirane, morajo obratovati in biti vzdrževane v skladu z veljavnimi tehničnimi predpisi in standardi, ki jih predpiše minister.

III. KONCESIJA ZA GRADITEV ŽIČNIŠKE NAPRAVE

1. Splošne določbe

20. člen

(obveznost koncesije za graditev)

(1) Za graditev žičniške naprave mora investitor pridobiti koncesijo za graditev, s katero investitor pridobi pravico zgraditi in obratovati z žičniško napravo skladno s koncesijskim aktom in koncesijsko pogodbo.

(2) Za rekonstrukcijo žičniške naprave, s katero se poveča dolžina ali bistveno spremeni zmogljivost te naprave, je potrebno v skladu z določbami tega zakona:

- oceniti potrebo po rekonstrukciji žičniške naprave,
 - po potrebi sprejeti ali spremeniti oziroma dopolniti ustrezen prostorski akt tako, da omogoča rekonstrukcijo žičniške naprave,
 - spremeniti koncesijski akt,
 - skleniti dodatek h koncesijski pogodbi.
- (3) Koncesija ni potrebna za postavitev vlečnic, ki izpolnjujejo vse od naslednjih pogojev:
- niso postavljene dlje kot 5 mesecev na leto,
 - ne obsegajo postavitve stavb,
 - niso daljše od 200 m,
 - hitrost vožnje ne presega 2,5 m/s in
 - njihova zmogljivost ne presega 600 oseb na uro.

21. člen

(pristojnost)

(1) Koncesijo za vlečnico podeli občina, v kateri leži vlečnica. Če leži vlečnica v več občinah, podelijo koncesijo skupaj vse občine, v katerih leži vlečnica.

(2) Koncesijo za žičniško napravo, ki leži na območju mestne občine, podeli mestna občina. Če leži žičniška naprava le deloma na območju mestne občine, podelijo koncesijo skupaj mestna občina in ostale občine, na območju katerih leži ta naprava.

(3) Koncesijo za ostale žičniške naprave podeli Republika Slovenija (v nadaljevanju: država).

22. člen

(subsidiarna uporaba)

Kolikor ta zakon ne določa drugače, se glede postopka podelitve koncesije za graditev žičniške naprave, vsebine koncesijskega akta in koncesijske pogodbe, pravic koncedenta in koncesionarja v koncesijskem razmerju, prenosa in trajanja ter prenehanja koncesijskega razmerja uporabljajo določbe zakona, ki ureja koncesije gospodarske javne službe.

2. Predhodni postopek

23. člen

(vloga o zainteresiranosti)

(1) Pravna ali fizična oseba, ki želi graditi žičniško napravo, lahko pri pristojnem organu koncedenta vloži vlogo o zainteresiranosti. V primeru, da podeli koncesijo država, je pristojni organ ministrstvo, pristojno za promet.

(2) V vlogi o zainteresiranosti mora vlagateljica ali vlagatelj (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) navesti predvideno lokacijo žičniške naprave, njene tehnične značilnosti in zmožljivost, namen uporabe in način obratovanja in vse druge podatke, iz katerih je mogoče ugotoviti utemeljenost načrtovane graditve žičniške naprave.

24. člen

(utemeljenost načrtovane graditve žičniške naprave)

(1) Koncedent na lastno pobudo ali na podlagi vloge o zainteresiranosti oceni potrebo po žičniški napravi.

(2) Pobudo za oceno potrebe po žičniški napravi lahko da tudi lokalna skupnost.

(3) Zadostna potreba po žičniški napravi obstoji:

- če je za načrtovano napravo izkazan javni interes iz 2. člena tega zakona,
- če je lokacija primerna za predvideno postavitve naprave in njeno rabo,
- če sta lokacija in zmožljivost žičniške naprave ustrezni,

– če obstoječa ali predvidena turistična opremljenost območja, kjer se načrtuje postavitve naprave, oziroma dovolj gosta poselitve območja, omogočajo zadostno izrabo zmožljivosti naprave,

– če je načrtovana naprava ustrezno dostopna in je zagotovljeno ustrezno število parkirnih mest.

(4) Po potrebi koncedent pridobi ustrezne študije in analize, na podlagi katerih oceni potrebo po žičniški napravi.

(5) Minister oziroma pristojni organ lokalne skupnosti, skladno s pristojnostjo iz 21. člena tega zakona, odloči o potrebi po žičniški napravi z odločbo. Če se odločba izda na podlagi vloge o zainteresiranosti, jo mora minister oziroma pristojni organ lokalne skupnosti izdati najkasneje v treh mesecih od dneva, ko je vložena popolna vloga.

25. člen

(prostorski akt)

Če je ugotovljena zadostna potreba po žičniški napravi, pa ta ni skladna z veljavnim prostorskim aktom, mora biti

pred sprejemom koncesijskega akta sprejet ustrezen prostorski akt, ki omogoča graditev žičniške naprave ali več naprav, povezanih v sistem.

3. Koncesijski akt

26. člen

(koncesijski akt)

(1) Koncesijski akt je odlok lokalne skupnosti, ki je pristojna za podelitev koncesije. Če v skladu s tem zakonom za podelitev koncesije pristojnih več lokalnih skupnosti, sprejmejo skupen koncesijski akt tako, da ga v enakem besedilu sprejmejo sveti vseh lokalnih skupnosti.

(2) Kadar podeli koncesijo država, je koncesijski akt predpis Vlade Republike Slovenije.

(3) Koncesijski akt lahko pristojni organ koncedenta sprejme šele po uveljavitvi prostorskega akta, ki omogoča umestitev žičniške naprave v prostor.

27. člen

(vsebina koncesijskega akta)

(1) Poleg vsebine, ki jo določa zakon, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, lahko koncesijski akt vsebuje tudi pravice in obveznosti koncesionarja v zvezi z ureditvijo smučarskih prog ali drugih rekreacijskih oziroma turističnih površin ali objektov, vključno z njihovimi pomožnimi objekti in napravami (npr. naprave za zasneževanje in podobno).

(2) Če je v skladu s tem zakonom javni prevoz potnikov po žičniški napravi, ki je predmet koncesije, občina določila kot lokalno gospodarsko javno službo, mora koncesijski akt obsegati tudi obveznost koncesionarja, da bo pridobil koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe ali obveznost zagotoviti, da bo upravljavec te žičniške naprave pridobil koncesijo za opravljanje te gospodarske javne službe.

(3) Trajanje koncesije se določi v koncesijskem aktu. Če tako določa koncesijski akt, se lahko rok koncesije podaljša največ za polovico prvotnega roka koncesije.

(4) Koncesijski akt določi vsebino vloge za pridobitev koncesije, način podelitve koncesije in določi organ, ki vodi postopek podelitve koncesije ter izda akt o izbiri koncesionarja. Če v skupnem koncesijskem aktu, ki ga sprejme več občin, ni določen organ, ki vodi postopek in izda akt o izbiri koncesionarja, je to pristojni organ občine, v kateri je spodnja postaja žičniške naprave.

4. Podelitev koncesije

28. člen

(način podelitve)

(1) Koncesija za graditev žičniške naprave se podeli na podlagi javnega razpisa.

(2) Brez objave javnega razpisa se podeli koncesija za graditev žičniške naprave, ki je prometno povezana z že obstoječo žičniško napravo ali napravami, ali v primeru, da bodo uporabniki te žičniške naprave uporabljali smučišče oziroma druge rekreacijske površine oziroma objekte, ki jih je uredil koncesionar že obstoječih žičniških naprav.

29. člen

(neposredna podelitev)

(1) V primeru iz drugega odstavka prejšnjega člena tega zakona se koncesija podeli koncesionarju že obstoječih žičniških naprav na podlagi njegove vloge za pridobitev koncesije, razen če je takih koncesionarjev več. V tem primeru se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa.

(2) Vlogo za pridobitev koncesije mora koncesionar obstoječih naprav vložiti v roku, določenem v koncesijskem aktu.

(3) Če pristojni organ vlogo koncesionarja obstoječih naprav v skladu z zakonom zavrže ali zavrne, kakor tudi če koncesionar obstoječih naprav v roku, določenem v aktu o izbiri (določitvi) koncesionarja ne sklene koncesijske pogodbe, se koncesija podeli na podlagi javnega razpisa.

5. Posebne določbe o koncesijskem razmerju

30. člen

(odstranitev žičniške naprave)

(1) Po prenehanju koncesijskega razmerja mora koncesionar odstraniti žičniško napravo in vse objekte, ki jo sestavljajo, razen če ni v koncesijskem aktu ali koncesijski pogodbi drugače določeno.

(2) Način in pogoji odstranitve žičniške naprave se podrobneje uredijo v koncesijskem aktu in koncesijski pogodbi. V koncesijski pogodbi se določi tudi način zavarovanja te koncesionarjeve obveznosti.

31. člen

(posebne določbe o odvzemu koncesije)

(1) Poleg razlogov, iz katerih se lahko odvzame koncesija po zakonu, ki ureja koncesije gospodarske javne službe, se lahko koncesija za graditev žičniške naprave odvzame tudi v primeru, da je v skladu s tem zakonom ugotovljena na isti lokaciji potreba po daljši žičniški napravi ali napravi z večjo zmogljivostjo, koncesionar obstoječe žičniške naprave pa ne pridobi koncesije za tako večjo oziroma zmogljivejšo napravo v roku, določenem v koncesijskem aktu.

(2) Pogoji odvzema koncesije iz prejšnjega odstavka se določijo v koncesijskem aktu.

(3) Glede pravnih posledic je ta odvzem izenačen s pravnimi posledicami odvzema, ko je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot koncesionirana gospodarska javna služba.

32. člen

(stečaj koncesionarja)

(1) Z dnem, ko po zakonu nastanejo pravne posledice začetka stečajnega postopka, preneha po zakonu koncesija za graditev žičniške naprave.

(2) Žičniške naprave ne postanejo del stečajne mase koncesionarja, ampak postanejo z dnem prenehanja koncesijskega razmerja last koncedenta. O obsegu žičniške naprave, ki se izloči, odloči pristojni organ koncedenta z odločbo v upravnem postopku. Pristojni organ koncedenta lahko odloči, da žičniške naprave ostanejo v celoti ali delno del stečajne mase, če to ni v nasprotju z javnim interesom, kateremu so namenjene.

(3) Če v koncesijski pogodbi ni bilo določeno, da žičniške naprave, ki so predmet izločitve, po prenehanju koncesije preidejo v last koncedenta, je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati celotno vrednost objektov in naprav koncesije, zmanjšano za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja (npr. stroške odstranitve žičniške naprave).

(4) Če je v koncesijski pogodbi bilo določeno, da žičniške naprave, ki so predmet izločitve, po prenehanju koncesije preidejo v last koncedenta bodisi brezplačno bodisi za določeno ceno (odkupna cena), je koncedent dolžan v stečajno maso vplačati tolikšen delež vrednosti žičniških naprav, kolikor je še preostalo časa od prenehanja koncesije zaradi uvedbe stečaja do poteka roka koncesije v primerjavi s celotnim rokom koncesije, povečan za odkupno ceno in zmanjšan za morebitne terjatve, ki jih ima do koncesionarja (npr. stroške odstranitve žičniške naprave).

(5) Za določitev vrednosti objektov in naprav koncesije po tem členu se uporabljajo pravila, ki veljajo za določitev vrednosti nepremičnin v postopku razlastitve.

(6) Če koncedent odgovarja za obveznosti koncesionarja v zvezi s koncesijo, lahko zadrži do končne razdelitve stečajne mase del ali celotno plačilo objektov in naprav koncesije v stečajno maso, če je mogoče pričakovati, da bo moral poravnati koncesionarjeve obveznosti.

(7) O višini in roku plačila objektov in naprav koncesije ter o zadržanju dela tega plačila odloči stečajni senat.

(8) Če koncesionar za graditev opravlja tudi javno službo javnega prevoza potnikov po žičniški napravi, mora stečajna upraviteljica ali stečajni upravitelj (v nadaljnjem besedilu: stečajni upravitelj) zagotoviti, da koncesionar izvaja koncesijo tudi v teku stečajnega postopka do takrat, ko koncesijo prevzame druga oseba. Koncedent je dolžan stečajnemu upravitelju dati na razpolago objekte in naprave koncesije, ki so predmet izločitve iz stečajne mase za čas do določitve novega koncesionarja. Na pogodbe koncesionarja z uporabniki javne službe začetek stečaja nima pravnih posledic.

(9) Za nadaljevanje izvajanja dejavnosti po prejšnjem odstavku se ne uporabljajo omejitve, ki veljajo za nadaljevanje proizvodnje in tekoče posle v stečajnem postopku.

(10) Če koncesionar za graditev opravlja tudi javno službo javnega prevoza potnikov po žičniški napravi, je koncedent za graditev žičniške naprave dolžan po začetku stečajnega postopka nad koncesionarjem brez odlašanja prenesti koncesijo za graditev na drugega koncesionarja. Koncedent za graditev zagotovi žičniške naprave novemu koncesionarju.

IV. GRADNJA ŽIČNIŠKIH NAPRAV

33. člen

(povezanost s koncesijo)

(1) Gradbeno dovoljenje za žičniško napravo lahko dobi le imetnik koncesije za graditev te žičniške naprave na določeni lokaciji, če je v skladu s tem zakonom za graditev žičniške naprave potrebno pridobiti koncesijo.

(2) Vlogi za izdajo dovoljenja iz prejšnjega odstavka je treba priložiti tudi veljavno koncesijsko pogodbo.

(3) Nično je dovoljenje iz prvega odstavka tega člena, ki je bilo izdano brez koncesijske pogodbe ali na podlagi nične koncesijske pogodbe.

34. člen

(pristojnost)

Če sta za izdajo gradbenega dovoljenja iz prejšnjega člena po predpisih o graditvi objektov krajevno pristojna dva ali več organov, vodi postopek in izda dovoljenje organ, ki je pristojen za spodnjo postajo žičniške naprave.

35. člen

(razlastitev)

(1) Šteje se, da je izkazana javna korist za razlastitev ali omejitev lastninske pravice na nepremičnini, ki je potrebna za graditev žičniških naprav in drugih objektov ter naprav iz koncesijskega akta, za katere je sprejet lokacijski načrt, podeljena koncesija za graditev in sklenjena koncesijska pogodba.

(2) Če koncesionar v 60 dneh po vročitvi ponudbe za sklenitev pogodbe o pridobitvi lastninske, stavbne pravice ali služnosti v javno korist na nepremičnini iz prejšnjega odstavka, te pogodbe ne uspe skleniti, vloži na njegov predlog koncedent kot razlastitveni upravičenec nemudoma pre-

dlog za razlastitev oziroma omejitev lastninske pravice. Ponudba za sklenitev pogodbe mora vsebovati cenitev sodno zapriseženega cenilca.

(3) Za prenos lastninske pravice, stavbne pravice ali služnosti na razlašeni nepremičnini na koncesionarja se ne uporabljajo predpisi, ki urejajo prodajo stvarnega premoženja države.

(4) Za postopek razlastitve in omejitve lastninske pravice ter za odškodnine se uporabljajo določbe zakona, ki ureja uveljavljanje prostorskih ukrepov za izvajanje načrtovanih prostorskih ureditev.

36. člen

(stvarna služnost uporabe zemljišča za smučanje)

(1) Določba 35. člena tega zakona se smiselno uporablja tudi za omejitev lastninske pravice lastnika zemljišča na območju povezanim z žičniško napravo, ki se v skladu s predpisi o varnosti na smučiščih šteje kot smučišče.

(2) Lastninska pravica lastnika zemljišča iz prejšnjega odstavka se omeji s stvarno služnostjo uporabe zemljišča za smučanje v korist lastnika nepremičnine, ki jo predstavlja zemljišče z zgrajeno žičniško napravo, v času obratovanja smučišča, vendar ne več kot za čas od 15. oktobra do 15. maja.

(3) Stvarna služnost uporabe zemljišča za smučanje se lahko ustanovi tudi kot neprava stvarna služnost s pravnim poslom, sklenjenim med lastnikom zemljišča in upravljavcem smučišča.

(4) Neprava stvarna služnost uporabe zemljišča za smučanje se lahko prenese na novega upravljavca smučišča.

37. člen

(pravica do nadomestila)

(1) Lastnik služečega zemljišča ima za ustanovljeno služnost iz prejšnjega člena tega zakona pravico do letnega nadomestila.

(2) Merila za določanje minimalne višine nadomestila predpiše minister, pristojen za promet v soglasju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo in gozdarstvo.

V. JAVNA SLUŽBA JAVNEGA PREVOZA PO ŽIČNIŠKIH NAPRAVAH

1. Opredelitev gospodarske javne službe

38. člen

(določitev javne službe)

(1) Kadar lokalna skupnost tako odloči, se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba (v nadaljnjem besedilu: javna služba).

(2) Občina lahko določi, da se javni prevoz potnikov kot javna služba opravlja po naslednjih žičniških napravah:

- žičniških napravah, razen vlečnic, na območju mesta;
- žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo nadaljevanje ali povezavo linijskega prevoza v mestnem prometu;
- žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo edino ali nujno dodatno povezavo z naseljenim območjem na gori, ali sicer težko dostopnim območjem.

(3) V predpisu, s katerim občina določi javno službo, določi tudi žičniške naprave, na katerih se opravlja, oziroma lokacije teh naprav.

(4) Žičniške naprave iz prejšnjega odstavka tega člena so infrastruktura javne službe.

39. člen

(pristojnost)

(1) Gospodarsko javno službo iz 38. člena tega zakona določi občina, na območju katere leži žičniška naprava, na kateri se opravlja javna služba oziroma na območju katere je predvidena lokacija bodoče take naprave.

(2) Če leži naprava ali lokacija iz prejšnjega odstavka v več občinah, morajo določiti javno službo vse občine, na območju katerih leži naprava oziroma lokacija, sicer se na taki napravi ali lokaciji javna služba ne more opravljati.

2. Izvajanje javne službe

40. člen

(oblike izvajanja javne službe)

(1) Javno službo izvaja na podlagi koncesije koncesionar za graditev žičniške naprave, na kateri se ta javna služba opravlja.

(2) Če se koncesionar za graditev dogovori, da je upravljavec žičniške naprave druga oseba, izvaja javno službo na podlagi koncesije ta oseba (prenos koncesije gospodarske javne službe na upravljavca).

(3) Javno službo lahko opravlja tudi lokalna skupnost v režiji, oziroma občinsko javno podjetje ali gospodarski javni zavod, če imajo koncesijo za graditev žičniške naprave, na kateri se opravlja javna služba.

41. člen

(hkratna podelitev koncesije javne službe)

(1) Če je koncedent za podelitev koncesije javne službe isti kot koncedent za podelitev koncesije za graditev žičniške naprave, in je javni prevoz po tej žičniški napravi določen kot gospodarska javna služba že pred sprejemom koncesijskega akta za graditev žičnice, se koncesija javne službe podeli hkrati in v istem postopku kot koncesija za graditev žičniške naprave.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka mora koncesijski akt za graditev obsegati tudi določbe, ki jih predpisuje zakon, ki ureja koncesijo gospodarske javne službe.

(3) Koncesijska pogodba v primeru iz prvega odstavka tega člena obsega tudi pravice in obveznosti koncesionarja v zvezi z izvajanjem javne službe.

(4) Če se javni prevoz po žičniški napravi določi kot gospodarska javna služba po sprejemu koncesijskega akta za graditev žičnice, se koncesija gospodarske javne službe podeli posebej po podelitvi koncesije za graditev žičniške naprave v skladu z 42. členom tega zakona.

42. člen

(posebna podelitev koncesije)

(1) Če koncesijo za graditev žičniške naprave podeli država, kot tudi v primeru iz četrtega odstavka 41. člena tega zakona, lahko občina podeli koncesijo gospodarske javne službe šele po sklenitvi koncesijske pogodbe za graditev žičniške naprave, in sicer kadarkoli v času trajanja koncesijskega razmerja.

(2) Koncesija iz prejšnjega odstavka se podeli brez objave javnega razpisa koncesionarju za graditev žičniške naprave ali upravljavcu te naprave, če izpolnjuje pogoje iz koncesijskega akta za koncesijo gospodarske javne službe.

(3) Če je koncesionar javne službe upravljavec žičniške naprave, podpiše koncesijsko pogodbo tudi koncesionar za graditev in se v njej najmanj zaveže:

- da bo odpovedal pogodbo z upravljavcem, če bi iz kakršnegakoli razloga prenehala upravljavčeva koncesija za javno službo;

– da bo novega upravljavca določil v soglasju s koncedentom javne službe.

43. člen

(povezanost obeh koncesij)

(1) Koncesija javne službe se podeli za enak čas trajanja kot je preostali čas trajanja koncesije za graditev, in se lahko podaljša pod enakimi pogoji.

(2) Če preneha koncesija za graditev žičniške naprave iz kakršnegakoli razloga, preneha po samem zakonu tudi koncesija javne službe na tej žičniški napravi.

(3) Koncedent za graditev žičniške naprave lahko poleg primerov iz 31. člena odvzame koncesijo za graditev te naprave tudi v primeru:

– če koncesionar ali upravljavalec, ki ga je ta določil, ne sklene koncesijske pogodbe za izvajanje javne službe;

– če koncesionar ali upravljavalec, ki ga je ta določil, krši predpise o načinu izvajanja javne službe, kar je ugotovljeno z dokončno odločbo pristojnega inšpektorja;

– če je koncesionarju ali upravljavcu, ki ga je ta določil, iz kakršnegakoli razloga prenehala koncesija javne službe, pa je potrebno z izvajanjem javne službe nadaljevati.

(4) Občina lahko v primeru iz prejšnjega odstavka vloži zahtevo za razlastitev infrastrukture javne službe. Javna korist za razlastitev infrastrukture javne službe v korist občine je ugotovljena z odločbo o odvzemu koncesije za graditev žičniške naprave.

3. Obveznosti javne službe

44. člen

(način opravljanja javne službe)

(1) Izvajalec javne službe mora javno službo izvajati neprekinjeno, razen če predpis občine ne določa drugače.

(2) Občina uredi način izvajanja javne službe s predpisom, izdanim v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe.

(3) Izvajalec javne službe mora omogočiti prevoz vsakomur pod enakimi splošnimi pogoji, ki jih določa.

(4) K splošnim pogojem daje soglasje pristojni organ občine oziroma občin, ki so določile javno službo.

45. člen

(vozni redi in obratovalni čas)

(1) Izvajalec javne službe mora usklajevati vozne rede in obratovalni čas z voznimi redi prevoznikov v drugih vrstah prometa.

(2) K voznim redom in obratovalnemu času žičniške naprave, na kateri se opravlja javna služba, da soglasje pristojni organ občine oziroma občin, ki so določile javno službo.

46. člen

(tarifa in cene)

(1) Izvajalec javne službe mora tarifo in cene oblikovati tako, da pokrivajo stroške izvajanja javne službe, zagotavlja jo povračilo vlaganj v infrastrukturo javne službe in omogočajo povprečni tržni donos na vložena sredstva.

(2) K cenam in tarifi daje soglasje pristojni organ občine oziroma občin, ki so določile javno službo.

47. člen

(nadomestilo za izvajanje javne službe)

(1) Če zaradi prenizko določenih cen, ali zaradi drugih obveznosti javne službe (npr. obratovalnega časa in zahtevane gostote obratovanja ne glede na zasedenost

žičniške naprave), koncesionar javne službe s cenami ne more pokriti stroškov izvajanja javne službe, zagotoviti povračila vlaganj v infrastrukturo javne službe in omogočiti povprečni tržni donos na vložena sredstva, mu je dolžna občina oziroma občine, ki so določile javno službo, zagotoviti nadomestilo.

(2) Nadomestilo mora skupaj s prihodki ustvarjenimi s ceno za prevoz zagotoviti pokritje stroškov izvajanja javne službe, povračilo vlaganj v infrastrukturo javne službe in povprečni tržni donos na vložena sredstva.

(3) Če nadomestilo za izvajanje javne službe ni zagotovljeno v višini iz prejšnjega odstavka, lahko koncesionar javne službe zmanjša obseg javne službe ali jo začasno preneha izvajati.

VI. VARNOST OBRATOVANJA ŽIČNIŠKIH NAPRAV

1. Splošno

48. člen

(splošne zahteve)

(1) Upravljavalec žičniške naprave mora organizirati njevo obratovanje in vzdrževanje tako, da je zagotovljena varnost prevoza oseb, varnost ljudi in premoženja v vplivnem območju žičniške naprave kot tudi varnost osebja, zaposlenega pri obratovanju. Obratovanje in vzdrževanje morata biti prilagojena velikosti, tehničnim lastnostim, kakor tudi tveganjem lokacije, kjer se nahaja žičniška naprava.

(2) Upravljavalec žičniške naprave je odgovoren za organiziranje obratovanja žičniških naprav skladno s tem zakonom.

(3) Minister, pristojen za promet lahko s posebnim predpisom za začasno postavljene vlečnice iz tretjega odstavka 20. člena predpiše zmanjšan potreben obseg obratovalnih in vzdrževalnih zahtev.

2. Osebe odgovorno za obratovanje žičniške naprave

49. člen

(usposobljenost osebja)

(1) Osebe, ki izvajajo obratovanje in vzdrževanje žičniških naprav, mora imeti strokovno izobrazbo, biti strokovno usposobljeno za delo, ki ga opravlja ter izpolnjevati posebne zdravstvene in psihofizične pogoje, skladno z določbami tega zakona in na njegovi podlagi izdanimi predpisi, s katerimi se zagotavlja varno obratovanje žičniške naprave.

(2) Število osebja mora biti tolikšno, da se lahko zagotovi varno obratovanje in vzdrževanje v skladu s predpisi.

(3) Strokovno usposabljanje osebja za obratovanje žičniških naprav izvaja Gospodarska zbornica Slovenije po programu usposabljanja strokovnega osebja, ki ga na predlog strokovnega združenja žičničarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije predpiše minister.

(4) Posebne zdravstvene, psihofizične in druge pogoje in pogoje ugotavljanja zdravstvenega stanja osebja predpiše minister, pristojen za zdravje, v soglasju z ministrom. Predpis mora vsebovati tudi določbe o pogojih, ki jih mora izpolnjevati zdravstveni zavod, ki lahko opravlja preglede teh delavcev, o rokih pregledov in druge pogoje.

(5) Zdravstvena sposobnost osebja se mora preverjati z rednimi in izrednimi zdravstvenimi pregledi. Psihofizično stanje delavcev se ugotavlja dnevno.

(6) Zdravstvene preglede in zdravstveno evidenco opravlja in vodi zdravstveni zavod, ki izpolnjuje predpisane pogoje ter ima pooblastilo ministra pristojnega za zdravje v soglasju z ministrom.

(7) Zdravstveni zavod iz prejšnjega odstavka mora delodajalca obveščati o ugotovitvah glede zdravstvenih sposobnosti osebja za opravljanje del h katerim je razporejeno.

50. člen

(vodja obratovanja in njegov namestnik)

(1) Upravljalavec žičniških naprav mora imenovati vodjo obratovanja in namestnico ali namestnika (v nadaljnjem besedilu: namestnik). Vodja obratovanja in njegov namestnik sta odgovorna za varno obratovanje in vzdrževanje žičniških naprav, katerih obratovanje vodita.

(2) Pri motnjah in nesrečah odredi vodja obratovanja ali njegov namestnik potrebne ukrepe.

(3) Vodja obratovanja ali njegov namestnik skrbita za dnevno izvajanje notranjega nadzora nad izvrševanjem navodil za obratovanje in izpolnjevanjem pogojev, od katerih je odvisna varnost prometa na žičniški napravi. Vodja obratovanja ali njegov namestnik skrbita za to, da je osebje usposobljeno v skladu s prvim odstavkom 49. člena.

51. člen

(pooblastilo ministra)

(1) Vodja obratovanja in njegov namestnik morata imeti pooblastilo ministra za vodenje obratovanja žičniške naprave.

(2) Pooblastilo iz prejšnjega odstavka pridobi oseba, ki je uspešno zaključila izobraževanje po programu iz tretjega odstavka tega člena. Ministrstvo vodi evidenco podeljenih pooblastil.

(3) Strokovno usposabljanje vodij obratovanja in njihovih namestnikov izvaja Gospodarska zbornica Slovenije po programu, ki ga na predlog strokovnega združenja žičničarjev pri Gospodarski zbornici Slovenije predpiše minister.

(4) Če vodja obratovanja opravlja svoje delo neustrezno ali nezanesljivo, mu lahko minister na predlog inšpektorice ali inšpektorja (v nadaljnjem besedilu: inšpektor) z odločbo pooblastilo deloma ali v celoti odvzame. Ta določba se uporablja tudi za namestnika vodje obratovanja.

3. Organizacija obratovanja

52. člen

(način obratovanja)

(1) Žičniška naprava lahko vozi samo, če sta vodja obratovanja ali njegov namestnik na delovnem mestu ali nemudoma dosegljiva, če je osebje za upravljanje naprav in vozil ter spremstvo na delovnem mestu in če to dopuščajo vremenske razmere.

(2) Če varnost ni več zagotovljena v zadostni meri, je potrebno obratovanje prekiniti.

(3) Oseb, ki s svojim stanjem oziroma s svojim obnašanjem ogrožajo obratovanje, sami sebe ali druge osebe, se ne sme prevažati in jih po potrebi odstraniti z območja obratovanja.

(4) Upravljalavec žičniške naprave mora takoj organizirati reševanje ljudi, ki se ponesrečijo ali so ogroženi na žičniški napravi ali v njenem vplivnem območju ter jim zagotoviti prvo pomoč.

(5) Upravljalavec žičniških naprav, razen vlečnic, mora s periodičnimi vajami dokazati, da organizacija reševanja zaščita zahtevam.

(6) V primeru nesreče ali drugega izrednega dogodka na žičniški napravi, mora upravljalavec te naprave o tem nemudoma obvestiti inšpektorja za žičniške naprave, v skladu s predpisi pa tudi druge pristojne organe in službe ter narediti pisno poročilo.

(7) Organizacijo reševanja iz žičniške naprave v primeru nesreče ali drugega izrednega dogodka na žičniški napravi predpiše minister.

53. člen

(obratovalni dokumenti)

(1) Upravljalavec žičniške naprave mora izdati navodilo za obratovanje žičniške naprave. Navodilo za obratovanje mora biti v skladu s priročnikom z navodili za uporabo, ki ga izda proizvajalec.

(2) Upravljalavec žičniške naprave mora zagotavljati dnevno izvajanje notranjega nadzora nad izvrševanjem navodila za obratovanje in izpolnjevanjem pogojev, od katerih je odvisna varnost obratovanja žičniške naprave.

(3) Notranji nadzor opravljajo strokovno usposobljene osebe, ki jih za to pooblasti upravljalavec žičniške naprave ter določi njihove pravice in dolžnosti.

(4) Na postajah žičniške naprave, v njenih vozilih in v vplivnem območju žičniške naprave morajo biti opozorilni napisi glede vedenja oseb, ter svarilni in drugi opozorilni napisi za gibanje v okolici postaje in v vplivnem območju žičniške naprave.

(5) Upravljalavec žičniške naprave mora voditi dnevnik obratovanja posamezne naprave.

54. člen

(splošni prevozni pogoji)

(1) Upravljalavec žičniške naprave mora določiti splošne prevozne pogoje, obratovalni čas in cenik ter jih javno objaviti na ustreznih mestih. Splošni prevozni pogoji obsegajo določbe o tem, kdo oziroma kakšno blago in pod kakšnimi pogoji se lahko prevaža z žičniško napravo in kdo oziroma kakšno blago ne, ter kako se morajo osebe vesti na postajah žičniške naprave in pri prevozu.

(2) S splošnimi prevoznimi pogoji je potrebno zagotoviti, da osebe upoštevajo navodila obratovalnega osebja in da se pri uporabi žičniške naprave obnašajo tako, da je zagotovljeno varno in redno obratovanje in prevoz z žičniško napravo.

4. Strokovno tehnični pregled žičniških naprav in dovoljenje za obratovanje

55. člen

(strokovno tehnični pregled)

(1) Za vsako novo žičniško napravo je potrebno pred tehničnim pregledom v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, opraviti strokovno tehnični pregled ob smiselni uporabi določb, ki urejajo postopek tehničnega pregleda. Ta pregled je treba opraviti tudi v drugih primerih, ki jih določa ta zakon.

(2) S pregledom se ugotavlja, ali je žičniška naprava opremljena in vzdrževana v skladu s predpisi in tehničnimi pravili, ki se nanašajo na konstrukcijo, opremo, vzdrževanje in oskrbljenost žičniške naprave s predpisanimi napravami.

(3) O strokovno tehničnem pregledu, s katerim se ugotovi stanje žičniške naprave se izdela zapisnik, katerega priloga so listine, ki dokazujejo navedeno stanje. Zapisnik je dokazilo o zanesljivosti objekta v smislu predpisov o graditvi objektov.

(4) Strokovno tehnične preglede opravljajo pravne osebe ali podjetniki posamezniki, ki jih za to pooblasti minister.

(5) O ugotovitvah strokovno tehničnega pregleda mora pooblaščenca pravna oseba ali podjetnik posameznik obvestiti naročnika pregleda, upravljavca žičniške naprave in organ pristojen za inšpekcijsko nadzorstvo.

(6) Pravne osebe ali podjetniki posamezniki lahko pridobijo pooblastilo ministra, kolikor izpolnjujejo naslednje pogoje:

– razpolagajo z ustrežno opremo za izvajanje strokovno tehničnih pregledov vključno s pregledi vrvi žičniških naprav z neporušno metodo;

– razpolagajo z zadostnim številom ustreznih strokovno usposobljenih izvajalcev strokovno tehničnih pregledov za posamezne sklope žičniških naprav in imajo tudi znanje za izvajanje strokovno tehničnih pregledov vrvi z neporušno metodo.

(7) Pogoje in postopek ugotavljanja usposobljenosti za izvajanje strokovno tehničnih pregledov predpiše minister.

56. člen

(naročilo in stroški pregleda)

(1) Upravitelj žičniške naprave mora naročiti strokovno tehnični pregled pred izdajo dovoljenja za obratovanje, po vzdrževalnih delih v javno korist, po rekonstrukciji žičniške naprave, po vsaki poškodbi ali drugem dogodku, ki lahko vpliva na varnost žičniške naprave (npr. potres ali druge naravne nesreče), in takrat ko sodi, da je tak pregled potreben.

(2) Strokovno tehnični pregled lahko v primerih iz prejšnjega odstavka odredi tudi izdajatelj dovoljenja za obratovanje ali inšpektor, pristojen za nadzor nad izvajanjem tega zakona.

(3) Stroške strokovno tehničnega pregleda nosi upravljavec žičniške naprave, razen če je v primeru iz prejšnjega odstavka v okviru strokovno tehničnega pregleda ugotovljeno, da žičniška naprava nima pomanjkljivosti, ki bi vplivale na varnost njene konstrukcije ali obratovanja.

57. člen

(dovoljenje za obratovanje)

(1) Žičniška naprava lahko obratuje samo z dovoljenjem za obratovanje, katero mora biti stalno na žičniški napravi.

(2) Dovoljenje za obratovanje se izda po dokončnosti uporabnega dovoljenja, če je tako dovoljenje predpisano v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov.

(3) Dovoljenje za obratovanje izda ministrstvo pristojno za promet, če:

- je opravljen strokovno tehnični pregled;
- so izpolnjeni pogoji, ki so pomembni za začetek obratovanja v skladu s koncesijo;
- je priloženo varnostno poročilo;
- je organizirano in pripravljeno obratovanje in vzdrževanje, organizirano reševanje in zagotovljeno strokovno usposobljeno osebje.

(4) Dovoljenje za obratovanje velja:

- štiri leta od dokončnosti dovoljenja za začetek obratovanja žičniške naprave na prvi lokaciji;
- tri leta vsako naslednje dovoljenje za obratovanje;
- dve leti za dovoljenje, ki je izdano po preteku 13 let od dokončnosti dovoljenja iz prve alineje prejšnjega odstavka.

(5) Upravitelj žičniških naprav mora vložiti vlogo za novo dovoljenje najkasneje tri mesece pred iztekom roka veljavnosti dovoljenja.

(6) Ministrstvo, pristojno za promet lahko z odločbo odvzame dovoljenje za obratovanje, če ugotovi, da obratovanje in vzdrževanje žičniške naprave ni v skladu z veljavnimi predpisi, zlasti če inšpektor, pristojen za nadzor nad izvajanjem tega zakona začasno prepove obratovanje žičniške naprave.

(7) Ministrstvo vodi evidenco žičniških naprav, za katere je podeljeno veljavno obratovalno dovoljenje.

5. Vzdrževanje žičniških naprav

58. člen

(način vzdrževanja)

(1) Vzdrževanje in obnova morata zagotoviti varno obratovanje in ustrežno stanje zgradb, naprav in vozil.

(2) Vzdrževanje mora biti organizirano tako, da:

– se upoštevajo veljavni predpisi in interni akti upravitelja žičniške naprave, ki morajo biti usklajeni z navodili proizvajalca;

– imata vodja obratovanja in njegov namestnik vedno pregled nad stanjem zgradb, napravami in vozili.

(3) Vzdrževanje mora upravljavec planirati in ga urediti z delovnimi postopki in navodili.

59. člen

(vzdrževalna dela v javno korist)

(1) Za vzdrževalna dela v javno korist v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov ali drugim predpisom, ki ureja ta vzdrževalna dela, se štejejo:

– vsa dela na žičniških napravah, kolikor se ne spreminijo osnovne tehnične lastnosti žičniške naprave (kapaciteta, hitrost);

– vsa dela na obstoječih progah žičniških naprav in njihovem vplivnem območju, kolikor se z deli ne spreminja lokacija in dimenzije nosilnih konstrukcij;

– vsa dela (popravilo in obnova vrvi žičniških naprav ter nadomestilo starih vrvi) na obstoječih žičniških napravah;

– vsa dela v obstoječih objektih v vplivnem območju žičniške naprave, kolikor se nobena od zunanjih dimenzij objekta (širina, višina, dolžina) z deli bistveno ne spremeni in se ne gradijo novi objekti.

(2) Dela iz prejšnjega odstavka so vzdrževalna dela v javno korist le, če jih je mogoče izvesti v okviru služnosti ter drugih stvarnih pravic, ki jih je že pridobil koncesionar in če se s temi deli ne poveča dotedanja raven vplivov na sosednje nepremičnine in na okolje.

60. člen

(pregledi in vzdrževalna dela)

(1) Upravitelj mora skrbeti za pravočasno in strokovno izvajanje predpisanih pregledov.

(2) Upravitelj vodi dnevnik, iz katerega so razvidna vzdrževalna dela, ugotovljene pomanjkljivosti in motnje, izredni dogodki, kakor tudi sprejeti ukrepi.

(3) Na zahtevo pristojnega inšpektorja mora upravljavec predložiti dnevnik iz prejšnjega odstavka.

61. člen

(pravice upravitelja na nepremičninah tretjih oseb)

(1) Poleg pravic, ki jih koncesionar za graditev žičniške naprave pridobi na podlagi pravnega posla ali z odločbo o omejitvi ali obremenitvi lastninske pravice ima upravljavec pri zagotavljanju varnega obratovanja žičniških naprav in pri vzdrževanju teh naprav še naslednje pravice:

– nemoten vstop in prehod preko nepremičnine, ko je to potrebno za redno obratovanje žičniške naprave, njeno vzdrževanje in preglede;

– odstranjevanje dreves in vej ter druge vegetacije, kakor tudi drugih ovir, v varovalnem pasu žičniške naprave, kakor tudi drugo potrebno ureditev proge žičniške naprave.

(2) Če ni v pogodbi z lastnikom nepremičnine ali v odločbi o omejitvi ali obremenitvi lastninske pravice drugače določeno, mora upravljavec žičniške naprave lastniku nepremičnine povrniti dejansko škodo, ki mu s posegi iz prejšnjega odstavka nastane.

(3) Upravljavec žičniške naprave v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov, sodeluje v postopku določanja projektnih pogojev in izdaja soglasja za posege v varovalni pas žičniške naprave.

VII. INŠPEKCIJSKI NADZOR

62. člen

(nadzorni organ)

(1) Inšpekcijsko nadzorstvo nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov opravlja organ, pristojen za inšpekcijski nadzor v prometu.

(2) V organu iz prejšnjega odstavka opravljajo naloge inšpekcijskega nadzorstva nad izvajanjem tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov inšpektorji za žičniške naprave.

63. člen

(obseg nadzora)

Inšpektor za žičniške naprave nadzoruje zlasti:

- stanje žičniških naprav, obratovanje, njihovo vzdrževanje ter izvajanje tehničnih in drugih predpisov, s katerimi se zagotovi sposobnost žičniških naprav za varen in neoviran prevoz;
- izvajanje določb tega zakona in na njegovi podlagi izdanih predpisov o pogojih obratovanja žičniških naprav, njihovem varovalnem pasu in o ukrepih za varno obratovanje;
- uporabo tehničnih predpisov, normativov in standardov pri izvajanju del in uporabi materialov pri gradnji in rekonstrukciji žičniških naprav.

64. člen

(ukrepi inšpektorja)

Poleg ukrepov, za katere je pooblaščen po zakonu, ki ureja inšpekcijski nadzor, inšpektor za žičniške naprave glede na naravo kršitve z odločbo odredi:

- da se pomanjkljivosti, ki jih ugotovi pri gradnji, rekonstrukciji ali vzdrževanju žičniških naprav odpravijo v roku, ki ga določi;
- da se pomanjkljivosti na žičniških napravah, ki ogrožajo varnost obratovanja na njih ali druge pomanjkljivosti, odpravijo v roku, ki ga določi;
- da se morajo ustaviti dela v neposredni bližini žičniške naprave, ki lahko spravijo v nevarnost njeno obratovanje;
- začasno prepoved obratovanja na novi ali rekonstruirani žičniški napravi, ki še ni tehnično pregledana;
- da se odstrani z dela delavca na žičniški napravi, če nima predpisane strokovne usposobljenosti, če ne izpolnjuje predpisanih zdravstvenih pogojev, če je vinjen, ali če zaradi drugih psihofizičnih lastnosti ogroža varnost obratovanja na žičniški napravi;
- da se začasno prepove ali omeji obratovanje na žičniški napravi, če je to potrebno, da bi se odvrnila neposredna nevarnost za življenje in zdravje ljudi;
- prepoved ali omejitev gibanja ljudi v najbližji okolici žičniške naprave, če bi bila s tem ogrožena varnost ljudi.

VIII. KAZENSKÉ DOLOČBE

65. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 600.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik

posameznik, če kot investitor ali njegov pooblaščen zastopnik ne zagotovi izdelave varnostne analize in varnostnega poročila (9. člen tega zakona).

(2) Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

66. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 600.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik – upravljavec žičniške naprave:

- če ne opremi ali ne vzdržuje žičniške naprave ali če ne obratuje na žičniški napravi tako, da sta zagotovljena varnost prevoza in obratovanja žičniške naprave, varnost ljudi in premoženja na njej in v njenem vplivnem območju, kakor tudi varnost delavcev, ki upravljajo, vzdržujejo, popravljajo in pregledujejo žičniško napravo (48. člen);
- če ne organizira reševanja ljudi, ki se ponesrečijo na žičniški napravi ali v njenem varovalnem pasu ter jim ne zagotovi prve pomoči (52. člen);
- če imenuje vodjo obratovanja in njegovega namestnika, ki nimata ustreznega pooblastila ministra (50. in 51. člen);
- obratuje žičniško napravo brez dovoljenja za obratovanje (57. člen);
- ne vodi dnevnika o vzdrževalnih delih, ugotovljenih pomanjkljivostih in motnjah, izrednih dogodkih in sprejetih ukrepih (60. člen).

(2) Z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku – upravljavcu žičniške naprave, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

67. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 600.000 do 1.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik – pooblaščen organizacija, če v zapisniku o strokovno tehničnem pregledu potrdi sposobnost žičniške naprave za obratovanje, čeprav obstajajo takšne pomanjkljivosti, ki ogrožajo varnost prometa na žičniški napravi in v njenem vplivnem območju.

(2) Za prekršek iz prejšnjega odstavka se kaznuje z globo od 100.000 do 300.000 tolarjev tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku – pooblaščen organizaciji.

68. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 300.000 do 750.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik – upravljavec žičniške naprave:

- če prevaža ljudi na tovornih žičnicah v nasprotju z določbami tega zakona (3. člen);
- če ne opravlja dnevno notranjega nadzora (53. člen);
- če ne zagotovi strokovno tehničnega pregleda žičniške naprave, kadar to zahteva ta zakon (56. člen).

(2) Z globo od 50.000 do 200.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku – upravljavcu žičniške naprave, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

69. člen

(prekrški)

(1) Z globo od 250.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik – upravljavec žičniške naprave:

- če ne skrbi za red in varnost ljudi na vseh objektih žičniške naprave in v njenem vplivnem območju (48., 54. člen);

- če ne postavi opozorilnih napisov po določbah 53. člena tega zakona;

- če v primeru nesreče ali drugega izrednega dogodka na žičniški napravi, upravljavec te naprave o tem ne naredi pisnega poročila ali nemudoma ne obvesti inšpektorja za žičniške naprave (52. člen);

- če ne določi delavcev, ki so odgovorni za obveščanje o nesreči (52. člen);

- če nima opreme za reševanje ljudi, sredstev za prvo pomoč ali če ne zagotovi prostora za reševalce in ponesrečence (52. člen);

- če ne izda navodila za obratovanje žičniške naprave (53. člen);

- če ne vodi dnevnika obratovanja (53. člen);

- če ne objavi splošnih prevoznih pogojev, obratovalnega časa in cenika (53. člen);

- če dela na žičniških napravah opravljajo delavci, ki nimajo predpisane strokovne usposobljenosti ali ne izpolnjujejo zdravstvenih pogojev (49., 50. člen).

(2) Z globo od 50.000 do 150.000 tolarjev se kaznuje tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku – upravljavcu žičniške naprave, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

70. člen

(prekršek)

(1) Z globo od 250.000 do 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik – pooblaščen organizacija, če takoj ne obvesti upravljavca žičniške naprave in pristojni inšpekcijski organ o pomanjkljivostih, ki ogrožajo varno obratovanje žičniške naprave (55. člen).

(2) Za prekršek iz prejšnjega odstavka se kaznuje z globo od 50.000 do 150.000 tolarjev tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku – pooblaščen organizaciji.

71. člen

(prekršek)

(1) Z globo od 150.000 do 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali fizična oseba, če v varovalnem pasu žičniške naprave gradi objekte ali naprave, ki ogrožajo varnost prometa na žičniški napravi brez soglasja iz tretjega odstavka 61. člena tega zakona ali v nasprotju z njim.

(2) Za prekršek iz prejšnjega odstavka se kaznuje z globo 50.000 do 150.000 tolarjev tudi odgovorna oseba pri pravni osebi ali samostojnem podjetniku posamezniku.

72. člen

(prekršek)

Z globo od 50.000 do 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek posameznik, če s svojim obnašanjem ogroža obratovanje žičniške naprave, svojo varnost ali varnost drugih oseb (52. člen).

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

73. člen

(predpisi ministra)

(1) Minister izda podzakonske akte iz 5., 10., 19., 49., 51., 52. in 55. člena tega zakona najkasneje v dveh letih po uveljavitvi tega zakona

(2) V roku iz prejšnjega odstavka izda minister, pristojen za zdravje, ob soglasju ministra, predpis iz 49. člena tega zakona.

74. člen

(prenehanje veljavnosti)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati zakon o varnosti na žičnicah in vlečnicah (Uradni list SRS, št. 17/81, 29/86, 5/90 in Uradni list RS, št. 8/91).

(2) Do izdaje ustreznih predpisov na podlagi tega zakona se še naprej uporabljata naslednja predpisa, izdana na podlagi zakona o varnosti na žičnicah in vlečnicah (Uradni list SRS, št. 17/81, 29/86, 5/90 in Uradni list RS, št. 8/91), kolikor nista v nasprotju s tem zakonom:

- pravilnik o zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati delavci, ki opravljajo dela na žičniških napravah (Uradni list SRS, št. 21/86);

- pravilnik o žičnicah in vlečnicah (Uradni list SRS, št. 14/84, 16/87 in Uradni list RS, št. 6/97).

75. člen

(obratujoče žičniške naprave)

Ne glede na določbi 11. in 14. člena tega zakona se lahko v žičniških napravah, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona veljavno obratovalno dovoljenje, uporabljajo varnostni sklopi brez znaka skladnosti CE in spremljajoče izjave v skladnosti, in podsistemi žičniških naprav brez izjave o skladnosti ter tehnične dokumentacije, če so bili v žičniško napravo vgrajeni pred uveljavitvijo tega zakona.

76. člen

(obveznost pridobitve koncesij za graditev)

(1) Lastniki žičniških naprav, ki imajo ob uveljavitvi tega zakona veljavno obratovalno dovoljenje, morajo pridobiti koncesijo za graditev v dveh letih po uveljavitvi tega zakona.

(2) Lastniki žičniških naprav iz prejšnjega odstavka pridobijo koncesijo za navedene žičniške naprave brez javnega razpisa.

(3) Vlogo za pridobitev koncesije iz prvega odstavka tega člena morajo lastniki žičniških naprav vložiti v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona. Vloga mora vsebovati podatke, ki jih ta zakon predpisuje za vsebino vloge o zainteresiranosti, priloženo pa ji mora biti obratovalno dovoljenje, ki je veljalo na dan uveljavitve tega zakona.

(4) Koncesijski akt za posamezno žičniško napravo sprejme pristojni organ koncedenta najkasneje v 12 mesecih po vložitvi vloge iz prejšnjega odstavka, brez predhodne ocene potrebe po žičniški napravi in sprejema lokacijskega načrta.

(5) Po preteku roka iz prvega odstavka tega člena žičniška naprava ne sme več obratovati, razen če koncesijska pogodba ni bila podpisana iz razlogov, ki niso na strani lastnika žičniške naprave.

77. člen

(uskladitev dejavnosti upravljavcev)

Upravljavci žičniških naprav morajo uskladiti svojo dejavnost z določbami tega zakona v roku enega leta od uveljavitve tega zakona.

78. člen

(določitev javnih služb)

(1) Lokalne skupnosti morajo najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona za žičniške naprave, ki obratujejo ob uveljavitvi tega zakona in za katere je njihova dejavnost po dosedanjih občinskih predpisih bila določena kot javna služba oziroma komunalna dejavnost posebnega dru-

žbenega pomena, določiti ali opravljajo javno službo po tem zakonu.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka za žičniške naprave iz prejšnjega odstavka prenehajo obveznosti v zvezi z opravljanje javne službe, za katere občinski predpis ne določi na novo, da opravljajo javno službo.

79. člen

(uporaba določb o globah)

Globe, določene s tem zakonom se do začetka uporabe zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03) izrekajo kot denarne kazni, in sicer za:

1. prekršek iz 65. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 600.000 do 1,000.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 600.000 do 1,000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 100.000 do 300.000 tolarjev;

2. prekršek iz 66. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 600.000 do 1,000.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 600.000 do 1,000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 100.000 do 300.000 tolarjev;

3. prekršek iz 67. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 600.000 do 1,000.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 600.000 do 1,000.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 100.000 do 300.000 tolarjev;

4. prekršek iz 68. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 300.000 do 750.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 300.000 do 750.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 50.000 do 200.000 tolarjev;

5. prekršek iz 69. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 250.000 do 500.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 250.000 do 500.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev;

6. prekršek iz 70. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 250.000 do 500.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 250.000 do 500.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev;

7. prekršek iz 71. člena tega zakona:

– pravna oseba v razponu od 150.000 do 300.000 tolarjev;

– samostojni podjetnik posameznik v razponu od 250.000 do 500.000 tolarjev;

– fizična oseba v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev;

– odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev;

8. prekršek iz 72. člena tega zakona:

– posameznik v razponu od 50.000 do 150.000 tolarjev.

80. člen

(uveljavitev)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 327-04/03-5/1

Ljubljana, dne 28. novembra 2003.

EPA 921-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5392. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-B)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-B)

Razlašam zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-B), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-108/03

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SISTEMU PLAČ V JAVNEM SEKTORJU (ZSPJS-B)

1. člen

V zakonu o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 56/02, 110/02 – ZDT-B in 72/03) se v prvem odstavku 7. člena in v prilogi 2:

– plačna podskupina "E1 – Zdravniki" dopolni tako, da se glasi: "E1 – Zdravniki in zobozdravniki",

– plačna podskupina "E3 – Medicinske sestre/zdravstveni tehniki" spremeni tako, da se glasi: "Medicinske sestre, babice in tehniki zdravstvene nege",

– plačna podskupina "E4 – Zdravstveni delavci" dopolni tako, da se glasi "E4 – Zdravstveni delavci in zdravstveni sodelavci".

2. člen

Prvi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(1) Osnovne plače ravnateljev, direktorjev in tajnikov, zaposlenih pri proračunskih uporabnikih iz 2. točke 2. člena tega zakona, upoštevajo zahtevnost delovnega mesta ter

pomen proračunskega uporabnika, ki ga vodijo, se določijo z uvrstitvijo v plačni razred."

V tretjem, četrtem in petem odstavku se besedilo "pri osebah javnega prava iz prvega odstavka tega člena" nadomesti z besedilom "pri proračunskih uporabnikih iz 2. točke 2. člena tega zakona".

3. člen

V 53. členu se datum "1. 1. 2004" nadomesti z datumom "1. julij 2004".

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

4. člen

Ne glede na roke za sprejem podzakonskih aktov in kolektivnih pogodb, ki so določeni v 46. in 47. členu zakona, morajo biti sprejeti vsi podzakonski akti in sklenjene vse kolektivne pogodbe najkasneje 45 dni pred začetkom uporabe zakona.

5. člen

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 430-03/02-17/21

Ljubljana, dne 28. novembra 2003.

EPA 1054-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5393. Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine (ZVPOPKD)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine (ZVPOPKD)

Razlašam zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine (ZVPOPKD), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 28. novembra 2003.

Št. 001-22-109/03

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

Z A K O N

O VRAČANJU PROTIPRAVNO ODSTRANJENIH PREDMETOV KULTURNE DEDIŠČINE (ZVPOPKD)

I. poglavje

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina zakona)

Ta zakon ureja vračanje predmetov premične kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja Republike Slovenije in prineseni na ozemlje katere od držav članic Evropskih skupnosti, ki delujejo v okviru Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice), ali protipravno odstranjeni z ozemlja držav članic in prineseni na ozemlje Republike Slovenije.

2. člen

(osrednji organ)

(1) Ministrstvo, pristojno za kulturno dediščino (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo za kulturo), je osrednji organ, odgovoren za usklajevanje, organiziranje in spremljanje dejavnosti v zvezi z vračanjem protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine. Ministrstvo za kulturo mora sodelovati z organi držav članic, ki so odgovorni za usklajevanje nalog v zvezi z vračanjem protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine v državah članicah (v nadaljnjem besedilu: osrednji organi držav članic).

(2) Ministrstvo za kulturo mora o dejavnostih v zvezi z vračanjem predmetov kulturne dediščine obveščati druge organe in organizacije v Republiki Sloveniji, v katerih pristojnost sodijo dejavnosti v zvezi z iskanjem predmetov kulturne dediščine oziroma njihovim varstvom.

II. poglavje

VRAČANJE SLOVENSKE PREDMETOV KULTURNE DEDIŠČINE IZ DRŽAV ČLANIC

3. člen

(predmeti, katerih vračilo se zahteva)

(1) Republika Slovenija lahko od države članice zahteva vračilo protipravno odstranjenega predmeta kulturne dediščine, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) da predmet spada v eno ali obe od naslednjih kategorij predmetov kulturne dediščine:

– je inventariziran kot del javne zbirke muzeja, arhiva ali knjižnice oziroma kot del opreme ali zbirke verske skupnosti,

– sodi v eno od vrst predmetov kulturne dediščine, ki jih s pravilnikom določi ministrica ali minister, pristojen za kulturno dediščino (v nadaljnjem besedilu: minister za kulturo);

(b) ter je bil predmet pred ali po odstranitvi uvrščen v nacionalno bogastvo umetniške, zgodovinske ali arheološke vrednosti (v nadaljnjem besedilu: nacionalno bogastvo).

(2) Kot protipravno odstranjen se šteje predmet kulturne dediščine, ki je bil odstranjen z ozemlja Republike Slovenije v nasprotju s predpisi, ki urejajo izvoz predmetov kultur-

ne dediščine, oziroma v nasprotju z Uredbo Sveta (EGS) št. 3911/92 z dne 9. 12. 1992 o izvozu kulturnih dobrin (v nadaljnjem besedilu: Uredba Sveta 3911/92). Za protipravno odstranjen se šteje tudi predmet kulturne dediščine, ki ni bil vrnjen na ozemlje Republike Slovenije ob izteku obdobja zakonite začasne odstranitve oziroma so bili kršeni drugi pogoji njegove začasne odstranitve.

4. člen

(nacionalno bogastvo)

(1) Kot nacionalno bogastvo se šteje predmet, ki izpolnjuje enega ali več od naslednjih pogojev:

1. da ima status kulturnega spomenika državnega ali lokalnega pomena,

2. da gre za več kot 100 let star arheološki predmet, ki izhaja iz izkopavanj in najdišč na kopnem ali pod vodo, arheoloških območij ali arheoloških zbirk,

3. da gre za več kot 100 let star sestavni del arhitekturnega, zgodovinskega ali sakralnega spomenika, ki je bil razstavljen,

4. da je inventariziran kot del opreme ali zbirke verske skupnosti, ali

5. da ima za Republiko Slovenijo kulturno vrednost zaradi svojega zgodovinskega, umetnostnega, znanstvenega ali splošnega človeškega pomena.

(2) O tem, ali ima določeni predmet kulturno vrednost v skladu s 5. točko prejšnjega odstavka, odloči minister za kulturo. Minister za kulturo odloči, da ima predmet kulturno vrednost za Republiko Slovenijo, če ustreza enemu ali več od naslednjih meril:

1. predmet je delo umetnice ali umetnika, oblikovalke ali oblikovalca, ustvarjalke ali ustvarjalca, pomembnega za določeno področje kulture v Sloveniji,

2. predmet je izdelek domače ustvarjalnosti oziroma znanja,

3. predmet je značilen s stališča kulturne dediščine Republike Slovenije ali njenih regij,

4. predmet je povezan z osebnostjo, pojavom ali dogajanjem, pomembnim za slovensko zgodovino oziroma za zgodovino na ozemlju Republike Slovenije,

5. predmet je povezan s kulturnim spomenikom ali z drugim pomembnim kulturnim okoljem,

6. predmet je na ozemlju Republike Slovenije redek, ogrožen ali bo postal redek.

5. člen

(pristojni organi)

(1) Odločitev o sprožitvi postopka za vrnitev predmeta kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen z ozemlja Republike Slovenije, sprejme minister za kulturo in ga posreduje državnemu pravobranilstvu.

(2) Ministrstvo za kulturo mora o sproženem sodnem postopku za vračilo predmeta kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen z ozemlja Republike Slovenije, takoj obvestiti osrednji organ države članice, od katere se zahteva vračilo.

(3) Drugi organi in organizacije v Republiki Sloveniji, v katerih pristojnost sodijo dejavnosti v zvezi z iskanjem predmetov kulturne dediščine oziroma njihovim varstvom, morajo v skladu s svojimi pristojnostmi storiti vse potrebno, da se zagotovi vračilo predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja Republike Slovenije.

III. poglavje

VRAČANJE PREDMETOV KULTURNE DEDIŠČINE Z OZEMLJA REPUBLIKE SLOVENIJE V DRŽAVE ČLANICE

6. člen

(obveznost vračanja predmetov kulturne dediščine)

(1) Državi članici se vrne predmet kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen z ozemlja te države članice in se nahaja na ozemlju Republike Slovenije, če gre za predmet, ki je bil pred ali po protipravni odstranitvi z ozemlja države članice v skladu z njenimi predpisi uvrščen med nacionalna bogastva umetniške, zgodovinske ali arheološke vrednosti, in ki bodisi:

– sodi v katero od javnih zbirk, s katerimi upravljajo muzeji, knjižnice ali arhivi države članice. Javne zbirke so zbirke, ki so v lasti države članice, njenih regij ali lokalnih skupnosti. Javne zbirke so tudi zbirke v lasti ustanov na ozemlju države članice, če so te ustanove po zakonodaji države članice opredeljene kot javne ustanove in so v lasti te države, njenih regij ali lokalnih skupnosti oziroma jih te v večji meri financirajo;

– sodi v inventarje verskih skupnosti v državi članici;

– sodi v eno od zvrsti predmetov kulturne dediščine, ki jih določa aneks k Direktivi Sveta 93/7/EGS z dne 15. marca 1993 o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice.

(2) Šteje se, da je bil predmet iz prejšnjega odstavka protipravno odstranjen z ozemlja države članice, če je bil z njenega ozemlja odstranjen v nasprotju njenimi predpisi o varstvu kulturne dediščine oziroma v nasprotju z Uredbo Sveta 3911/92, ali če ni bil vrnjen ob izteku obdobja zakonite začasne odstranitve oziroma če so bili kršeni drugi pogoji začasne odstranitve.

(3) O vrnitvi predmeta kulturne dediščine odloči sodišče na predlog države članice.

7. člen

(iskanje in preverjanje predmetov kulturne dediščine)

(1) Država članica lahko na ministrstvo za kulturo naslovi pisno vlogo za izsleditev določenega predmeta kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen z ozemlja te države, ter za ugotovitev identitete osebe, ki izvršuje neposredno oblast nad tem predmetom. Vloga mora vsebovati vse podatke, potrebne za lažje iskanje, predvsem dejansko oziroma domnevno lokacijo predmeta.

(2) Ministrstvo za kulturo po prejemu vloge iz prejšnjega odstavka o njej obvesti tiste organe in organizacije, ki bi lahko pripomogli k izsleditvi predmeta oziroma ugotovitvi identitete osebe, ki izvršuje neposredno oblast nad predmetom. Ministrstvo za kulturo izvede tudi druga potrebna dejanja, ki so v njegovi pristojnosti, za izsleditev predmeta kulturne dediščine ter osebe, ki izvršuje neposredno oblast nad tem predmetom.

(3) Ministrstvo za kulturo mora obvestiti državo članico o predmetu kulturne dediščine, odkritem na ozemlju Republike Slovenije, za katerega obstajajo razlogi za sum, da je bil protipravno odstranjen z ozemlja te države članice.

(4) Ministrstvo za kulturo v okviru svojih pristojnosti omogoči pristojnim organom države članice, ki je prejela obvestilo iz prejšnjega odstavka, da na ozemlju Republike Slovenije preverijo, ali je določen predmet res predmet kulturne dediščine, če se preverjanje opravi v dveh mesecih od obvestila iz drugega odstavka tega člena.

(5) Inšpektorica ali inšpektor, pristojen za nadzor nad izvajanjem predpisov o varstvu kulturne dediščine, je pooblaščen za izvajanje nalog izsleditve predmeta kulturne dediščine, ugotovitve identitete osebe, ki izvršuje neposredno oblast nad tem predmetom, ter omogočanja pristojnim organom države članice, da preverijo, ali je določen predmet res predmet kulturne dediščine.

(6) Ministrstvo za kulturo se mora truditi, da oseba, ki izvršuje neposredno oblast nad predmetom kulturne dediščine, ter država, ki zahteva njegovo vračilo, dosežeta sporazum o prostovoljni vrnitvi predmeta kulturne dediščine. Ministrstvo za kulturo lahko ob soglasju države članice ter osebe, ki izvršuje neposredno oblast nad predmetom, posreduje med njima v pogajanjih o prostovoljnem vračilu predmeta kulturne dediščine.

8. člen

(obveznosti drugih organov)

(1) Organi in organizacije v Republiki Sloveniji, v katerih pristojnost sodijo dejavnosti v zvezi z iskanjem predmetov kulturne dediščine oziroma njihovim varstvom morajo v skladu s svojimi pristojnostmi sodelovati z ministrstvom za kulturo ter mu nuditi ustrezno pomoč, predvsem:

1. obveščati ministrstvo za kulturo o iskanju in o najdbah predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni oziroma za katere obstaja sum, da so bili protipravno odstranjeni, in o drugih zadevah, povezanih s protipravnimi odstranitvami predmetov kulturne dediščine;

2. ter po obvestilu ministrstva za kulturo o prejemu vloge iz prvega odstavka 7. člena tega zakona izvesti iskanje določenega predmeta kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen z ozemlja države članice, ter ugotovitev identitete osebe, ki izvršuje neposredno oblast nad tem predmetom.

(2) Če kateri od organov oziroma oseb iz prejšnjega odstavka prejme vlogo iz prvega odstavka 7. člena tega zakona, jo mora odstopiti ministrstvu za kulturo.

9. člen

(predlog za vračilo predmeta kulturne dediščine)

(1) Država članica lahko pred pristojnim sodiščem v Republiki Sloveniji vloži predlog za vračilo predmeta kulturne dediščine, ki je bil protipravno odstranjen z njenega ozemlja.

(2) Sodišče odloči v nepravdnem postopku.

(3) Predlogu mora biti priložena:

1. listina, ki opisuje predmet kulturne dediščine, čigar vračilo se zahteva,

2. izjava države članice, da gre za predmet kulturne dediščine v skladu s tem zakonom,

3. listina, ki jo je izdal pristojni organ države članice, iz katere izhaja, da je bil navedeni predmet kulturne dediščine protipravno odstranjen z njenega ozemlja.

4. navedba osebe, ki mora vrniti zahtevani predmet kulturne dediščine (v nadaljnjem besedilu: nasprotni udeleženec). Nasprotni udeleženec je oseba, ki v svojem imenu izvršuje neposredno oblast nad predmetom kulturne dediščine, oziroma če takšne osebe ni, je neznana ali nedosegljiva, oseba, ki izvršuje neposredno oblast nad predmetom kulturne dediščine v tujem imenu.

5. dokazila o tem, da je predlog vložen v roku iz 11. člena tega zakona.

(4) Če država članica zahteva vračilo predmeta kulturne dediščine, ki sodi v eno od zvrsti predmetov kulturne

dediščine iz tretje alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona, se kot vrednost zahtevanega predmeta kulturne dediščine upošteva vrednost, ki jo ima predmet v Republiki Sloveniji v času vložitve predloga.

(5) Ministrstvo za kulturo ima položaj udeleženca ali udeleženke (v nadaljnjem besedilu: udeleženca) v postopku.

10. člen

(pristojnost sodišča)

(1) Za odločanje o vrnitvi predmeta kulturne dediščine je pristojno okrožno sodišče, na katerega območju ima nasprotni udeleženec stalno ali začasno prebivališče oziroma sedež.

(2) Če se krajevne pristojnosti sodišča ne da določiti na način iz prejšnjega odstavka, je krajevno pristojno okrožno sodišče, na območju katerega je predmet kulturne dediščine, katerega vračilo se predlaga.

11. člen

(roki za vložitev predloga)

(1) Predlog za vračilo predmeta kulturne dediščine mora biti vložen najkasneje v enem letu od dne, ko je država članica, ki zahteva vračilo, zvedela, kje je predmet kulturne dediščine in kdo je oseba, ki je zavezana za vračilo predmeta.

(2) Predlog mora biti vložen najkasneje 30 let po tem, ko je bil predmet kulturne dediščine protipravno odstranjen z ozemlja države članice, ki zahteva vračilo. Izjema so predmeti kulturne dediščine, ki so deli javnih zbirk iz prve alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona ter sakralni predmeti kulturne dediščine iz druge alineje prvega odstavka 6. člena tega zakona, če so ti predmeti kulturne dediščine predmet posebnega varstva po pravu države članice, ki zahteva vračilo. V teh primerih mora biti predlog vložen najpozneje v 75 letih, razen če mednarodna pogodba z državo članico, ki zahteva vračilo, določa daljši rok za zahtevanje vračila.

12. člen

(obvestilo o začetem postopku)

Država, ki zahteva vračilo, mora o vložitvi predloga za vračilo predmeta kulturne dediščine nemudoma obvestiti ministrstvo za kulturo. Po prejemu tega obvestila mora ministrstvo za kulturo o tem obvestiti osrednje organe drugih držav članic.

13. člen

(odločitev sodišča)

(1) V postopku za vračilo predmeta kulturne dediščine opravi sodišče narok.

(2) Sodišče odloči, da je nasprotni udeleženec dolžan predlagatelju izročiti predmet kulturne dediščine, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da gre za predmet kulturne dediščine v skladu s prvim odstavkom 6. člena tega zakona;

2. da je bil ta predmet protipravno odstranjen z ozemlja države članice, ki zahteva vračilo;

3. da je bil predlog vložen v roku iz 11. člena tega zakona;

4. da je bil predmet kulturne dediščine odstranjen iz države članice, ki zahteva vračilo, po roku iz 19. člena tega zakona;

5. da je imel nasprotni udeleženec v času vročitve predloga neposredno oblast nad predmetom kulturne dediščine.

14. člen
(denarna odškodnina)

(1) Nasprotni udeleženec, ki dejansko oblast nad predmetom kulturne dediščine uresničuje v svojem imenu, ima do konca prvega naroka pravico predlagati, da mu mora država, ki je predlagala vračilo, plačati primerno denarno odškodnino ob vrnitvi predmeta.

(2) V sklepu, s katerim ugotovi predlogu za vračilo, sodišče odloči tudi o odškodnini.

(3) Sodišče prisodi odškodnino, če je upravičenka ali upravičenec (v nadaljnjem besedilu: upravičenec) iz prvega odstavka tega člena pri pridobitvi predmeta kulturne dediščine ravnal v dobri veri in izkazal primerno skrbnost. Primerno višino odškodnine sodišče določi ob upoštevanju vseh okoliščin primera.

(4) Če je upravičenec iz prvega odstavka tega člena pridobil predmet kulturne dediščine z neodplačnim pravnim poslom ali z dedovanjem, ima pravico do denarne odškodnine le v primeru, če bi to pravico imela tudi oseba, od katere je pridobil predmet.

15. člen
(stroški postopka in izročitev predmeta)

(1) Stroške postopka, stroške, ki bodo predvidoma nastali z vračilom predmeta, ter stroške morebitnih začasnih ukrepov zavarovanja predmeta kulturne dediščine, katerega vračilo se zahteva, nosi država članica, ki zahteva vračilo.

(2) Sodišče v sklepu, s katerim je ugodilo predlogu za vračilo in nasprotnemu udeležencu prisodilo denarno odškodnino določi, da mora država, ki je zahtevala vračilo, denarno odškodnino položiti pri sodišču, sodišče pa jo bo izročilo nasprotnemu udeležencu, ko bo prejelo obvestilo ministrstva za kulturo, da je bil predmet kulturne dediščine izročen državi članici.

(3) Nasprotni udeleženec mora izročiti predmet kulturne dediščine državi članici, ki je zahtevala vračilo, v treh dneh po tem, ko je država članica položila navedeni znesek pri sodišču. Postopek vračila se opravi pri ministrstvu za kulturo, ki o tem zastavi zapisnik in o izpolnitvi obveznosti vračila predmeta obvesti pristojno sodišče.

16. člen
(razmerje do drugih postopkov)

(1) Sodišče določi primerno odškodnino po 14. členu tega zakona ter stroške po 15. členu tega zakona ne glede na morebitno pravico države članice, ki zahteva vračilo, da sproži ustrezen postopek za povračilo teh zneskov od osebe, ki je odgovorna za protipravno odstranitev predmeta kulturne dediščine z njenega ozemlja.

(2) Vložitev predloga države članice za vračilo predmeta kulturne dediščine po tem zakonu ni ovira za vložitev tožbe za vračilo istega predmeta iz naslova lastninske pravice. Če teče pravda za vračilo predmeta kulturne dediščine iz naslova lastninske pravice, lahko sodišče nepravdni postopek po tem zakonu prekine do pravnomočnosti odločitve v pravnem postopku.

(3) Odločitev sodišča v nepravdnem postopku po tem zakonu ne posega v druga civilnopravna razmerja in v kazenskoopravno odgovornost ter v možnost uvedbe kazenskega postopka v zvezi s protipravno odstranitvijo predmeta kulturne dediščine.

(4) Lastninska pravica na predmetu kulturne dediščine se po vračilu presoja po pravu države članice, ki je zahtevala vračilo.

IV. poglavje

DRUGE DOLOČBE

17. člen
(drugi postopki)

Postopki vračanja predmetov kulturne dediščine po tem zakonu ne posegajo in ne vplivajo na postopke odkrivanja in pregona kaznivih dejanj, storjenih v zvezi s protipravno odstranitvijo predmetov kulturne dediščine.

18. člen
(poročilo o izvajanju zakona)

Vlada mora najmanj enkrat na tri leta sprejeti poročilo o izvajanju tega zakona. Predlog poročila pripravi Ministrstvo za kulturo.

19. člen
(uporaba zakona)

Ta zakon se uporablja za vračilo predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja Republike Slovenije oziroma držav članic od vključno 1. 1. 1993 dalje.

20. člen
(izvršilni predpis)

Minister za kulturo s pravilnikom določi zvrsti predmetov kulturne dediščine iz druge alineje točke (a) prvega odstavka 3. člena tega zakona v 15 dneh po uveljavitvi tega zakona.

21. člen
(prenehanje veljavnosti)

(1) Z uveljavitvijo tega zakona prenehajo veljati določbe 34. in 35. člena zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 7/99), kolikor se nanašajo na vračanje predmetov kulturne dediščine iz držav članic v Republiko Slovenijo ter iz Republike Slovenije v države članice, ki so bili protipravno odstranjeni po 31. 12. 1992.

(2) Začeti postopki vračanja predmetov kulturne dediščine, v katerih vračilo zahtevajo države članice, se končajo po določbah predpisov, ki so veljali do uveljavitve tega zakona.

22. člen
(končna določba)

Ta zakon začne veljati z dnem začetka članstva Republike Slovenije v Evropskih skupnostih, ki delujejo v okviru Evropske unije.

Št. 612-04/03-7/1
Ljubljana, dne 28. novembra 2003.
EPA 923-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

5394. Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu (ReNPVZD)

Državni zbor Republike Slovenije je na podlagi 107. člena v zvezi s 109. členom poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 35/02) ter v zvezi s 4. členom zakona o varnosti in zdravja pri delu (Uradni list RS, št. 56/99 in 64/01) na seji dne 26. novembra 2003 sprejel

R E S O L U C I J O**o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu (ReNPVZD)****1. UVOD**

Zakon o varnosti in zdravju pri delu, ki je bil sprejet 30. junija 1999 (Uradni list RS, št. 56/99 in 64/01 z dne 13. julija 1999, veljati je začel 28. julija 1999 – v nadaljevanju: zakon) v 4. členu določa, da Državni zbor Republike Slovenije sprejme nacionalni program varnosti in zdravja pri delu, s katerim se določi strategija razvoja področja varnosti in zdravja pri delu, katerega namen je varovanje življenja, zdravja in delovne zmožnosti delavca, preprečevanja poškodb pri delu in poklicnih bolezni ter okvar zdravja v zvezi z delom.

Nacionalni program upošteva smernice in priporočila, ki jih določajo mednarodnopravni akti, zlasti konvencija Mednarodne organizacije dela MOD št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju, ki v 4. členu določa, da mora država glede na pogoje in prakso po posvetovanju z najrepreszentativnejšimi sindikati in združenji delodajalcev določiti, izvajati in občasno revidirati enotno državno politiko o varnosti in zdravju pri delu. Zakon o varnosti in zdravju pri delu je v 4. členu to zahtevo razširil še z obveznostjo Vlade, da k sodelovanju pritegne tudi strokovno javnost. Zato tudi državni zbor sprejema nacionalni program po postopku, ki ga določa poslovnik državnega zbora za sprejem zakona.

Področje varnosti in zdravja pri delu obsega pravice in obveznosti delodajalcev in delavcev. Delavci upravičeno pričakujejo, da jim bo zagotovljeno zdravju neškodljivo delovno okolje in da jim bo zagotovljena socialna varnost za primerčasne ali trajne nezmožnosti za delo. Delodajalci si želijo visoko produktivne in zdrave delavce, s katerimi bi želeli imeti čim manj direktnih in indirektnih stroškov zaradi njihove zmanjšane delovne zmožnosti. Nacionalno gospodarstvo je odvisno od razpoložljive delovne sile in od tega, koliko stroškov ima z zdravljenjem obolelih delavcev in zavarovalniškimi zahtevki. Družba kot celota se lahko razvija in napreduje le v tesni odvisnosti od produktivnosti našega gospodarstva.

S tehnološkim in organizacijskim napredkom proizvodnje v svetu se je korenito spremenil odnos do zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu kot bistvenega elementa ekonomike, saj posledice poškodb pri delu ter poklicnih bolezni oziroma bolezni v zvezi z delom zmanjšujejo splošno blaginjo države in povzročajo invalidnost predvsem pri aktivni populaciji. Poleg tega ima ozavešanje delodajalcev in delavcev o nujnosti varovanja zdravja v podjetju tudi vpliv na varovanje zdravega okolja, kar se prav tako odraža na zdravju in blagostanju vseh prebivalcev.

Kot posledica družbenih sprememb v zadnjih letih in zaradi razpada velikih sistemov ter hitrega razvoja majhnih in srednje velikih podjetij se je pojavila potreba po posodobitvi sistema varnosti zdravja pri delu in njegovi prilagoditvi sodobnim razmeram tržnega gospodarstva.

Varnost in zdravje pri delu določajo načela, pravila in dejavnosti, ki morajo posamezniku (delavcu) omogočiti uspešno opravljanje poklicnega dela s polnim delovnim učinkom in

brez škode za njegovo zdravje od prvega delovnega dne pa do konca delovne dobe.

V izvajanje programa varnosti in zdravja pri delu so vključeni različni resorji, številne stroke in institucije ter različni izvajalci, tako da jih je potrebno s programom na nacionalni ravni uskladiti in usmeriti v iste cilje. Prav tako je potrebno z nacionalnega nivoja skrbeti za sodobno, z načeli doktrine usklajeno izobraževanje za vse vključene strokovnjake, varno in zdravo delo pa je potrebno vključiti tudi kot področje v vse učne programe. Izdelati je potrebno orodja, s katerimi bo možen dostop do vsakega posameznika. Cilji in sredstva morajo biti opredeljeni na znanstven način s pomočjo ustreznih raziskav ne le ekonomskih posledic slabega izvajanja varnosti in zdravja pri delu in s pomočjo urejenega in zanesljivega informacijskega sistema na nacionalnem nivoju. Le na tak način bomo dosegli rezultate, s katerimi bomo zadovoljni in ki bodo v pomoč v razvoju naše družbe, varovanju okolja in preko tega celotne populacije ter večje ekonomske uspešnosti.

2. GOSPODARSKI IN SOCIALNI OKVIR**2.1. Gospodarski okvir**

V zadnjem desetletju je v proizvodni strukturi slovenskega bruto domačega proizvoda prišlo do velikega strukturnega premika v korist storitvenih dejavnosti. Delež kmetijstva v dodani vrednosti se je znižal z okoli 6% leta 1992 na ocenjenih 3,4% leta 2000. Delež predelovalne dejavnosti, ki je leta 1992 znašal 28,4%, je bil leta 2000 približno 24-odstoten. Delež gradbeništva, ko je konec osemdesetih naglo upadel z 9% na 4% dodane vrednosti, se je v obdobju transformacijskega okrevanja po letu 1995 ponovno začel krepiti in leta 2000 po oceni dosegel 5,3%. Na podlagi gibanj v preteklih letih lahko ugotovimo, da so bile v veliki meri med bolj uspešnimi zastopane tiste predelovalne dejavnosti, ki gredo v korak z omenjenimi trendi razvoja nove ekonomije, oziroma tiste dejavnosti, ki so usmerjene v izvoz in kjer je prisoten tudi tuji kapital. Gre za proizvodnjo strojev, računalnikov in računalniške opreme, proizvodnjo papirja, proizvodnjo RTV in komunikacijskih naprav, proizvodnjo izdelkov iz gume in plastičnih mas, proizvodnjo kemikalij in kemičnih izdelkov in proizvodnjo hrane in pijače.

Tem strukturnim premikom ustrezno je naraščal delež storitev v dodani vrednosti, in sicer od 55% leta 1992 na dobrih 60% leta 2000. Deloma gre krepitev področja storitev pripisati hitri rasti neproizvodnih storitev, povezanih z oblikovanjem nove države, deloma pa tudi institucionalnim spremembam in prestrukturiranju gospodarstva. Velika industrijska podjetja so se drobila na manjše dele in ob tem čistila vzporednih storitvenih dejavnosti, iz katerih so se oblikovala samostojna storitvena podjetja.

Med storitvami najhitrejši razvoj dosegajo dejavnosti finančnega posredništva, zavarovalništva, posli z nepremičninami, zračni in vodni promet, trgovina na drobno in debelo, popravila motornih vozil, dajanje strojev in opreme v najem, turizem, rekreacija, športne in druge aktivnosti, ki so povezane s kakovostnim preživljanjem prostega časa, pošta in telekomunikacije ter obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti.

Proizvodna struktura slovenske ekonomije v primerjavi s proizvodno strukturo držav EU izkazuje višji delež kmetijstva (EU 2,4%) in predelovalnih dejavnosti (EU 21,2%) ter nižji delež storitev (66,3%). Najvišji delež storitev med državami članicami EU izkazuje Danska (69,7%), najnižjega pa Irska (54,9%). Slovenija tako kljub povečevanju pomena storitev še vedno zaostaja za razvitimi ekonomijami, zaostanek je posebej izrazit pri tržnih storitvah, zlasti poslovnih in finančnih storitvah.

Dinamika gospodarskih sprememb je spreminjala tudi sektorsko sestavo zaposlenosti v korist storitvenih dejavnosti, katerih delež se je povečal od 45,1% v letu 1992 na 53,4% leta 1999. Ustrezno so padali deleži zaposlenih v agrarnem sektorju (6% vseh delovno aktivnih v letu 1999) in v industriji in gradbeništvu (40,6% leta 1999). V letu 2000 se je prestrukturiranje zaposlenosti v korist storitvenih dejavnosti nadaljevalo. Podatki o številu delovno aktivnih po sektorjih dejavnosti v letu 2000 kažejo, da se je število delovno aktivnih lani zmanjšalo samo v agrarnem sektorju (predvsem zaradi upadanja števila samostojnih kmetov). Število delovno aktivnih v industriji in gradbeništvu se je povečalo za 0,2%: v gradbeništvu se je povečalo za 4,1%, upadlo pa je v rudarstvu (za 18%), oskrbi z električno energijo, plinom in vodo (za 2,1%), medtem ko je v predelovalnih dejavnostih ostalo na ravni leta 1999. Med panogami predelovalnih dejavnosti se je lani število delovno aktivnih zmanjšalo v proizvodnji motornih vozil (-6,7%), tekstilni industriji (-5,5%), proizvodnji usnja in usnjenih izdelkov (-4,0%) proizvodnji kemikalij (-1,7%) ter malenkostno v proizvodnji strojev in naprav (-0,4%), papirništvu in založništvu (-0,2%) ter proizvodnji hrane, pijač in tobaknih izdelkov (0,1%), povečalo pa v vseh drugih panogah, najbolj v elektroindustriji (4,5%) in kovinski industriji (4,4%) ter nekoliko manj v obdelavi in predelavi lesa (1,8%), proizvodnji nekovin (0,2%) ter proizvodnji povišča (0,2%). V gumarski industriji je število delovno aktivnih v enajstih mesecih leta 2000 ostalo na ravni leta 1999, vendar je to področje v obdobju zadnjih treh let (1997-2000) zabeležilo eno izmed višjih stopenj rasti zaposlenosti (7,8%). Sicer pregled dinamike zaposlovanja po drugih panogah predelovalnih dejavnosti v zadnjih treh letih kaže podoben trend kot gibanja v letu 2000, poleg omenjene gumarske industrije je bila rast zaposlovanja najvišja v kovinski (7,4%) in elektroindustriji (4,3%).

Na področju storitvenih dejavnosti se je število delovno aktivnih v letu 2000 povečalo za skoraj 2,8%. Nadpovprečna rast je bila zabeležena v drugih javnih, skupnih in osebnih storitvah (3,6%), trgovini (3,4%), finančnem posredništvu (3,6%), zdravstvu (3,3%), javni upravi (3,2%), dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev (3,1%) ter gostinstvu (3,0%), nekoliko pod povprečjem storitvenega sektorja pa v izobraževanju (1,7%) ter dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez (1%, od tega v telekomunikacijah 3,9-odstotna rast števila delovno aktivnih). V obdobju 1997-2000 je število delovno

aktivnih naraščalo v vseh storitvenih dejavnostih (v povprečju za okoli 9%), najbolj v finančnem posredništvu (23,9%), zdravstvu in socialnem varstvu (17,5%, v precejšnji meri tudi zaradi vključevanja brezposelnih v javna dela), drugih javnih, skupnih in osebnih storitvah (15,2%), dejavnosti nepremičnin, najema in poslovnih storitev (11,3%), gostinstvu (7,9%) ter prometu (7,8%).

Delež majhnih gospodarskih družb v sklopu vseh gospodarskih družb (po številu) se v zadnjih letih giblje okoli 90%. Leta 1999 je bilo takšnih gospodarskih družb 34,523. Največ majhnih družb je bilo v letu 1999 v dejavnosti trgovine, popravil in motornih vozil (38,6%), nepremičnin, najema in poslovnih storitev (23,8%), predelovalnih dejavnosti (15,2%), gradbeništvu (6,5%) ter prometu, skladiščenju in zvezah (5,3%). Delež delavcev v majhnih družbah glede na vse delavce, zaposlene v gospodarskih družbah, v zadnjih letih niha med 22 in 25%, leta 1999 je bil 22-odstoten. Struktura zaposlenih v majhnih družbah po dejavnostih v veliki meri sovпада s strukturno razporeditvijo števila podjetij po dejavnostih. Največje število delavcev, ki so zaposleni v majhnih družbah, tako odpade na trgovino, popravila in motorna vozila (25,8% vseh delavcev, zaposlenih v majhnih družbah), predelovalne dejavnosti (23,5%), nepremičnine, najem in poslovne storitve (21,3%), gradbeništvo (10,1%), promet, skladiščenje in zveze (4,8%) ter gostinstvo (4,7%). (Tabela 1 v prilogi)

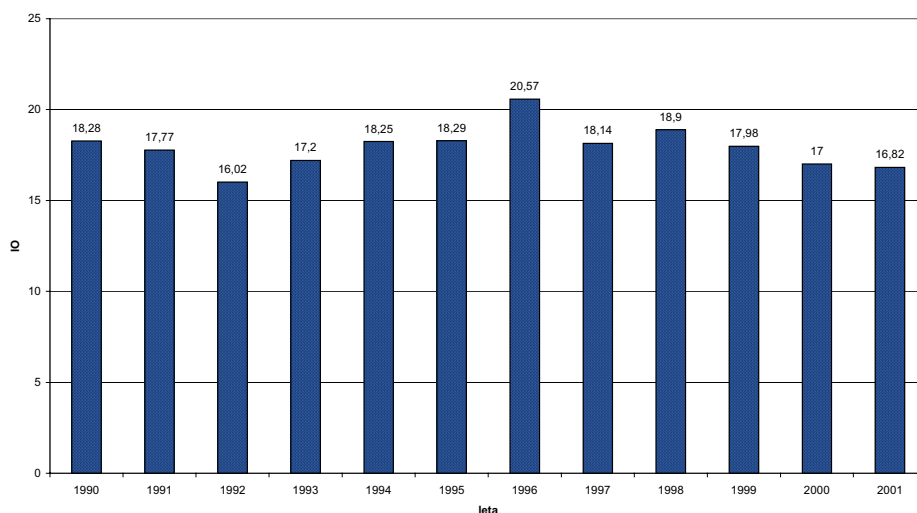
2.2. Socialni okvir

2.2.1. Posnetek zdravstvenega stanja zaposlenih

Zdravstveno stanje zaposlenih v Sloveniji prikazujemo s pomočjo naslednjih podatkov: socialno-medicinske analize bolniškega staleža¹, poškodbe pri delu in smrtne poškodbe pri delu², invalidske upokojitve³.

Podatki o bolniškem staležu kažejo, da v Sloveniji izgubimo približno 17 koledarskih dni na vsakega zaposlenega delavca in da je v Sloveniji v povprečju vsak dan v bolniškem staležu 37000 zaposlenih.

Slika 1: Povprečno število izgubljenih koledarskih dni na zaposlenega delavca zaradi zdravstvenih razlogov (indeks onesposabljanja, IO) v Sloveniji v letih 1990-2001⁴

¹ Vir: Inštitut za varovanje zdravja RS

² Vir: Inštitut za varovanje zdravja RS

³ Vir: Analize dela invalidskih komisij, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije

⁴ Vir: Inštitut za varovanje zdravja RS

Ženske odhajajo v bolniški stalež pogostejše kot moški. Najpomembnejši razlog za bolniški stalež med vsemi zaposlenimi so v Sloveniji poškodbe. Na drugem mestu so bolezni kosti, mišic in vezivnega tkiva.

Najvišji bolniški stalež pri moških je zaradi poškodb, zaradi tega razloga so bistveno pogostejše in dlje odsotni z dela kot ženske (2 in polkrat bolj pogosto delavke). Poškodbe so tudi glavni vzrok smrti med zaposlenimi moškimi.

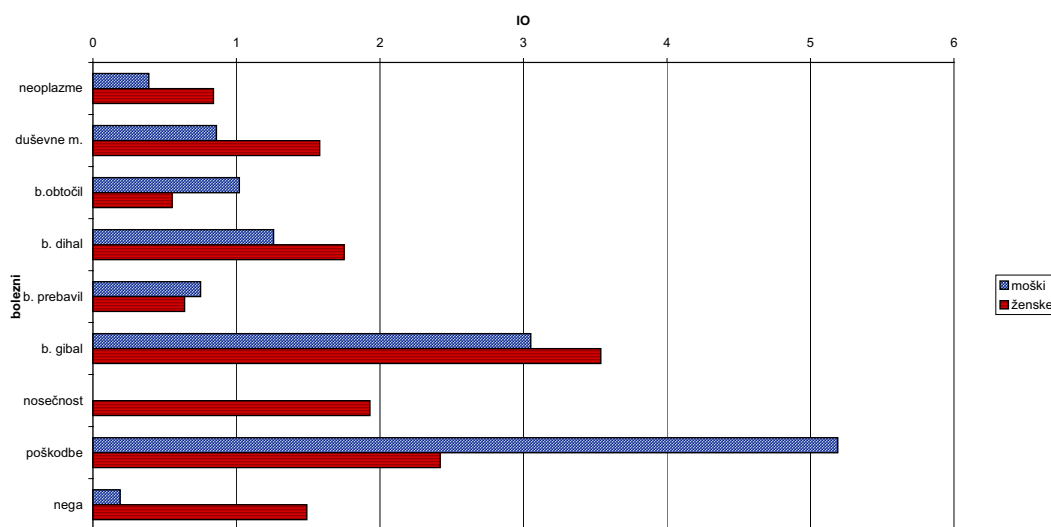
Ženske so v povprečju najpogostejše odsotne z dela zaradi bolezni kosti, mišic in vezivnega tkiva. Imajo predvsem težave s hrbtenico, izstopajo odsotnosti z dela zaradi vratne hrbtenice.

Tudi zaradi vseh drugih bolezni imajo ženske več bolniškega staleža. Natančen pregled diagnoz pokaže, da delav-

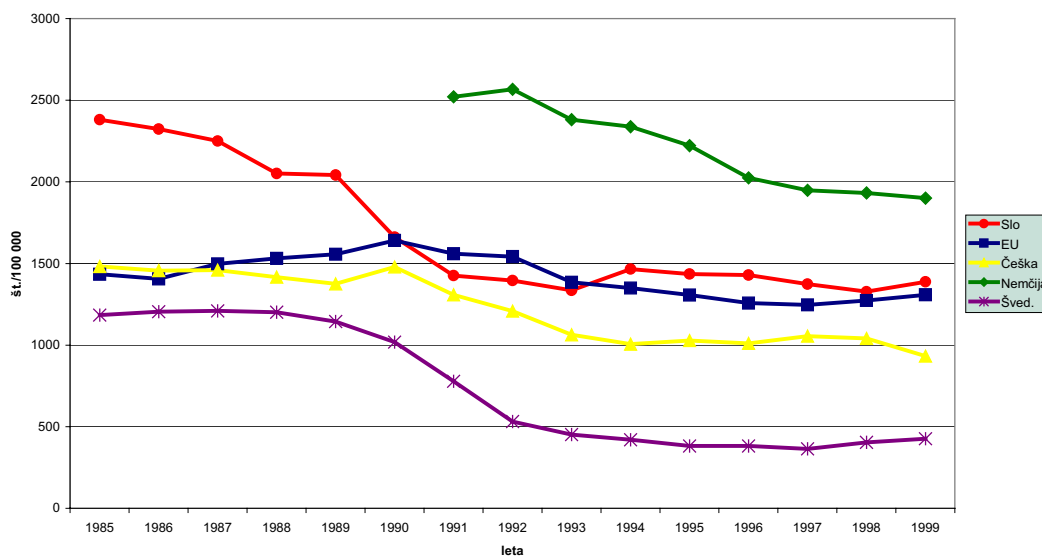
ke pestijo številne kronične težave, ki zmanjšujejo njihovo delazmožnost in kvaliteto njihovega življenja (npr. prva diagnoza pri boleznih obtočil so krčne žile goleni).

Slika 2: Število izgubljenih dni na zaposlenega po skupinah bolezni, po spolu za vse zaposlene, Slovenija, 2001⁵

Podatki o poškodbah pri delu kažejo, da Slovenija ne odstopa bistveno od povprečja EU, je pa stanje slabše kot na Češkem in bistveno slabše kot na primer na Švedskem. V zadnjih desetih letih je število poškodb v Sloveniji nespremenjeno.

Slika 3: Število poškodb pri delu na 100 000 prebivalcev, v Sloveniji, Češki, Nemčiji, Švedski in v primerjavi s povprečjem EU, 1985-1999⁶

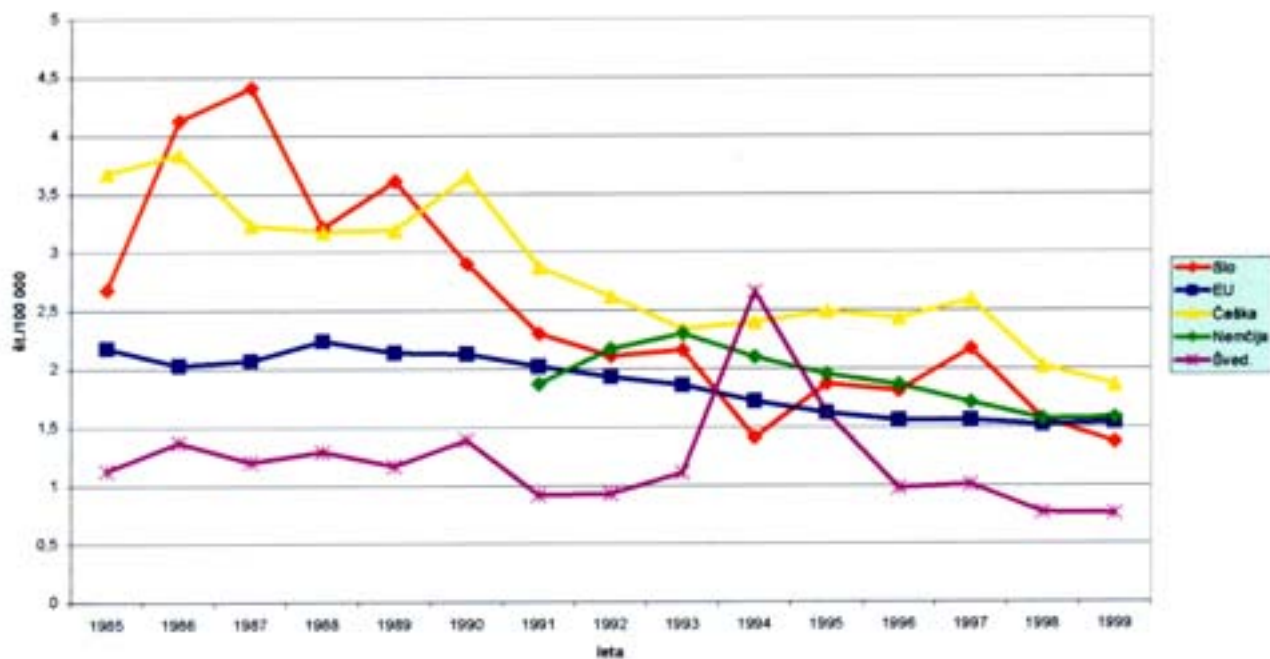
⁵ Vir: Inštitut za varovanje zdravja RS

⁶ Vir: WHO

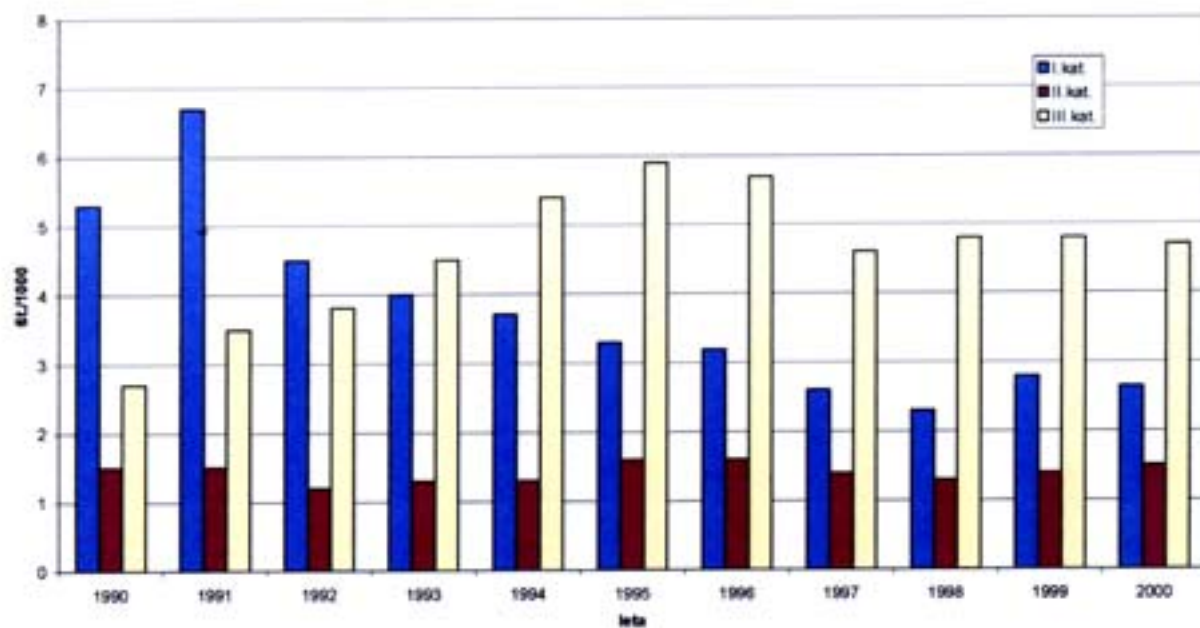
Podatki o smrtnih nezgodah pri delu kažejo, da se je Slovenija v zadnjih desetih letih močno približala povprečju EU, da pa je v posameznih letih stanje še vedno slabše kot v drugih državah. Po tem podatku je stanje v Nemčiji in na Češkem sicer slabše kot v Sloveniji, vendar je potrebno upoštevati tudi delež težke industrije, ki je v omenjenih državah večji.

V naši državi k poškodbam pri delu štejemo tudi poškodbe na poti na delo in z dela. Med smrtnimi nezgodami je takih kar 25% – to so prometne nezgode.

Slika 4: Število smrtnih nezgod pri delu na 100 000 prebivalcev,⁷

Slika 5: Število invalidskih upokojitev na 1000 zaposlenih, Slovenija

⁷ Vir: WHO

V Sloveniji se je število invalidskih upokojitev vseh kategorij v zadnjih desetih letih bistveno spreminjalo. V vsem tem obdobju je upadalo število invalidskih upokojitev I. kategorije, medtem ko so invalidske upokojitve III. kategorije celo naraščale. Med invalidskimi upokojitvami I. kategorije so v istem obdobju kot razlog upokojitve na prvem mestu duševne bolezni, za III. kategorijo pa so glavni razlog bolezni kosti, mišic in vezivnega tkiva. Vrh v letu 1991 je bil najbrž zaradi ekonomskih razlogov.

2.2.2. Izobrazbena struktura zaposlenih

Statistični urad RS v anketi o fleksibilnosti trga delovne sile ugotavlja, da je večina (91,5%) zaposlenih strokovno usposobljena za svoje delo. Še najmanj strokovno usposobljenih je v kategoriji oseb, starih 50 let in več (88,6%). Pri brezposelnih je delež oseb brez strokovne usposobljenosti precej višji (35,2%). Večina zaposlenih (62,8%) je strokovno usposobljenost pridobila z rednim izobraževanjem. Pomembno je tudi usposabljanje na delovnem mestu (31,3%). Ostali načini pridobitve strokovne usposobljenosti v Sloveniji niso pogosti.

Petina zaposlenih ima izobrazbo, ki je višja od srednje strokovne usposobljenosti. Le 12% zaposlenih nima kvalifikacije. (Tabeli 2 in 3 v prilogi)

2.2.3. Oblika delovnih razmerij

V Sloveniji postaja med novimi zaposlitvami izjema prav delovno razmerje za nedoločen čas. V letu 2000 se je v Sloveniji zaposlilo 112.811 oseb, od tega 5.921 pripravnikov. Delež delovnih razmerij za določen čas je bil med vsemi sklenjenimi 73,8%. Med vsemi zaposlenimi pa je delovnih razmerij za nedoločen čas še 80%.⁸

Mednarodne raziskave kažejo, da so pravice zaposlenih v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu pomembno vezane na obliko delovnega razmerja. Najbolj urejena je varnost in zdravje pri delu delavcev, ki so v delovnem razmerju za nedoločen čas. Vključeni so v vsa usposabljanja za strokovno delo kot tudi za varno delo. Vključeni so tudi v postopke sodelovanja pri upravljanju na področju varnosti in zdravja pri delu. Delavci, ki dela opravljajo za določen čas ali na drugačnih pravnih podlagah, so v usposabljanje in sodelovanje delavcev pri upravljanju vključeni v pomembno manjši meri. (Tabela 4 v prilogi)

2.2.4. Dnevne delovne migracije v Sloveniji

Čas, ki ga posameznik porabi za pot na delo in z dela, prispeva k skupni stopnji obremenitve v zvezi z delom. V Sloveniji se je namreč delovna migracija (vsakodnevno potovanje preko občinskih in regijskih meja od doma do službe in nazaj) razmahnila kot posledica centralizacije. Skoraj polovica vseh delovnih mest v Sloveniji je v desetih mestnih občinah, od tega jih je v Ljubljani in Mariboru kar tretjina.⁹

2.2.5. Obseg in razporeditev delovnega časa

Z dolžino dejanskega delovnega časa narašča obseg zdravstvenih okvar zaradi obremenitev pri delu. Na obreme-

nitev zaposlenih pomembno vpliva tudi razporeditev delovnega časa. Doslej se je v Sloveniji ugodnost razporeditve delovnega časa ugotavljala predvsem v zvezi z dodatki na plače. Zbrani so le podatki o povprečnem številu običajno opravljenih delovnih ur, nadur in izmenskosti dela. Zbrani statistični podatki kažejo, da so zaposleni v Sloveniji pripravljani delati dolg delovni čas, če je to povezano z višjim zaslužkom. Le starejši od 50 let kažejo manj pripravljenosti za delo v daljšem delovnem času.

Anketo o fleksibilnosti trga delovne sile, ki je raziskala, v kakšni razporeditvi delovnega časa dela slovensko delovno aktivno prebivalstvo je pokazala, da v nočni izmeni oziroma ponoči dela 24,4% zaposlenih. Med zaposlenimi jih 35,7% opravlja enostavno delo, ostali pa zahtevnejše delo. Izmensko redno dela 25,3%, občasno 6,8%, zaposlenih, nikoli pa ne dela v izmeni 67,9% zaposlenih. Izmensko delo je enakomerno porazdeljeno po vseh izobrazbenih strukturah zaposlenih. Edino višje in visoko izobraženi delajo v izmenah le v 8,1% primerov.¹⁰ (Tabele 5, 6 in 7 v prilogi)

2.2.6. Pogodbeno in nadurno delo

Leta 1999 se je pogodbeno delo izvajalo v 41% podjetjih, drugih organizacijah in pri samostojnih podjetnikih posameznikov. Od tega je bilo 55,5% opravljenega v storitvenih dejavnostih, 38,6% v nestoritvenih nekmetijskih dejavnostih in 5,9% v kmetijskih dejavnostih. V primerjavi z letom 1998 se je obseg pogodbenega dela zmanjšal za 5,6%. Razlog za pogodbeno delo je premajhen obseg dela za polno zaposlitev, izvenprogramska dela, bolniška odsotnost redno zaposlenih delavcev, pomanjkanje delavcev določenih poklicev in delavcev s posebnimi znanji, sezonska dela.

Nadurnega dela nikoli ne opravlja 41,3% zaposlenih, občasno 44,2%, stalno pa le 14,5% zaposlenih. Zanimivo je, da preko polnega delovnega časa običajno dela kar 27,5% višje in visokošolsko izobraženih.¹¹

3. EKONOMSKI VIDIKI ZDRAVJA IN VARNOSTI PRI DELU

3.1. Uvod

Danes pojmuje varnost in zdravje pri delu kot tehniška varnost pri delu kot tudi varovanje in ohranitev zdravja pri delu. Poleg dejstva, da je to ena izmed temeljnih človekovih pravic, je poslanstvo zdravja in varnosti pri delu, preprečevanje poškodb in drugih bolezni, povezanih z delom, ter zagotavljanje delovne zmožnosti delojemalca polno delovno dobo. Predstavlja tudi pogoj za uspešnost poslovanja podjetja, saj poleg kakovosti vključuje tudi ohranitev zdravja in delovne zmožnosti ter zadovoljstvo pri delu, kar zagotavlja optimalno produktivnost in motiviranost zaposlenih za delo. Varnost in zdravje pri delu postajata vedno bolj pomembna tudi zaradi podaljševanja delovne dobe in višje starostne meje za upokojitev. Posebno skrb za zaposlene podpirajo v zadnjem času predvsem ekonomske potrebe po zmanjševanju stroškov dela. Ne smemo pa prezreti tudi posledic odškodninske in kazenske odgovornosti delodajalcev. Skrb za varnost in zdravje pri delu je v uspešnih podjetjih eno od prvih načel politike gospodarnega vodenja podjetja.

⁸ Vir: Zavod RS za zaposlovanje, Mesečne informacije, št. 11. januar 2001

⁹ Vir: Delovne migracije v Sloveniji, Statistični urad RS, zbirka Rezultati raziskovanj, št. 748, Ljubljana, 2000

¹⁰ Vir: Anketa o fleksibilnosti trga delovne sile, Statistične informacije, št. 337/1999

¹¹ Vir: Anketa o fleksibilnosti trga delovne sile, Statistične informacije, št. 337/1999

3.2. Ekonomski interesi delodajalcev za ukrepe zdravja in varnosti pri delu

Pravni predpisi so sicer podlaga za uresničevanje skrbi za varnost in zdravje pri delu, vendar so za uspešno poslovanje posledice poškodb in zdravstvenih okvar pri delu, bolj oprijemljiv in prepričljiv motiv za delodajalčevo skrb za zaposlene. V Sloveniji ni izdelane in splošno sprejete metodologije za ugotavljanje stroškov v zvezi s varnostjo in zdravjem pri delu. Najpogostejše se v zvezi s stroški delodajalcev v podjetju uporabljata dve skupini podatkov, in sicer stroški za izvajanje ukrepov in aktivnosti za zagotavljanje zdravja in varnosti in število izgubljenih delovnih ur zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni. K tema dvema lahko dodamo še stroške za zdravljenje, za porabljeni sanitetni material in zdravila, za nadomestila v času odsotnosti z dela, razna zavarovanja, sodne in odškodninske zahtevke ipd. Manj je znanega o škodi na delovnih sredstvih, še manj pa o posredni škodi kot npr. o izpadu dohodka zaradi motene proizvodnje, stroških za raziskave nezgod, za nadomestitev bolnih ali poškodovanih delavcev, stroških za nadomestitev izpada dela, stroških, ki jih mora delodajalec plačevati tudi, če delavec ne dela, stroških za prispevke za socialno varnost oziroma za zdravstveno in pokojninski in invalidsko zavarovanje. Ocenjuje se, da je v povprečju škoda v podjetju 3- do 5-krat višja od kosmate plače poškodovanega ali zbolelega odsotnega delavca.

Ob ugotavljanju stroškov zaradi posledic poškodb pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, predstavljajo poseben problem primeri trajno zmanjšane delovne zmožnosti zaposlenih. Zdravstvene okvare, ki vodijo v takšna stanja, nastanejo predvsem zaradi neprilagojenosti zahtev dela zmožnostim delavca. Te se kažejo pri tistih delodajalcih, pri katerih so delavci daljšo dobo preobremenjeni. Drug vzrok so škodljivi vplivi delovnega okolja. Posledica je, da delavec, ki zboli ali se poškoduje postane breme podjetja, ker svojega dela zaradi zmanjšane delazmožnosti ne more več opravljati.

Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu občutno vpliva na gospodarjenje in gospodarnost podjetja in na narodno gospodarstvo. Zato lahko ocenjujemo varnost pri delu tudi iz ekonomskih vidikov. Ekonomski vidik varnosti in zdravja pri delu je poleg etičnega, tehničnega, zdravstvenega, socialnega, psihološkega in pravnega vidika za uveljavljanje varstva brez dvoma med najpomembnejšimi. Ta vidik je tisti mehanizem, ki v praksi sam po sebi in ne glede na različne deklaracije, predpise in nadzor najbolj samodejno uravnava stopnjo njihovega uresničevanja.

3.3. Spremljanje in ocenjevanje stroškov zdravja in varnosti pri delu

Ob proučevanju ekonomskih učinkov varstva, mnogi delodajalci najpogostejše upoštevajo le stroške za izvajanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu, posledice poškodb in zdravstvenih okvar pa praviloma ostanejo skrite. Eden od razlogov je tudi v tem, ker se določen (nemajhen) del stroškov podjetja zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni ter bolezni, povezanih z delom prenaša na nosilce socialnih zavarovanj (zdravstveno, invalidsko) ali druge naslove. Tako ostane določen del stroškov, zlasti posrednih, zamegljen in delodajalcu neznan.

Znano je, da so stroški za povečanje varnosti in zdravja pri delu razmeroma majhni pri majhni stopnji varnosti. Učinek prvih varstvenih ukrepov je v tem primeru razmeroma velik glede na vložena sredstva. Pri doseženi

višji stopnji varnosti jo lahko povečamo samo z večjimi vlaganji.

Na posameznih ravneh je interes za uspešno in učinkovito varnost in zdravje pri delu različen. Na ravni države poškodbe pri delu, poklicne bolezni in bolezni, povezane z delom zmanjšujejo bruto domači proizvod, večajo neposredne in posredne izdatke za zdravstveno varstvo in zdravstveno zavarovanje, za invalidsko zavarovanje, za prekvalifikacijo in delovno ter socialno rehabilitacijo poškodovanih in obolelih, za zagotavljanje socialne varnosti.

Poškodbe pri delu in poklicne bolezni ter bolezni, povezane z delom večajo stroške delodajalca, saj potrebuje dodatno število nadomestnih delavcev, ki jih je potrebno tudi usposobiti za delo, poškodovanim in zbolelim morajo zagotoviti nadomestila plač in odškodnine, delodajalci imajo določene stroške za različna zavarovanja in podobno. Nezgode in poškodbe motijo in prekinjajo proizvodnjo in vodijo v nižji ustvarjeni dohodek, zmanjšuje se ugled in posledično konkurenčnost zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti.

Pri delojemalcih moramo pri obravnavanju posledic poškodb in zdravstvene okvare ločiti interese poškodovanega oziroma obolelega in ostalih, nepoškodovanih delavcev. Poškodovani in oboleli je oškodovan pri dohodku v času zdravljenja, pri začasnem ali trajnem zmanjšanju delazmožnosti se mu zmanjša možnost zaposlitve na delih z večjim dohodkom in na delih, za katera je bil najbolje usposobljen, zmanjša se mu kakovost življenja zaradi okvar, ki jih je doživel, zmanjša se kakovost življenja družinskih članov ipd. Delavec, ki se sicer ni poškodoval, pa čuti posledice stroškov, ki jih mora plačevati za solidarnostno pokrivanje slabega varstva pri delu, ki se kažejo med drugim v prispevkih za zdravstveno, invalidsko in pokojninsko zavarovanje, socialno varstvo, šolstvo in ipd.

3.4. Ocena celotnih stroškov zagotavljanja varnosti in zdravja v Republiki Sloveniji

V Sloveniji ni opredeljena ločena stopnja prispevkov za kritje stroškov ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Tudi ni natančne razmejitve stroškov za pravice zaposlenih iz tega področja. Zato stroške lahko ocenjujemo le na podlagi statističnih podatkov o pogostosti in obsegu posameznih pravic in ocene vrednosti posameznih vrst pravic na podlagi odhodkov obeh skladov. Glede internih stroškov delodajalcev za te ukrepe tudi ni statističnih podatkov in so tudi ocene zelo grobe.

Stroške za kritje ukrepov v zvezi zagotavljanjem varnosti in zdravja pri delu ter za zdravljenje poškodb pri delu ter poklicnih bolezni predstavljajo:

- sredstva Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije;
- sredstva Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;

- sredstva delodajalcev.

Z vidika delodajalca je možno stroške zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu ocenjevati po naslednjih postavkah:

- interni stroški delodajalca;
- eksterni stroški delodajalca (plačilo prispevkov za kritje stroškov prenesenih na širšo solidarnost v zdravstveno in invalidsko zavarovanje) in
- izguba dohodka zaradi prezgodnje invalidnosti ali smrti, ki jo je možno presojati tako z vidika delodajalcev kot tudi z nacionalnega vidika.

Edina analiza oziroma ocena internih stroškov delodajalcev je bila v Sloveniji opravljena leta 2000 v okviru projekta

ta Phare¹². V okviru te raziskave je bila opravljena anketa, ki je zajela 1,75% vseh zaposlenih v naši državi. Delodajalci so poročali o stroških za vlaganje v varnost pri delu.¹³ Projektna skupina je na podlagi ankete ocenila da znašajo ocenjeni interni stroški delodajalcev za Slovenijo približno 47,4 milijarde SIT za leto 1998, kar preračunano v odstotek bruto domačega proizvoda za to leto pomeni 1,46 odstotka. Stroški delodajalcev za nadomestila plač za časa zadržanosti z dela do 30 dni, zaradi zdravljenja poškodb pri delu in poklicnih bolezni so bili ocenjeni na podlagi števila izgubljenih delovnih dni in povprečnega nadomestila na dan v višini kot jo je zagotavljal Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Izdatki za nadomestila plač v breme delodajalcev za leto 1998 so bili ocenjeni v skupni višini 2,166 milijarde SIT (ali 0,07 odstotka bruto domačega proizvoda). Tako so vsi ocenjeni interni stroški delodajalcev za Slovenijo v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu v letu 1998 izraženo v deležu bruto družbenega proizvoda znašali 1,53 odstotka.

Odhodki Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za zdravstvene storitve za zdravljenje poškodb pri delu in poklicnih bolezni so bili v letu 1999 za poškodbe pri delu nekaj več 1,65 milijarde SIT.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ne evidentira ločeno izdatkov za pravice, ki se direktno nanašajo na poškodbe pri delu in na poklicne bolezni. Zato so bili tudi ti izdatki ocenjeni. Iz podatka o številu invalidsko upokojenih oseb zaradi poškodb pri delu in poklicnih bolezni (okrog 15% vseh invalidskih upokojitev) in povprečnega zneska invalidske pokojnine ter zneskov za druge pravice (dodatki za pomoč in postrežbo, invalidnina, varstveni dodatek itd.) so bili ocenjeni izdatki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (leta 1998) na 4,713 milijarde SIT. To je pomenilo 0,15% bruto domačega proizvoda.

K navedenim stroškom bi morali dodati še oceno izgube dohodka zaradi prezgodnje invalidnosti in smrti delavcev, ki so bile posledica poškodb pri delu in poklicnih bolezni. To je teoretično možno pripraviti po metodi človeškega kapitala, ki temelji na povprečni letni bruto plači na delavca in številu prezgodnjih upokojitev oziroma smrti zaradi poškodb pri delu ali poklicne bolezni in izgub in po metodi ocene znižanja ali neustvarjenega domačega bruto proizvoda zaradi predčasnih upokojitev, prezgodnjih smrti in bolniških odsotnosti. Po metodi vrednotenja človeškega kapitala naj bi v letu 1998 zaradi prezgodnjih invalidnosti in smrti (v povprečju so umrli 10 let "prezgodaj") izgubili nekaj več kot 2 milijardi SIT (ali 0,06% BDP).

Iz navedenih ocen sledi, da so za izdatke za kritje pravic, ki so posledica poškodb pri delu in poklicnih bolezni, socialna zavarovanja namenila sredstva v višini 0,15%, delodajalci pa okrog 1,53% bruto domačega proizvoda. Seveda to niso vsi stroški in škoda. Če bi hoteli objektivno oceniti celotno škodo, ki jo povzročajo poklicne bolezni in poškodbe pri delu delodajalcem in slovenskemu gospodarstvu, bi k navedenim dejanskim oziroma ocenjenim izdatkom za nadomestila plač v času zadržanosti z dela ter internih stroškov delodajalcev, morali prišteti še vrsto drugih stroškov, o katerih ni podatkov ali jih morebiti niti ni mogoče overednotiti. Dejstvo je, da z vsemi ukrepi, ki jih ima delodajalec na voljo, ni mogoče v celoti odpraviti posledic bolezni-

skih odsotnosti z dela in da se posledice tega odražajo na njegovih poslovnih rezultatih. Ti se na koncu kažejo tudi v počasnejši rasti bruto domačega proizvoda in s tem v gospodarski moči države in njenih razvojnih možnostih. Gledano s tega zornega kota in iz poznavanja slovenskih razmer, izhaja ugotovitev, da vprašanj glede poklicnih bolezni in poškodb pri delu ne obvladujemo zadovoljivo. To pa vpliva tudi na stroške delovne sile in konkurenčno sposobnost slovenskega gospodarstva doma in v tujini v negativni smeri. Zato so spremembe v sedanji ureditvi področja nujno potrebne.

Oceno stroškov v Sloveniji smo primerjali našo oceno primerjali z ocenami v nekaterih evropskih državah. Pri prikazu teh stroškov, povzetih po tuji strokovni literaturi, gre za različne modele in so zato ocene zgolj približno primerljive (tudi zato, ker so v nekaterih ocenah vzeli za prikaz le poškodbe pri delu, druge tudi bolezni v zvezi z delom in podobno). (Tabela 8 v prilogi)

4. ZAKONODAJNI OKVIR VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

4.1. Splošno

Ustava RS (Uradni list RS, št. 33/91) sicer v II. poglavju, ki ureja človekove pravice in temeljne svoboščine ne določa eksplicitno pravice do pogojev za delo, ki zagotavljajo telesno in moralno integriteto in varnost, in pravice do osebne varnosti pri delu, vendar je na posreden način ustavna podlaga za vsebinsko urejanje varnosti in zdravja pri delu podana zlasti v okviru ustavne določbe o nedotakljivosti človekovega življenja ter v okviru pravice do socialne varnosti, vključujoč pravico do socialnega zavarovanja, to je zdravstvenega, pokojninskega, invalidskega in drugega državnega zavarovanja. Upoštevati je potrebno, da je varno in zdravo delo neločljivi del sistema socialne varnosti. Prav tako je varno in zdravo delovno okolje sestavni del življenjskega okolja, zaradi česar lahko štejemo kot posredno ustavno podlago za zakonsko ureditev varnosti in zdravja pri delu tudi določbo v okviru III. poglavja, ki ureja gospodarska in socialna razmerja, po kateri ima vsakdo, v skladu z zakonom, pravico do zdravega življenjskega okolja, pri čemer država skrbi za zdravo okolje in v ta namen določa z zakonom pogoje in načine za opravljanje gospodarskih in drugih dejavnosti.

Področje varnega in zdravega dela je urejeno z zakonom o varnosti in zdravju pri delu, ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije 30. junija 1999 (Uradni list RS, št. 56/99 in 64/01). Zakon, ki je začel veljati 28. julija 1999, pomeni novo poglavje v razvoju delovnega in socialnega prava na področju varnosti in zdravja pri delu, saj s tem, ko na enem mestu združuje tehnični in zdravstveni vidik varnega in zdravega dela, uvaja nov pristop pri urejanju tega področja. Pravna ureditev varnosti in zdravja pri delu, s katero se ureja t.i. splošno varnost in zdravje delavcev pri delu, je pomemben del sistema socialne varnosti in tako tudi zagotavljanja t.i. globalne varnosti.

Zakon zavezuje vse akterje delovnega procesa k ukrepom za zagotavljanje varnega in zdravega dela, saj določa

¹² Projekt: "Razvoj slovenskega modela zdravja in varnosti pri delu."

¹³ Zbrani so bili podatki o plačah zadolženim za varnost, informiranje sodelavcev o nevarnostih in škodljivostih, usposabljanje zaposlenih, varovalna oprema, za zdravstvene analize delovnih mest in ocene tveganja, preiskave in meritve delovnega okolja, zdravstveno vzgojo, ekonomske izboljšave, rekreacijo zaposlenih, preglede in preizkuse delovne opreme, organizacijo prve pomoči, preventivne zdravstvene preglede, za zdravstveni nadzor delovnega okolja ter zavarovanje za poškodbe pri delu, odškodnine, ki jih ne krije zavarovanje, nadomeščanje delavcev in škode na delovnih sredstvih in materialu

tako pravice in dolžnosti, ki jih imajo v zvezi s tem delodajalci, kot tudi pravice in obveznosti, ki jih imajo v zvezi z varnim in zdravim delom delavci. Zakon izrecno opredeljuje, da so vse dolžnosti delodajalca po tem zakonu in predpisih, izdanih na njegovi podlagi, hkrati pravice delavca. Prav tako zakon vzpostavlja odvisnost med finančno obveznostjo delodajalcev iz naslova zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (diferencirana prispevna stopnja) ter ravni varnosti in zdravja pri delu, ki jo zagotavljajo svojim delavcem.

4.2. Obseg zakona

Zakon o varnosti in zdravju pri delu določa ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, ki so lahko pravne, organizacijske, tehnične, zdravstvene, socialne, andragoške, vzgojne, ekonomske in druge narave. S tem v zvezi določa pravice in obveznosti dveh temeljnih subjektov zagotavljanja varnega in zdravega dela, to je delodajalca in delavca, ter določa organe, ki so pristojni za to področje.

Struktura zakona je, upoštevaje Konvencijo MOD št. 155 o varstvu pri delu, zdravstvenem varstvu in delovnem okolju ter Direktivo št. 89/391 EEC o vpeljavi ukrepov za spodbudo izboljšav varnosti in zdravja pri delu, primerljiva s pravno ureditvijo tega področja v EU in drugih razvitih državah, ki s tovrstnimi zakoni urejajo organizacijske zadeve, pravice in obveznosti delodajalcev, organe, pristojne za to področje, inšpekcijski nadzor, kazenske določbe in sodelovanje socialnih partnerjev na področju zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu.

Zakon upošteva tudi opredelitev Evropske socialne listine, po kateri je pravica do varnih in zdravih delovnih pogojev uvrščena med politične, državljanske, ekonomske in socialne pravice, in je torej pravna ureditev varnega in zdravega dela sestavni del sistema socialne varnosti, zaradi česar mora država sprejeti varnostne in zdravstvene predpise, poskrbeti za izvajanje takšnih predpisov z ukrepi nadzora in po potrebi organizirati posvete z organizacijami delavcev in delodajalcev glede ukrepov za izboljšanje varnosti in zdravja.

Zakon opredeljuje normativni sistem pravne ureditve tega področja, ki obsega zakonsko ureditev in izvršilne predpise pristojnih ministrstev, podrobnejše varnostne ukrepe in njihovo vsebino pa določa delodajalec.

Zakon se uporablja za vse osebe, ki so obvezno zavarovane za poškodbo pri delu in poklicno bolezen po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, in v vseh dejavnostih, pri čemer so izjeme le tiste dejavnosti, kjer je področje varnosti in zdravja urejeno s posebnimi predpisi (obramba, policija in notranje zadeve). Tako se zakon uporablja za vsa področja, tako javna, kakor tudi zasebna, in sicer v industriji, kmetijstvu, trgovini, upravi, storitvah, izobraževanju, kulturi, prostem času itd.

4.3. Temeljna načela varnosti in zdravja pri delu

Temeljna načela, ki so določena v zakonu, so podlaga za podrobnejšo ureditev pravic in obveznosti delodajalcev in delavcev ter določanje ukrepov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Zakon sledi sodobnim načelom tega področja, ki jih določajo tudi konvencije MOD, še zlasti Konvencija MOD št. 155 in Konvencija MOD št. 161. Posebej dosledno pa zakon sledi temeljnim načelom, ki so uveljavljena v EU na podlagi okvirne direktive 89/391/EEC tako, da lahko ugotovimo, da je tudi usklajen z evropsko pravno ureditvijo na področju varnosti in zdravja pri delu. Gre za uporabo splošnih načel, ki se nanašajo na poklicna tveganja, ukrepe

za zagotavljanje varnosti in zdravja, odpravljanje tveganj in drugih nevarnosti, nezgod, obveščanje, posvetovanje, participacijo delavcev in njihovih predstavnikov ter njihovo usposabljanje, pa tudi za splošne usmeritve za uresničitev navedenih načel.

Pojem varnosti in zdravja pri delu že po svoji vsebini in namenu obsega pravice in obveznosti delodajalcev in delavcev, da v skladu z zakonom in drugimi predpisi ter ob določanju in upoštevanju varnostnih ukrepov, s katerimi se obvladuje oziroma preprečujejo nevarnosti in škodljivosti pri delu, zagotavljajo takšno raven varnosti in zdravja pri delu, ki glede na naravo dela zagotavlja delavcu največjo možno mero zdravstvene in psihofizične varnosti. Hkrati s tem je delodajalec dolžan prilagajati svoje ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu spremenjenim okoliščinam, stalno izboljševati obstoječe stanje oziroma stopnjo varnosti in zdravja pri delu.

Zakon je kot prvo načelo v 5. členu uzakonil načelo, da je delodajalec tisti, ki mora zagotoviti varnost in zdravje pri delu, tako da določa in izvaja varnostne ukrepe in ukrepe varovanja zdravja, da preprečuje nevarnosti pri delu, obvešča in usposablja delavce, ustrezno organizira izvajanje strokovnih nalog in zagotovi potrebna sredstva ter pri tem izvajanju ukrepov upošteva predpisane temeljne principe (načelo obveznosti delodajalca, načelo varstvenih ukrepov). Delodajalec se v nobenem primeru ne more razbremeniti te odgovornosti, pa čeprav mora opravljanje strokovnih nalog poveriti strokovnemu delavcu in pooblaščenemu zdravniku. Prav tako ga ne odvezuje njegove odgovornosti dejstvo, da opravljanje strokovnih nalog v celoti ali deloma zagotovi z zunanjimi strokovnimi delavci ali zunanjimi strokovnimi službami. Delodajalca ne odvezujejo njegove odgovornosti za zagotavljanje varnega in zdravega dela tudi obveznosti in dolžnosti delavcev na tem področju.

Iz vsebine pravnega urejanja razmerij med delodajalcem in delavcem izhaja načelo, določeno v 7. členu, da so vse dolžnosti delodajalca po zakonu in drugih predpisih s področja varnosti in zdravja pri delu hkrati pravice delavca v zvezi z varnim in zdravim delom. Iz tega načela izhaja, da ima delavec po 8. členu zakona pravico do takega delovnega okolja, ki mu zagotavlja varnost in zdravje pri delu ter do takega dela, ki je prilagojeno njegovim telesnim in duševnim zmoglostim. Neločljivi del te pravice delavcev je obveznost delavcev (9. člen), da spoštujejo in izvajajo varstvene ukrepe, da opravljajo delo pazljivo, da ne bi ogrozili svojega življenja in zdravja ter življenja in zdravja drugih oseb. Tako delavec s pridobitvijo navedene pravice prevzame tudi določene obveznosti in odgovornosti.

Omenjeno načelo vsebuje tudi pravico, da delavcu zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ne sme povzročati nobenih finančnih obveznosti, tudi tistih ne, ki so povezane z pokojninskim in invalidskim zavarovanjem za primer poškodbe pri delu ali poklicne bolezni in obveznim, dodatnim pokojninskim zavarovanjem v primeru, ko dela na posebno težkih in zdravju škodljivih delovnih mestih oziroma delovnih mestih, ki jih po določenih letih starosti ni moč uspešno opravljati. Obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99, 72/2000, 81/2000 – ZPSV-C, 124/2000, 109/01, 108/02, 110/02 – ZISDU-1 in 63/03 – ZIPRS0304-A) je na podlagi tega načela po 12. členu obveznost delodajalca. V tem okviru velja omeniti še dolžnost delavcev in delodajalcev, da se morajo o vseh vprašanih varnosti in zdravja pri delu medsebojno obveščati, se posvetovati in soočati. To načelo je konkretizirano v zakonu o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS,

št. 42/93 in 56/01), sicer pa je izrecno določeno v 10. členu zakona.

Pomembno je tudi načelo, po katerem morajo vse zainteresirane in pristojne pravne in fizične osebe na tem področju medsebojno sodelovati, usklajevati in načrtovati skupne aktivnosti za doseganje čim višje ravni varnosti in zdravja pri delu in zato zagotavljati materialna sredstva (12. člen). Ob tem načelu poudarja pomembnost tega področja še načelo, določeno v 13. členu, da morajo biti vsi izobraževalni programi na šolah vseh vrst in stopenj oblikovani tako, da sta vzgoja in izobraževanje v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu obvezni sestavni del.

Omeniti velja še eksplicitno določeno načelo, po katerem so obveznosti delodajalca za obvezno zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje) diferencirane v odvisnosti od stopnje zagotavljanja varnega in zdravega dela (načelo bonus-malus), s čemer se opušča sistem enotnega prispevka delodajalca za to zavarovanje, ki je značilen za veljavno ureditev pokojninskega in invalidskega zavarovanja (11. člen). Hkrati s tem je dana še pravna podlaga za oblikovanje posebnega solidarnostnega zavarovanja za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni, ki bi obsegalo zdravstveno in invalidsko zavarovanje za navedena tveganja in preventivne, raziskovalne in razvojne dejavnosti.

V temeljnih načelih, ni navedenih dveh načel, in sicer:

- načela inšpekcijskega nadzora in
- načela odgovornosti (kazenske, odškodninske in disciplinske).

Vendar je zakon uredil ti načeli tako, da jih je razdelal v poglavju o nadzorstvu, podrobnejše pa je nadzorstvo urejeno v posebnem zakonu, to je zakonu o inšpekciji dela (Uradni list RS, št. 38/94, 32/97 in 36/2000), medtem ko je disciplinska odgovornost delavca omenjena le v 36. členu. Sicer sta disciplinska odgovornost in odškodninska odgovornost delavca predmet delovnopravne zakonodaje, odškodninska odgovornost delodajalca pa se presoja po obligacijskem zakoniku, zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

4.4. Izvršilni predpisi in akti delodajalca

Izvršilne predpise s področja varnosti in zdravja izdaja minister, pristojen za delo, in minister, na katerega pristojnost se izvršilni predpis nanaša. Splošno pooblastilo za izdajo podzakonskih aktov je dano tudi v zakonu o državni upravi (Uradni list RS, št. 52/2002). Navedeni zakon določa, da lahko minister izdaja predpise in druge akte iz pristojnosti ministrstva in organov v njegovi sestavi. Tako lahko minister izdaja pravilnike, odredbe in navodila za izvrševanje zakonov, drugih predpisov in aktov DZ ter vlade. Zakon o varnosti in zdravju pri delu daje poleg splošne, še izrecno podlago za sprejem nekaterih izvršilnih predpisov (npr. o izjavi o varnosti, o listinah za nevarne snovi, o načinu in postopku za opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov, o evidencah na področju varnosti in zdravja pri delu, o strokovnem izpitu iz varnosti in zdravju pri delu).

V obdobju po uveljavitvi zakona so bili izdani podzakonski akti, ki so skladni z direktivami EU.

Zakon določa, da je delodajalec dolžan določiti podrobnejše varnostne ukrepe, to je ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu. Gre torej za obveznost delodajalca, da z varnostnimi ukrepi, ki jih mora določiti in izvajati, zagotovi varnost in zdravje delavcev, vključno s preprečevanjem nevarnosti pri delu, opozarjanjem in usposabljanjem delavcev ter s potrebno organizacijo in sredstvi. Izjava o varnosti

je po novem zakonu tisti temeljni akt, s katerim delodajalec določi varnostne ukrepe.

Tudi kolektivne pogodbe (na različnih ravneh), so (avtonomni) akti, s katerimi se urejajo in določajo splošna vprašanja in varnostni ukrepi glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu.

4.5. Drugi predpisi, ki se nanašajo na področje varnosti in zdravja pri delu

Področje varnosti in zdravja pri delu je v Sloveniji urejeno še z zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 9/92, 13/93, 9/96, 29/98, 99/2001 in 60/2002). Zakon in drugi predpisi s področja zdravstva namreč urejajo organizacijski vidik zagotavljanja zdravja pri delu.

Poleg teh dveh osnovnih zakonov pa s svojimi določbami posegajo na področje varnosti in zdravja pri delu še nekateri drugi zakoni. Naj v tej zvezi v prvi vrsti omenimo zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 42/2002), predvsem v delu, ki ureja delovne pogoje delavcev, npr. odmore, počitke, nočno delo, delo prek polnega delovnega časa ter v delu, ki se nanaša na posebno varstvo posameznih kategorij delavcev, npr. nosečnic, mladih delavcev itd.

Z vidika varnosti in zdravja pri delu je v zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/99, 72/2000, 81/2000 – ZPSV-C, 124/2000, 109/01, 108/02, 110/02 – ZISDU-1 in 63/03 – ZIPRS0304-A) pomemben predvsem del, ki ureja invalidsko zavarovanje.

Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/93 in 56/2001) je matični predpis glede izvolitve, načina delovanja in pravic, ki gredo članom sveta delavcev in delavskim zaupnikom, tudi na področju varnosti in zdravja pri delu.

5. INSTITUCIONALNI OKVIR NA PODROČJU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU IN PORAZDELITEV ODGOVORNOSTI

Ključne institucije na področju varnosti in zdravja pri delu se nahajajo v okviru dveh ministrstev: Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstva za zdravje.

5.1. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

5.1.1. Urad RS za varnost in zdravje pri delu

Razlogi za ustanovitev novega organa, pristojnega za varnost in zdravje pri delu so bili podani v 15. členu konvencije MOD št. 155, ki v III. poglavju določa aktivnosti na državni ravni. Tako mora vsaka članica z zakoni in predpisi ali kako drugače v skladu z razmerami in prakso v posamezni državi ter s posvetovanjem z zainteresiranimi organizacijami delodajalcev in delojemalcev ustrezno ukrepati, da se izvaja enotna državna politika varnosti in zdravja pri delu. Za zagotovitev povezanosti med politiko varnosti in zdravja pri delu ter ukrepi za njeno izvajanje mora biti v posamezni državi zagotovljena koordinacija med različnimi organi in telesi. Tako konvencija v navedenem členu napotuje države, da kadar dovoljujejo pogoji in praksa v posamezni državi, ustanovijo osrednji organ za področje varnosti in zdravja pri delu.

Pri iskanju modela za naše razmere na področju varnosti in zdravja pri delu je bilo obravnavanih veliko primerov iz

evropskih in drugih zahodnih držav. Primerjava med državami EU je pokazala, da se s področjem varnosti in zdravja pri delu ukvarjajo različne institucije, v okviru vladnih resorjev, najpogostejše v okviru ministrstev pristojnih za delo, pa tudi v okviru državnih in drugih zavarovalnic. Pri odločanju o najustreznejši rešitvi je bila glede na razmere in naše možnosti izbrana kombinirana oblika med podobnimi institucijami v Evropi in svetu.

Kot organ v sestavi Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve je začel urad delovati že v letu 1995 na podlagi zakona o organizaciji in delovnem področju ministrstev (Uradni list RS, št. 71/94, 47/97, 60/99, 30/2001), ki je okvirno določil tudi delovno področje urada.

Temeljna naloga urada, je po 42. členu zakona spremljanje in ocenjevanje stanja ter ravni varnosti in zdravja pri delu ter pripravljanje rešitev za enotno urejanje varnosti in zdravja pri delu.

S sprejemom uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003) Urad RS za varnost in zdravje pri delu preneha delovati kot organ v sestavi Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Njegove naloge pa prevzame Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

5.1.2. Inšpektorat RS za delo

Inšpektorat RS za delo je organ v sestavi Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ).

Inšpektorat za delo nadzira dve veliki in strokovno zaočkroženi področji: delovna razmerja ter varnost in zdravje pri delu.

Področji sta različni po načinu opravljanja nadzora. Področje nadzora varnosti pri delu obsega neposredno kontrolo objektov, ogled delovnih razmer v prostorih in na delovišjih, ustreznost sredstev za delo (strojev, orodij), sredstev in opreme za osebno varnost, kontrolo nad izvajanjem zdravniških pregledov, mikroklimatskih razmer, varnega dela glede na posebnost dejavnosti itd.

Na podlagi 51. člena zakona opravlja inšpekcija za delo nadzorstvo nad izvajanjem zakona, predpisov izdanih na njegovi podlagi, in drugih predpisov o varnosti in zdravju pri delu, ter nad varnostnimi ukrepi, določenimi s splošnimi akti delodajalca in kolektivnimi pogodbami.

5.2. Ministrstvo za zdravje

5.2.1. Uvod

V okviru Ministrstva za zdravje (MZ) so institucije in aktivnosti v zvezi z zdravjem delavcev, ki jih pokriva stroka medicine dela prometa in športa in delno nadzoruje Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost. Dejavnost medicine dela, prometa in športa v okviru MZ trenutno sodi pod osnovno zdravstveno dejavnost.

Ministrstvo za zdravje izvaja vse funkcije nadzora nad izvajanjem ukrepov varovanja zdravja delavcev; izvaja upravni nadzor nad zakonitostjo dela zdravstvenih zavodov in zasebnih zdravstvenih delavcev in v primeru ugotovljenih nepravilnosti odloča o ustreznih ukrepih, pripravlja izvedbene predpise za izvajanje posameznih ukrepov v skladu z zakonodajo, dodeljuje koncesije za izvajanje posameznih dejavnosti v zvezi z izvajanjem zdravja pri delu, koordinira izvajanje programov zdravja pri delu, ki so skupnega nacionalnega pomena, je nosilec politike varovanja zdravja, posebej politike varovanja zdravja delavcev. Na nacionalni ravni vodi in koordinira aktivnosti v zvezi s promocijo zdravja za menedžment in delovno populacijo.

5.2.2. Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji

Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji, ki je ustanovljena na podlagi zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti (Uradni list RS, št. 67/2002) opravlja strokovne, upravne, nadzorne in razvojne naloge na področju varovanja zdravja ljudi pred škodljivimi vplivi ionizirajočih sevanj in omejevanja, zmanjševanja in preprečevanja zdravju škodljivih vplivov neionizirajočih sevanj.

5.3. Nadzorstvo drugih upravnih organov nad izvajanjem predpisov iz področja zdravja in varnosti pri delu

Poleg Inšpektorata RS za delo izvajajo nadzorstvo nad izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu tudi drugi državni organi.

Rudarski inšpektorat izvaja nadzorstvo pri opravljanju rudarskih del in podzemnih gradbenih delih, ki se izvajajo z rudarskimi metodami dela, v skladu z zakonom, ki ureja rudarstvo in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.

Na tem področju še ni vzpostavljeno poročanje v skladu s 27. členom zakona, ki določa, da mora delodajalec prijaviti inšpekciji dela vsako smrtno poškodbo oziroma poškodbo, zaradi katere je delavec nezmožen za delo najmanj tri zaporedne delovne dni, kolektivno nezgodo, nevarni pojav ali ugotovljeno poklicno bolezen.

Nadzorstvo varnosti in zdravja pri delu na ladjah in čolnih za gospodarske namene, razen ribiških ladij, opravlja Uprava Republike Slovenije za pomorstvo.

Nadzorstvo varnosti in zdravja pri delu pri delu članov posadk zračnih plovil opravlja inšpekcija, pristojna za zračno plovbo.

5.4. Druge institucije na področju varnosti in zdravja pri delu

5.4.1. Svet za varnost in zdravje pri delu

Pri Vladi Republike Slovenije je bil v septembru leta 2000, kot strokovno posvetovalno telo, ustanovljen Svet za varnost in zdravje pri delu (44. člen ZVZD).

Svet je strokovno posvetovalno telo, ki obravnava nacionalni program, stanje in strategijo ter izvajanje enotne politike preprečevanja poškodb pri delu, poklicnih bolezni in drugih bolezni, ki so posledica dela ali pa so z njim povezane.

5.4.2. Zbornica varnosti in zdravja pri delu

Strokovni delavci in pooblašeni zdravniki, ki opravljajo naloge varnosti in zdravja pri delu, se združujejo v Zbornico varnosti in zdravja pri delu, ki je bila ustanovljena 29. 11. 2000 na podlagi 49. in 50. člena ZVZD.

Zbornica varnosti in zdravja pri delu je poklicno interesno združenje strokovnih delavcev in pooblaščenih zdravnikov, ki opravljajo naloge varnosti in zdravja pri delu in delujejo na teritorialnem principu in v okviru sekcij. Članstvo v Zbornici varnosti in zdravja pri delu je prostovoljno. Članarina je poleg donacij najpomembnejši finančni vir za zagotavljanje nemotenega delovanja.

Ključne naloge Zbornice varnosti in zdravja pri delu so v dvigovanju ravni stroke varnosti in zdravja pri delu, sodelovanju pri pripravi pravnih aktov na področju varnosti in zdravja pri delu, vodenju registra svojih članov, spremljanju in

nadzoru dela svojih članov v skladu s svojimi pravili. S svojim delom si prizadeva pridobiti ustrezno zaupanje države in postopen prevzem javnih pooblastil s področja delovanja stroke varnosti in zdravja pri delu.

5.4.3. Visokošolski zavodi

Katedra za varstvo pri delu

Na Univerzi v Ljubljani v okviru Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo deluje Katedra za varstvo pri delu. Katedra je nosilec strokovnih predmetov s področja varnosti pri delu. Po odloku o preoblikovanju Univerze v Ljubljani (Uradni list RS, št. 82/94 in Uradni list RS, št. 28/2000) je po ukinitvi Višje tehniške varnostne šole Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo postala matična fakulteta za področje varnosti.

Zadolžena je za izobraževanje na tem področju in razvoj stroke in znanosti na področju varnosti pri delu.

Katedra za javno zdravje Medicinske fakultete ima v svoji sestavi tri predmete: socialno medicino, higieno in medicino dela, prometa in športa.

Zagotavlja izvajanje pouka s področja medicine dela, prometa in športa za študente Medicinske fakultete, v obliki predavanj in praktičnih vaj. Skupaj s Kliničnim inštitutom za medicino dela, prometa in športa organizira podiplomsko izobraževanje in specializacijo za zdravnike s področja medicine dela, prometa in športa.

Namen dodiplomskega študija pri predmetu medicine dela, prometa in športa je, da bi študentje spoznali in razumeli osnovne proučevanj tveganj, obremenitev in škodljivosti v delovnem okolju, vpliv le-teh na zmogljivost posameznih organov in organskih sistemov in človeka v celoti, na njegovo zdravje in delazmožnost, hkrati s tem naj bi spoznali tudi osnovne principe ergonomije oziroma humanizacije dela v najširšem smislu in promocije zdravja v delovnem okolju.

5.4.4. Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa

Trenutno je še strokovno organizacijska enota Kliničnega centra in tako doktrinarna institucija za področje medicine dela, prometa in športa v Sloveniji. Izvaja dejavnost zdravstvenega varstva delavcev na primarnem, sekundarnem in terciarnem nivoju. V okviru inštituta delujeta tudi Posebna komisija za promet, Interdisciplinarna skupina strokovnjakov za verifikacijo poklicnih bolezni povezanih z izpostavljenostjo azbestu in posebna zdravniška komisija za oceno delozmožnosti. Inštitut opravlja pedagoško, raziskovalno-razvojno in strokovno-metodološko delo na področju varovanja zdravja delavcev. Po pooblastilu Ministrstva za zdravje pripravlja tudi strokovne podlage za oblikovanje predpisov na področju varovanja zdravja delavcev.

5.4.5. Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za medicino dela, prometa in športa

Do srede leta 2002 je deloval RSK, ki ga je ustanovilo Ministrstvo za zdravje leta 1998. RSK je bil strokovni organ, sestavljen iz 13 članov priznanih strokovnjakov s področja medicine dela, prometa in športa, ki je v sodelovanju z Zdravstvenim svetom in Medicinsko fakulteto v Ljubljani so-oblikoval strokovno doktrino za svoje področje, spodbu-

jal strokovni nadzor in sodeloval pri izvajanju strokovnega nadzora.

Nov, 6 članski RSK je najvišje in avtonomno strokovno telo v medicini dela, prometa in športa, ki je pri svojih odločitvah zavezano dosežkom znanosti, strokovno preverjenim metodam in razvoju stroke, upošteva javni zdravstveni interes. Njegove naloge so: oblikovanje strokovnih smernic, spremljanje razvoja stroke, spremljanje kazalcev kakovosti stroke, spremljanje normativov kadrovskih virov, spremljanje novih metod diagnostike poklicnih bolezni in rehabilitacije delovnih invalidov in delovnih mest, sprejemanje in posredovanje strokovnih stališč in ukrepov.

5.4.6. Zveza društev varnostnih inženirjev Slovenije (ZDVIS)

ZDVIS predstavlja krovno organizacijo varnostnih inženirjev in drugih strokovnjakov na različnih področjih, ki izvajajo strokovne naloge s področja varnosti in zdravja pri delu. Zvezo sestavljajo društva in sekcije varnostnih inženirjev in drugih strokovnjakov, ki so združeni v regijskih oziroma strokovnih društvih in strokovnih sekcijah. Združeno je okoli 700 varnostnih inženirjev in drugih strokovnih delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu. Članstvo je prostovoljno.

ZDVIS je leta 1996 ustanovil Fundacijo Avgusta Kuharja, ki podeljuje nagrade in priznanja Avgusta Kuharja, za izjemne dosežke na področju varnosti in zdravja pri delu in priznanja za aktivno delo v društvih varnostnih inženirjev.

5.4.7. Združenje za medicino dela, prometa in športa

Zdravniki specialisti medicine dela, prometa in športa, se združujejo v Združenje za medicino dela, prometa in športa pri Slovenskem zdravniškem društvu. Gre za neobvezno strokovno združenje, v katerem se združuje večina vseh specialistov in specializantov stroke. Združenje organizira stalno strokovno izobraževanje s področja medicine dela, prometa in športa tako za svoje kot tudi za člane drugih zdravniških združenj ter zainteresirane javnosti s področja tehničnega varstva, inšpekcij, delodajalcev, delavcev in njihovih združenj. Poleg tega skrbi tudi za reševanje druge aktualne problematike članstva. Združenje je tudi opazovalec v Evropskem združenju specialistov medicine dela.

5.4.8. Izvajalci strokovnih storitev

Na podlagi 46. člena ZVZD izda minister za delo pravni osebi ali samostojnemu podjetniku posamezniku, če izpolnjuje kadrovske, organizacijske, tehnične in druge pogoje, dovoljenje za opravljanje naslednjih strokovnih nalog:¹⁴

- opravljanje periodičnih preiskav kemijskih, fizikalnih in bioloških škodljivosti v delovnem okolju;
- opravljanje periodičnih pregledov in preizkusov delovne opreme;
- izdelovanje strokovnih podlag za izjavo o varnosti;
- pripravljanje in izvajanje usposabljanja delavcev za varno delo.

Poleg zgoraj omenjenih izvajalskih organizacij strokovne naloge opravljajo tudi strokovni delavci, ki so zaposleni pri delodajalcu in jim ta poveri opravljanje strokovnih nalog varnosti pri delu v obsegu in na način določen z zakonom.

¹⁴ Do konca marca 2003 izdanih 281 dovoljenj za delo različnim pravnim osebam in samostojnim podjetnikom posameznikom, za izvajanje strokovnih nalog.

5.4.9. Izvajanje medicine dela, prometa in športa

Naloge aktivnega zdravstvenega varstva opravljajo verificirane enote medicine dela, prometa in športa na primarni, sekundarni in terciarni ravni. Na primarni in sekundarni ravni se medicina dela opravlja kot javna zdravstvena stroka, ki jo izvajajo javni zdravstveni zavodi in zasebni zdravniki na podlagi koncesij. Dejavnost medicine dela, prometa in športa na terciarni ravni izvaja Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa.

Po podatkih Zdravniške zbornice Slovenije, katere člani morajo biti vsi zdravniki z licenco, je v Sloveniji 183 specialistov medicine dela, prometa in športa; od teh jih je 154 aktivnih v stroki – v različnih statusnih oblikah. Trenutno je v stroki 38 specializantov, od katerih jih bo v naslednjih dveh letih najmanj 25 končalo specializacijo.

Pretežni del svojih aktivnosti namenjajo izdelavi zdravstvenih ocen tveganja ter različnim oblikam preventivnih zdravstvenih pregledov.

5.4.10. Nosilci zavarovanj za poškodbe pri delu in poklicne bolezni

Po sedanjí ureditvi v Sloveniji imajo določene materialne obveznosti na področju varnosti in zdravja pri delu predvsem trije nosilci, in sicer delodajalci, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Vloga delodajalcev naj bi bila pri tem izrazito preventivna, saj so dolžni uresničiti ukrepe predpisane z zakonom in ustreznimi pravilniki, s katerimi naj bi preprečili ali zmanjšali na najnižjo možno stopnjo obseg in posledice poškodb pri delu in poklicnih boleznih. Med temi so tehnično-varstveni in preventivni medicinski ukrepi. Oba zavoda s področja socialnega zavarovanja solidarnostno pokrivata izdatke posledic neuresničene ali neuspešne preventive na delovnem mestu, kot so stroški zdravljenja, rehabilitacij, nadomestil, invalidskih pokojnin in drugih dajatev, ki izhajajo iz poškodb pri delu in poklicnih boleznih.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije zagotavlja kritje stroškov za zdravljenje poškodb pri delu in poklicnih boleznih. Zakon določa, da pri teh stanjih krije obvezno zavarovanje vse stroške v celoti brez doplačila zavarovanca ali njegovega delodajalca. To zdravljenje se nanaša na zdravljenje na primarni, sekundarni in terciarni ravni, na zdraviliško zdravljenje, zdravila in medicinske pripomočke, potrebne ob zdravljenju teh stanj. To zavarovanje zagotavlja tudi nadomestila plač zavarovancem v časučasne zadržanosti z dela zaradi poškodb pri delu in poklicnih boleznih, in sicer v višini 100% osnove in od 30. delovnega dne dalje. Za prvih 30 dni zagotavlja nadomestilo delodajalec.

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije zagotavlja delavcem, poškodovanim pri delu ali zbolelim zaradi poklicnih boleznih v primeru trajne nezmožnosti za delo invalidsko pokojnino in druge pravice iz tega zavarovanja na podlagi zmanjšane ali spremenjene delovne zmožnosti. Poleg tega krije stroške poklicne rehabilitacije, adaptacije delovnega mesta, v posebnih primerih pa tudi invalidnino in dodatek za pomoč in postrežbo zavarovanca. V primeru smrti zavarovanca, ki je posledica poškodbe pri delu, zagotavlja to zavarovanje njegovim otrokom tudi družinsko oziroma vdovsko pokojnino.

Pri obeh zavodih se zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni nanaša na ista stanja in bolezni, ki so opredeljena v zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (poškodba pri delu, poklicna bolezen). Krog upravičencev do pravic iz tega naslova je v obeh zavarovanjih isti.

Obe zavarovanji se financirata s prispevki. Pri tem je v obveznem zdravstvenem zavarovanju določena posebna prispevna stopnja za poškodbe pri delu in poklicne bolezni v višini 0,54% na bruto plačo, ki jo plačujejo le delodajalci. V pokojninskem in invalidskem zavarovanju doslej ni bilo posebne prispevne stopnje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni, zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1) določa, da se bodo prispevki delodajalcev za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni pričeli obračunavati po posebnih prispevnih stopnjah od 1. 1. 2004 dalje. V obeh zavarovanjih se doslej prihodki in odhodki za zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni niso evidentirali ločeno od poškodb in boleznih izven dela.

Enako visoki prispevni stopnji sta sporni zaradi različnih vzrokov. V invalidskem zavarovanju del odhodkov zaradi poškodb pri delu in poklicnih boleznih krijejo celo prispevki delavca, kljub načelu, da jih sme kriti le delodajalec. Delodajalci z podpovprečnim številom poškodb pri delu pa morajo solidarnostno kriti del stroškov, ki ju zavarovanjema povzročajo delodajalci z nadpovprečnim številom poškodb pri delu. Zaradi tega slednji niso motivirani za večja vlaganja v varnost in zdravje in za zmanjševanje izdatkov za kritje posledic poškodb in boleznih, povezanih z delom. Toda projekt uvedbe diferenciranih prispevnih stopenj v obe obvezni zavarovanji je zahteven, saj še ne obstoja podatkovna podlaga o stroških zaradi poškodb pri delu in poklicnih boleznih po posameznih delodajalcih oziroma dejavnostih.

Primerjava naše ureditve s tujimi kaže, da na tem področju ne sledimo v zadostni meri razvoju, ki je v pretežnem delu držav Evropske unije že uveljavljen, in kjer imajo za to področje posebno zavarovanje, ki se upravljaško in finančno ne meša z drugimi oblikami socialnih zavarovanj. Podobno je z obsegom pravic, ki jih imajo delavci na področju zdravstvenega in invalidskega zavarovanja v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, ki je manjši kot v večjem delu držav EU.

5.5. Delavec in delodajalec v sistemu varnosti in zdravja pri delu

5.5.1. Delavec posameznik v sistemu varnosti in zdravja pri delu

Delavec je oseba, ki pri delodajalcu opravlja delo na podlagi pogodbe o zaposlitvi ali na drugi pravni podlagi. Njegova dolžnost je, da se seznanja z varnostnimi ukrepi in ukrepi zdravstvenega varstva in jih dosledno uresničuje. Dolžan se je usposabljaati za varno delo. Sme brez posledic odkloniti delo, če niso bili izvedeni vsi predpisani ukrepi in mu zato grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu določa individualne in kolektivne pravice zaposlenih do sodelovanja pri upravljanju na področju varnosti in zdravja pri delu. Delavec posameznik ima med drugim individualno pravico in dolžnost:

- da daje predloge, pripombe in obvestila o vprašanih varnosti in zdravja pri delu strokovnim delavcem za opravljanje strokovnih nalog varstva pri delu in pooblaščenemu zdravniku, specialistu medicine dela, ki mu je delodajalec poveril opravljanje strokovnih nalog zdravstvenega varstva pri delu;
- delodajalca pisno ali ustno preko svojih predstavnikov takoj obvestiti o vsaki pomanjkljivosti, škodljivosti, okvari ali o drugem pojavu, ki bi lahko pri delu ogrozil njegovo varnost in zdravje ali varnost in zdravje drugih delavcev;
- dolžnost sodelovati z delodajalcem in delavci zadolženimi za varnost in zdravje pri delu, da se vzpostavi varno delovno okolje in varni delovni pogoji ter izvedejo ukrepi inšpekcije za delo.

V sistemu varnosti in zdravja pri delu je delavec posameznik najbolj ranljivi člen. Načelna pravica, ki jo delavcu zagotavlja zakon in mednarodne konvencije, da sme brez posledic odkloniti delo, če mu pri delu grozi neposredna nevarnost za življenje in zdravje, ostaja tako pri nas kot v državah EU praviloma neizkoriščena. Delavec posameznik si namreč ne upa odkloniti dela in pogosto pristane pri delu v za zdravje škodljivih delovnih razmerah. Zakon o varnosti in zdravju pri delu zato temelji na načelu, da je od individualnega bolj učinkovita pravica do kolektivnega uveljavljanja interesa delavca po varnem in zdravem delu v obliki izvolitve sveta delavcev oziroma delavskega zaupnika ali delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. Institut izvoljenih delavskih predstavnikov namreč delavcem omogoča učinkovito (lahko tudi anonimno) posredovanje predlogov in mnenj za izboljšanje delovnih razmer in varnejše ter bolj zdravo delo. Omogoča pa tudi pretok informacij o nevarnostih in tveganjih za zdravje zaposlenih od delodajalca k delavcem.

5.5.2. Izvoljeni predstavniki delavcev, ki zastopajo interese delavcev za varnost in zdravje pri delu

Delavski predstavniki za uveljavljanje interesov delavcev za varnost in zdravje pri delu so eden ključnih elementov sistema varnosti in zdravja pri delu tako v pravnem redu Evropske unije kot v slovenskem zakonu o varnosti in zdravju pri delu. Iz svojih vrst jih izvolijo delavci, zaposleni pri delodajalcu v skladu s postopki, ki jih opredeljuje zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju (Uradni list RS, št. 42/93 in 56/2001). Naloge izvoljenih predstavnikov delavcev za varnost in zdravje pri delu v gospodarskih družbah, v podjetjih, ki opravljajo gospodarske javne službe, v bankah ter v zavarovalnicah izvajajo izvoljeni sveti delavcev. V družbah z manj kot 20 zaposlenih delavcev z aktivno volilno pravico si delavci namesto sveta delavcev izvolijo delavskega zaupnika. Sveti delavcev in delavski zaupniki imajo v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju pravico sodelovati pri upravljanju ne le na področju varnosti in zdravja pri delu ampak tudi na drugih področjih, opredeljenih s tem zakonom.

Za razliko od zaposlenih v gospodarskih družbah si zaposleni v zavodih ne glede na njihovo število v skladu z zakonom izvolijo enega samega delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu po sicer enakih postopkih, kot veljajo za svete delavcev. Delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu si izvolijo tudi zaposleni v gospodarskih družbah, ki niso izkoristili možnosti izvolitve sveta delavcev. Delavski zaupnik za varnost in zdravje pri delu ima za razliko od sveta delavcev pravico sodelovati pri upravljanju zgolj na področju varnosti in zdravja pri delu.

Če delavci pri delodajalcu niso izvolili delavskih predstavnikov za varnost in zdravje pri delu, se mora delodajalec o vseh vprašanih posvetovati z delavci na zboru delavcev med delovnim časom. Zakon namreč določa, da delodajalec mora delavcem ali njihovim predstavnikom omogočiti, da sodelujejo pri obravnavi o vseh vprašanih, ki zadevajo zagotavljanje varnega in zdravega dela, in sicer v skladu z zakonom o varnosti in zdravju pri delu in drugimi predpisi. Zbor delavcev kot metoda delodajalca za posvetovanje z delavci je neracionalna, zato je tudi v interesu delodajalca, da spodbudi delavce, da izvolijo delavskega zaupnika, ki bo zastopal njihove soupravljalne pravice in obveznosti na področju varnosti in zdravja pri delu.

Analiza inšpekcije dela o postopkih sprejemanja izjave o varnosti z oceno tveganja v letu 2002 je pokazala, da so bili delavski predstavniki izvoljeni pri večini srednjih in večjih delodajalcev. Izjema so, tako kot v državah Evropske unije, mali delodajalci.

5.5.3. Delodajalske organizacije in sindikati

Vloga sindikalnih in delodajalskih organizacij je v sistemu varnosti in zdravja pri delu ključna zaradi socialnega dialoga na nacionalni ravni. Pri Vladi Republike Slovenije je ustanovljeno posvetovalno telo – petnajstčlanski Svet za varnost in zdravje pri delu, v katerem so tudi po štirje predstavniki organizacij delodajalcev ter sindikatov, reprezentativnih za območje države. Področje varnosti in zdravja pri delu obravnava tudi tripartitno sestavljeni Ekonomsko-socialni svet, v katerem so predstavniki vlade, delodajalskih organizacij in sindikatov, reprezentativnih za območje države.

Na ravni delodajalca pa je vloga sindikalnih in delodajalskih organizacij enako ključna, čeprav je zakon neposredno ne določa. Zakon sicer res določa, da mora delodajalec sindikatu, reprezentativnemu na ravni delodajalca izročiti vse listine o varnosti in zdravju pri delu. Toda delodajalec se je dolžan posvetovati o vsakem ukrepu varnosti in zdravja pri delu zgolj z izvoljenimi predstavniki delavcev. Kljub temu je vloga sindikatov pomembna, saj smejo v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju predlagati kandidate za svet delavcev oziroma delavskega zaupnika. Enako kot v državah Evropske unije pa je za učinkovito delo svetov delavcev in delavskih zaupnikov ključno usposabljanje, ki ga zanje organizirajo sindikati, reprezentativni na ravni države.

Tudi delodajalske organizacije na ravni države organizirajo svetovanje in pomoč pri organiziranju svojih članov – delodajalcev za učinkovito izvajanje njihove vloge v sistemu varnosti in zdravja pri delu.

6. ČLANSTVO V EVROPSKI UNIJI

Vključitev v Evropsko unijo razumemo kot splet nujnih obveznosti (stroškov) in priložnosti (potencialnih koristi). Številne domače in tuje analize so pokazale, da so ekonomske koristi vključitve Slovenije v EU večje od stroškov. Področje varnosti in zdravja pri delu ima vsekakor priložnost, da se uveljavi ne samo kot ustavna kategorija, temveč kot ekonomsko-socialna kategorija, saj se je v Evropi kot taka tudi razvijala.

Med neposredne stroške vključitve lahko štejemo:

- stroške prilagajanja strukturi EU, ki jih je mogoče imenovati tudi predvključitvene stroške in se nanašajo na stroške prilagoditve celotne slovenske zakonodaje pravnemu redu EU;

- stroške preoblikovanja državne uprave in ostalih institucij s področja varnosti in zdravja pri delu, da bo sposobna delovati v okviru novih zahtev, in stroške izpolnjevanja konvergenčnih meril za vstop v ekonomsko in denarno unijo; del teh stroškov bo pokrila EU prek tehnične pomoči, medtem ko bo druge stroške, predvsem stroške izpolnjevanja konvergenčnih meril, morala pokriti slovenska država.

Najpomembnejši posredni stroški vključitve so:

- oportunitetni stroški oziroma stroški izgubljenih priložnosti Slovenije zaradi vključitve v EU; gre za prenos dela nacionalne suverenosti na področjih prava, notranjih zadev, zunanje politike, gospodarskih politik in na drugih področjih na skupne organe EU;

- stroške, ki bi jih morala Slovenija pokriti tudi, če se ne bi vključila v EU. Gre za stroške stabilizacije gospodarstva in njegove transformacije za doseganje večje konkurenčne sposobnosti, stroški liberalizacije zunanje trgovine in podobno).

Članstvo v EU nam bo omogočilo naslednje potencialne koristi:

- zagotovitev stabilnega političnega in gospodarskega okolja, ki bosta spodbujala vsestranski razvoj, s tem pa vlaganje v modernizacijo proizvodnje, ki je praviloma bolj varna;

- možnost soodločanja pri vseh vprašanih sooblikovanja prihodnje Evrope, kar je ključnega pomena za naš dolgoročni razvoj na vseh področjih;

- zagotovitev velikega notranjega trga za slovensko gospodarstvo, ki bo lahko na ta trg plasiralo dalo samo varne proizvode (torej tudi na naš trg);

- zagotovitev večje predvidljivosti in obvladljivosti poslovanja in zmanjšanja poslovnega tveganja ter zagotovitev novih razvojnih možnosti, ki jih dajeta gospodarska in denarna unija;

- povečanje medsebojne trgovine in s tem pomembna spodbuda domači gospodarski rasti in povečevanju zaposlenosti;

- izboljšanje konkurenčne sposobnosti slovenskih podjetij prek razvoja novih in varnejših izdelkov in storitev in uporabe varnejših tehnologij, boljši dostop do kapitala, opreme, znanja in tehnologij, prevzem evropskih standardov, tehničnih predpisov, osnovnih znanj in organizacijskih tehnik (navodila, priporočila, svetovanja...) itd.

7. PRIČAKOVANE SPREMEMBE IN PROBLEMI

7.1. Prioritete in strategije varnosti in zdravja pri delu držav Evropske unije v naslednjih petih letih

Zakonodaja je bila tradicionalni instrument, ki so ga države uporabljale za izboljševanje ravni varnosti in zdravja pri delu. Na začetku je bila pozornost zakonodajalcev usmerjena predvsem na tehnično varnost, kasneje pa se je preusmerila na zdravje pri delu. V zadnjih letih je zakonodaja v področje uvedla socialne in organizacijske elemente. Pogostnost poškodb in bolezni v zvezi z delom se je v državah EU znižala, povečala se je varnost strojev. Predpisi bodo ostali pomembno orodje držav, a potrebno bo, da bodo sledili znanstvenim odkritjem ter tehničnemu in družbenemu razvoju, posebno pozornost pa bo potrebno posvetiti uvajanju teh predpisov. Ocenjeno je, da je del predpisov zastarelih. Iz njih bo med drugim potrebno odstraniti tehnične podrobnosti in jih tako napraviti bolj fleksibilne. Predpisi naj bi predvsem določali cilje na področju varnosti in zdravja pri delu, stroki na ravni delodajalca pa prepuščili način njihovega doseganja. Predpisi naj bi bili koherentni in povezani s predpisi drugih področij.

Inšpekcija dela bo ostala orodje držav za dvig varnosti in zdravja pri delu. Države EU nameravajo inšpekcijski nadzor usmerjati predvsem v dejavnosti z višjim tveganjem za zdravje zaposlenih: kmetijstvo, kemična industrija, gradbeništvo, prevozne storitve, zdravstvo (zlasti bolnišnice) itd. Inšpekcije se bodo pri svojem delu povezovale z združenji strokovnih delavcev (varnostnimi inženirji, specialisti medicine dela, pooblaščenimi organizacijami, ergonomi, higieniki dela itd.) in organizacijami socialnih partnerjev s ciljem, da bi se na stroškovno najbolj učinkovit način povezali s strokovnimi delavci in pooblaščenimi zdravniki na ravni delodajalcev (zlasti pri malih in srednjih delodajalcih). Inšpekcije dela bodo promovirale tudi soupravljanje oziroma sodelovanje uprav in delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu.

Pomembna pozornost držav EU bo namenjena javnim kampanjam za povečanje osveščenosti o specifičnih tveganjih za zdravje zaposlenih. Usmerjene bodo predvsem na posamezne gospodarske dejavnosti in se bodo izvajale

v povezavi z organizacijami socialnih partnerjev. Kampanje so se v preteklosti izkazale kot učinkovite.

Države nameravajo razvijati finančne spodbude delodajalcem za vlaganje v varnost in zdravje pri delu s pomočjo povečevanja razlik v višini premij za zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni, javnimi subvencijami za raziskave in tehnološki razvoj, z davčnimi olajšavami in subvencioniranjem ocen tveganja na ravni delodajalca.

Države EU bodo razvijale certifikacijo kot metodo za dvig ravni varnosti in zdravja pri delu. Na eni strani to pomeni certificiranje izdelkov (strojev, opreme in kemičnih izdelkov). Na drugi strani pa nameravajo države EU certificirati tudi strokovne storitve na področju varnosti in zdravja pri delu. Države bodo s certifikacijo poskrbele, da bo definirano znanje, ki ga morajo imeti strokovni delavci na področju varnosti in zdravja pri delu (varnostni inženirji, specialisti medicine dela, medicinske sestre itd.). Države certificiranja ne nameravajo izvajati preko državnih organov. Omejile se bodo le na to, da določijo, katere organizacije ali institucije so v državi pooblaščen za tovrstno certificiranje.

Države EU bodo v naslednjih petih letih gradile svojo strategijo tudi na usposabljanju različnih kategorij delavcev: delavcev, delavskih zaupnikov, zaposlenih z zadolžitvami na področju varnosti in zdravja pri delu, članov uprav, vajencev in pripravnikov, poklicev s posebnimi tveganji, varnostnih inženirjev, zdravnikov in tudi izvajalcev usposabljanj na področju varnosti in zdravja pri delu. Usposabljanje se bo v prihodnosti osredotočilo na specifične ciljne skupine. Med njimi bodo tudi načrtovalci novih strojev, naprav in objektov, da bo varnost vanje že vgrajena.

Države EU so v preteklem desetletju kot prioriteta tveganja obravnavale (zaporedje navajanja izraža, koliko pogosto so posamezne države omenjale posamezno tveganje): izpostavljenost azbestu, hrupu, stresu, fizičnemu naporu pri prenašanju bremen, delu s stroji, izpostavljenosti kemičnim snovem in med njimi zlasti svincu in rakotvornim snovem, ionizirajočim sevanjem, vibracijam itd. V naslednjih petih letih bodo kot prioritete štete naslednje obremenitve in škodljivosti na delovnem mestu: stres (psihosocialni vidiki), kemične snovi in med njimi zlasti rakotvorne snovi, ročno prenašanje bremen, azbest, organska topila, hrup, elektromagnetna sevanja, vibracije, ponavljajoči se gibi, novi vzorci dela, varnost strojev itd. Države EU nameravajo več pozornosti nameniti organizaciji in upravljanju. Novi vzorci dela so pomembni zlasti zato, ker so delavci, ki pogosto menjajo delo (fleksibilne, začasne oblike dela, agencije za posojanje delavcev), najbolj ogroženi in hkrati najmanj usposobljeni za varno delo.

Države EU opozarjajo, da na varnost in zdravje pri delu vplivajo razmere na trgu dela. Poleg novih vzorcev dela (fleksibilno delo, delo za določen čas, delo na domu, delo na daljavo, delo za krajši delovni čas) bo v naslednjih petih letih pomemben izziv staranje delovne sile. Delo se bo moralo prilagajati v povprečju vse bolj starim delavcem tako, da se jim ne bo treba umakniti z dela v neaktivnost. Poleg tega bodo pripravljene posebne strategije za usposabljanje mladih. Države EU menijo, da so najbolj ogrožene kategorije delavcev, ki jim bo država morala v prihodnje zagotoviti pomoč na področju varnosti in zdravja pri delu (po vrstnem redu): samozaposleni, mladi delavci, starajoči se delavci, pripravniki in vajenci, atipične oblike dela (delovna razmerja za določen čas, delo na daljavo, delo na domu).

Upravljanje varnosti in zdravja pri delu na ravni gospodarskih družb bo temeljilo predvsem na oceni tveganja. Države bodo zato skrbjele za razvoj praktičnih metod oce-

njevanja tveganja. Pričakuje se, da bo v bodoče tudi delo inšpekcij vse bolj temeljilo na pripravljenih ocenah tveganja.

Države EU v naslednjih petih letih načrtujejo raziskave na področju varnosti in zdravja pri delu glede kemičnih snovi (med njimi zlasti rakotvornih), novih vzorcev dela, metodologije in analizo stroškov in koristi. Pozornost se premika s tradicionalnih tveganj k raziskovanju stresa in nasilja na delovnem mestu.¹⁵

7.2. Predviden gospodarski razvoj v Republiki Sloveniji do leta 2006

Projekcije proizvodne strukture bruto domačega proizvoda do leta 2006 (UMAR, 2000), ki upoštevajo procese globalizacije, integracije evropskih trgov, intenziven tehnološki napredek in prehod v informacijsko družbo, predpostavljajo, da bo gospodarski razvoj v prihodnjih letih tesno povezan z izkoriščanjem razvojnih impulzov internacionalizacije in globalizacije, kar bo uresničljivo ob predpostavki večjih vlaganj v človeka ter v tehnološki razvoj in raziskave, nadaljnjem prestrukturiranju podjetij, razvoju informacijsko-komunikacijske infrastrukture in novih storitev ter razvoju učinkovitega finančnega sistema in gospodarske infrastrukture.

Nadaljnji gospodarski razvoj Slovenije bo imel skupaj z vključevanjem v EU in prilaganjem pravilom skupnega notranjega trga za posledico nadaljnje spreminjanje sektorske strukture slovenskega gospodarstva. V prihodnjem obdobju se bo tako še naprej krepil delež storitvenih dejavnosti, deleža industrije z gradbeništvo ter kmetijstva v skupno ustvarjeni dodani vrednosti pa se bosta zmanjševala. Pri tem naj bi bila dinamika rasti dodane vrednosti gradbeništva nekoliko nad dinamiko rasti bruto domačega proizvoda, medtem ko se pričakuje rahlo zmanjševanje deleža predelovalnih in primarnih dejavnosti v bruto domačem proizvodu.

V okviru storitvenih dejavnosti se bo krepil predvsem delež tržnih storitev. Pospešena vlaganja v človeški dejavnik, raziskave in tehnološki razvoj ter v razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture in novih storitev se bodo neposredno odražala na dinamični rasti sektorja prometa, skladiščenja in zvez (zlasti telekomunikacijske dejavnosti), poslovnih storitev (predvsem storitev s področja informatike ter raziskav in razvoja) in izobraževanja. Ena od prednostnih nalog prihodnjega razvoja je razvoj učinkovitega finančnega sistema, zato lahko v prihodnjih letih pričakujemo tudi dinamično rast sektorja finančnega posredništva. Ostale storitve, zlasti netržne, naj bi v obdobju prihodnjih petih let približno ohranile svoj delež v bruto domačem proizvodu. Vse storitvene dejavnosti skupaj naj bi tako do leta 2006 presegle 63% celotno ustvarjene dodane vrednosti.

Razvoj storitvenih dejavnosti bo pozitivno vplival tudi na rast in razvoj ostalih sektorjev, zlasti predelovalnih dejavnosti, kjer je pričakovati relativno hitrejši razvoj tistih panog, ki so zanimive pri spodbujanju tehnološkega napredka, in sicer: gumarska industrija, proizvodnja strojev in naprav, avtomobilska industrija ter proizvodnja električne in optične opreme. Na drugi strani se pričakuje nadaljnje postopno zmanjševanje pomena dejavnosti, ki ustvarjajo relativno nizko dodano vrednost na zaposlenega. To so delovno intenzivne dejavnosti, zlasti tekstilna in oblačilna industrija ter usnjarska in obutvena industrija, ki sodijo tudi v EU med manj perspektivne dejavnosti. (Tabela 9 v prilogi)

7.3. Pričakovane spremembe na trgu delovne sile in v delovnem okolju

7.3.1. Staranje prebivalstva in upokojevanje

Po letu 2005 se bo zaradi nizke stopnje rodnosti v preteklih dveh desetletjih zmanjšal dotok mladine iz šol na delovna mesta letno po 5000 oseb na leto. Leta 2000 se je na drugi strani začela pokojninska reforma, katere učinki se bodo večali vsako leto dolgega prehodnega obdobja, ki se konča leta 2024. Reforma postopoma zaostre upokojitvene pogoje za ženske. Pokojninska reforma je zasnovana tako, da na ekonomske načine spodbuja podaljševanje pokojninske dobe. Ukinjena je možnost predčasnega upokojevanja. Vse to bo prav gotovo povzročilo starostno strukturo zaposlenih, v kateri se bo večal delež starejših. Tudi to dejstvo bo zahtevalo prilagoditev organizacije dela tako, da bo delo mogoče opravljati bistveno dlje kot do sedaj.

7.3.2. Informacijska družba

Slovenska družba brez dvoma postaja informacijska družba. O obsegu razvoja informacijske družbe v prihodnjih letih lahko le ugibamo. Najverjetneje bo prihodnost preseгла naša današnja pričakovanja. Na področju dela delo na daljavo (teleworking) prinaša nove izzive za organizacijo varnosti in zdravja pri delu. Delo na daljavo, ki ga omogoča informacijska tehnologija, se izvaja na različne načine:

- zaposlitev oseb na oddaljenih mestih, ki jih nadzoruje delodajalec;
- razvoj oddaljenih delovnih centrov, ki so povezani s telekomunikacijskimi zvezami;
- delo na domu s pomočjo telekomunikacijskih povezav;
- izmenoma delo doma in na delodajalčevem naslovu;
- mobilno delo oziroma delo na različnih lokacijah (na primer prodajalci, ki vso dokumentacijo urejajo s pomočjo telekomunikacij).

Nova tehnologija seveda omogoča tudi visoko fleksibilnost odnosov med delodajalcem in delavcem. Omogoča celo delo delavcev, ki živijo v različnih državah in s tem bistveno različno odgovornost delodajalca za varnost in zdravje pri delu zaposlenih glede na predpise teh držav. Delo na daljavo postaja del bistvenih sprememb, ki opredeljujejo trg dela v razviti post-industrijski družbi. Delo na daljavo se uveljavlja tudi v Sloveniji - zlasti pri visoko strokovnih storitvah in pri strokovno manj zahtevni obdelavi podatkov. (Tabele 13, 14 in 15 v prilogi)

7.3.3. Reforma invalidskega zavarovanja

Reforma invalidskega zavarovanja se je začela tri leta kasneje od reforme starostnega pokojninskega zavarovanja leta 2000. Od 1. 1. 2000 dalje so veljala zgolj določila zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1), ki se nanašajo na odmero invalidske pokojnine. Od 1. 1. 2003 dalje pa je bila uveljavljena večina zakonskih določil, ki opredeljujejo reformo invalidskega zavarovanja: nova definicija delovne invalidnosti, vezana na zavarovančev poklic in nova opredelitev kategorij invalidnosti. Višina denarnih nadomestil, ki naj delovne invalide odškoduje zaradi manjšega zaslužka in manjših možnosti za poklicno napredovanje, bo po tem datumu praviloma nižja kot doslej in odvisna od

¹⁵ Vir: Priorities and Strategies in Occupational Safety and Health Policy in the Member States of the European Union, European Agency for Safety and Health at Work, 2000

invalidove pripravljenosti za delo in poklicno rehabilitacijo. Poklicna rehabilitacija naj bi postala ključna pravica invalidskega zavarovanja.

Časovno najbolj zamaknjen bo začetek tistega dela reforme, ki omogoča delodajalcu, da sme izjemoma odpovedati pogodbo o zaposlitvi delovnemu invalidu, ki ne nastopi delo na drugem delovnem mestu ali ne izpolnjuje pogodbe o poklicni rehabilitaciji. Doslej je namreč invalidsko zavarovanje delovnim invalidom zagotavljalo pravico do delovnega razmerja pri delodajalcu in razmeroma visoko socialno varnost zaradi razmeroma ugodno odmerjenih denarnih nadomestil. Toda poslej bo delodajalec mogel s soglasjem komisije, ki jo bo imenoval minister, pristojen za delo, odpovedati pogodbo o zaposlitvi delovnemu invalidu, če mu ne bo mogel zagotoviti invalidnosti primerne delovnega mesta. Delovno razmerje bo smelo prenehati celo v primeru poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Začetek tega dela reforme je časovno vezan na sprejem zakona o usposabljanju in zaposlovanju invalidov, ki naj bi brezposelnim delovnim invalidom zagotavljal primerno pomoč pri iskanju nove zaposlitve. Skrajni rok za veljavnost tega dela reforme je 1. 1. 2004.

Delovnim invalidom je bila doslej zagotovljena visoka socialna varnost zaradi razmeroma visoko odmerjenih denarnih nadomestil tako v času zaposlitve kot brezposelnosti. Delovni invalidi so bili zato slabo motivirani za poklicno napredovanje in rehabilitacijo. Reforma invalidskega zavarovanja bo pomembno zaostрила pogoje za socialno varnost delovnih invalidov. Strpnost delavcev do slabe varnosti in zdravja pri delu, se bo tudi zato pomembno zmanjšala.

Uvedba diferencirane prispevne stopnje pomeni prvi korak v reformi tega dela zavarovanja.

7.3.4. *Novi zakon o delovnih razmerjih*

Od 1. 1. 2003 dalje velja novi zakon o delovnih razmerjih (ZDR), ki uvaža v primerjavi z dosedanja ureditvijo, bolj fleksibilno delovno razmerje. Pogodba o zaposlitvi sme prenehati z redno ali izredno odpovedjo. Za redno odpoved so možni poslovni razlogi: ekonomski, organizacijski, tehnološki, strukturni ter podobni razlogi na strani delodajalca. Delodajalec bo smel odpovedati pogodbo o zaposlitvi tudi, če delavec ne bo dosegal pričakovanih delovnih rezultatov ali ne bo izpolnjeval pogojev za opravljanje dela, določenih z zakoni in izvršilnimi predpisi. Na drugi strani pa zakon določa obveznost delavca in delodajalca za izvajanje predpisov o varnosti in zdravju pri delu. Delodajalec mora v skladu s posebnimi predpisi delavcem zagotavljati varnost in zdravje pri delu. Zakon varuje dostojanstvo delavca pri delu. Naloga delodajalca je, da delavca pravočasno usposobi za varno delo. Novi zakon utrjuje sistem kolektivnega pogajanja. Sindikat more učinkovito zastopati interes delavcev.

7.4. **Pričakovane spremembe na področju varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji do leta 2006**

7.4.1. *Uvod*

Struktura slovenskega gospodarstva je po stopnji tehnološkega razvoja in značilnostih trga dela podobna državam EU. Delež zaposlenih v storitvenih dejavnostih že presega delež zaposlenih v predelovalni industriji. Slovenska predelovalna industrija večji del izdelkov proda na trgu držav Evropske unije, zaradi česar so se slovenske gospodarske družbe morale prilagoditi tamkajšnji konkurenci. Svoje izdelke so prilagodile certifikacijskim zahtevam na trgu EU, upravljanje temelji na metodah popolnega nadzora kakovosti,

pridobivajo se standardi kakovosti in poslovne odličnosti. V Sloveniji obstoja uveljavljena stroka varnosti in zdravja pri delu, ki se po klasičnih pokazateljih (poškodbe pri delu, bolniški stalež) ravni varnosti in zdravja pri delu enakopravno primerja z rezultati v državah EU.

Slovenski delavci bodo v prihodnjih petih letih izpostavljeni podobnim obremenitvam kot delavci v razvitih državah EU. Zaradi deloma zastarele tehnologije, ki se marsikje še uporablja hkrati s sodobnejšo in varnostno ustrežnejšo zasnovano tehnologijo, lahko kljub temu pričakujemo, da bodo obremenitve zaradi fizičnih, kemičnih in bioloških faktorjev tveganja v povprečju višje kot v državah EU. Večina slovenskih delavcev v predelovalnih dejavnostih bo zato do leta 2006 še vedno izpostavljena obremenitvam, kot so hrup, vibracije, nevarne snovi, neugodne temperature, ročno prenašanje bremen itd. Obvladovanje teh tveganj za varnost in zdravje delavcev bo zato ostalo pomemben temelj stroke varnosti in zdravja pri delu.

Sodoben koncept varnosti pri delu pa razširja pojem varnosti pri delu na varnost in ohranitev zdravja in zadovoljstva pri delu oziroma celo aktivnosti za izboljšanje zdravja (zdrava prehrana, rekreacija, aktivni oddih, učenje zdravega načina življenja tako pri delu kot v prostem času). Klasični prijemi za zagotavljanje varnosti niso več dovolj učinkoviti. Število poškodb pri delu je namreč vse manjše zaradi visoke ravni tehnične varnosti. Toda vse bolj so očitne druge zdravstvene posledice dela (bolezni v zvezi z delom, mišično-kostne bolezni zaradi tehnologije, ki ne upošteva ergonomskih načel, monotonija, delovni stres in splošna utrujenost, staranje delovne populacije, vedno nove in še ne dovolj raziskane nevarne snovi s kumulativnimi teratogenimi, mutagenimi in kancerogenimi učinki na zdravje ljudi itd.). Obvladovanje vzrokov takšnih zdravstvenih okvar pa zahteva razvoj stroke varnosti in zdravja pri delu na nova področja. Cilj je ohranitev delavčeve delovne zmožnosti med celo (vedno daljšo) delovno dobo.

V prihodnjem obdobju bo zato med drugim stroka več pozornosti namenjala vplivu organizacije dela in obvladovanju psihosocialnih dejavnikov tveganja na delovnem mestu, ki povzročajo stres. Značilnost sodobne organizacije proizvodnega in delovnega procesa so namreč številne spremembe tehnologije in organizacije dela. Občutek varnosti oziroma občutek zmožnosti obvladovanja lastne usode se v sodobni družbi izgublja zaradi neprestanih sprememb, ki jim mora biti posameznik pri delu kos. Obvladati pa bo treba tudi stres na delovnem mestu, ki nastane zaradi organizacije dela, ki ne upošteva razkoraka med delovnimi obveznostmi ter zmožnostmi in zmogljivostmi delavca (monotono delo, nevzdržni časovni roki za opravljanje dela, nesorazmerje med odgovornostjo za opravljeno delo in vplivom na pogoje za opravljanje dela, nejasna navodila za delo, neusklajenost delovnih in družinskih obveznosti delavca itd.).

Narava dela se v razvitih modernih družbah spreminja. Vse več ljudi dela v pogodbenih in začasnih oblikah dela namesto tradicionalnega delovnega razmerja za nedoločen čas. Izziv obdobja do leta 2006 bo tako prav gotovo vzpostavitev sistema, ki bo ustrezno opredelil odgovornost delodajalca za varnost in zdravje pri delu tudi teh delavcev. Določiti bo potrebno tudi ustrezne oblike inšpekcijskega nadzora.

Razporeditev delovnega časa v Sloveniji se v preteklosti ni v zadostni meri upoštevala kot element, ki vpliva na varnost in zdravje pri delu. In to kljub temu, da je utrujenost dokazano eden najpogostejših vzrokov poškodb pri delu. Zakon zgolj določa pravice delavcev, ki jim v strokovnem mnenju pooblaščen zdravnik zaradi zdravstvenega stanja odsvetuje nočno in nadurno delo.

Prav gotovo bo ena najkompleksnejših nalog v prihodnjem obdobju zagotavljanje varnosti in zdravje pri delu za populacijo zaposlenih, katere starostna struktura bo vsako leto višja. Tudi daljšanje delovne dobe kot posledica pokojninske reforme bo vplivalo na višjo starostno strukturo zaposlenih. S staranjem se namreč zmanjšujejo funkcionalne sposobnosti organskih sistemov oziroma organizma v celoti. Organizacija in tehnologija dela se bosta morala prilagoditi zaradi starosti spremenjenim lastnostim populacije delavcev.

Za obvladovanje stroškov zdravljenja, rehabilitacije obolelih in poškodovanih delavcev in visokih denarnih nadomestil zaradi dolgotrajnih izostankov z dela bo potrebno razviti postopke za vrnitev delavca na njegovo delovno mesto v optimalnem času. Za poškodovanega delavca ali invalida bo potrebno prilagoditi ergonomske pogoje na delovnem mestu, kar bo moralo postati vsakodnevna praksa. Optimalni čas bo mogoče doseči, če bodo te aktivnosti tekale že med samim zdravljenjem in rehabilitacijo poškodovanega ali obolelega delavca.

7.4.2. Poškodbe

Podatki o zdravstvenem stanju delavcev kažejo, da so poškodbe najpomembnejši zdravstveni problem zaposlenih v Sloveniji, posebej moških. Na to kažejo podatki o bolniškem staležu, pa tudi o bolnišničnem zdravljenju in o specifični umrljivosti. Poškodbe so prvi razlog za smrti delavcev v Sloveniji.

Zato je še kako pomembno, da bomo na delovnem mestu storili vse, da bi delavce obvarovali pred nezgodami. Treba je ustrezno urediti delovno okolje, delovno opremo in osebno varovalno opremo, obenem pa je treba delavce stalno usposabljanje in opozarjati na njihovo obnašanje in dejavnike tveganja, ki neizogiba lahko sprožijo. Vsaka nezgoda pri delu mora biti podrobno raziskana in predstavljena delavcem in vodstvenemu kadru z vsemi posebnostmi, da bi na ta način preprečili nadaljnje nezgode.

Podatki iz raziskav kažejo, da se kultura varnega vedenja prenaša iz delovnega okolja tudi v domače okolje: da imajo delavci, ki utrpijo več nezgod pri delu, več nezgod tudi doma. Zato je potrebno z zdravstveno vzgojnim pristopom poskušati ustvariti kulturo varnosti, ki jo bodo delavci prenašali tudi v domače okolje.

Poškodbe pri delu so bistveno bolj pogoste pri moških kot pri ženskah – deloma je to posledica dela na bolj nevarnih delovnih mestih. Poseben problem predstavljajo mladi delavci do 19 leta starosti, ki se v naši državi poškodujejo 2 in polkrat bolj pogosto kot druge starostne skupine delavcev. Pri njih je še posebne napore potrebno vložiti v ustrezen izobraževanje za varno in zdravo delo.

7.4.3. Kostno-mišične bolezni in ergonomija

V obdobju do leta 2006 bomo posebno pozornost posvetili kostno-mišičnim boleznim, ki predstavljajo glavni problem bolniške odsotnosti z dela in delovne invalidnosti v RS. Pomemben vzrok teh bolezni in simptomov so ergonomske neurejena delovna mesta in slaba organizacija dela. Še vedno veliko število delavcev opravlja ponavljajoča, monotona dela v prisiljenem telesnem položaju, ki zahtevajo statično mišično delo in neprestano uporabo istih mišično-kostnih struktur. Zato prihaja do t. i. kostno-mišičnih simptomov in bolezni (*sindrom čezmerne obremenitve*), poleg tega pa zaradi monotonosti in repetitivnosti tako delo omejuje človeka v njegovi ustvarjalnosti. Mišično-kostna bolečina privede do slabega telesno-psihičnega počutja, sla-

bo psihično počutje do poslabšanja bolečine in krog se ponavlja. V porastu so t. i. psihosomatske bolezni, za katere je terapija vezana na ergonomske ureditve delovnega mesta, organizacijo dela, ureditev medsebojnih odnosov med delavci in med delavci in delodajalci.

Potrebno bo sprejeti ergonomske standarde še za druga delovna mesta (ne le za delo pred računalniškimi zasloni), izobraževati delodajalca v smislu razumevanja, kaj je ergonomska oprema in ergonomske ureditve delovnega mesta. Naučiti bo potrebno delavce, kako uporabljati stroj in opremo in kako opravljati delo, da bodo obremenitve kostno-mišičnega sistema čim manjše. Podjetja, kjer delavci opravljajo pretežno repetitivna dela bo potrebno stimulirati k organizaciji t. i. ergonomskega tima v katerih sodeluje management, delavci in ergonom (v tej smeri izobražen varnostni inženir ali zdravnik), ki bodo po analizi dela (lahko je to ocena tveganja) predlagali spremembe na delovnem mestu, te spremembe izvedli in spremljali izvajanje teh.

7.4.4. Poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom

V Sloveniji sistematično ne odkrivamo in ne vodimo spiska poklicnih bolezni že več kot deset let. Odkrivanje (verifikacija) poklicnih bolezni je problematično predvsem zaradi nerešenega financiranja postopka verifikacije. Poklicne bolezni priznavajo le invalidske komisije, ki pa so prejšnja leta priznale letno le okoli 30 poklicnih bolezni, čeprav jih glede na evropske izkušnje pričakujemo bistveno več. Pri delu invalidske komisije upoštevajo kriterije, ki so navedeni v starih jugoslovanskih predpisih iz leta 1983.

Od leta 1998 je urejen le postopek verifikacije poklicnih bolezni, ki nastanejo zaradi izpostavljenosti azbestu. Od takrat do junija 2002 je bilo priznanih okoli 1200 bolezni nastalih zaradi poklicne izpostavljenosti azbestu.

Ocenjujemo, da bo problem odkrivanja in priznavanja poklicnih »azbestnih« bolezni ostal aktualen zaradi dolge latentne dobe še kakih 20 let.

V obdobju do leta 2006 bomo sprejeli pravilnik o seznamu poklicnih bolezni, določili, katere diagnoze se bo pri določenih izpostavljenostih priznalo kot poklicne in določili pogoje, ki bodo poklicno bolezen definirali (pogoji verifikacije). Vzpostavljen bo Center za verifikacijo poklicnih bolezni na Kliničnem inštitutu dela, prometa in športa.

V istem obdobju bo Ministrstvo za zdravje rešilo vprašanje financiranja postopka verifikacije poklicnih bolezni preko zdravstvene zavarovalnice ali posebne zavarovalnice, vzpostavljen bo center za verifikacijo poklicnih bolezni na Kliničnem inštitutu za medicino dela, prometa in športa in pot prijavljanja poklicnih bolezni tako pooblaščen inštituciji kot tudi Inšpektoratu za delo.

7.4.5. Stres

Porast motenj psihičnega funkcioniranja kot vzroka porasta bolniškega staleža, kaže na posledice doživetega stresa.

Pojavljanje znakov preobremenjenosti in kronične utrujenosti na katero opozarjajo izvajalci dejavnosti varovanja zdravja delavcev, določa potrebo po aktivnostih za preprečevanje in obvladovanje doživetij stresa v delovnem okolju.

Smiselno bi bilo izvesti projekt v katerem bi:

- izbrali dejavnosti, v katerih je evidenten porast bolniškega staleža zaradi možnih posledic stresa;
- na osnovi analize dogodkov identificirali možne vzroke doživetega stresa;
- predlagali konkretne načine obvladovanja problema (organizacijske, izobraževalne, kadrovske, tehnološke spremembe);

- predlagali program usposabljanja za identifikacijo in obvladovanje doživetij stresa;
- izdelali program identifikacije in obvladovanja stresa za ohranjanje delazmožnosti in zagotavljanja boljše kvalitete življenja, program bi bil kompatibilen s strategijo Komisije Evropske unije za obdobje 2002–2006 za področje varnosti in zdravja pri delu.

7.4.6. Staranje

Poseben problem prav gotovo predstavlja tudi daljšanje delovne dobe in posledično vse večje število starejših zaposlenih. S staranjem se zmanjšujejo funkcionalne sposobnosti organskih sistemov oziroma organizma v celoti. Pri tem ni ostrih meja ali prehodov, ampak se vse odvija postopoma in selektivno za nekatere sposobnosti. Kot »kritična« so poudarjena petdeseta leta.

Fiziološko se staranje lahko delno kompenzira: znižanje hitrosti gibov se lahko nadomesti z boljšo prilagoditvijo drž, z večjo natančnostjo delovnih gibov. Kot protiutež pomanjkljivega vida ali sluha delavci uporabljajo bolj izdelane strategije informacij.

To dejstvo je potrebno neizogibno upoštevati pri oblikovanju in prilagajanju dela posamezniku. Potrebno bo omejiti operativno območje glede na zmanjšane ergonomске kote sklepnega gibanja. Morda bo treba spremeniti ritem dela in odmorov ali urnik izmenskega dela. Vsekakor bo treba najti ergonomске ukrepe za stare ljudi.

Manjša umrljivost in podaljševanje življenjske dobe zaradi boljšega standarda in zdravstvenih sprememb je povzročilo naraščanje števila starejših – z daljšanjem pokojniške delovne dobe ter drugih sprememb delovne zakonodaje, tudi zaposlenih. Tako naj bi moški, ki je rojen v obdobju 1958–59 lahko pričakoval 65,56 let, ženska pa 70,68 let, rojenim v obdobju 1998–99 pa se je pričakovana doba povisala pri moškem na 71,34 in ženski 78,75 let.

Novi program zdravstvenega varstva v svetu vse bolj poudarja zdravo staranje, kot pa »starejše ljudi«. Daljše življenje daje možnost za osebno in družbeno ustvarjalnost, boljšo kakovost življenja v starosti, v smislu neodvisnosti, družabnosti, zdravstvene skrbi in vključevanja v širše življenje. Države morajo zavzeti trdno politiko, ki bo obravnavala staranje kot naravni proces in del življenja posameznika. Daljše življenje je dosežek in večni izziv, zato je vlaganje v zdravje in njegova krepitev v času življenja eden od načinov, ki zagotavlja, da bo več ljudi dočakalo starost zdravih in sposobnih, ki intelektualno, duhovno in fizično še prispevajo k družbi.

8. CILJI VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU

8.1. Uvod

Strategija razvoja področja varnosti in zdravja pri delu v EU sledi usmeritvi, oblikovani na konferenci v Nici, ki gre ne samo v zagotavljanje novih delovnih mest, ampak v zagotavljanje boljših delovnih mest. To pomeni ustvarjanje varnega in zdravega ter stimulativnega delovnega okolja, še posebej pa obvladovanje obstoječih in na novo porajajočih se dejavnikov tveganj. Programi morajo biti zato usmerjeni v oceno vpliva dela na zdravje delavcev in obratno, torej vpliva zdravja delavcev na delo oziroma delovno mesto.

Zaradi skupne odgovornosti za varnost in zdravje pri delu se mora strategija na tem področju osredotočiti tako na dosledno izvajanje predpisov, ki to področje urejajo, kakor tudi na ukrepe, ki bodo delodajalce spodbujali k zagotavljanju

nju boljših delovnih pogojev od teh, ki jih kot minimum zahtevajo predpisi. Ta cilj je mogoče doseči s prepričanjem, da pomeni varno in zdravo delo hkrati dobre poslovne rezultate (»Good health and safety is good business.«).

8.2. Osnovni cilji varnosti in zdravja pri delu

1. Zmanjšanje števila in resnosti (teže) poškodb pri delu

2. Zmanjševanje števila vzrokov za poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom

3. Krepitev zdravja delavcev

Za doseg teh ciljev bodo morali biti ukrepi države usmerjeni v:

- obvladovanje tradicionalno pojavljajočih se tveganj;
- obvladovanje tveganj, izvirajočih iz novih nevarnosti;
- obvladovanje tveganj v izkustveno posebej tveganih dejavnostih;

– zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu pri malih delodajalcih;

– obvladovanje tveganj pri posameznih kategorijah delavcev (npr.: starejši delavci, mladi delavci, delavci, ki so v delovnem razmerju za določen čas).

9. AKTIVNOSTI IN UKREPI ZA DOSEGO CILJEV

9.1. Razvoj preventivne infrastrukture – promocija kulture preventive

Ugotovljeno je, da zelo natančna (normativistična) pravna ureditev le v določenem obsegu pripomore k dvigu splošne ravni varnosti in zdravja pri delu, še posebej zato, ker je velikokrat komplicirana in prezahtevna ter izvajalcem in uporabnikom težko razumljiva. Pravna ureditev doseže svoj namen le v pogojih relativno visoke zavesti uporabnikov. Ukrepi, namenjeni preprečevanju poškodb in zdravstvenih okvar zaradi vplivov dela, so torej bistveno dopolnilo zakonodajnim prizadevanjem v tej smeri.

9.1.1. Ozaveščanje prebivalstva, delodajalcev in delavcev

Raven zavesti je tesno povezana s splošno ravni znanja, z vzgojo, z odnosom in načini obnašanja ter nenazadnje s finančnimi in materialnimi viri.

Prvi korak k ozaveščanju prebivalstva se začne z vzgojo. Zato bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve skupaj z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za šolstvo, znanost in šport pripravilo programe vzgoje in ozaveščanja otrok, in sicer v vrtcih in osnovni šoli po vzoru naravoslovnih dni, ekoloških dni, programov vzgoje za partnerstvo in podobnih, bodisi kot redne programe ali v okviru t. i. izbirnih vsebin.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo skupaj s socialnimi partnerji in tistimi institucijami, na katerih delovno področje se bo propagandno gradivo nanašalo, izdajalo poljudne brošure, zloženke in plakate, naslovljene na posamezne ciljne skupine (kot npr. delavce, delodajalce, kmete, samozaposlene) po programu, ki ga bo izdelalo v roku treh mesecev po sprejemu nacionalnega programa, vse dokler teh nalog vsaj delno ne bo prevzel nosilec zavarovanja za poškodbe pri delu in poklicne bolezni.

9.1.2. Vzgoja, izobraževanje in usposabljanje

Zelo pomembno vlogo v promociji kulture varnosti in zdravja pri delu igra vzgoja, izobraževanje in usposabljanje.

S temeljnimi vrednotami v kulturi varnosti je potrebno začeti že v predšolski dobi, ko se pri otrocih oblikujejo prvi vzorci ravnanja in obnašanja. Zato bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, skupaj z Ministrstvom za zdravje in Ministrstvom za znanost, šolstvo in šport pripravilo programe, ki bodo osnovna sporočila posredovali preko igre.

Tudi v osnovnošolski in srednješolski dobi morajo biti v programih vsebine varnosti in zdravja pri delu sestavni del posameznih izobraževalnih predmetov ali, zlasti v poklicnem, srednjem tehniškem in srednjem strokovnem izobraževanju, samostojni predmeti.

Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport bo prek pristojnih organov, določenih s šolskimi predpisi visokošolske zavode spodbudilo, da bodo študijske programe posodobili in v povezavi z gospodarskimi združenji ponudili moderne komercialne oblike usposabljanja delavcev, kot npr. učenje na daljavo, učenje s pomočjo audiovizualnih pripomočkov in podobno, v povezavi s strokovnimi združenji s področja varnosti pri delu in medicine dela pa organizirali tudi oblike stalnega strokovnega izpopolnjevanja za strokovne delavce, pooblaščenec zdravnikov in delavske zaupnike za varnost in zdravje pri delu oziroma za člane svetov delavcev.

9.1.3. Bazične in aplikativne raziskave

Razvoj znanosti in stroke na področju varnosti in zdravja v svetu ter specifične posebnosti naše države na tem področju, narekujejo izvajanje znanstveno raziskovalnega dela. Zato je potrebno omogočiti institucijam in samostojnim raziskovalcem, ki se ukvarjajo s tem področjem, finančno osnovo za raziskovalno delo. Bazične raziskave mora omogočiti Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, aplikativne raziskave pa naročajo neposredni uporabniki.

V ta namen je potrebno na Ministrstvu za šolstvo, znanost in šport v okviru že določenega interdisciplinarnega raziskovalnega področja, področje varnosti in zdravja pri delu obravnavati prioritarno.

Čeprav smo zaradi majhnosti, država z omejenimi možnostmi, bi nekaj bazičnih raziskav na tem področju vendarle potrebovali, zato mora Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport v okviru razpisov programskih sklopov za posamezna področja omogočiti tudi razvoj in delo skupine za področje varnosti in zdravja.

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje bosta zagotavljali sredstva za izvedbo posamičnih aplikativnih raziskav na tem področju, in sicer na podlagi prioritet, ki jih bo oblikoval Svet RS za varnost in zdravje pri delu. Tako bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje v okviru svoje proračunskih postavk za razvojne in raziskovalne projektne naloge vsako leto objavilo javni natečaj za izvedbo teh projektnih nalog.

9.2. Zakonodajni (formalni) ukrepi

9.2.1. Vzpostavitev in razvijanje »dobre varnostne prakse«

Poleg obvezujočih zahtev, vsebovanih v zakonu in podzakonskih aktih, bo potrebno razviti tudi t. i. »mehko pravo«, sistem neobvezujočih navodil in priporočil, namenjenih delodajalcem in delavcem kot pripomoček za uveljavitev v obvezujočih predpisih določenih zahtev.

Taki pripomočki so zlasti pomembni za delodajalce, ki imajo malo zaposlenih delavcev in si ne morejo privoščiti angažmaja strokovnega delavca ali zunanje strokovne slu-

žbe, ki bi v imenu delodajalca skrbela za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev.

Nobena država članica EU se ni odločila, da bi t. i. male delodajalce opravičila dolžnosti zagotavljati varno in zdravo delo, ne glede na to koliko je takih delodajalcev v strukturi delodajalcev v državi. Izključitev malih delodajalcev iz sistema varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji bi bila nepopravljiva napaka.

Da bi omogočili, da bo vsak delodajalec izpolnil minimalne zahteve, ki jih narekujejo predpisi, bosta Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje:

- v določenem času po izdaji predpisa, če bo to potrebno, pripravila in objavila neobvezujoča navodila ali priporočila za uveljavitev predpisa, in sicer brezplačno v Uradnem listu RS ter na spletnih straneh ministrstev (Internet);
- sistemsko spodbujala pripravo in izdajo takih pripomočkov v Zbornici varnosti in zdravja pri delu in Zdravniški zbornici ter drugih reprezentativnih strokovnih združenjih in
- vsako leto razpisala nagradni natečaj za izbor najboljšega primera dobre prakse varnosti in zdravja pri delu na način in po postopku, ki velja za države članice EU.

9.2.2. Zakonodajni ukrepi

Zakonsko urejanje je ključnega pomena za postavitve minimalnih standardov obnašanja na področju varnosti in zdravja pri delu. Z minimalnimi zahtevami, vsebovanimi v obvezujočih predpisih, se izognemo »socialnemu dumpingu« in nelojalni konkurenci na trgu.

V Sloveniji imamo v tem trenutku na področju varnosti in zdravja pri delu že nov pravni okvir, katerega dograjujemo s podzakonskimi akti, usklajenimi s predpisi EU. Z Državnim programom za sprejemanje pravnega reda EU se je Slovenija zavezala, da bo do takrat predvidenega vstopa v Evropsko Unijo (konec leta 2002) svoj pravni red uskladila s pravnim redom EU.

Proces usklajevanja je zaključen, vendar bo tudi nadalje potrebno sproti spremljati in slediti posodabljanje predpisov v EU, kakor tudi postopno revidirati vse predpise, nastale na podlagi starega zakona o varstvu pri delu, ter jih tam, kjer je to potrebno, vključiti v nov pravni red na tem področju.

Pri oblikovanju novih zakonskih rešitev bo potrebno slediti spremembam na trgu delovne sile, poiskati mehanizme za obladovanje novih vrst nevarnosti, spremljati razvoj tehnologije in splošen družbeni razvoj. Hkrati bo nova zakonodaja morala, kljub imperativu usklajenosti s pravom EU, upoštevati slovenske posebnosti in najti odgovore na slovenske razmere.

Za uveljavitev novih predpisov bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter oba organa v sestavi:

- skupaj z Ministrstvom za zdravje in drugimi resorji, na katerih delovno področje se konkreten predpis nanaša, izdelalo programe implementacije, namenjene ključnim ciljnim skupinam;
- izdelalo načrt spremljanja izvajanja predpisov po načelu poročanja; v ta sistem bodo vključeni tudi socialni partnerji;
- skupaj z ostalimi socialnimi partnerji izdelalo program osveščanja delodajalcev in delavcev za dvig kulture varnosti.

Ministrstvo za zdravje bo:

- sodelovalo pri oblikovanju in izdaji zakonskih in podzakonskih aktov s področja zdravja pri delu;
- zagotovilo postavitev kriterijev za verifikacijo poklicnih bolezni in bolezni, ki so povezane z delom;
- oblikovalo in izvajalo politiko promocije zdravja na delovnem mestu skupaj z drugimi resorji.

9.2.3. Nadzor nad izvajanjem predpisov

Eden izmed ukrepov za zmanjšanje poškodb pri delu je učinkovit nadzor nad izvajanjem veljavnih predpisov. S stališča usmerjenosti v preventivne dejavnosti (pred represivnimi) je potrebno okrepiti svetovalno vlogo inšpekcije za delo. Tako usmeritev je možno uresničiti z usposobitvijo inšpektorjev, s stalnim organiziranim izpopolnjevanjem znanja inšpektorjev, z vključitvijo inšpektorjev v procese priprave novih pravnih rešitev in v revizije obstoječih ter z izmenjavo izkušenj in organiziranim sodelovanjem s kolegi iz držav EU. Tako usmeritev je možno uresničiti z bistvenim povečanjem kadrovske zasedbe na Inšpektoratu RS za delo.

Kadrovska struktura Inšpektorata RS za delo bo potrebno izpopolniti z zaposlitvijo strokovnjakov z izobrazbo zdravstvene smeri in usmeritve varnosti pri delu.

9.2.4. Aktivnosti za sprejem in uveljavitev predpisov o zavarovanju za varnost in zdravje pri delu

Med sedanjo ureditvijo in ureditvijo, ki jo predvideva novo zavarovanje za varnost in zdravje pri delu je precejšnje razhajanje. Spremembe na tem področju so možne s postopnim in preudarnim spreminjanjem obstoječega stanja, za kar je potreben usklajen načrt aktivnosti in ukrepov vseh nosilcev, ki bodo vanj vključeni. Potrebne bodo namreč spremembe predpisov (zakonov in nekaterih drugih), spremembe v organizaciji in medsebojni povezanosti oziroma vzpostavitvi nekaterih služb ter zagotovitev materialnih (kadrovskih, prostorskih in finančnih) pogojev za uresničitev predvidenih novosti.

Področje varnosti pri delu in medicine dela sta se, zaradi porazdelitve upravne pristojnosti med dva različna resorja, doslej razvijali ločeno in neodvisno drug od drugega.

Prve zametke povezav je določil zakon o varnosti in zdravju pri delu, ki je skozi nov institucionalni okvir poskrbel za povezave na upravnem področju (Urad RS za varnost in zdravje pri delu), nadzorstvenem področju (naloge nadzora nad izvajanjem predpisov s področja varnosti in zdravja pri delu so združene v Inšpektoratu RS za delo), strokovno posvetovalnem področju (Svet za varnost in zdravje pri delu) ter strokovnem področju (Zbornica varnosti in zdravja pri delu).

Preko novih programov dodiplomskega in podiplomskega izobraževanja bo potrebno zagotoviti celovit in enoten doktrinaren pristop.

Zaradi popolne ingerence nad posameznim področjem bo povezovalne mehanizme na upravnem področju mogoče vzpostaviti samo preko projektnih skupin s posebnimi pooblastili, katerih glavna naloga bo koordinirati konkretno delo in naloge ministrstev na področju varnosti in zdravja pri delu.

Eden od mehanizmov za povezovanje obeh nosilnih in drugih področij za skladen in koherenten socialno-ekonomski razvoj je tudi izvedba oziroma uresničevanje socialnega sporazuma. Konsenz socialnih partnerjev o smereh razvoja in ukrepih na področju varnosti in zdravja pri delu mora postati stalni sestavni del vsakokratnega sporazuma.

Zahteve, ki se nanašajo na varnost in zdravje, so postale konstitutivni element politike na številnih področjih, npr. okoljske politike, gospodarske politike, kmetijske politike, politike varstva potrošnikov in drugih. Ekonomsko socialni svet je telo, ki mora preprečiti konflikt interesov oz. situacijo, da bi ukrepi na enem od teh področij negativno vplivali na razvoj in dinamiko na področju varnosti in zdravja pri delu.

9.2.5. Uvedba posebnega zavarovanja za varnost in zdravje pri delu

9.2.5.1. Razlogi za uvedbo posebnega zavarovanja za varnost in zdravje pri delu

V Sloveniji je zakon o varnosti in zdravju pri delu ustrezno opredelil obveznosti in naloge posameznih nosilcev na tem področju. Z izdajo potrebnih podzakonskih aktov bo to področje tudi pravno urejeno skladno z direktivami EU in potrebami naše države. Temu pa ne sledijo v zadostni meri predpisi, ki bi urejali zavarovanje za primere poškodb pri delu in boleznih povezanih z delom. To področje je urejeno v več različnih zakonih in so za njihovo izvajanje zadolženi različni nosilci (delodajalci, obvezno zdravstveno zavarovanje, invalidsko zavarovanje itd.). Ti predpisi urejajo v glavnem posledice neustrezne varnosti in zdravja pri delu, ne spodbujajo pa k njihovemu doslednemu spoštovanju. Sedanje stanje povzroča tudi medsebojno neusklajenost posameznih nosilcev in nepreglednost dejanskih stroškov, ki so posledica poškodb pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom.

Ob sedanjih ureditvi se ti izdatki prenašajo na najširšo solidarnost, zaradi česar delodajalci ne čutijo posledic neustreznega ravnanja na področju varnosti in zdravja pri delu in tudi niso za to posebej ekonomsko motivirani. Namesto, da bi bili ti stroški, podobno kot je to v državah EU, sestavni materialnih stroškov in cene delovne sile delodajalca, so pri nas sestavni del izdatkov za socialno varnost vsega prebivalstva. Izkušnje drugih držav kažejo, da je razmere mogoče spremeniti z uvedbo posebnega zavarovanja za varnost in zdravje pri delu, ki ga financirajo delodajalci in v okviru katerega je mogoče vzpostaviti določene mehanizme ekonomskih stimulacij delodajalcev za doslednejše in uspešnejše izvajanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu. Namen takšnega zavarovanja je povečanje materialne odgovornosti in motivacije delodajalcev za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu ter za izboljšanje zdravja in socialne varnosti zaposlenih.

9.2.5.2. Obvezno zavarovanje za varnost in zdravje pri delu

Posebno zavarovanje za varnost in zdravje pri delu bo uvedeno s sprejemom zakona, ki bo celovito uredil področje tega zavarovanja, obveznosti, odgovornosti in pravice delodajalcev, delojemalcev, sindikatov, države in njenih organov, ki bodo povezane z uresničevanjem tega zavarovanja. Temeljne usmeritve zakona bodo, da bo to zavarovanje:

- obvezno za vse zaposlene in druge osebe, za katere bo tako določil zakon;
- temeljilo na prispevkih delodajalcev;
- po finančni in upravljaljski plati ločeno od obveznega zdravstvenega in invalidskega zavarovanja;
- zasledovalo cilj izboljšati raven varnosti in zdravja pri delu, zmanjšati število poškodb pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom in s tem povezanih stroškov delodajalcev ter narodnogospodarskih izgub, prav tako pa izboljšanje kvalitete delovnih pogojev in socialne varnosti zaposlenih;
- temeljilo na oblikovanju prispevkov glede na raven tveganj (po delodajalcih, dejavnostih, poklicih) in po načelih bonus-malus ter tako vzpodbujalo delodajalce za boljšo varnost in zdravje pri delu ter za zmanjševanje stroškov, ki so posledica neizvajanja ukrepov s tega področja.

9.2.5.3. Vsebina obveznega zavarovanja za varnost in zdravje pri delu

Posebno zavarovanje za varnost in zdravje pri delu bo zagotavljalo:

- tehnično varnostno in medicinsko svetovanje delodajalcem o ukrepih za preprečevanje poškodb pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom ter vzgojne aktivnosti na tem področju;

- odkrivanje in ugotavljanje vzrokov ter povzročiteljev poškodb pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom;

- usposabljanje delodajalcev, njihovih pooblaščenih delavcev, ki skrbijo za varnost in zdravje pri delu, pooblaščenih zdravnikov, predstavnikov delojemalcev ter sindikatov za izvajanje nalog varnosti in zdravja pri delu;

- zdravljenje poškodovanih pri delu in zbolelih zaradi poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom;

- zdravniški pregled pred zaposlitvijo ter preventivne zdravstvene preglede delavcev;

- medicinsko, poklicno in socialno rehabilitacijo oseb poškodovanih pri delu ali zbolelih zaradi bolezni, povezanih z delom, vključno s pripomočki za rehabilitacijo;

- nadomestilo plač za časčasne zadržanosti z dela v času zdravljenja in poklicne rehabilitacije (po izteku določenega časa v katerem jih bo kril delodajalec);

- stroške poklicne rehabilitacije zavarovanca, ki ni več sposoben opravljati svojega dosedanjega dela in stroške prilagoditve delovnega mesta;

- odškodnino zaradi trajno zmanjšane delovne in pridobitne sposobnosti, ki je posledica poškodbe pri delu, poklicne bolezni oziroma bolezni, povezane z delom;

- invalidsko pokojnino, invalidnino in dodatek za pomoč in postrežbo osebam v primeru trajne nezmožnosti za delo ali trajno zmanjšane zmožnosti za delo;

- pokojnine oziroma odškodnine svojcem v primeru smrti zavarovanca zaradi poškodbe pri delu, poklicne bolezni ali bolezni, povezane z delom;

- znanstveno, raziskovalno in razvojno delo na področju varnosti in zdravja pri delu.

Dolžnost delodajalcev na področju varnosti in zdravja pri delu, ki ga posebno zavarovanje ne bo krilo, bo zagotoviti delavcem:

- varno in zdravju prijazno delovno okolje, skladno s predpisi, odločbami inšpekcije dela in priporočili strokovno tehnične in medicinske narave;

- osebna varovalna sredstva;

- stroške prilagoditve delovnega mesta zavarovancu zaradi preprečitve okvare njegovega zdravja ali potrebe po prilagoditvi njegovim preostalim delovnim zmožnostim, kolikor ne bo pokrito iz sredstev posebnega zavarovanja;

- prvo pomoč poškodovancem v podjetju oziroma na delovnem mestu;

- nadomestilo plač delavcem v časučasne zadržanosti z dela zaradi poškodbe pri delu oziroma bolezni, povezane z delom (za začetne dni);

- povračilo potnih stroškov ob zdravljenju in zdravstveni rehabilitaciji;

- posmrtnino in pogrebnino v primeru smrti zavarovanca zaradi poškodbe pri delu.

Po zakonu bodo med poškodbami pri delu štejele poškodbe:

- nastale na delovnem mestu, na poti na delo in z dela, na službeni poti v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Ob pripravi zakona bo predlagatelj proučil ureditve drugih držav EU glede upoštevanja poškodb na poti na delo in z dela;

- nosilcev kmetijske dejavnosti in njihovih družinskih članov, ki živijo v istem gospodinjstvu in se preživljajo s kmetijsko dejavnostjo, in drugih oseb, zaposlenih pri kmetih, če gre za poškodbe, ki se dogodijo med opravljanjem te dejavnosti;

- šolarjev, dijakov in študentov do dokončnega šolanja na poti v šolo in iz šole, na predavanja, na praktične vaje in pouk, letne ekskurzije, pri šolskem (netekmovalnem) športu, praktičnih vajah in obvezni praksi;

- povezane z javnimi deli, reševalnimi akcijami in drugimi nalogami ter dejavnostmi, opredeljenimi v zakonu o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju;

- oseb med služenjem vojaškega roka;

- zapornikov, nastale pri delu.

Za bolezni, povezane z delom, ki bodo predmet posebnega zavarovanja, bodo štejele bolezni povzročene z daljšim (večletnim) neposrednim vplivom delovnega okolja in pogojev na določenem delovnem mestu ali pri delu, izpostavljenosti različnim snovem in drugim zdravju škodljivim vplivom. Za bolezni, povezane z delom bodo poleg poklicnih bolezni (po posebnem pravilniku) štela stanja, pri katerih bo povezanost delovnih vplivov in okolja na nastanek bolezni strokovno dokazana s strani strokovnjakov medicine dela. O stanjih, ki jih bo mogoče opredeliti kot bolezni povezane z delom, bo na predlog strokovnjakov medicine dela sprejelo poseben predpis Ministrstvo za zdravje v soglasju z ministrstvom, pristojnim za delo.

Upravičenci do posameznih pravic in kritja stroškov iz zavarovanja za varnost in zdravje pri delu bodo zaposleni pri delodajalcih in delodajalci sami, samozaposlene osebe, kmetje, njihovi družinski člani in pri njih zaposlene osebe, udeleženci javnih del ter druge osebe, za katere bo tako določal zakon.

Obseg posameznih pravic bo določil zakon in akti, ki jih sprejmejo organi upravljanja zavarovanja za varnost in zdravje pri delu.

9.2.5.4. Postopki uveljavljanja pravic zavarovancev

Podlage za uveljavljanje pravic zavarovancev, ki jim jih zagotavlja obvezno zavarovanje za poškodbe pri delu in bolezni povezane z delom bodo prijava zavarovanca v zavarovanje za varnost in zdravje pri delu, prijave delodajalca, sindikalnega poverjenika oziroma zdravnika o poškodbi pri delu, ustrezno dokazilo strokovnjakov medicine dela o bolezni, povezani z delom ter druga potrdila in dokazila o izpolnjevanju drugih pogojev, določenih v zakonu oziroma v aktih zavarovanja.

Obrazce in podrobnejše postopke uresničevanja pravic zavarovancev do zdravljenja, rehabilitacije, prekvalifikacije, denarnih nadomestil in odškodnin ter do drugih pravic bodo uredili splošni akti zavarovanja.

9.2.5.5. Financiranje zavarovanja za varnost in zdravje pri delu

Zavarovanje za poškodbe pri delu in bolezni povezane z delom bodo financirali delodajalci in drugi zavezanci (kmetje, organizatorji javnih prirediteljev, država) in sicer s plačevanjem prispevkov zavarovanju.

Osnovo za obračun prispevkov bo določil zakon

9.2.5.6. Stimulacije za doslednejše izvajanje ukrepov varnosti in zdravja pri delu in za zmanjšanje stroškov zavarovanja

Delodajalcem in drugim zavezancem za plačevanje prispevkov, pri katerih bodo stroški za zdravljenje, rehabilitacijo in druge individualne pravice njihovih zavarovancev, ki jih

krije obvezno zavarovanje za varnost in zdravje pri delu, v posameznem letu nižji od slovenskega poprečja (po panogah), bodo plačevali v naslednjem letu nižjo prispevno stopnjo. Zavarovanje jim bo v tem primeru priznalo popust na prispevek (bonus).

Bonusi za posamezna leta se bodo seštevili brez omejitev in jih bo delodajalec (zavezanec za plačevanje prispevkov) deležen do prvega naslednjega leta, ko bi s stroški na račun zavarovanja ponovno presegel slovensko povprečje.

Višino bonusov na prispevke za obvezno zavarovanje za varnost in zdravje pri delu ter podrobnejši način njihovega ugotavljanja bodo opredelili splošni akti zavarovanja za varnost in zdravje pri delu.

Pri ugotavljanju izdatkov za individualne pravice zavarovancev, ki bodo služili za izračunavanje bonusov, se ne bodo upoštevali stroški, ki so posledica poškodb na poti na delo in iz dela, v reševalnih akcijah in zaščiti, pri reševanju ob naravnih in drugih nesrečah, pri gorski reševalni službi itd.

9.2.5.7. Nosilec zavarovanja za varnost in zdravje pri delu

Zavarovanje za varnost in zdravje pri delu bo pravna oseba, z lastnimi organi upravljanja, računom in sredstvi. Izvajanje obveznega zavarovanja za varnost in zdravje pri delu bo javna služba in bo temeljilo na načelih vzajemnosti.

Nosilec zavarovanja bo eden izmed javnih zavodov, ki že sedaj opravlja naloge na enem izmed področij socialnega zavarovanja (Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ali Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije), ki pa bo moral zagotoviti ločeno poslovanje in upravljanje svoje dosedanje dejavnosti in dejavnosti zavarovanja za varnost in zdravje pri delu. Pooblastila in zadolžitve za izvajanje tega zavarovanja bo opredelil zakon.

Zakon bo določil organe zavarovanja in njihovo sestavo tako, da bodo v organih zastopani predstavniki delodajalskih in delojemalskih organizacij, reprezentativnih na ravni države. Zakon bo tudi opredelil dejavnosti ter strokovni in upravni nadzor.

9.2.6. Druge finančne spodbude delodajalcem za vlaganje v varno in zdravo delo

9.2.6.1. Uvod

Predpisi, ki posegajo v oblikovanje varnih in zdravih delovnih pogojev in nalagajo delodajalcem v zvezi z zagotavljanjem teh pogojev določene aktivnosti, so številni in se med seboj prepletajo. Zaradi dolgoročnih posledic, ki jih prinašajo poškodbe pri delu, poklicne bolezni in bolezni, ki izhajajo iz nevarnih in nezdravih delovnih pogojev, je potrebno to področje še posebej skrbno urediti. Delodajalci morajo svojim zaposlenim nuditi največjo možno mero varnosti pred poškodbami in boleznimi. To od njih zahteva dodatne stroške. Zato je cilj, ki ga želimo doseči z ekonomskimi spodbudami, nagraditi tiste delodajalce, ki zagotavljajo varne in zdrave delovne pogoje. Ob tem je potrebno upoštevati:

- varnost in zdravje pri delu sta dobrini, ki ju ni mogoče prepustiti tržnemu mehanizmu;
- dobro organiziran sistem mora motivirati delodajalce k stalnim izboljšavam delovnega okolja, če jim bo nudil ustrezno ekonomsko prednost;
- da je delovanje sistema močno odvisno od višine spodbud;
- za učinkovitost sistema morajo biti znane metode merjenja rezultatov;

– priti mora do povezanosti področji zdravja in varnosti pri delu.

Zaradi nezadostno razvite kulture varnosti delodajalci težko sprejemajo dodatne stroške za zagotavljanje varnosti in boljših pogojev dela. Investicijska vlaganja v novo opremo, ki je zdravju manj škodljiva, so z vidika podjetja upravičena le, če je njihova cena ugodnejša od cene enake oziroma podobne opreme, ki pomeni večjo potencialno nevarnost za zdravje. Tudi višina prispevnih stopenj je določena enotno, ne glede na stopnjo varnosti in zdravja pri delu v panogi kot tudi ne glede na stopnjo varnosti, ki jo je z dodatnimi ukrepi zagotovil posamezni delodajalec. Takšno stanje je nestimulativno in ne spodbuja k stalni skrbi za zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev.

Ukrepi, ki bodo spremljali uveljavitev finančnih vzpodbud bodo naslednji:

– razviti in objaviti je potrebno metodologijo za natančno identificiranje stroškov nezgod, zdravstvenih okvar ter ostalih stroškov zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu. Vzpostaviti, urediti ter posodobiti je potrebno nadzor nad vsemi kazalci negativnega zdravja ter spremljanja in preglednosti ostalih stroškov za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu;

– izobraziti oziroma podučiti je potrebno delodajalce in delavce, kako ugotoviti vse stroške, ki so povezani s poškodbami pri delu; delodajalci in delavci morajo razumeti in dojeti, kakšne stroške povzročajo nezgode in zdravstvene okvare in kako te vplivajo na poslovanje podjetij;

– stroške je potrebno zmanjšati z zmanjšanjem števila nezgod in zdravstvenih okvar;

– izvesti je potrebno raziskave v posameznih dejavnostih in ugotoviti, kolikšni so dejanski stroški v zvezi z nezgodami, zdravstvenimi okvarami pri delu ter ostali stroški zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu in kaj ti stroški pomenijo za državo, delodajalca, pri katerem se je zgodila nezgoda, in za delavca, ki je utrpel poškodbo oziroma zdravstveno okvaro;

– preventivno delovati na ravni delavca, delovnega mesta ali na ravni države (promocija zdravja, ergonomski ukrepi, organizacija dela, aktivni odmor, programirana zdravstvena rekreacija, vzgoja in izobraževanje, ukrepi varstva in varnosti pri delu itd.).

9.2.6.2. Spodbude za doslednejše izvajanje ukrepov za varnost in zdravje pri delu

Zakon o varnosti in zdravju pri delu opredeljuje kršenje predpisov s tega področja kot prekrške, za katere so predvidene tudi denarne kazni za delodajalce in tudi za delavce. Vendar le z izrekanjem kazni ni mogoče pričakovati izboljšanja razmer in s tem uspešnejše in boljše varnosti in zdravja v zvezi z delom. Ta bi bila uspešna in preventivno naravnana le v skrajnih primerih, če bi pristojni organi za določen čas ali trajno prepovedali uporabo strojev, sredstev ali proizvodnje, ki bi ogrožala varnost in zdravje zaposlenih oziroma ljudi v bližnji okolici in potrošnike takšnih izdelkov.

Izkušnje drugih (publikacija Evropske agencije za varnost in zdravje pri delu: Ekonomske spodbude za varnost in zdravje pri delu) kažejo, da lahko bolj kot kazni pospešijo uresničevanje ukrepov za varnost in zdravje pri delu razni ukrepi motivacije in ekonomske stimulacije. Ti ukrepi, ki so možni pri nas so:

– znižanje prispevkov za poškodbe pri delu in poklicne bolezni delodajalcem, ki imajo podpovprečno število poškodb pri delu in poklicnih bolezni. V bistvu predstavlja ta predlog uvedbo bonusov, kot ekonomskega stimulativnega vzvoda za delodajalce. Takšen ukrep bo možen šele ko bo takšno obvezno zavarovanje uvedeno;

– pomoč države delodajalcem pri pridobitvi ugodnih (domačih in tujih) kreditov, potrebnih za vlaganja v oziroma zamenjavo tehnologije in proizvodnje, s katero je pričakovati izboljšanje varnosti in zdravja pri delu. Pri tem ni osnovni cilj investiranje, ampak vlaganje v področja, kjer so v ospredju pričakovana izboljšanja varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcih;

– v okviru davčne zakonodaje proučitev možnosti, ki pomenijo ugodno davčno okolje, katero deluje spodbudno na delodajalce, da so motivirani za vlaganja in druge aktivnosti, ki prispevajo k izboljšani varnosti in zdravju pri delu;

– pomoč delodajalcem pri njihovem nastopu na trgu s podeljevanjem priznanih, certifikatov in nagrad delodajalcem, ki dosegajo najboljše rezultate na področju varnosti in zdravja pri delu.

9.2.7. Sprejem in uveljavitev novih predpisov o evidencah na področju varnosti in zdravja pri delu in vzpostavitev informacijskega sistema

9.2.7.1. Uvod

Ustrezne evidence na področju varnosti in zdravja pri delu so izredno pomembne, saj nam omogočajo spremljati dejavnike in nosilce posameznih nalog ter dogajanja. Iz njih lahko razberemo po eni strani škodljivosti in razmere ter vplive iz delovnega okolja, ki so jim delavci v naši državi izpostavljeni v povezavi z zdravstvenim stanjem aktivne populacije, obenem pa nam omogoča spremljati uspešnost učinkovitosti sistema varnosti in zdravja pri delu ter s tem povezane ekonomske vidike, predvsem kot podpora novim oblikam zavarovanja. Evidence vezane na delodajalce, gospodarske panoge in nosilce posameznih dejavnosti so primerna osnova za načrtovanje in usmerjanje razvoja področja, za ustrezno ukrepanje pri preprečevanju poškodb pri delu in poklicnih boleznih, zmanjševanje finančnih stroškov in izgub ter za doseganje ciljev.

V naši državi je zbiranje podatkov s področja varnosti in zdravja pri delu dokaj pomanjkljivo. Odvija se na različnih področjih in na podlagi različnih predpisov, kar pa ne omogoča pridobiti celovitega vpogleda v stanje na tem področju. Tako se del informacij o zdravju zaposlenih oziroma o poškodbah pri delu in poklicnih boleznih zbira v okviru zdravstveno-statističnih raziskovanj, evidence o zaposlenih na podlagi predpisov o evidencah (zakona) o delu itd. Njihova vsebinska in časovna neusklajenost ter nepovezanost ne daje analitikom in načrtovalcem vpogleda o povezanosti medsebojnih vplivov delovnega okolja na zdravje zaposlenih in ne o ekonomskih vidikih in posledicah izvajanja ukrepov varnosti in zdravja pri delu ali tudi njihovega zanemarjanja. Gre za specifične evidence, katerih pravne podlage so nastale v različnih časovnih obdobjih in zato niso povsem prilagojene sodobnim in čedalje večjim potrebam in zahtevam tega področja. Po drugi strani jih zbirajo, obdelujejo in analizirajo različni nosilci, ki niso povezani v funkcionalno povezano celoto. Potrebna bo posodobitev sistema evidentiranja, zbiranja, obdelovanja, hranjenja in posredovanja evidenc v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu in vzpostavitev posebnega informacijskega sistema za njegove planske in operativne naloge. Pravne predpise za uresničitev te naloge bosta pripravili pristojni ministrstvi.

Pri pripravi informacijskega sistema bomo sledili osnovnemu načelu enkratnega zajema in vnosa podatkov za potrebe vseh uporabnikov, načelu enotne metodologije in definicij pojmov in obrazcev oziroma poročevalskih medijev ter tudi tehničnih informacijskih sredstev. Vse to bo podrejeno potrebam in interesom sedanjih in bodočih uporabnikov po-

datkov (delodajalci, upravni organi, inšpektorati, zdravstvena služba, zavarovanja, sindikati, zbornice, združenja itd.). Glede na obseg informacij, ki se pojavlja na tem področju in na število ter preplet njihovih uporabnikov, bo nujen prehod na računalniški informacijski sistem področja. Zanj bomo določili osrednjega upravljavca in skrbnika, ki bo skladno s predpisi tudi zagotavljal dostopnost podatkov vsem, ki bodo do njih upravičeni.

9.2.7.2. Zakonske podlage evidenc o varnosti in zdravju pri delu

Področje evidenc v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu opredeljujejo predpisi, za katero sta odgovorni Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Ministrstvo za zdravje.

V Sloveniji je bil sprejet zakon, ki deloma ureja tudi zdravstvene evidence na področju varnosti in zdravja pri delu. To je zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. 65/2000), ki ureja tudi zbiranje evidenc o poškodbah pri delu, o začasni zadržanosti z dela iz bolezenskih razlogov, o poklicnih boleznih (register) in sumov na poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom. Poleg tega predpisuje tudi zbiranje podatkov o preventivnem zdravstvenem varstvu delavcev, udeležencev v prometu in športnikov. Zakon je iz vidika zdravstveno – statističnih raziskovanj usklajen z zahtevami EU. Poškodbe pri delu in poklicne bolezni so uvrščene med pomembne kazalnike zdravstvenega stanja prebivalstva. Določitev postopka za prijavljanje poškodb pri delu in poklicnih boleznih preko delodajalcev ali na drug ustrezen način ter izdelava letnih statistik o poškodbah pri delu in poklicnih boleznih je predpisana tudi v konvenciji MOD št.155, s katero je usklajen zakon o varnosti in zdravju pri delu.

Poleg že omenjenega zakona je pri nas v veljavi tudi zakon o evidencah na področju dela (Uradni list SFRJ, št. 17/90), v katerem je predpisana vsebina evidenc o poškodbah pri delu, ki se zbira za statistične namene za vso državo. Drugi podatki v tem zakonu, ki se nanašajo na področje varnosti in zdravja pri delu so še evidence o zaposlenih delavcih ter evidence o zavarovancih in upravičencih iz zdravstvenega ter invalidskega zavarovanja. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve bo pripravilo nov, sodobnejši zakon o evidencah s področja dela. Predvsem bo ta zakon zagotovil evidence o delovnih mestih, delodajalcih, delovnih nezgodah, škodljivostih, ki izhajajo iz delovnega okolja in o drugih podatkih za spremljanje delovnih razmerij in področje varnosti in zdravja pri delu iz vidika tehnične varnosti.

Tudi v zakonu o varnosti in zdravju pri delu so predpisane evidence, ki jih morajo zbirati in hraniti delodajalci.

9.2.7.3. Vzpostavitev informacijskega sistema

Varnost in zdravje pri delu je multidisciplinarno področje, ki vključuje mnogo institucij in izvajalcev s specialnimi strokovnimi znanji. Vsi potrebujejo določene informacije ali s socialno medicinskega, z ekonomsko finančnega, s tehničnega ali s pravnega vidika. Podatki nastanejo, ko oseba postane bodisi žrtev nezgode (poškodbe pri delu) bodisi žrtev škodljive izpostavljenosti pri delu (poklicne bolezni). V sistemu varnosti in zdravja pri delu sodeluje množica različnih udeležencev, vsi obdelujejo in opazujejo iste dogodke in iste osebe. Ustrezne evidence, analize, primerjave lahko vzpostavimo le na tak način, da zapišemo dogodek takoj ob nastanku, vsem udeležencem pa zagotovimo dostop do zapisanih podatkov. Institucije kasneje obdelujejo podatke za svoje potrebe, na osnovi predpisov in poslanstva. Na tak način zagotovimo, da so vsi dogodki sprotno in enotno

zapisani. Tako delovanje sistema lahko zagotovi le kvalitetno vzpostavljen informacijski sistem.

Osnovni cilj je torej vzpostavitev informacijskega sistema, ki bo podpiral delo področja varnosti in zdravja pri delu pri analiziranju, planiranju, odločanju in ukrepanju na nacionalnem in na lokalnem nivoju.

Za izgradnjo informacijskega sistema, ki bo omogočil enkratno vnos podatkov in različno uporabo istih podatkov, je potrebno:

- ugotoviti in analizirati informacijske potrebe vseh udeležencev v sistemu varnosti in zdravja pri delu;
- izdelati enoten sistem prijavljanja, raziskovanja, spremljanja, ukrepanja in obračunavanja poškodb pri delu in poklicnih boleznih;
- zagotoviti enkratno in preverjen vnos podatkov čim bližje viru (nastanku podatkov);
- uporabiti vse obstoječe podatkovne vire;
- zagotoviti dostop do podatkov glede na pooblastila vsem poslovnim subjektom, ki so udeleženi v sistemu zdravja in varnosti pri delu;
- izdelati načrt za optimalno postavitve arhitekture informacijske tehnologije z vidika izvedljivosti, cene, kvalitete, znanja in hitrosti izvedbe;
- preveriti obstoječe predpise in po potrebi pripraviti dopolnila oziroma spremembe.

Institucije in njihove informacijske potrebe

Svet za varnost in zdravje pri delu, ki predstavlja najvišje strokovno-posvetovalno telo potrebuje statistične analize stanja in trendov poškodb pri delu in poklicnih boleznih, njihovih vzrokov ter finančnih posledic.

Upravni organi, ki so nosilci nadzora in urejanja evdentirajo nezgode, raziskujejo povzročitelje in vzroke, evdentirajo ukrepe, spremljajo odpravljanje škodljivosti in nevarnosti, spremljajo delo inšpektorjev po enotah in dejavnostih.

Doktrinarna institucija opravlja verifikacijo poklicnih boleznih, preučuje vzroke za nastanek poklicnih boleznih, bolezni povezanih z delom in poškodb pri delu ter zbira druge podatke in informacije v raziskovalne namene. Vodila naj bi tudi register poklicnih boleznih, in bolezni, ki so z delom povezane.

Izvajalci dejavnosti varnosti in zdravja pri delu, kamor sodi služba medicine dela in služba varstva pri delu spremljajo zdravje delavcev, nevarnosti in škodljivosti na delovnih mestih, odkrivajo vzroke za nastanek poklicnih boleznih in bolezni povezanih z delom ter poškodb pri delu, vodijo evidence v skladu s posebnimi predpisi.

Na področju *zavarovanja za varnost in zdravje pri delu* je potrebno evdentirati poškodbe pri delu, poklicne bolezni in stroške, nujno je raziskovati in analizirati vzroke za nastanek poškodb pri delu in poklicnih boleznih ter analizirati stroške in učinke preventivnega dela.

Sindikati in delodajalske organizacije *potrebujejo analize, ki kažejo zdravstveno stanje delavcev po panogah, analize o vzrokih in povzročiteljih, da organizirajo preventivne kampanje*.

Izgradnja informacijskega sistema

Osnovno pravilo za kvaliteten informacijski sistem je enkratno zajem podatkov in večkratna uporaba ter standardizirani podatki. S tem je zagotovljena primerljivost podatkov, nedvoumno sporazumevanje med udeleženci, konsistentno poročanje in večja primerljivost z EU.

Gradnja informacijskega sistema zahteva sodelovanje vseh institucij, ki so vključene v sistem, strokovnjakov s področja informatike in Centra Vlade za informatiko.

Predlog informacijske arhitekture

Informacijski sistem bo začel delovati, ko bodo povezave med institucijami podprte z informacijsko tehnologijo, ko bo izbran glavni strežnik, na katerem bodo oblikovane in izdelane skupne podatkovne baze ter pripadajoča aplikativna programska oprema.

Če želimo vzpostaviti informacijski sistem brez podvajanja podatkov, morajo biti podatki o nezgodi, poškodbi pri delu, poklicni bolezni poslani ali vnešeni v podatkovno bazo na glavnem strežniku.

Predlog prijavljanja in vnosa podatkov

Prijavljanje poškodb pri delu. Poškodba nastane na delu ali na poti na/z dela. Delodajalec prijavi poškodbo inšpekciji dela takoj, v zdravstven sistem pa preko lečečega zdravnika, ki doda medicinski del podatkov.

Prijavljanje poklicnih boleznih: Zdravnik bo prijavil sum na poklicno bolezen na obrazcu, ki ga bo potrebno oblikovati v skladu z metodologijo EODS. Verifikacijo prijavljenih sumov na poklicne bolezni bo pripravil pooblaščen zdravnik, izvedla pa s predpisi pooblaščen institucija. Le-ta bo o verificirani poklicni bolezni obvestila delodajalca, ki bo dolžan o poklicni bolezni poročati na enak način kot o poškodbi pri delu.

Predlogi sprememb in dopolnitev v sistemu zdravja in varnosti pri delu

Modernizacija vsebine in organizacije poročanja o poškodbah pri delu

Z novim zakonom o varnosti in zdravju pri delu, so dodatne zahteve po podatkih o poškodbah pri delu postavili tudi inšpektorji za delo. Zato se v tej zbirki predvidevajo spremembe.

V prvi fazi bo delovna skupina za modernizacijo zbirke podatkov o poškodbah pri delu dokončala pripravo enotnega obrazca za prijavo poškodbe pri delu in opredelila pot tega obrazca na podlagi obstoječih pravnih podlag. Predvidela bo dopolnitve v skladu z novimi zavarovalnimi sistemi, ko bodo prišli v veljavo.

V drugi fazi sledi oblikovanje in izdelava podatkovne baze, vzpostavitev komunikacij, oblikovanje in izdelava programske opreme, izdelava sistema pooblastil, sistema razdelitve stroškov in pogodb za vzpostavitev sistema.

Ti dve fazi sta praktično že zaključeni. Obrazec je usklajen z institucijami, ki so neposredno vključene v poročanje o poškodbah pri delu in ga moramo predstaviti širši javnosti.

V tretji fazi bo potekalo pilotsko uvajanje novega obrazca v izbrani regiji ali večjih podjetjih. Sledilo bo uvajanje novega obrazca za prijavo nezgod pri delu.

Zakonska podlaga za pripravo tega obrazca je v zakonu o varnosti in zdravju pri delu, zakonu o evidencah na področju dela in zakonu o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva.

Ponovna vzpostavitev poročanja o poklicnih boleznih s pripravo ustreznih zakonskih podlag in strokovnih izhodišč

Ko bo pripravljen pravilnik o seznamu poklicnih boleznih, usklajen z zahtevami EU in ponovno vzpostavljen sistem verifikacije poklicnih boleznih, bomo lahko vzpostavili poti do Registra poklicnih boleznih, ki je opredeljen v novem zakonu

o zbirkah podatkov na področju zdravstvenega varstva. Dostop do registra naj bi imele v točno določenem obsegu vse institucije (Urad za varnost in zdravje pri delu, Inštitut za medicino dela, prometa in športa, Inšpektorat za delo, Zavodi za zdravstveno varstvo).

Ker se register oblikuje in vodi popolnoma drugače kot zbirka (kakršna je zbirka o poškodbah pri delu), bo njegova ustanovitev in skrbništvo plod daljšega strokovnega dela.

Uvedba poročanja o sumih na poklicne bolezni

Zbirko podatkov o sumih na poklicne bolezni je mogoče vzpostaviti zelo hitro. Ta zbirka je dobra podlaga za preventivno ukrepanje na lokalni in nacionalni ravni. Uporablja jo lahko tako inšpektorji za delo kot tudi drugi strokovnjaki, ki bodo z usmerjenimi aktivnostmi posegali na to področje.

V okviru zunajbolnišnične zdravstvene statistike, ki jo vodi Inštitut za varovanje zdravja RS, bi bilo mogoče vzpostaviti informacijsko povezavo z vsemi izbranimi zdravniki v Sloveniji. Ob sodelovanju s programskimi hišami bi lahko ob sorazmerno majhnem strošku uvedli sistem Prijave suma na poklicne bolezni.

Uvedba poročanja o boleznih v zvezi z delom

V prihodnosti bomo morali spremljati tudi bolezni v zvezi z delom. Spremljanje teh bolezni bo vezano na register poklicnih bolezni.

Uskladitev poročanja o invalidskih upokojitvah

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje bo poročal o novih invalidih v obliki, ki bi bila bolj uporabna in primerna za analize doma in za poročanje v tujino. Ti podatki bodo primerna podlaga za preventivne aktivnosti na tem področju in bodo usklajeni s podatki o začasni nezmožnosti za delo. Poudarek bo na opisu skupine, ki je najbolj ogrožena.

Dopolnitev vsebine poročanja o dejavnosti medicine dela, prometa in športa

V poročanje o dejavnosti medicine dela, prometa in športa je potrebno vključiti poročanje o vseh nalogah, ki jih pooblaščenim zdravnikom nalaga novi zakon o varnosti in zdravju pri delu. Poročanje o teh aktivnostih bi moralo biti vezane na osebo, pa tudi na delovno mesto, da bi bili podatki uporabni v kombinaciji z evidenco o dejavnosti organizacij, ki imajo pooblastilo za delo za področje varnosti pri delu.

Posodobitev nabora podatkov o poročanju organizacij, ki imajo dovoljenje za delo za področje varnosti pri delu

Nabor podatkov v tej zbirki bo potrebno določiti v obsegu, ki bo ustrezal vsem institucijam, ki so vključene v sistem varnosti in zdravja pri delu. Podatki bodo morali biti vezani na delovno mesto in na obremenitve in škodljivosti in naj bi bili osnova za podatkovno zbirko o delovnih mestih v Sloveniji.

Izgradnja informacijskega sistema za vzpostavitev zavarovanja za varnost in zdravje pri delu

Sistem bo zastavljen tako, da bo ob enkratnem poročanju delodajalcev, delavcev, zdravstvene službe ali strokovnih sodelavcev in predstavnikov sindikatov zagotavljal pokrivanje potreb po podatkih za vse institucije in za področje zavarovanja za varnost in zdravje pri delu. Predvsem se bo potrebno natančno dogovoriti o organizaciji kroženja podatkov, ki bo moralo biti dovolj ažurno, da bodo možni takojšnji odgovori ustreznih institucij.

Potrebne bodo tudi evidence o zavarovancih in zavezancih za prispevke s področja varnosti in zdravja pri delu. Na te baze podatkov se bodo vezale evidence upravičencev in prejemnikov storitev v zvezi z varovanjem zdravja na delovnem mestu in v zvezi z zdravljenjem in rehabilitacijo tistih zavarovancev, ki bodo zboleli oziroma se poškodovali na delovnem mestu. Vse te baze podatkov naj bi se formirale in vzdrževale v okviru dejavnosti zavarovanja za varnost in zdravje pri delu.

Te baze bodo morale biti tesno povezane z zbirko podatkov o bolniškem staležu, invalidskih upokojitvah, poškodbah pri delu in z registrom poklicnih bolezni, sumov na poklicne bolezni in bolezni v zvezi z delom. Te zbirke bodo morale biti na razpolago izvajalcem zavarovanja, da jih bodo lahko uporabljali za namene preventive, zdravljenja ter rehabilitacije.

Poleg tega bo potrebno urediti tudi poročanje oziroma dostop do podatkov o obremenitvah in škodljivostih na delovnih mestih, posebno tistih, na katerih gre za povečano nevarnost.

V naslednji fazi se bo informacijski sistem zdravstvene zavarovanja moral povezovati tudi s podatki o dejavnosti stroke na področju varnosti in zdravja pri delu: z dejavnostjo medicine dela in dejavnostjo organizacij, ki imajo dovoljenje za delo. Na ta način bo možno organizirati in nadzorovati preventivne aktivnosti na področju varnosti in zdravja pri delu za vse delodajalce v obsegu kot ga zahtevajo doktrinarne izhodišča stroke varnosti in zdravja pri delu.

9.3. Vsebinski (neformalni) ukrepi

9.3.1. Ukrepi na ravni države

9.3.1.1. Uvod

Slovenija nima organizirane nacionalne institucije, ki bi oblikovala doktrino varnosti in zdravja pri delu. Razpoložljiva finančna sredstva in številčno omejen ter organizacijsko razpršen raziskovalni kader ne omogoča takojšnjega izboljšanja stanja na področju razvoja doktrine varnosti in zdravja pri delu.

Eden izmed ukrepov izboljšanja stanja na področju izvajanja strokovnih nalog je tudi oblikovanje doktrine na področju varnosti in zdravja pri delu. Pri tem je potrebno zagotoviti predvsem uravnotežen razvoj obeh področij, tako varnosti kot zdravja pri delu, saj je na ravni države za razvoj doktrine zdravja pri delu določen KIMDPŠ, organiziran znotraj Kliničnega centra. Predvsem bo potrebno spodbuditi razvoj doktrine varnosti pri delu za katero se bo država, vsaj na začetku, zavzela s financiranjem raziskav

9.3.1.2. Promocija zdravja na delovnem mestu

Uvod

Bistveni cilji promocije zdravja na delovnem mestu so, da se delavcem omogoči zdravo in varno delovno okolje, ohranja delovno sposobnost in zmanjša prežgodnje upokojevanje, pretirano odsotnost z dela zaradi bolezni, da se preprečijo poškodbe pri delu, poklicne bolezni ali bolezni, ki bi bile povzročene ali vplivane z delom, okoljem, življenjskim stilom ali socialnimi determinantami, da se omogoči optimalno ravnotežje med ekonomskim interesom na eni strani in delovno zmožnostjo na drugi strani za vse zaposlene, da se ohrani splošno življenjsko okolje in omogoči proizvodnjo zdravih in okolju prijaznih proizvodov za ljudi.

Da bi lahko dosegli te cilje mora biti sistem promocije zdravja grajen na obstoječi praksi za varnost in zdravje pri delu, promociji zdravja na delovnem mestu in promociji zdravja za zdravo okolje.

Podjetja sodelujejo predvsem pri varovanju človekovega zdravja pred negativnimi vplivi delovnega okolja, promociji duševnega zdravja in zdravega načina življenja tako, da promocija zdravja postane del politike podjetja, ki skrbi za ohranjanje delovne sposobnosti delavca in njegovo zaposljivost skozi celo življenje.

Zato je potrebno na nacionalnem nivoju in/ali na nivoju podjetij narediti najprej analizo stanja, ki bi povedala, kako je učinkovita obstoječa politika varovanja zdravja delavcev. Na osnovi te analize je potrebno stimulirati podjetja, da uvedejo primere dobre prakse v svoje lastno okolje. V aktivnosti za promocijo zdravja in ohranjanje zdravja delavcev je nujno vključiti tudi izvajalce zdravja in varnosti pri delu, posebej pooblaščen zdravnike in strokovne sodelavce. Prioritetno je treba diseminirati primere dobre prakse, izobraziti delodajalce in delavce pri implementaciji programa, program promocije zdravja pa širiti iz podjetij na krajevne skupnosti in občine.

Program politike varovanja zdravja delavcev je sestavljen iz prevencije poklicnih in nepoklicnih bolezni pri delu, splošnega varovanja zdravja in promocije zdravja, promocije dobre delovne kulture in organizacije dela, vzpostavljanja in ohranjanja zdravega in varnega dela in zdravega neposrednega življenjskega okolja.

Za razliko od prejšnjega pojmovanja načina varovanja zdravja pri delu, kjer se je varovanje zdravja delavca omejevalo le na neposredno delovno okolje in delo, ki ga je delavec opravljal, je s tem načinom omogočena koordinacija dela skupin, ki se ukvarjajo z zdravjem človeka, zdravjem pri delu, varnostjo in okoljem in s tem združuje ločene dele v celoto. Tako je vseskozi prisotna misel na sedanjo in bodočo zaposljivost ljudi, upošteva se tudi ekonomski dobiček in socialni kapital ter razvoj občine, kjer je podjetje nastanjeno.

Skoraj vse našteje aktivnosti so zunaj zakonskih obveznosti in temeljijo na informiranosti, edukaciji in osveščenosti tako delavcev kot predvsem delodajalcev in vseh vpletenih v politiko zdravja in varnosti pri delu. Razgledani podjetniki vitalnost in zdravje svojih delavcev povezujejo z njihovo delazmožnostjo, zato področje športne rekreacije, zdravega načina življenja in zdrave prehrane postaja sestavni del vodenja nekega podjetja.

Predlog bodočega projekta promocije zdravja na delovnem mestu:

V letu 2003 bo Ministrstvo za zdravje v sodelovanju s Kliničnim inštitutom za medicino dela, prometa in športa in drugimi inštitucijami začelo izvajati projekt "Fit for work" oziroma *Čili za delo*, ki bo potekal do leta 2006.

Glavni cilji projekta so:

- delavcem omogočiti zdravo in varno delo;
- preprečevati poklicne in nepoklicne bolezni pri delu;
- varovati (splošno) zdravje delavca;
- promovirati dobro delovno kulturo.

V projektu bo to doseženo z:

- zmanjševanjem števila poškodb pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, na katerih nastanek je vplivalo tudi delo;
- zmanjševanjem odstotka bolniškega staleža zaradi določenih bolezni in števila delovnih invalidov;
- z doseganjem večje produktivnosti, povečanjem motivacije za delo in privzgojitvijo občutka pripadnosti podjetju.

Metode dela:

– oblikuje se projektni svet, ki ga sestavljajo predstavniki različnih ministrstev (za gospodarstvo, zdravje, delo, družino in socialne zadeve, šolstvo, znanost in šport ter financ), gospodarstva, šol (Katedri za javno zdravje in varstvo pri delu, šole za izobraževanje menedžmenta), sindikatov in inštitucij s področja varnosti in zdravja pri delu;

– oblikuje se delovna skupina, ki je sestavljena iz predstavnikov podjetja, kjer programi že tečejo, Kliničnega inštituta za medicino dela, prometa in športa, Inštituta za varovanje zdravja RS, Zbornice varnosti in zdravja pri delu, organizacij delodajalcev, sindikatov in šol, ki izobražujejo strokovnjake s področja varnosti in zdravja pri delu in menedžment.

Program delovne skupine na nacionalnem nivoju

Oblikuje se natančen program dela s časovnim planom:

– izvede se kampanja seznanjanja menadžmenta preko medijev, izobraževalnih programov, brošur in plakatov o pomenu zdravega delavca in zdravih delovnih mest, s posebnim poudarkom na *cost-benefitu*;

– vzporedno prične program izobraževanja edukatorjev, kjer se slušatelji naučijo, kako je mogoče programe *fit for work* uvajati v konkretnih delovnih okoljih. Udeležijo se jih pooblaščen zdravniki, inženirji varstva pri delu, strokovnjaki ZZV, nosilci preventive v ZD;

Menedžmentu lahko ob koncu "izobraževanja" ponudimo edukatorje, ki bi lahko program izvajali v njihovi delovni organizaciji.

Program na nivoju podjetja:

– pooblaščen zdravnik skupaj s strokovnim sodelavcem naredi prioriteto potrebnih sanacij delovnih mest (če to že ni narejeno) glede na oceno tveganja;

– izvede se analiza poškodb pri delu, poklicnih bolezni, bolniškega staleža in delovne invalidnosti po vzroku. Analizo se predstavi menedžmentu skupaj s predlogi prioritizacije ukrepov;

– menedžment z edukatorji z ZZV oziroma ZD oziroma pooblaščenim zdravnikom in strokovnim sodelavcem naredi program ukrepov, ki se običajno začne z ukrepi na delovnem mestu (preprečevanje poškodb pri delu) in nato nadaljuje s programom zdravega načina življenja;

– v program se vključi edukacija delavcev.

Za zadnji dve alineji se posebej izdelata module (o zdravi prehrani, gibanju, antistres aktivnostih), ki jih je mogoče prilagoditi vsakemu podjetju posebej.

9.3.1.3. Vzpostavitev socialnega dialoga na področju varnosti in zdravja pri delu

Socialni dialog na področju varnosti in zdravja pri delu sicer ni novost, vendar je v praksi na tem področju zaživel šele ob pripravi zakona o varnosti in zdravju pri delu in sprejemanju podzakonskih aktov na tem področju in še to le v zelo omejenem obsegu. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve povabi socialne partnerje k pripravi predpisov, ki se pred izdajo obravnavajo tudi na Ekonomsko-socialnem svetu. Predpisi s tega področja pokrivajo večinoma tehnično zahtevno materijo, izvajanje teh predpisov pa ima precejšnje finančne posledice.

V naslednjem obdobju bodo socialni partnerji področje varnosti in zdravja pri delu "vključili v svoj delokrog", to pomeni, da se bodo z njim podrobno seznanili, se usposobili in morda tudi kadrovsko okrepili. Zlasti bodo ocenjevali posledice in učinke predpisov in ukrepov na področju var-

nosti in zdravja pri delu na njihovo članstvo. Sposobnost aktivnega sodelovanja v procesu socialnega dialoga je zlasti pomembna za čas, ko bo Slovenija polnopravna članica EU. Socialni partnerji bodo s polnopravnim članstvom v EU namreč prevzeli nove naloge v tripartitno sestavljenih organih EU, kar bo za njih predstavljalo dodatno finančno breme, zaradi potrebnih vlaganj v razvoj stroke. Prizadevanja za učinkovit socialni dialog v organih EU bo morala država tudi finančno podpreti.

Resorna ministrstva bodo po posvetu s socialnimi partnerji leto po sprejemu nacionalnega programa razglasila za Leto varnosti in zdravja pri delu ter vsak na svojem področju delovanja poskrbeli za izvedbo vitalnih projektov na tem področju.

Združenja delodajalcev in konfederacije sindikatov bodo v tem letu oblikovali in sprejeli programe ter oblikovali teame za:

- seznanjanje s slovenskim pravnim redom na področju varnosti in zdravja pri delu;
- izobraževanje, izpopolnjevanje in sektorsko usposabljanje svojih članov;
- izdajo promocijskega gradiva, navodil in pripomočkov;
- interni nadzor nad izvajanjem predpisov iz področja varnosti in zdravja pri delu.

9.3.1.4. Prenova izobraževalnih programov in programov usposabljanja na področju varnosti in zdravja pri delu

Izobraževanje in usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu je eden izmed osnovnih pogojev vzpostavljanja sistema varnih in zdravih delovnih razmer, ne glede na delovno področje, vrsto dela in status zaposlenega. Določeni primeri in situacije kažejo pomanjkljivo in neustrezno usposobljenost za varno opravljanje dela, tako pri delavcih kot tudi pri vodstvenih in vodilnih delavcih. Zato bodo obstoječi izobraževalni programi s področja varnosti in zdravja pri delu deležni nujnega dopolnjevanja, tako kar zadeva vsebino kot obliko in metode, v smislu nenehnega prilagajanja zahtevam okolja, hkrati pa bodo morali nastajati tudi novi programi.

Cilj izobraževanja na področju varnosti in zdravja pri delu je zagotovitev ustreznih znanj, ki so potrebna tako za strokovnjake na področju zdravja in varnosti pri delu, delodajalce, delavce, delavske zaupnike, pedagoge in širšo javnost. Izobraževanje in usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu bo potekalo na različnih nivojih.

Ciljna usposabljanja

Med ciljna usposabljanja sodi pridobivanje znanj, ki so potrebna za varno in zdravo delo na konkretnih delovnih mestih. Poleg usposabljanj, ki jih zahteva zakon o varnosti in zdravju je potrebno glede na izsledke ocene tveganja izvajati kratka od nekaj ur do nekaj dni dolga izobraževanja, namenjena delavcem. Nosilci izobraževanj so lahko organizacije delodajalcev. Za izvoljene predstavnike delavcev taka izobraževanja organizirajo sindikalne organizacije, financira pa jih delodajalec. Izvajalci usposabljanj pa so lahko nosilci sami, pooblaščen organizacije, zbornica strokovnih delavcev in pooblaščenih zdravnikov ter visokošolske organizacije ki izobražujejo na področju varnosti in zdravja. Poleg kratkih, usposabljanj je potrebno izvajati tudi daljša usposabljanja, vezana predvsem na delavna mesta s povečano stopnjo tveganja.

Posamezna usposabljanja

Izobraževanje in usposabljanje te vrste je namenjeno predvsem delavskim zaupnikom, vodilnim in vodstvenim delavcem, obratovodjem ter vsem, ki so ali bodo vključeni v

proces zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu. Predstavlja vmesno stopnjo med posameznimi sklopi izobraževanj ter univerzitetnim sistemom izobraževanja. Namenjeno je pridobivanju široke palete znanj na področju zdravja in varnosti pri delu.

Osnovno in srednješolsko izobraževanje

Vzgoja in izobraževanje v osnovni šoli in srednji šoli mora vsebovati tudi elemente varnostno-zdravstvene kulture. Izobraževanje in usposabljanje učencev in dijakov iz varnosti in zdravja pri delu mora postati obvezen del učnega programa na šolah vseh stopenj. Dosledno je potrebno uveljaviti načela varnega in zdravega dela pri praktičnem delu v delavnicah in laboratorijih. Zato je potrebno z dodatnim izobraževanjem ustrezno usposobiti pedagoški kader.

Visokošolski dodiplomski in podiplomski študij

Visokošolski študij iz varnosti pri delu je treba prenoviti, tako da bo uravnoteženo pridobivanje znanja s področja varnosti in zdravja. V študije, ki izobražujejo za poklice, povezane z vzpostavljanjem načel varnega in zdravega dela se uvedejo predmeti, ki obravnavajo osnove varnega in zdravega dela. S tem se omogoči ustrezna predizobrazba za podiplomski študij varnosti in zdravja na več dodiplomskih programih.

S podiplomskimi študijskimi programi je treba omogočiti pridobivanje specialnega znanja za zdravstveno medicinski del varnosti in tehniško varnost, pa tudi razvoj vrhunskih strokovnjakov ter znanstvenoraziskovalno delo s področja varnosti in zdravja.

Po uveljavitvi kreditnega sistema študija na slovenskih univerzah in visokošolskih zavodih bo ta znanja mogoče nabirati na različnih fakultetah preko nabiranja ustreznega števila kreditnih točk.

Država si bo prizadevala vzpostaviti tesnejše sodelovanje med številnimi institucijami, ki se ukvarjajo z izobraževalnimi programi. Zlasti se bo vzpostavilo tovrstno sodelovanje med univerzami (Ljubljana, Maribor, Primorska) kakor s posameznimi visokošolskimi izobraževalnimi centri (Koper, Nova Gorica, Portorož, Celje, Murska Sobota idr.) ter višješolskimi institucijami. Poleg tega se bo vzpostavil sistem načrtnega izvajanja posameznih znanstvenih raziskav na fakultetah v sodelovanju s posameznimi podjetji in zavodi, zlasti tistimi, ki so registrirani za znanstvenoraziskovalno dejavnost.

Zaradi naše specifičnosti, zlasti danosti glede kadrovskih in materialnih možnosti si bo država prizadevala vzpostaviti sistem tesnega sodelovanja med izobraževalnimi institucijami s področja varnosti in zdravja pri delu v posameznih državah EU.

Ostale vrste izobraževanj

Zaradi predloga, da izobraževanja in usposabljanja na ravni delodajalcev in izvoljenih predstavnikov delavcev izvajajo nosilci izobraževanj in usposabljanj sami oziroma ob sodelovanju z zunanjimi izvajalci se okrepijo izobraževalne sekcije na ravni Gospodarske zbornice, obrtnih zbornic, Kmetijsko gozdarske zbornice in sindikatov. Ti v sodelovanju s Šolo za javno zdravje, zbornicami strokovnih delavcev in Uradom za varnost in zdravje pri delu pripravljajo popolne kataloge znanj, ki se letno dopolnjujejo in spreminjajo. Prav tako organizirajo izobraževanja ter skrbijo za ustrezen izobraževalni kader.

Med izvajalce izobraževanj na ravni delodajalcev in sindikatov je prištevati: pooblaščen organizacije, zbornice strokovnih delavcev, organizacije delodajalcev, sindikate, Ministrstvo za zdravje, Inštitut za medicino dela, visokošol-

ske zavode, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Zavarovalnico za varnost in zdravje pri delu.

9.3.2. Ukrepi na ravni delodajalca

9.3.2.1. Uvod

V Sloveniji se zaključuje proces lastninskega preoblikovanja podjetij. Večji del podjetij je uspešno končalo notranje prestrukturiranje, ki je privedlo do sprememb lastniških odnosov ter s tem transparentnega in odgovornega upravljanja poslovnih funkcij v podjetju, tudi na področju zagotavljanja in izvajanja varnosti in zdravja pri delu.

Kljub lastninskemu preoblikovanju podjetij država preko svojih lastniških deležev še vedno upravlja z večjim številom podjetij, zlasti tistih, ki so se v začetku 90 let znašla v izjemni gospodarski krizi (jeklarstvo, kovinsko-predelovalna industrija, lesarstvo, tekstilna in usnjarska industrija idr.). Poleg tega država upravlja s podjetji, ki so zanjo še posebej strateškega značaja, zlasti na področju prometa in zvez. Nič manj pomemben delež neposrednega vpliva države je na področju javnih služb kot so zdravstvo, šolstvo, policija, državna uprava, kultura idr. Število zaposlenih v podjetjih, kjer ima država odločujoči upravljalški vpliv je še vedno precejšnje. S tega vidika je država še vedno največji delodajalec v RS. Zato je njena skrb in odgovornost za vzpostavitev ustreznega sistema varnosti in zdravja pri delu toliko večja.

V gospodarskih družbah, kjer je bil končan proces prestrukturiranja je čedalje vidnejši napredek pri urejanju razmer na področju varnosti in zdravja pri delu. K temu je pripomoglo več faktorjev, zlasti prispeva svoj delež vzpostavljen sistem odgovornosti delodajalca za varnosti in zdravja pri delu.

Pomemben vpliv pri urejanju razmer s področja varnosti in zdravja pri delu imajo delavci kakor tudi sindikati. Oboji se zavedajo svojih odgovornosti kakor tudi pravic, ki jim gredo iz delovno-pravne zakonodaje, med drugim tudi s področja varnosti in zdravja pri delu. S sistemskimi ukrepi na nivoju države, delodajalskih in delojemalskih organizacij bo potrebno krepiti tudi odgovornost delavcev za lastno varnost in zdravje in za varnost in zdravje njihovih sodelavcev.

Osveščenost delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu prinaša pomemben napredek pri vzpostavljanju ustreznih ravni celovite varnosti pri delu. Temu sta pripomogla tudi vedno večja splošna in poklicna usposobljenost zaposlenih s področja varnosti in zdravja pri delu.

Varnost in zdravje pri delu postaja v socialno tržnem gospodarstvu čedalje izrazitejša ekonomska kategorija. Delodajalci vedno bolj natančno ocenjujejo delovne procese znotraj poslovnega sistema med katerimi se daje vedno večji poudarek obvladovanju celovite kakovosti, razvoju, ceni oziroma stroškom proizvodnje kar jih naredi ustrezno konkurenčne na trgu.

Varnost in zdravje pri delu bo imela vse večji vpliv na ekonomsko uspešnost posameznega podjetja, zato se bo temu področju posvečala vse večja pozornost. Prost pretok blaga bo čedalje bolj vplival na poslovne poteze gospodarskih družb, saj se bodo morala podjetja v veliki meri soočiti s tujo konkurenco. Uspešnost podjetij, zlasti velikih poslovnih sistemov, se bo čedalje bolj merila v tržnem deležu prodaje, ki je v neposredni povezavi s kakovostno izdelanim proizvodom oziroma storitvijo.

Podjetja, zlasti tista, ki poslujejo na tujih trgih, še posebej tistih z visoko gospodarsko in ekonomsko razvitostjo, so se v začetku 90 let soočila z nujnostjo vzpostavitve sistema kakovosti. Najpogostejše se za obvladovanje kakovosti v po-

djetju uporabljajo standardi ISO iz serije 9000 oziroma standardi EN iz serije 45000. V posameznih gospodarskih panogah kot je npr. avtomobilska industrija pa podjetja uvajajo sisteme obvladovanja kakovosti, ki je posebej prilagojena specifičnim zahtevam poslovnih partnerjev. Poleg tega se v državi uspešno uveljavljajo standardi ravnanja z okoljem EN 14000 in v zadnjem času sistemi kakovosti poslovne odličnosti.

Vsi sistemi neposredno vključujejo elemente varnosti in zdravja pri delu, zato bo država s tega vidika posebej spodbujala tako gospodarske sisteme kot javne zavode in ustanove za vzpostavljanje in krepitev sistemov kakovosti. Poleg tega pa bo preko svojih institucij pripravila sistem obvladovanja varnosti in zdravja pri delu.

Pri vzpostavitvi sistema kakovosti na področju varnosti in zdravja pri delu bo imelo ključno vlogo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, skupaj z Inšpektoratom RS za delo.

9.3.2.2. Ocena tveganja

S popolno uveljavitvijo zakona o varnosti in zdravja pri delu se bo uveljavila izjava o varnosti z oceno tveganja kot pomemben pokazatelj stanja varnosti in zdravja pri delu v podjetju.

Prve izkušnje pri izdelavi ocene tveganja z izjavo o varnosti so pokazale, kljub siceršnji nepripravljenosti in nezkušenosti delodajalcev, interes in pozitivne učinek v samem pristopu k urejanju varnosti in zdravja pri delu. Vodstva podjetij si prizadevajo z oceno tveganja pridobiti objektivno oceno stanja varnosti in zdravja pri delu, ki je osnova za vzpostavitev ter izvajanje učinkovitih varstvenih ukrepov. Z izdelavo ocene tveganja se bo delodajalce dodatno spodbudilo k odgovornejšemu ravnanju in obvladovanju poslovnega sistema, s čimer se lahko realno pričakuje dvig ravni varnosti in zdravja pri delu.

Država bo pozorno spremljala učinke ocene tveganj z izjavo o varnosti pri delodajalcih s tem, da bo posebej nadzorovala izpolnjevanje obveznosti, ugotovljenih pri oceni tveganja posameznega delodajalca. V ta namen bo posebej izvajala program izobraževanja in usposabljanja za inšpektorje za delo. Poleg tega bo prenašala svoje ugotovitve na zainteresirana združenja, ki jih bo sproti seznanjala z aktualnimi ugotovitvami na področju varnosti in zdravja pri delu.

9.3.2.3. Omogočanje uravnotežene delavske participacije

Soupravljanje delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu je v interesu tako države kot delodajalca, saj omogoča pravočasno ukrepanje za odpravljanje vzrokov okvar zdravja zaposlenih. Ta interes delodajalca se bo še okrepil zaradi diferencirane prispevne stopnje obveznega zdravstvenega in invalidskega zavarovanja za primer poškodbe in poklicne bolezni ter zaradi nastajajoče sodne prakse v zvezi z odškodninami delavcem, ki so se pri delu poškodovali ali poklicno oboleli. Toda ne gre le za nadzor stroškov. Sodobna razvita podjetja so zainteresirana za sodelovanje delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu kot elementu v sistemu poslovne odličnosti (Total Quality Management). Ni naključje, da je varnost in zdravje pri delu ter soupravljanje delavcev na tem področju tako v Sloveniji kot v državah EU pogosto najbolj razvito prav pri delodajalcih, ki dosegajo odlične poslovne rezultate.

Državni organi in zlasti inšpekcija za delo lahko predvsem z metodami svetovanja delodajalcu omogoča uveljavljanje vloge delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. Država lahko spodbuja delavsko participacijo tudi s

kaznovalnimi ukrepi inšpekcije dela. Na vsebinsko, in torej ne zgolj formalno, uveljavljanje delavskega soupravljanja na področju varnosti in zdravja pri delu pomembno vplivajo tudi javne kampanje državnih institucij, sindikatov in delodajalskih organizacij, ki povečujejo občutljivost prebivalstva za tveganja za zdravje, povezana z delom.

Delavska participacija na področju varnosti in zdravja pri delu je predvsem tvorno sodelovanje med delodajalcem in zaposlenimi delavci. Za učinkovito delavsko participacijo na področju varnosti in zdravja pri delu je zato potrebno na uravnotežen način vključiti svet delavcev oziroma delavske zaupnike za varnost in zdravje pri delu v oblikovanje politike varnosti in zdravja pri delu pri delodajalcu.

Zakonodajalec ter organi inšpekcijskega nadzorstva bodo morali v prihodnosti posvetiti posebno pozornost organizaciji sodelovanja delavcev pri upravljanju na področju varnosti in zdravja pri delu pri malih delodajalcih. Raven varnosti in zdravja pri delu je namreč pri malih delodajalcih nižja kot pri večjih delodajalcih z lastnimi strokovnimi službami. Izkušnje kažejo, da je pri malih delodajalcih, ki zaposlujejo majhno število delavcev (pogosto le enega ali dva), potrebno dopustiti specifične oblike delavskega predstavnštva. Pretežati je treba možnost, ali bi bil sprejemljiv skupni zunanji delavski zaupnik za zaposlene več manjših delodajalcev na določenem območju. Delodajalci bi si delili stroške za njegovo delo (podrobnosti določene s kolektivno pogodbo). Takšna rešitev, ki se v zvezi s sindikalnimi zaupniki že izvaja po kolektivni pogodbi za zaposlene v obrti, zaenkrat ni mogoča. Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju namreč določa, da imajo pravico biti izvoljeni v svet delavcev (pasivna volilna pravica) le delavci, ki imajo aktivno volilno pravico in so zaposleni pri delodajalcu nepretrgoma vsaj 12 mesecev. To načelo velja tudi pri volitvah delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu.

Zakon o varnosti in zdravju pri delu med drugim določa, da mora delodajalec zagotoviti in financirati ustrezne oblike usposabljanja članov sveta delavcev oziroma delavskega zaupnika za varnost in zdravje pri delu. Usposabljanje izvoljenih delavskih predstavnikov ni enako usposabljanju za varno delo delavcev, ampak mora biti specifično za zagotovitev učinkovitosti kolektivnega zastopanja interesov delavcev na področju varnosti in zdravja pri delu. Delavskim zaupnikom mora posredovati specifična znanja, ki jim šele omogočajo, da se znajdejo v svoji vlogi. Pomembno je, da v skladu z zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju o izbiri izobraževalnega programa, pogosto po posvetu s sindikatom, samostojno odločajo delavski zaupniki oziroma sveti delavcev. Delodajalec na to izbiro nima pravice vplivati, mora pa usposabljanje v dogovorjenem obsegu financirati.

V državah Evropske unije z daljšo tradicijo delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu to usposabljanje ne izvaja delodajalec. Usposabljanje delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu se praviloma izvaja v več stopnjah. Po podatkih Tehničnega urada Evropske sindikalne konfederacije 95% usposabljanj izvoljenih delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu organizirajo reprezentativne sindikalne organizacije. Takšnih usposabljanj se udeleži do 80% vseh izvoljenih delavskih zaupnikov.

Dodatna usposabljanja izvoljenih delavskih zaupnikov pa v državah EU praviloma organizirajo strokovne institucije, kot so neškodne zavarovalnice za primer poškodb pri delu in poklicnih bolezni. Poslanstvo teh zavarovalnic je namreč specifično usposabljanje različnih profilov zaposlenih: varnostnih inženirjev, članov uprave, delavcev posameznih poklicev, delavskih zaupnikov itd. Ta usposabljanja so seveda vezana na specifične nevarnosti in tveganja v posameznih dejavnostih.

Slovenske sindikalne organizacije bodo morale prevzeti svoj del odgovornosti za učinkovit sistem varnosti in zdravja pri delu v prihodnjem obdobju. V skladu z zakonom bodo organizirale volitve svetov delavcev in delavskih zaupnikov za varnost in zdravje pri delu. Za izvoljene predstavnike delavcev pa bodo morale organizirati usposabljanja, ki bodo tem omogočala učinkovito predstavljanje interesa zaposlenih do varnosti in zdravja na delovnem mestu.

9.4. Aktivnosti in ukrepi na drugih, s področjem varnosti in zdravja pri delu povezanih področjih

9.4.1. Uvod

V okviru novega pristopa (New Approach) je sistem direktiv EU osnovan na dveh členih Amsterdamske pogodbe (Treaty of Amsterdam) in sicer 95. člen (bivši 100.a člen Rimske pogodbe Treaty of Rome) določa zahteve za varnost proizvodov, med tem ko je varna uporaba proizvodov določena z direktivami osnovanimi na 137. členu (bivši 118.a člena Rimske pogodbe).

Direktive EU, ki so povezane s področjem varnosti in zdravja pri delu in jih je potrebno implementirati v naše predpise so:

- Direktiva 98/37/EC o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s stroji;
- Direktiva 73/23/EEC o električni opremi, ki je namenjena uporabi v določenem napetostnem območju;
- Direktiva 89/686/EEC o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z osebno varovalno opremo;
- Direktiva 94/9/EC o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z opremo in varovalnimi sistemi, namenjenimi za uporabo v potencialno eksplozivnih ozračjih;
- Direktiva 82/130/EEC o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z električno opremo, ki se uporablja v potencialno eksplozivnih ozračjih in rudnikih, kjer se pojavlja jamski plin;
- Direktiva 82/501/EEC o nevarnostih za velike industrijske nezgode;
- Direktiva 95/16/EC o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z dvigali;
- Direktiva 92/59/EEC o splošni varnosti proizvodov;
- Direktiva 89/336/EEC o približevanju zakonodaje držav v zvezi z elektromagnetno kompatibilnostjo.

Cilj teh direktiv oziroma predpisov je zagotoviti načrtovanje in izdelavo varnih izdelkov ter odpravo tehničnih ovir za trgovanje. Ciljna skupina teh zahtev so osebe in kjer je to potrebno domače živali in lastnina. Pokritost aktivnosti z vidika standardizacije je oblikovanje, izdelava in plasiranje na trg proizvode oziroma opremo tako za profesionalni kot za neprofesionalni namen. To pomeni, da so proizvodi (stroji, oprema itd.) v uporabi pri gospodarskih subjektih kot v prostem času (hoby programi itd.). Način izražanja teh direktiv je v bistvenih varnostnih in zdravstvenih zahtevah ter tehničnih specifikacijah, ki izhajajo iz harmoniziranih standardov. Ti standardi določajo tudi presojo o skladnosti z bistvenimi zahtevami, katerih osnova je visok nivo varnosti.

9.4.2. Novi predpisi, ki se nanašajo na načrtovanje in izdelavo proizvodov

Zakon o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 23/99) določa, da se v promet lahko dajejo samo varni proizvodi. To pomeni, da je varen vsak proizvod, ki v normalnih ali razumno predvidljivih pogojih uporabe ne predstavlja nikakršne nevarnosti ali samo minimalno nevarnost, poveza-

no z uporabo proizvoda in se šteje za sprejemljivega in skladnega z visokim nivojem varnosti in zdravja vseh.

Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (Uradni list RS, št. 59/99) ureja način predpisovanja tehničnih zahtev za proizvode in postopkov ugotavljanja skladnosti s predpisanimi zahtevami ter izdajo tehničnih predpisov s katerimi pristojni ministri za posamezne proizvode oziroma družine proizvodov natančneje uredijo tako tehnične zahteve, ki jih morajo proizvodi izpolnjevati, postopke in ugotavljanje skladnosti s predpisanimi zahtevami, organe oziroma pogoje, ki jih morajo organi izpolnjevati, ki sodelujejo v postopkih ugotavljanja skladnosti, listine ki morajo biti priložene ob dajanju v promet oziroma ob pričetku uporabe, obveznosti in način označevanja itd.

Implementacija navedenih direktiv EU, ki se nanašajo na načrtovanje in izdelavo proizvodov je zelo pomemben del aktivnosti v smislu medresorskega usklajevanja, kajti ministri, v skladu s svojimi pristojnostmi po predpisih o delovnem področju ministrstev, lahko po predhodnem mnenju ministra pristojnega za koordinacijo tehnične zakonodaje, ob upoštevanju mednarodnih načel in prevzetih obveznosti iz dvostranskih in večstranskih sporazumov o preprečevanju in odpravi nepotrebnih ovir, izdajo tehnične predpise, s katerimi predpišejo tehnične zahteve za proizvode. To se še posebej nanaša na postopke ugotavljanja skladnosti kadar je to nujno zaradi zavarovanja javnega interesa za zagotovitev varnosti, varovanja življenja in zdravja ljudi, varstva okolja, varstva premoženja itd.

V praksi bo potrebno vzpostaviti mehanizme tako, da bo izpolnjena zahteva, da smejo biti dani v promet samo proizvodi oziroma se smejo začeti uporabljati samo, če so skladni s predpisanimi tehničnimi zahtevami, če je bila njihova skladnost ugotovljena po predpisanem postopku in če so označeni v skladu s predpisi.

9.4.3. Predpisi in standardi za varnost strojev in naprav

Osnovni namen novih predpisov s področja konstruiranja in izdelovanja strojev in naprav je zagotoviti oblikovalcem, izdelovalcem in drugim celoten okvir in smernice za izdelovanje strojev, katerih namembnostno določena uporaba bo varna. To pomeni, da mora biti usklajevanje zakonodaje v tem primeru omejeno le na tiste zahteve, ki so potrebne za izpolnjevanje nujnih in bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev v zvezi s stroji na da morajo te zahteve, ki so bistvene, določevati ustrezni predpisi.

Potrebno je upoštevati pomembnejše varnostne in zdravstvene zahteve, da se zagotovi varnost strojev, v smislu izpolnjevanja zahteve o upoštevanju stanja strok, ter tehnične in ekonomske značilnosti.

Tako lahko nekdo daje v uporabo stroje in zagotovi namensko uporabo, le če so izključene možnosti uporabe izven namena in pogojev, ki so s predpisi in standardi določeni.

Osnovna zahteva novih predpisov za varnost strojev je, da bi pomagali proizvajalcem dokazati skladnost z bistvenimi zahtevami, poleg tega pa morajo izpolnjevati zahteve, ki izvirajo iz usklajenih evropskih standardov.

Pri oblikovanju in izdelavi strojev je pomembno upoštevati tudi dejstvo, da je mogoče družbene izdatke za veliko število nezgod, ki nastanejo neposredno zaradi uporabe strojev zmanjšati že samo s samo varno zasnovo in konstrukcijo strojev, pravilno namestitvijo in vzdrževanjem. Za to bodo morale na ustreznih delavnicah strokovne institucije in strokovna združenja s temi zahtevami in ukrepi seznanjati konstruktorje, projektante in izdelovalce strojev.

Cilj vseh izvedenih ukrepov mora biti v preprečevanju vsakršne nevarnosti za čas, ki je predviden za obratovanje strojev, vključujoč tudi faze montaže in demontaže, pa tudi kadar nastanejo nevarnosti za poškodbe zaradi predvidljivih nenavadnih razmer.

Eno najpomembnejših in najučinkovitejših sredstev pri odstranjevanju tehničnih ovir za svobodno trgovanje so harmonizirani standardi. To so neobvezni dokumenti, ki vsebujejo dogovorjena priporočila ali navodila, ki jih je smotno upoštevati. So osnova, na kateri lahko gradimo konkurenčnost gospodarstva, hkrati po omogočajo varnost ljudi in varovanje okolja. Naloga slovenske standardizacije je ustvariti razmere, da gospodarstvo lahko te standarde sooblikuje in uporablja ter s tem enakovredno vstopa v mednarodni gospodarski prostor.

9.4.4. Nadzorstvo

Zakon o splošni varnosti proizvodov določa, da Vlada RS lahko določi inšpekcijski organ, ki bo nadzoroval ukrepanje vseh pristojnih inšpekcijskih organov ter njihova pooblastila pri izvajanju usklajevanja. Izpolnjevanje določb tega zakona namreč nadzorujejo inšpekcijski organi v skladu s pristojnostmi za posamezne proizvode. Pristojni inšpektorji imajo poleg pooblastil za ukrepanje, ki izhajajo iz posameznih predpisov tudi dodatna pooblastila, da:

- zahtevajo izpolnjevanje pogojev za zagotavljanje varnosti proizvodov, preden so le ti dani v promet;

- prepovedo dajanje v promet oziroma odredijo umik iz prometa proizvode, ki so se izkazali za nevarne in se izvedejo dodatni ukrepi, ki zagotovijo, da bo prepoved upoštevana itd.

Posebej pomembno bo, da bodo osebe, ki bi utegnile biti izpostavljene nevarnosti ustrezno obveščene o nevarnostih ter da bodo odstranjeni nevarni proizvodi, če bo to nujno za varnost in zdravje ljudi.

10. BODOČI INSTITUCIONALNI OKVIR

10.1. Zbornica varnosti in zdravja pri delu

Država bo podprla prizadevanja Zbornice varnosti in zdravja pri delu pri krepitvi njene vloge pri oblikovanju potrebnih pogojev za opravljanje strokovnih nalog varnosti in zdravja pri delu tudi s postopnim prenosom javnih pooblastil za opravljanje naslednjih nalog:

- podeljevanje in odvzem dovoljenj za delo za opravljanje strokovnih nalog varnosti pri delu;

- opravljanje nadzora na delovanjem podjetij z dovoljenjem za delo;

- opravljanje strokovnih izpitov in drugih strokovnih usposabljanj s področja varnosti pri delu.

Zbornica varnosti in zdravja pri delu bo v postopku pridobivanja javnih pooblastil sistemsko krepila kadrovske, organizacijske in tehnične sestavo.

S predvidenim načinom organiziranosti in pristojnosti Zbornice varnosti in zdravja pri delu bo zagotovljena ustrezna strokovnost izvajalcev, vključno z učinkovitim nadzorom nad opravljanjem storitev s področja varnosti in zdravja pri delu.

10.2. Visokošolski zavodi

Katedra za varstvo pri delu

V okviru Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo se pripravlja prenova dodiplomskega in podiplomskega študija. Temu programu bo sledil podiplomski program (magistr-

ski in doktorski študij) s področja varnosti pri delu. Katedra si bo še naprej prizadevala s posredovanjem novih znanj preko posvetovanj, delavnic in tečajev za ciljne skupine. Raziskovalno delo bo usmerila v temeljne in aplikativne raziskave s področja varnosti in povezave varnosti z ostalimi strokami.

Katedra si bo v okviru fakultete še posebej prizadevala za iskanje stičnih točk varnosti in zdravja, ki jih bo poskušala realizirati skupaj z medicino dela v obliki skupnih študijskih – izobraževalnih programov in raziskav.

Katedra za javno zdravje

Katedra za javno zdravje Medicinske fakultete ima v svoji sestavi tri predmete: socialno medicino, higieno in medicino dela, prometa in športa.

Namen dodiplomskega študija pri predmetu medicine dela, prometa in športa je, da bi študentje spoznali in razumeli osnovne proučevanj tveganj, obremenitev in škodljivosti v delovnem okolju, vpliv le-teh na zmogljivost posameznih organov in organskih sistemov in človeka v celoti, na njegovo zdravje in delazmožnost, hkrati s tem naj bi spoznali tudi osnovne principe ergonomije oziroma humanizacije dela v najširšem smislu in promocije zdravja v delovnem okolju.

V naslednjih letih bomo tako kadrovsko kot tudi strokovno obogatili delo Katedre v smislu prenove študija na fakulteti, izpeljali večje povezave znotraj celotnega stebra predmeta javnega zdravja ter tako vse zdravnike (ne samo specialiste medicine dela) v še večji meri pripravili za delo na področju aktivnega zdravstvenega varstva zaposlenih. Hkrati želimo predmet še bolj približati trendom in razvoju stroke v svetu (povezovanje kateder in študijske izmenjave) ter predvsem na področju bivše skupne države.

Podiplomsko izobraževanje

Podiplomsko izobraževanje in znanstvenoraziskovalno delo iz varnosti in zdravja pri delu naj se oblikuje po vzgledu že vpeljanih interdisciplinarnih študijev (npr. biomedicine ali varstva okolja) ali primerljivih t. i. public health schools v tujini.

Zaradi interdisciplinarnosti študija bo potrebna tesna povezava med visokošolskimi zavodi, ki že izvajajo posamezne programe, npr. Medicinsko fakulteto Univerze v Ljubljani oziroma njeno katedro za socialno medicino, higieno in medicino dela, Fakulteto za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani, ter drugimi institucijami, upravnimi organi, Svetom za varnost in zdravje pri delu in zavarovalnico za varnost in zdravje pri delu.

Študijski program bi moral omogočiti pridobitev znanja iz ergonomije, industrijske higiene, inšpekcijskih nalog s področja varnosti in zdravja ter promocije zdravja na delovnem mestu, pa tudi higiene, socialne medicine, epidemiologije, medicine dela, sociologije, psihologije, pedagogike, komunikologije, ekonomike, menedžmenta, organizacije, prava, biostatike, znanstvene informatike in podobno.

Študijski program bi moral biti horizontalno in vertikalno povezan z drugimi dodiplomskimi in podiplomskimi študijskimi programi, ki jih je potrdil Svet RS za visoko šolstvo.

Temeljni cilj tako zasnovanega študija je poglobljeno podiplomsko izobraževanje na različnih področjih javnega zdravja, kot so metodologija in praksa v zvezi s promocijo zdravja, varovanje okolja, javna zdravstvena dejavnostjo in zdravstveni management, vse s poudarkom na raziskavah, sodelovanju z javnostjo, vodenju celostnih projektov, izdelavo presoje vplivov na zdravje, kakovost dela ipd.

10.3. Inštitut za medicino dela, prometa in športa

V Sloveniji imamo že doktrinarno inštitucijo za zdravje pri delu, to je Inštitut za medicino dela, prometa in športa. Ministrstvo za zdravje je sklenilo dejavnost okrepiti z novimi strokovnjaki. Zaradi izrazito neklinične vsebine dela bo predlagalo odcepitev inštituta iz Kliničnega centra in ustanovitev javnega zavoda.

Inštitut bo še naprej usmerjen v zdravje pri delu, pospešeno se bo razvijala zahtevnejša strokovna dejavnost, raziskovalno delo na področju razvoja doktrine, predvsem verifikacije poklicnih bolezni, humanizacije dela, preučevanja vplivov ekoloških, ergonomskih, psiholoških in organizacijskih dejavnikov tveganja na zdravje delavcev, pospešeno bo izobraževanje tako inštitutskega kot zunajinštitutskega kadra na področju zdravja pri delu na vseh nivojih, razvijal bo publicistično dejavnost in promocijske aktivnosti za zdravje pri delu.

10.4. Izvajanje medicine dela, prometa in športa

V prihodnjem obdobju bomo zagotovili predvsem boljše sodelovanje s strokovnjaki s področja tehničnega varstva pri delu, hkrati pa bi želeli, da bi bilo naše delo predvsem usmerjeno v »zdravljenje« delovnega okolja. Preventivni zdravstveni pregledi naj bi z novim pravilnikom postali strogo usmerjeni na podlagi izdelave analize tveganja v znane obremenitve in škodljivosti, hkrati pa naj bi več aktivnosti usmerili tudi v proučevanje pojavnosti kazalcev negativnega zdravja (predvsem poklicnih bolezni in bolezni v zvezi z delom, pa tudi poškodb, invalidiziranja, bolniškega staleža pa vse do utrujenosti itd.), ugotavljanje vzrokov ter pripravo ukrepov za odpravo, zmanjšanje (odpravljanje), torej v širšem smislu za ergonomsko bolj urejeno in humano delovno okolje. Specialnost medicine dela naj ne bi bila pretežno delo v ambulantni, ampak v vse večji meri delovno mesto (okolje) – torej v najširšem smislu ne zdravljenje poklicno obolelih, ampak v pretežni meri »zdravljenje« delovnih mest (delovnega okolja), da do posledičnih kazalcev negativnega zdravja ne bi prihajalo.

10.5. Enota za varovanje zdravja delavcev

Bodoča usmeritev dela strokovnjakov varovanja zdravja delavcev bi morala biti usmerjena v tesno sodelovanje služb varnosti pri delu in zdravja pri delu tako, da se ne bi podvajale storitve in da bi bile te strogo usmerjene v ukrep. Dosedanja usmerjenost v odkrivanje tveganja in v obdobje preglede tako strojev kot delavca bi se morala spremeniti v ukrepe, ki bi jih v timu reševali glede na prioritete. Tako bi se tudi tim, ki bi za izvedbo ukrepov skrbel spreminjal glede na vrsto ukrepa, npr. če se v podjetju pojavi problem stresa, bo to reševal psiholog z ergonomom, če se pojavi problem onesnaženosti delovnega mesta z določeno kemikalijo, bodo to reševali tehnolog, zdravnik medicine dela in industrijski higienik.

V obdobju do leta 2006 bomo spodbujali opisani način dela in sodelovanja stroke zdravja in varnosti pri delu in preučili potrebne pravne spremembe za uvedbo nove interdisciplinarne inštitucije: enote za varovanje zdravja delavcev.

Št. 500-01/89-1/266
Ljubljana, dne 26. novembra 2003.
EPA 983-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

Priloga:

Tabela 1: Struktura števila delovno aktivnih po področjih dejavnosti v obdobju 1997–2000¹⁶

		Struktura (v %)			
		1997	1998	1999	2000
SKUPAJ		100	100	100	100
A+B	Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo	6,6	6,7	6,0	5,6
C	Rudarstvo	1,0	1,0	0,9	0,7
D	Predelovalne dejavnosti	32,3	31,9	30,9	30,5
E	Oskrba z elektr. energ., plinom, vodo	1,6	1,6	1,5	1,5
F	Gradbeništvo	7,1	7,1	7,3	7,5
G	Trgovina, popravila motornih vozil	12,5	12,2	12,4	12,7
H	Gostinstvo	3,6	3,5	3,7	3,8
I	Promet, skladiščenje, zveze	5,9	6,0	6,2	6,2
J	Finančno posredništvo	2,1	2,3	2,5	2,5
K	Nepremičnine, najem, poslovne storitve	5,6	5,6	5,9	6,0
L	Javna uprava, socialno zavarovanje	5,7	5,6	5,6	5,7
M	Izobraževanje	6,8	6,9	6,9	6,9
N	Zdravstvo, socialno varstvo	6,2	6,4	6,9	7,1
O	Druge javne, skupne in osebne storitve	2,9	3,0	3,2	3,3
P	Zasebna gospodinjstva	0,1	0,1	0,1	0,1
A+B	Agrarni sektor	6,6	6,7	6,0	5,6
C do F	Industrija in gradbeništvo	42,0	41,6	40,6	40,2
G do P	Storitve	51,4	51,7	53,4	54,2

Tabela 2: Zaposlene osebe v družbah, podjetjih in organizacijah po stopnjah strokovne usposobljenosti, 31. 12. 1999¹⁷

	Skupaj v %	Skupaj absolutno	Moški	Ženske
Skupaj	100,0	639.850	335.407	304.443
doktorji	0,2	1.539	1.169	343
Magistri	0,4	2.484	1.467	1.017
Visoka	11,3	72.370	38.455	33.915
Višja	9,9	63.152	25.662	37.490
Srednja	26,7	171.191	72.994	98.197
Nižja	1,0	6.465	2.542	3.923
VKV	1,4	9.125	7.092	2.033
KV	29,5	188.992	124.024	64.968
PKV	6,5	41.688	20.135	21.553
NKV	12,0	77.330	38.940	38.390
neznano	0,9	5.514	2.900	2.614

Tabela 3: Izobraževanje zaposlenih oseb v podjetjih in organizacijah, 1998¹⁸

	Število udeležencev	Število udeležencev na 1000 zaposlenih
Usposabljanje za delo		
– skupaj	95.684	105
– od tega prekvalifikacije po neverificiranih programih	1.185	1
strokovno izpopolnjevanje		
– skupaj	281.948	310
– od tega v tujini	7.049	8
organizatorji izobraževanja		
– skupaj	5.206	6
– od tega z ustrezno andragoško izobrazbo	694	1
izvajalci izobraževanja		
– skupaj	15.202	17
– od tega z ustrezno andragoško izobrazbo	2.264	3

¹⁶ Vir: SURS¹⁷ Vir: Statistični letopis 2000, Statistični urad RS¹⁸ Vir: Statistični letopis 2000, Statistični urad RS

Tabela 4: Zaposlene in samozaposlene osebe po vrsti delovnega razmerja, 31. 12. 1998¹⁹

	Skupaj	Za nedoločen čas	Za določen čas	Neznano
Zaposlene osebe	630.344	502.632	124.007	3705
	100 %	79,7 %	19,7 %	0,6 %
samozaposlene osebe in pri njih zaposlene osebe	112.607	82.662	23.430	6515
	100 %	72,7 %	20,8 %	0,6 %

Tabela 5: Povprečno tedensko število običajno opravljenih delovnih ur, Slovenija, 2. četrletje 2000²⁰

	Skupaj	Moški	Ženske
Skupaj	41,6	42,5	40,6
Kmetijske dejavnosti	48,9	50,4	47,2
Nekmetijske nestoritvene dejavnosti	41,0	41,5	40,1
Storitvene dejavnosti	40,8	41,9	39,9

Tabela 6: Zaposlene in samozaposlene osebe po izmen-
skem delu, 31.12.1998²¹

	Ena izmena	Dve izmeni	Tri izmene in več	Turnus	Neznano	Izmenski koeficient
Zaposlene osebe	439.275 65,9 %	136.178 20,4 %	38.459 5,8 %	12.575 1,9 %	3857 0,6 %	1,19
samozaposlene osebe in pri njih zaposlene osebe	95.114 83,7 %	10.554 9,3 %	253 0,2 %	53 0,05 %	6633 0,6 %	1,05

Tabela 7: Izmenski koeficienti za zaposlene osebe po dejavnostih²²

Dejavnost	Izmenski koeficient
Skupaj (povprečje)	1,19
kmetijstvo, lov, gozdarstvo	1,03
ribištvo	1,10
Rudarstvo	1,59
predelovalne dejavnosti	1,32
oskrba z elektriko, plinom, vodo	1,10
gradbeništvo	1,02
trgovina	1,17
gostinstvo	1,37
promet, skladiščenje, zveze	1,27
finančno posredništvo	1,05
nepremičnine, najem, poslovne storitve	1,09
javna uprava, obramba, socialno zavarovanje	1,07
izobraževanje	1,01
zdravstvo, socialno varstvo	1,35
druge javne, skupne in osebne storitve	1,07

Tabela 8: Stroški za varnost in zdravje pri delu v nekaterih evropskih državah²³

Država	Leto	% BDP	Vsebuje
Danska	1990	2,5	
	1992	2,7	Poškodbe in bolezni povezane z delom
Finska	1992	3,6	Poškodbe in bolezni povezane z delom
	1994	3,8	Poškodbe in bolezni povezane z delom
Norveška	1990	10,1	(drugi vir 5,6-6,2)
Švedska	1990	5,1	

¹⁹ Vir: Statistični urad RS, Rezultati statističnih raziskovanj, št. 743/2000²⁰ Vir: Statistični urad RS, Statistične informacije, št. 269/2000²¹ Vir: Statistični urad RS, Rezultati statističnih raziskovanj, št. 743/2000²² Vir: Statistični urad RS, Rezultati statističnih raziskovanj, št. 743/2000²³ Vir podatkov: The Costs of Britain of Workplace accidents and work related ill health in 1995/1996; Health and Safety Executive, Norwich, 1999

Država	Leto	% BDP	Vsebuje
	1995	4,0	Poškodbe, alergijske bolezni in poklicne bolezni dihal
Avstralija	1992/93	3,9	
Nizozemska	1995	2,6	Stroški zdravstvenih tveganj za delavce
Velika Britanija	1995/96	1,2-1,4	
Avstrija	1995	1,4	Poškodbe
Belgija	1995	2,3	Poškodbe in bolezni povezane z delom
Francija	1995	0,6	Stroški zavarovanj za poškodbe in bolezni povezane z delom
Nemčija	1995	2,4	
Irska	1996	0,4	Stroški terjatev za poškodbe in bolezni povezane z delom
Italija	1996	3,2	Stroški za poškodbe in bolezni povezane z delom
Luksemburg	1995	1,3-2,5	Stroški za poškodbe in bolezni povezane z delom
Portugalska	1995	0,4	Stroški za poškodbe in zagotavljanje socialne varnosti za bolezni poveza ne z delom
Španija	1995	3,0	Poškodbe in bolezni povezane z delom

Tabela 9: Struktura dodane vrednosti po dejavnostih NACE Rev.1²⁴

	Struktura v %, tekoče cene					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Dodana vrednost	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
- Kmetijstvo, ribištvo (A+B)	3.5	3.5	3.4	3.3	3.2	3.0
- Industrija in gradbeništvo (C+D+E+F)	37.9	37.3	36.9	36.5	36.1	35.8
- Storitve (G...O)	60.9	61.5	61.9	62.4	62.7	63.1
- Pripisane bančne storitve	-2.3	-2.3	-2.2	-2.1	-2.0	-1.9

Tabela 10: Projekcija števila stalnega prebivalstva po starosti za leta 2001, 2011 in 2020²⁵

	Leto 2001	Leto 2011	Leto 2020
od 0 do 19 let	461.087	431.786	441.156
od 15 do 59 let	1.262.433	1.242.917	1.168.484
nad 60 let	379.201	437.056	520.207

Tabela 11: Uporabniki interneta po starosti in izobrazbi²⁶

	1997	1998	1999
dostop do interneta	6,3	14,8	18,4
Uporabniki interneta			
- Moški	57,1	53,3	51,5
- Ženske	42,9	46,7	48,5
uporabniki interneta po starosti			
- 10-14	7,2	9,6	8,4
- 15-19	17,0	17,0	15,1
- 20-24	14,0	12,6	13,1
- 25-29	13,2	11,1	10,7
- 30-39	17,3	19,0	20,5
- 40-49	21,3	20,3	21,2
- 50-59	6,7	8,1	8,3
- 60-75	3,3	2,1	2,6
uporabniki interneta po izobrazbi			
- nepopolna osnovna šola	5,9	8,9	11,6
- osnovna šola	15,0	14,7	16,5
- poklicna šola	5,7	8,9	4,9
- srednja šola	40,8	38,3	37,9
- višja šola	13,7	11,8	11,4
- visoka šola in več-22	18,8	17,4	17,7

²⁴ Vir: Projekcija UMAR.²⁵ Vir: Statistični letopis 2000, Statistični urad RS²⁶ Vir: Statistični letopis 2000, Inštitut za raziskovanje medijev

Tabela 12: Nekateri kazalniki informacijske družbe glede na velikost podjetja²⁷

	1996			1997			1998		
	Velikost podjetja			Velikost podjetja			Velikost podjetja		
	mala	srednja	velika	mala	srednja	velika	mala	srednja	velika
Uporaba računalnikov delež v %	...	...	...	50	39	34	...	...	...
Število računalnikov na 10 zaposlenih	...	...	...	3,8	3,2	2,4	...	...	...
Dostop do interneta delež v %	7	16	25	31	37	53	57	69	82
predstavitvena stran delež v %	2	9	20	6	14	31	8	22	41
priključek ISDN delež v %	...	14	40	...	19	40	...	23	62

²⁷ Vir: Statistični letopis 1999, Fakulteta za družbene vede

PRESEDNIK REPUBLIKE

5395. Ukaz o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije

Na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena ustave Republike Slovenije, pete alineje 3. člena in druge alineje 4. člena ter prvega odstavka 7. člena zakona o odlikovanju častni znak svobode Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/92) izdajam

U K A Z

o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije

Za 150 let delovanja, dosežke in zasluge na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti doma in v tujini podeljujem
Srebrni častni znak svobode Republike Slovenije Rudarski godbi Hrastnik.

Za dolgoletno delovanje in pomemben prispevek k slovenski planinski dejavnosti podeljujem
Srebrni častni znak svobode Republike Slovenije Planinskemu društvu Kamnik.

Št. 996-01-3/2003

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

5396. Ukaz o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije

Na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena ustave Republike Slovenije, pete alineje 3. člena in tretje alineje 4. člena ter prvega odstavka 7. člena zakona o odlikovanju častni znak svobode Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/92) izdajam

U K A Z

o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije

Za 100 let delovanja, dosežke in zasluge na področju kulture doma in v tujini podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije Delavski godbi Trbovlje.

Za organizacijsko in razvojno delo v dobro varovancem Zavoda za varstvo in usposabljanje dr. Marijana Borštnarja Dornava podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije mag. Milenu Rosiču.

Kot najstarejšemu samostojnemu slovenskemu pevske-
mu društvu podeljujem za zasluge na področju slovenskega
zborovskega petja in prispevek k slovenski narodni zave-
dnosti

Častni znak svobode Republike Slovenije Pevskemu
društvu Lira.

Za dolgoletno in zaslužno delovanje v Društvu psoriati-
kov Slovenije ter za nesebično pomoč obolelim podeljujem
Častni znak svobode Republike Slovenije Jožetu Ar-
zenšku.

Za ustvarjalni prispevek in zasluge na področju glasbe-
ne kulture ter povezav med zamejstvom in matično domovi-
no podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije Štefanu Ma-
uriju.

Za 70 let delovanja in za zasluge pri ohranjanju arhiv-
ske kulturne dediščine podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije Pokrajinske-
mu arhivu Maribor.

Za organizacijske in tehnološke dosežke v slovenski
kemijsko-predelovalni industriji podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije Radu Jenku.

Za dosežke na geodetskem področju, požrtvovalno de-
lo pri uresničevanju projekta GEOSS in za dejanja kulturno-
turističnega pomena podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije Petru Svetiku.

Za dolgoletno zaslužno delovanje v slovenskem planin-
stvu podeljujem

Častni znak svobode Republike Slovenije Lojzetu Mo-
toretu.

Št. 996-01-4/2003

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

5397. Ukaz o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije

Na podlagi sedme alinee prvega odstavka 107. člena ustave Republike Slovenije, pete alinee 3. člena in prve alinee 4. člena ter prvega odstavka 7. člena zakona o odlikovanju častni znak svobode Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/92) izdajam

U K A Z**o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije**

Za izjemne zasluge pri uveljavljanju moderne likovne umetnosti doma in v svetu podeljujem

Zlati častni znak svobode Republike Slovenije akad. prof. Janezu Berniku.

Za vrhunske dosežke na področju glasbene umetnosti in za osebni prispevek k mednarodnemu uveljavljanju Republike Slovenije podeljujem

Zlati častni znak svobode Republike Slovenije Ireni Grafenauer.

Za izjemno ustvarjalno delo ter obogatitev slovenske in svetovne književnosti ter uveljavljanje slovenskega ugleda v svetu podeljujem

Zlati častni znak svobode Republike Slovenije akad. Dragu Jančarju.

Št. 996-01-5/2003

Ljubljana, dne 9. decembra 2003.

Predsednik
Republike Slovenije
dr. Janez Drnovšek l. r.

VLADA**5398. Uredba o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. januarja do 30. aprila 2004**

Na podlagi 5. člena in v zvezi z 19. ter 126. členom zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 52/02 – ZDU-1 in 58/02 – ZMR-1) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O**o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. januarja do 30. aprila 2004****I. SPLOŠNA DOLOČBA****1. člen**

(vsebina uredbe)

Za uresničevanje ciljev kmetijske tržno-cenovne politike se za obdobje od 1. januarja do 30. aprila 2004 uvedejo podpore za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg (v nadaljnjem besedilu: podpore) kot ukrep

za pospeševanje prodaje in porabe kmetijskih pridelkov in živil.

Sredstva za podpore iz te uredbe se zagotovijo v okviru proračunske postavke Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano št. 6636 Ukrepi za stabilizacijo trga (notranji in zunanji trg).

II. PODPORE**2. člen**

(namen)

Namen podpor je nadomestitev uvoznih dajatev v proizvodnji uporabljenega blaga (inputov) ali enakovrednega nadomestnega blaga.

3. člen

(upravičenci)

Upravičenci do podpor so fizične in pravne osebe, ki opravljajo kmetijsko, ribiško, živilsko ali trgovinsko dejavnost oziroma storitve za kmetijstvo in imajo sedež oziroma stalno bivališče v Republiki Sloveniji.

Ne glede na prejšnji odstavek osebe iz prejšnjega odstavka niso upravičene do podpor, če:

– vlagajo zahteve za pridobljene proizvode ali uvozno blago v nespremenjenem stanju, ki se v okviru postopka uvoza zaradi izvoza izvažajo oziroma ponovno izvažajo v skladu z zakonom, ki ureja carinski sistem, in je to razvidno iz carinskih dokumentov, ki so priloženi zahtevku,

– je izvoženo blago predmet humanitarne pomoči.

4. člen

(višina podpor)

Višina podpor za posamezne kmetijske pridelke in živila je določena v Prilogi 1, ki je sestavni del te uredbe.

III. POSTOPEK**5. člen**

(zahtevek)

Sredstva podpor pridobijo upravičenci na podlagi pisnih zahtevkov.

Zahteve iz prejšnjega odstavka vlagajo upravičenci v svojem imenu in za svoj račun oziroma njihovi pooblaščenici v njihovem imenu in za njihov račun, in sicer na obrazcu iz Priloge 2, ki je sestavni del te uredbe, in je dosegljiv na Agenciji Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska 160, Ljubljana. Obrazcu iz Priloge 2 morajo upravičenci oziroma pooblaščenici priložiti dokazila o izvršenem izvozu kmetijskih pridelkov oziroma živil, za katera uveljavljajo sredstva podpor.

Pooblaščenici, ki uveljavljajo sredstva podpor v imenu in za račun upravičencev (v nadaljnjem besedilu: pooblaščenici vlagatelji), morajo zahtevkom priložiti pooblastilo upravičencev. Upravičenci s svojim podpisom na pooblastilu jamčijo za pravilnost podatkov, navedenih v zahtevku.

Pooblaščenici vlagatelji, ki sredstva podpor pridobijo za upravičence, morajo ta sredstva nakazati upravičencem najpozneje v petih delovnih dneh po njihovem prejemu.

Pooblašчени vlagatelji ne smejo pogojevati uveljavljanja ali izplačila sredstev podpor upravičencu z obsegom proizvodnega oziroma pogodbenega sodelovanja ali nakupom kateregakoli blaga iz svoje trgovinske mreže.

6. člen

(rok za vložitev zahtevka)

Zahtevke za izplačilo sredstev podpor vlagajo upravičenci ali pooblašчени vlagatelji priporočeno po pošti do 20. v mesecu za pretekli mesec na naslov: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja, Dunajska 160, Ljubljana.

Kopije zahtevkov morajo upravičenci hraniti še najmanj pet let po njihovi odobritvi.

7. člen

(odločanje o zahtevku)

O dodelitvi sredstev podpor odloča Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja.

8. člen

(vrnitev sredstev)

Upravičenec mora vrniti sredstva podpor, če se blago, za katero je pridobil sredstva, ponovno uvozi v primerih in pod pogoji, ki jih določa predpis o izvajanju zakona, ki ureja carinski sistem.

9. člen

(pooblastila carinskih organov)

Carinski organi v okviru svojih pristojnosti izvajajo kontrolo v zvezi s pravilnim izvajanjem postopkov in predložitvijo ustreznih listin, predvidenih pri izvozu kmetijskih pridelkov in živil po tej uredbi.

IV. KAZENSKA DOLOČBA

10. člen

(kazni)

Z globo od 500.000 do 5.000.000 SIT se kaznuje pravna oseba, ki ravna v nasprotju s četrtem oziroma petim odstavkom 5. člena te uredbe.

Z globo od 400.000 do 2.000.000 SIT se kaznuje samostojni podjetnik posameznik, ki ravna v nasprotju s četrtem oziroma petim odstavkom 5. člena te uredbe.

Z globo od 10.000 do 150.000 SIT se kaznuje fizična oseba, ki ravna v nasprotju s četrtem oziroma petim odstavkom 5. člena te uredbe.

Z globo od 50.000 do 300.000 SIT se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje odgovorna oseba pravne osebe.

V. PREHODNA DOLOČBA

11. člen

(obračun)

Za obračun odobrenih zahtevkov, ki so bili vloženi za leto 2003 na podlagi uredbe o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. januarja do 30. junija 2003 (Uradni list RS, št. 117/02, 6/03 in 39/03) in uredbe o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. julija do 31. decembra 2003 (Uradni list RS, št. 62/03, 79/03 in 103/03), se uporabljata uredba o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. januarja do 30. junija 2003 (Uradni list RS, št. 117/02, 6/03 in 39/03) in uredba o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. julija do 31. decembra 2003 (Uradni list RS, št. 62/03, 79/03 in 103/03).

VI. KONČNA DOLOČBA

12. člen

(veljavnost)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. januarja 2004.

Št. 403-22/2000-22

Ljubljana, dne 11. decembra 2003

EVA 2003-2311-0300

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

PRILOGA 1: Seznam proizvodov in višina podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg

Tarifna oznaka	Poimenovanje	Podpora v SIT/enoto
1	2	3
0102*	Živo govedo	
0102 10	– Čistih pasem, plemenske:	
0102 10 10	– – telice (samice goveda, ki še niso telile)	70.000,00/kos
* Podpora se uveljavlja le za živali, skotene in vzrejene v Republiki Sloveniji, kar upravičenec potrjuje s podpisom na vlogi.		
0201	Meso, goveje, sveže ali ohlajeno	
0201 20	– Drugi kosi s kostmi:	
0201 20 20	– – "kompenzirane četrti"	140,00/kg*
0201 20 30	– – nerazkosane ali razkosane sprednje četrti	75,00/kg*
0201 20 50	– – nerazkosane ali razkosane zadnje četrti	155,00/kg*
0201 20 90	– – drugo	155,00/kg*
0201 30 00	– Brez kosti	200,00/kg*
* Podpora velja izključno za goveje meso slovenskega porekla oziroma za meso govedi, ki je bilo pred zakolom najmanj tri mesece pitano v Republiki Sloveniji. Zahtevku mora biti priložena kopija računa za odkup govedi, kopija ocenjevalnega zapisnika z linije klanja in kopija veterinarskega spričevala.		
0206	Užitni klavnični odpadki goved, prašičev, ovac, koz, konj, oslov, mul in mezgov, sveži, ohlajeni ali zamrznjeni	10,60/kg
0210	Meso in užitni klavnični odpadki, nasoljeni, v slanici, sušeni ali dimljeni; užitna moka in zdrob iz mesa ali iz drugih klavničnih odpadkov	
	– Meso prašičje:	
0210 11	– – šunke, plečeta in njihovi kosi, s kostmi:	
	– – – domačih prašičev:	
	– – – – sušena ali dimljena:	
0210 11 31	– – – – – šunke in njihovi kosi	120,00/kg
0210 11 39	– – – – – plečeta in njihovi kosi	51,00/kg
0210 12	– – prsi s potrebušino in njihovi kosi:	
	– – – domačih prašičev:	
0210 12 19	– – – – sušene ali dimljene	26,60/kg
0210 19	– – drugo:	
	– – – domačih prašičev:	
	– – – – sušeno ali dimljeno:	
	– – – – – drugo:	
0210 19 81	– – – – – brez kosti	100,00/kg
0210 20	– Meso, goveje	162,50/kg
0302	Ribe, sveže ali ohlajene, razen ribjih filetov in drugega ribjega mesa iz tar. št. 0304	
	– Druge ribe, razen jeter in iker:	
0302 61	– – sardele (<i>Sardina pilchardus</i> , <i>Sardinops spp.</i>), velike sardele (<i>Sardinella spp.</i>), papaline (<i>Sprattus Sprattus</i>)	12,00/kg
0401*	Mleko in smetana, nekoncentrirana niti ne vsebuje dodanega sladkorja ali drugih sladil	
0401 10	– Z vsebnostjo maščobe do vključno 1 mas. %:	
0401 10 10	– – v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno dveh litrov	4,50
0401 10 90	– – drugo	4,50
0401 20	– Z vsebnostjo maščobe več kot 1 mas. % do vključno 6 mas. %:	
	– – do vključno 3 mas. %:	

0401 20 11	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno dveh litrov: ----- z vsebnostjo maščobe do vključno 1,5 mas. % ----- z vsebnostjo maščobe več kot 1,5 mas. %	7,00
0401 20 19	---- drugo: ----- z vsebnostjo maščobe do vključno 1,5 mas. % ----- z vsebnostjo maščobe več kot 1,5 mas. % -- več kot 3 mas. %:	7,00
0401 20 91	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno dveh litrov: ----- z vsebnostjo maščobe do vključno 4 mas. % ----- z vsebnostjo maščobe več kot 4 mas. %	8,80
0401 20 99	---- drugo: ----- z vsebnostjo maščobe do vključno 4 mas. % ----- z vsebnostjo maščobe več kot 4 mas. %	
0401 30	-- Z vsebnostjo maščobe več kot 6 mas. %: -- do vključno 21 mas. %:	
0401 30 11	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno dveh litrov: ----- vsebnost maščobe: ----- z več kot 10 mas. % do vključno 17 mas. % ----- z več kot 17 mas. %	20,30 30,60
0401 30 19	---- drugo: ----- z vsebnostjo maščobe več kot 17 mas. % -- več kot 21 mas. % pa do vključno 45 mas. %:	
0401 30 31	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno dveh litrov: ----- vsebnost maščobe: ----- do vključno 35 mas. % ----- z več kot 35 mas. % do vključno 39 mas. % ----- z več kot 39 mas. %	74,20 115,90 127,90
0401 30 39	---- drugo: ----- vsebnost maščobe: ----- do vključno 35 mas. % ----- z več kot 35 mas. % do vključno 39 mas. % ----- z več kot 39 mas. % -- več kot 45 mas. %:	74,20 115,90 127,90
0401 30 91	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno dveh litrov: ----- vsebnost maščobe: ----- do vključno 68 mas. % ----- z več kot 68 mas. %	145,70
0401 30 99	---- drugo: ----- vsebnost maščobe: ----- do vključno 68 mas. % ----- z več kot 68 mas. %	145,70 214,10
0402*	Mleko in smetana, koncentrirana ali ki vsebuje dodan sladkor ali druga sladila	
0402 10	-- V prahu, granulah ali drugih trdnih oblikah, z vsebnostjo maščobe do vključno 1,5 mas. %: -- ki ne vsebuje dodanega sladkorja ali drugih sladil:	
0402 10 11	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg	134,50
0402 10 19	---- drugo	134,50
0402 10 91	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg	134,50
0402 10 99	---- drugo -- V prahu, granulah ali drugih trdnih oblikah, z vsebnostjo maščobe več kot 1,5 mas. %:	134,50
0402 21	-- ki ne vsebujejo dodanega sladkorja ali drugih sladil: ---- z vsebnostjo maščob do vključno 27 mas. %:	
0402 21 11	---- v izvornem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg: ----- vsebnost maščobe: ----- do vključno 11 mas. % ----- z več kot 11 mas. % do vključno 17 mas. %	134,50 207,80

	----- z več kot 17 mas.% do vključno 25 mas.%	216,90
	----- z več kot 25 mas.%	231,20
	----- drugo:	
0402 21 17	----- z vsebnostjo maščob do vključno 11 mas.%	134,50
0402 21 19	----- z vsebnostjo maščob več kot 11 mas.% do vključno 27 mas. %:	
	----- do vključno 17 mas.%	207,80
	----- z več kot 17 mas.% do vključno 25 mas.%	216,90
	----- z več kot 25 mas.%	231,20
	----- z vsebnostjo maščob več kot 27 mas. %:	
0402 21 91	----- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	
	----- vsebnost maščobe:	
	----- do vključno 28 mas.%	232,60
	----- z več kot 28 mas.% do vključno 29 mas.%	234,00
	----- z več kot 29 mas.% do vključno 45 mas.%	236,40
	----- z več kot 45 mas.%	254,10
0402 21 99	----- drugo:	
	----- vsebnost maščobe:	
	----- do vključno 28 mas.%	232,60
	----- z več kot 28 mas.% do vključno 29 mas.%	234,00
	----- z več kot 29 mas.% do vključno 41 mas.%	236,40
	----- z več kot 41 mas.% do vključno 45 mas.%	249,50
	----- z več kot 45 mas.% do vključno 59 mas.%	254,10
	----- z več kot 59 mas.% do vključno 69 mas.%	272,00
	----- z več kot 69 mas.% do vključno 79 mas.%	282,10
	----- z več kot 79 mas.%	293,90
0402 29	--- drugo:	
	--- z vsebnostjo maščob do vključno 27 mas. %:	
0402 29 11	----- posebno mleko za dojenčke, v hermetično zaprti embalaži z neto vsebino do vključno 500 g, z vsebnostjo maščob več kot 10 mas.%	
	----- drugo:	
0402 29 15	----- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	
	----- vsebnost maščobe:	
	----- do vključno 11 mas.%	134,50
	----- z več kot 11 mas.% do vključno 17 mas.%	207,80
	----- z več kot 17 mas.% do vključno 25 mas.%	216,90
	----- z več kot 25 mas.%	231,20
0402 29 19	----- drugo:	
	----- vsebnost maščobe:	
	----- z več kot 11 mas.% do vključno 17 mas.%	207,80
	----- z več kot 17 mas.% do vključno 25 mas.%	216,90
	----- z več kot 25 mas.%	231,20
	----- z vsebnostjo maščob več kot 27 mas. %:	
0402 29 91	----- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	232,60
0402 29 99	----- drugo:	
	----- vsebnost maščobe:	
	----- do vključno 41 mas.% maščobe	232,60
	----- z več kot 41 mas.% maščobe	249,50
	--- Drugo:	
0402 91	--- ki ne vsebuje dodanega sladkorja ali drugih sladil:	
	--- z vsebnostjo maščob do vključno 8 mas. %:	
0402 91 11	----- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	
	----- z vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe	
	15 in več % in vsebnostjo maščobe več kot 7,4 mas.%	16,10
0402 91 19	----- drugo:	
	----- z vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe	
	15 in več % in vsebnostjo maščobe več kot 7,4 mas.%	16,10
	--- z vsebnostjo maščob več kot 8 mas.% pa do vključno 10 mas. %:	
0402 91 31	----- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	
	----- z vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe 15 in več %	19,00
0402 91 39	----- drugo:	
	----- z vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe	
	15 in več %	19,00

	----	z vsebnostjo maščob več kot 10 mas.% pa do vključno 45 mas. %:	
0402 91 51	-----	v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg	
0402 91 59	-----	drugo	
	----	z vsebnostjo maščob več kot 45 mas.%:	
0402 91 91	-----	v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg	
0402 91 99	-----	drugo	89,50
0402 99	--	drugo:	
	----	z vsebnostjo maščob do vključno 9,5 mas.%:	
0402 99 11	-----	v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	
	-----	z vsebnostjo saharaže 40 in več mas. %, vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe 15 ali več % in vsebnostjo maščobe več kot 6,9 mas.%	
0402 99 19	-----	drugo	
	-----	z vsebnostjo saharaže 40 in več mas. %, vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe 15 ali več % in vsebnostjo maščobe več kot 6,9 mas.%	40,90
	----	z vsebnostjo maščob več kot 9,5 mas.% pa do vključno 45 mas.%:	
0402 99 31	-----	v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg:	
	-----	z vsebnostjo maščobe do vključno 21 mas.%:	
	-----	z vsebnostjo saharaže 40 in več mas. % in vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe 15 ali več %	42,80
	-----	z vsebnostjo maščobe od 21 do vključno 39 mas.%	53,60
	-----	z vsebnostjo maščobe nad 39 mas.%	
0402 99 39	-----	drugo:	
	-----	z vsebnostjo maščobe do vključno 21 mas.%:	
	-----	z vsebnostjo saharaže 40 in več mas. % in vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe 15 ali več %	42,80
	----	z vsebnostjo maščob nad 45 mas.%:	
0402 99 91	-----	v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 2,5 kg	
0402 99 99	-----	drugo	

iz 0403* Pinjenec, kislo mleko in kisla smetana, jogurt, kefir in drugo fermentirano ali kislo mleko in smetana, koncentrirano ali ne, ali ki vsebuje dodan sladkor ali druga sladila, ali aromatizirano ali ki vsebuje dodano sadje, oreške ali kakav

0403 10	--	Jogurt:	
	--	nearomatiziran niti ne vsebuje dodanega sadja, lešnikov ali kakava:	
	----	ki ne vsebuje dodanega sladkorja ali drugih sladil, z vsebnostjo maščob:	
0403 10 11	-----	do vključno 3 mas.%:	
	-----	do vključno 1,5 mas.%:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
	-----	z več kot 1,5 mas. %:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
0403 10 13	-----	več kot 3 mas.% pa do vključno 6 mas.%:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
0403 10 19	-----	več kot 6 mas.%:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
	----	drugo, z vsebnostjo maščob:	
0403 10 31	-----	do vključno 3 mas.%:	
	-----	do vključno 1,5 mas.%:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
	-----	z več kot 1,5 mas. %:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
0403 10 33	-----	več kot 3 mas.% pa do vključno 6 mas.%:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
0403 10 39	-----	več kot 6 mas.%:	
	-----	drugo, razen v prahu, zrnih ali drugih trdnih oblikah	
	--	aromatiziran ali ki vsebuje dodano sadje, oreške ali kakav:	
	----	v prahu, granulah ali drugih trdnih oblikah, z vsebnostjo mlečnih maščob:	
0403 10 51	-----	do vključno 1,5 mas.%	
0403 10 53	-----	več kot 1,5 mas.% pa do vključno 27 mas.%	
0403 10 59	-----	več kot 27 mas.%	
	----	drugo, z vsebnostjo mlečnih maščob:	
0403 10 91	-----	do vključno 3 mas.%	
0403 10 93	-----	več kot 3 mas.% pa do vključno 6 mas.%	
0403 10 99	-----	več kot 6 mas.%	

iz 0403 90	– Drugo:	
	– nearomatizirano niti ne vsebuje dodanega sadja, oreškov ali kakava:	
	– v prahu, granulah ali drugih trdnih oblikah:	
	– ki ne vsebujejo dodanega sladkorja ali drugih sladil, z vsebnostjo maščob:	
0403 90 11	– do vključno 1,5 mas. %	132,60
0403 90 13	– več kot 1,5 mas. % pa do vključno 27 mas. %:	
	– do vključno 11 mas. %	132,60
	– več kot 11 mas. % do vključno 17 mas. %	206,00
	– več kot 17 mas. % do vključno 25 mas. %	215,00
	– več kot 25 mas. %	229,10
0403 90 19	– več kot 27 mas. %	230,50
	– drugo, z vsebnostjo maščob:	
0403 90 31	– do vključno 1,5 mas. %:	
0403 90 33	– več kot 1,5 mas. % do vključno 27 mas. %:	
	– več kot 11 mas. % do vključno 25 mas. %	206,00
	– več kot 25 mas. %	229,10
	– drugo:	
	– brez dodanega sladkorja ali drugih sladil, z vsebnostjo maščob:	
0403 90 51	– do vključno 3 mas. %:	
	– do vključno 1,5 mas. %	4,50
0403 90 53	– več kot 3 mas. % do vključno 6 mas. %	
0403 90 59	– več kot 6 mas. %:	
	– več kot 17 mas. % do vključno 21 mas. %	30,60
	– več kot 21 mas. % do vključno 35 mas. %	74,20
	– več kot 35 mas. % do vključno 39 mas. %	108,60
	– več kot 39 mas. % do vključno 45 mas. %	108,60
	– več kot 45 mas. %	
	– drugo, z vsebnostjo maščob:	
0403 90 61	– do vključno 3 mas. %:	
0403 90 63	– več kot 3 mas. % pa do vključno 6 mas. %	
0403 90 69	– več kot 6 mas. %	
	– aromatizirano ali ki vsebuje dodano sadje, oreške ali kakava:	
	– v prahu, granulah ali drugih trdnih oblikah, z vsebnostjo mlečnih maščob:	
0403 90 71	– do vključno 1,5 mas. %	
0403 90 73	– več kot 1,5 mas. % pa do vključno 27 mas. %	
0403 90 79	– več kot 27 mas. %	
	– drugo, z vsebnostjo mlečnih maščob:	
0403 90 91	– do vključno 3 mas. %	
0403 90 93	– več kot 3 mas. % pa do vključno 6 mas. %	
0403 90 99	– več kot 6 mas. %	
iz 0404*	Sirootka, koncentrirana ali ne ali ki vsebuje dodan sladkor ali druga sladila; izdelki, sestavljeni iz naravnih mlečnih sestavin, ki imajo dodan sladkor ali druga sladila ali ne, ki niso navedeni in ne zajeti na drugem mestu	
0404 90	– Drugo:	
	– ki ne vsebuje dodanega sladkorja ali drugih sladil, z vsebnostjo maščob:	
0404 90 21	– do vključno 1,5 mas. %:	
	– v prahu ali zrnih	
0404 90 23	– več kot 1,5 mas. % pa do vključno 27 mas. %:	
	– v prahu ali zrnih	
	– Drugo, z vsebnostjo maščob:	
	– do vključno 11 mas. %	134,50
	– več kot 11 mas. % do vključno 17 mas. %	207,80
	– več kot 17 mas. % do vključno 25 mas. %	216,90
	– več kot 25 mas. %	231,20
iz 0404 90 29	– več kot 27 mas. %:	
	– v prahu ali zrnih, z vsebnostjo maščobe:	
	– do vključno 28 mas. %	232,60
	– več kot 28 mas. % do vključno 29 mas. %	234,00
	– več kot 29 mas. % do vključno 45 mas. %	236,40
	– več kot 45 mas. %	254,10
	– drugo, z vsebnostjo maščobe:	

0404 90 81	---- do vključno 1,5 mas. %:	
	----- v prahu ali zrnih	134,50
iz 0404 90 83	--- več kot 1,5 mas. % pa do vključno 27 mas. %:	
	----- v prahu ali zrnih	
	----- vsebnost maščobe:	
	----- do vključno 11 mas. %	134,50
	----- več kot 11 mas. % do vključno 17 mas. %	207,80
	----- več kot 17 mas. % do vključno 25 mas. %	216,90
	----- več kot 25 mas. %	231,20
	----- drugo, razen v prahu ali zrnih	
	----- z vsebnostjo saharoze 40 in več mas. %, vsebnostjo suhe snovi mleka brez maščobe 15 ali več % in vsebnostjo maščobe več kot 6,9 mas. %	40,90
iz 0405*	Maslo ter druge maščobe in olja, dobljeni iz mleka; mlečni namazi	
0405 10	— Maslo:	
	— z vsebnostjo maščob do vključno 85 mas. %:	
	--- naravno maslo:	
0405 10 11	---- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 1 kg:	
	----- z vsebnostjo maščobe:	
	----- 80 ali več mas. % vendar manj kot 82 mas. %	409,70
	----- 82 ali več mas. %	419,90
0405 10 19	---- drugo:	
	----- z vsebnostjo maščobe:	
	----- 80 ali več mas. % vendar manj kot 82 mas. %	409,70
	----- 82 ali več mas. %	419,90
0405 10 30	--- rekombinirano maslo:	
	---- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 1 kg:	
	----- z vsebnostjo maščobe:	
	----- 80 ali več mas. % vendar manj kot 82 mas. %	409,70
	----- 82 ali več mas. %	419,90
	---- drugo:	
	----- z vsebnostjo maščobe:	
	----- 82 ali več mas. %	419,90
0405 10 50	--- sirotkino maslo:	
	---- v izvirnem pakiranju z neto vsebino do vključno 1 kg:	
	----- z vsebnostjo maščobe:	
	----- 82 ali več mas. %	419,90
	---- drugo:	
	----- z vsebnostjo maščobe:	
	----- 80 ali več mas. % vendar manj kot 82 mas. %	409,70
	----- 82 ali več mas. %	419,90
0405 10 90	--- drugo	435,30
iz 0405 20	— Mlečni namazi:	
0405 20 90	--- z vsebnostjo maščob več kot 75 mas. %, vendar z manj kot 80 mas. % maščobe:	
	---- z vsebnostjo maščobe:	
	---- več kot 75 mas. % vendar manj kot 78 mas. %	384,10
	---- 78 ali več mas. %	399,40
0405 90	— Drugo:	
0405 90 10	--- z vsebnostjo maščob 99,3 mas. % ali več maščobe, ter z največ 0,5 mas. % vode	525,00
0405 90 90	--- drugo	419,90

0406*	Sir in skuta	maks. vsebnost vode v %	min. vsebnost maščobe v SS v %	vseb. maščobe
0406 10	– Sveži (nezrel ali nenasoljen) sir, vključno sir iz sirotke in skuta:			
0406 10 20	– z vsebnostjo maščob do vključno 40 mas. %:			
	– sir iz sirotke, razen soljene Ricotta			
	– drugo:			
	– z vsebnostjo vode, izračunane v nemaščobni snovi, več kot 47 mas. % do vključno 72 mas. %:			
	– Ricotta, soljena:			
	– proizveden izključno iz ovčjega mleka	55	45	63,70
	– Drugo	55	39	59,30
	– Skuta	60		26,00
	– Drugo:			
	– z vsebnostjo maščobe v suhi snovi:			
	– manj kot 5 mas. %	60		86,50
	– 5 ali več mas. % vendar manj kot 19 mas. %	60	5	87,70
	– 19 ali več mas. % vendar manj kot 39 mas. %	57	19	97,90
	– Drugo, z vsebnostjo vode, izračunane v nemaščobni snovi:			
	– več kot 47 mas. % vendar ne več kot 52 mas. %	40	39	143,80
	– več kot 52 mas. % vendar ne več kot 62 mas. %	40	39	119,90
	– več kot 62 mas. %			
	– z vsebnostjo vode, izračunane v nemaščobni snovi, več kot 72 mas. %:			
	– smetanov sir, z vsebnostjo vode, izračunane v nemaščobni snovi, več kot 77 mas. % vendar ne več kot 83 mas. % in vsebnost maščobe v suhi snovi:			
	– 60 ali več mas. % in manj kot 69 mas. %	60	60	44,50
	– 69 ali več mas. %	59	69	53,30
	– Drugo			
	– Drugo			
0406 10 80	– drugo			
0406 20	– Sir, nariban ali v prahu, vseh vrst:			
0406 20 10	– zeliščni sir glarus (znan kot schabziger), narejen iz posnetega mleka in zmešan s fino zdrobljenimi zelišči			
0406 20 90	– drugo:			
	– sirni izdelki iz sirotke			
	– Drugo:			
	– z vsebnostjo maščobe več kot 20 mas. %, z vsebnostjo laktoze manj kot 5 mas. % in vsebnostjo suhe snovi:			
	– 60 ali več mas. % vendar manj kot 80 mas. %	40	34	99,40
	– 80 ali več mas. % vendar manj kot 85 mas. %	20	30	131,20
	– 85 ali več mas. % vendar manj kot 95 mas. %	15	30	139,40
	– 95 ali več mas. %	5	30	155,80
	– Drugo			
0406 30	– Sir, topljen, razen naribanega, ali v prahu:			
0406 30 10	– za proizvodnjo katerih se uporabljajo le siri, kot so ementalski sir, gruyere in appenzell in ki lahko vsebujejo dodani zeliščni sir glarus (znan kot schabziger); pripravljen za prodajo na drobno, z vsebnostjo maščob v suhi snovi do vključno 56 mas. %			
	– drugo:			
	– z vsebnostjo maščob do vključno 36 mas. % in z vsebnostjo maščob v suhi snovi:			
0406 30 31	– do vključno 48 mas. %:			
	– z vsebnostjo suhe snovi:			
	– 40 in več mas. % in manj kot 43 mas. % in vsebnostjo maščobe v suhi snovi:			
	– manj kot 20 mas. %	60		13,10
	– 20 in več mas. %	60	20	19,20

	----- 43 in več mas. % in vsebnostjo maščobe v suhi snovi:			
	----- manj kot 20 mas. %	57		13,10
	----- 20 in več mas. % in manj kot 40 mas. %	57	20	19,20
	----- 40 in več mas. %	57	40	27,90
0406 30 39	---- več kot 48 mas. %:			
	----- vsebnost suhe snovi:			
	----- 40 in več mas. % in manj kot 43 mas. %	60	48	19,20
	----- 43 in več mas. % in manj kot 46 mas. %	57	48	27,90
	----- 46 in več mas. % in vsebnostjo maščobe v suhi snovi:			
	----- manj kot 55 mas. %	54	48	27,90
	----- 55 in več mas. %	54	55	31,60
0406 30 90	---- z vsebnostjo maščob več kot 36 mas. %	54	79	33,10
0406 40	- Sir z modrimi ali podobnimi žlahtnimi plesnimi nastale v jedru sira:			
0406 40 10	-- roquefort			
0406 40 50	-- gorgonzola	53	48	152,20
0406 40 90	-- drug	50	40	156,30
0406 90	- Sir, drug:			
0406 90 01	-- za predelavo			
	-- drugi:			
	--- ementalec, grojer, sbrinz, bergkaese in appenzell:			
	---- drugo:			
0406 90 13	----- ementalec	40	45	171,90
0406 90 15	----- grojer, sbrinz:			
	----- grojer, sbrinz	38	45	177,60
0406 90 17	----- bergkase, appenzell:			
	----- bergkase	38	45	177,60
0406 90 18	---- Fromage fribourgeois, Vacherin mont d'Or in Tete de Moine			
0406 90 19	---- glarus zeliščni sir (znan kot schabziger), narejen iz posnetega mleka in zmešan s fino zdrobljenimi zelišči			
0406 90 21	---- cheddar	39	48	174,10
0406 90 23	---- edamec	47	40	152,90
0406 90 25	---- tilsit	47	45	151,80
0406 90 27	---- butterkaese	52	45	137,50
0406 90 29	---- kačkaval			
	---- feta:			
0406 90 31	---- iz ovčjega ali bivoljega mleka v embalaži s slanico ali v mehovih iz ovčje ali kozje kože:			
	----- proizveden izključno iz ovčjega mleka:			
	----- z vsebnostjo vode, izračunane nemaščobni snovi, do vključno 72 mas. %	56	43	126,40
0406 90 33	---- drugo:			
	----- proizvedeno iz ovčjega oziroma kozjega mleka:			
	----- z vsebnostjo vode, izračunane nemaščobni snovi, do vključno 72 mas. %	56	43	126,40
	----- Drugo:			
	----- z vsebnostjo vode, izračunane nemaščobni snovi, do vključno 72 mas. %	60	39	115,50
	----- z vsebnostjo vode, izračunane nemaščobni snovi, več kot 72 mas. %	59	50	116,70
0406 90 35	---- kefalo-tyri:			
	---- proizveden izključno iz ovčjega oziroma kozjega mleka	38	40	178,80
	---- Drugo	38	40	178,80
0406 90 37	---- finlandia	40	45	171,90
	---- Drugo:			
	---- Drugo:			
	----- vsebnost maščobe do vključno 40 mas. % in z vsebnostjo vode, izračunane v nemaščobni snovi:			
	----- do vključno 47 mas. %			

0406 90 39	----	jarlsberg			
	----	drugo:			
0406 90 50	-----	siri iz ovčjega ali bivoljega mleka v čebričkih s slanico ali v mehovih iz ovčje ali kozje kože			
	-----	drugo:			
	-----	z vsebnostjo maščob do vključno 40 mas.% in vsebnostjo vode, v nemaščobni snovi:			
	-----	do vključno 47 mas.%:			
0406 90 61	-----	grana padano, parmigiano reggiano	35	32	189,40
0406 90 63	-----	fiore sardo, pecorino:			
	-----	proizveden izključno iz ovčjega mleka	35	36	188,50
	-----	Drugo	35	36	181,20
0406 90 69	-----	drugi:			
	-----	Siri proizvedeni iz sirotke			
	-----	Drugo	38	30	181,20
	-----	več kot 47 mas.% do vključno 72 mas.%:			
0406 90 73	-----	provolone	45	44	157,80
0406 90 75	-----	asiago, caciocavallo, montasio, ragusano	45	39	158,90
0406 90 76	-----	danbo, fontal, fontina, fynbo, havarti, maribo, samsoe:			
	-----	vsebnost maščobe v suhi snovi 45 mas. % in več vendar manj kot 55 mas. %:			
	-----	vsebnost suhe snovi 50 mas. % in več vendar manj kot 56 mas. %	50	45	143,20
	-----	vsebnost suhe snovi 56 mas. % in več	44	45	160,40
	-----	vsebnost maščobe v suhi snovi 55 mas. % in več	46	55	152,60
0406 90 78	-----	gavda:			
	-----	vsebnost maščobe v suhi snovi manj kot 48 mas. %	50	20	148,00
	-----	vsebnost maščobe v suhi snovi 48 mas. % in več vendar manj kot 55 mas. %	45	48	156,90
	-----	drugo	45	55	155,50
0406 90 79	-----	esrom, italico, kernhem, saint-nectaire, saint-paulin, taleggio	56	40	126,90
0406 90 81	-----	cantal, cheshire, wensleydale, lancashire, double gloucester, blarney, colby, monterey	44	45	160,40
0406 90 82	-----	camembert			
0406 90 84	-----	brie			
0406 90 85	-----	kefalograviera, kasseri:			
	-----	proizveden izključno iz ovčjega oziroma kozjega mleka	40	39	173,30
	-----	Drugo:			
	-----	vsebnost vode do vključno 40 mas. %			
	-----	vsebnost vode več kot 40 mas. % do vključno 45 mas. %			
	-----	drugo			
	-----	drugi siri z vsebnostjo vode, izračunane nemaščobnih snovi:			
0406 90 86	-----	več kot 47 mas.% pa do vključno 52 mas.%:			
	-----	siri proizvedeni iz sirotke			
	-----	drugo, vsebnost maščobe v suhi snovi:			
	-----	manj kot 5 mas %	52		145,80
	-----	5 mas. % in več vendar manj kot 19 mas. %	51	5	147,90
	-----	19 mas. % in več vendar manj kot 39 mas. %	47	19	157,10
	-----	39 mas. % in več	40	39	173,30
0406 90 87	-----	več kot 52 mas.% pa do vključno 62 mas.%:			
	-----	siri proizvedeni iz sirotke, izvzet je Manouri			
	-----	drugo, vsebnost maščobe v suhi snovi:			
	-----	manj kot 5 mas %	60		121,50
	-----	5 mas. % in več vendar manj kot 19 mas. %	55	5	135,80
	-----	19 mas. % in več vendar manj kot 40 mas. %	53	19	139,30
	-----	40 mas. % in več:			
	-----	Idoazabal, Manchego and Roncal, proizvedeni iz ovčjega mleka	45	45	157,60

	----- Maasdam	45	45	157,60
	----- Manouri	43	53	67,10
	----- Hushallsost	46	45	154,70
	----- Murukoloinen	41	50	167,90
	----- Drugo	48	40	152,90
0406 90 88	----- več kot 62 mas.% pa do vključno 72 mas. %:			
	----- sir proizveden iz sirotke			
	----- Drugo:			
	----- Gradost			
	----- Drugo:			
	----- vsebnost maščobe v suhi snovi:			
	----- 10 mas. % ali več vendar manj kot 19 %	60	10	120,00
0406 90 93	----- več kot 72 mas. %			
0406 90 99	----- drugo			

* Višina podpore velja za 1 kg proizvoda. V ECL, rubrika št. 31: "Tovorki in opis blaga" ali na fakturo je potrebno navesti ustrezen opis proizvoda, ki omogoča uvrstitev proizvoda v določeno alineo znotraj tarifne oznake oziroma določitev ustrezne podpore (vsebnost maščobe v proizvodu; vsebnost suhe snovi brez maščobe; vsebnost vode, izračunane v nemaščobni snovi; vsebnost maščobe v suhi snovi; v prahu ali zrnih idr.).

0409 00 00 Med, naravni 56,80/kg

1601 Klobase in podobni izdelki iz mesa, drugih užitnih klavničnih odpadkov ali krvi; sestavljena živila na osnovi teh proizvodov

1601 00 10	– Iz jeter	26,80/kg
	– Drugo:	
1601 00 91	– klobase, suhe ali za sušenje, nekuhane	52,60/kg
1601 00 99	– drugo	47,00/kg

1602 Drugi pripravljene ali konzervirani izdelki iz mesa, klavničnih odpadkov ali krvi

1602 10 00	– Homogenizirani proizvodi	35,10/kg
1602 20	– Iz jeter katere koli živali:	17,30/kg
	– Prašičev:	
1602 41	– šunka in njeni kosi:	
1602 41 10	– domačih prašičev	82,60/kg
1602 42	– plečeta in njihovi kosi:	
1602 42 10	– domačih prašičev	52,00/kg
1602 49	– drugo, vključno mešanice:	
	– domačih prašičev:	47,00kg
1602 50	– Goved:	95,50/kg
1602 90	– Drugo, vključno z izdelki iz krvi katerih koli živali:	17,30/kg

1604 Pripravljene ali konzervirane ribe, kaviar in kaviarjevi nadomestki, pripravljene iz ribjih jajčec

	– RIBE, cele ali v kosih, toda nezmlete:	
1604 13	– sardele, velike sardele in papaline:	*

* Višina podpore znaša 12 SIT/konzervo.

1901 Sladni ekstrakt; živila iz moke, drobljencev, zdroba, škroba in sladnega ekstrakta, ki ne vsebujejo kakava ali ga vsebujejo manj kot 40 mas. %, preračunano na popolnoma odmaščeno osnovo, ki niso navedena in ne zajeta na drugem mestu; živila iz izdelkov iz tar. št. 0401 do 0404, ki ne vsebujejo kakava ali ga vsebujejo manj kot 5 mas. %, preračunano na popolnoma odmaščeno osnovo, ki niso navedena in ne zajeta na drugem mestu

1901 10 00	– Proizvodi za otroško prehrano, v pakiranjih za prodajo na drobno	5,80*
------------	--	-------

1901 90	– Drugo:	
	– – drugo:	
1901 90 99	– – – drugo	5,80*

* Višina podpore velja za kilogram mleka v proizvodu v skladu s prepisanimi normativi.

2005	Druge vrtnine, pripravljene ali konzervirane drugače, kot v kisu ali očetni kislini, nezamrznjene, razen proizvodov iz tar. št. 2006	
2005 20	– Krompir:	
2005 20 20	– – – tanke rezine, ocvrte ali pečene, osoljene ali ne ali začinjene ali ne, v nepredušni embalaži, primerne za takojšnjo uporabo	25,00/kg
2202	Vode, vključno mineralne vode in sodavice, ki vsebujejo dodan sladkor ali druga sladila ali arome, ter druge brezalkoholne pijače, razen sadnih in zelenjavnih sokov, iz tar. št. 2009	
2202 90	– Drugo:	
	– – druge, ki vsebujejo maščobe, pridobljene iz proizvodov iz tar. št. 0401 do 0404:	
2202 90 91	– – – manj kot 0,2 mas. %	5,80*
2202 90 95	– – – 0,2 mas. % ali več, vendar manj kot 2 mas. %	5,80*
2202 90 99	– – – 2 mas. % ali več	5,80*

* Višina podpore velja za kilogram mleka v proizvodu v skladu s prepisanimi normativi.

PRILOGA 2: Zahtevek za podporo za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg
Republika Slovenija Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja

Obrazec: Izvoz 2004
Št. postavke: 6636

ZAHTEVK ZA PODPORO ZA PRIPRAVO KMETIJSKIH PRIDELKOV IN ŽIVIL ZA ZUNANJI TRG

Izpolti AKTRP: Žig z datumom prejema	Odposlano:
	Prejel:
	Vnesel:

Obrazec: Podatki o subjektu

1. Ime in priimek/naziv:

Za obdobje:

Leto:

2. EMŠO

/ izpolni fizična oseba (kmet) in s.p./

3. Davčna številka:

2a. Matična številka:

/ izpolni poslovni subjekt, tudi s.p./

matična številka
enota v sestavi

4. Naslov: občina:

naselje:

5. Pošta:

Ulica:

hišna št.:

6. Telefon:

7. Številka transakcijskega računa

Transakcijski račun odprt pri banki ali hranilnici

Ime in kraj banke ali hranilnice

Za izvožene proizvode iz seznama, ki so kot Priloga a) sestavni del tega zahtevka uveljavljam vrednost podpore v SIT:

Upravičenost do navedenega zneska dokazujem z naslednjimi prilogi, ki so sestavni del tega zahtevka:

1. fakture,
2. kopije enotnih carinskih listin (ECL), s potrjenim prehodom meje,
3. pri govedu - žive živali: Priloga b - Seznam identifikacijskih števil živali,
4. pri govejem mesu: kopija računa za odkup govedi, kopija ocenjevalnega zapisnika z linije klanja in kopija veterinarskega spričevala.

Obrazec je treba priložiti tudi: Priloga a): Seznam izvoženih proizvodov oziroma Priloga b): Seznam identifikacijskih števil živali

Obračunal:

Ime, priimek:

Telefon:

Datum:

Podpis odgovorne osebe žig

5399. Uredba o obsegu izdaje, sestavinah, apoenih in glavnih znamenjih priložnosti kovancev ob 250-letnici rojstva Jurija Vege

Na podlagi 5. člena zakona o priložnostnih kovancih (Uradni list RS, št. 7/93) in v zvezi z uredbo o določitvi dogodkov, ob katerih se v letu 2004 izdajo priložnostni kovanci (Uradni list RS, št. 100/03) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O**o obsegu izdaje, sestavinah, apoenih in glavnih znamenjih priložnostnih kovancev ob 250-letnici rojstva Jurija Vege****1. člen**

Republika Slovenija v letu 2004 izda priložnostne kovance ob 250-letnici rojstva Jurija Vege, v obsegu in z glavnimi znamenji ter drugimi značilnostmi, ki so določene s to uredbo.

2. člen

Ob 250-letnici rojstva Jurija Vege izda Republika Slovenija:

- zlatnike z nominalno vrednostjo 25.000 tolarjev, v količini 300 kovancev in v skupni nominalni vrednosti 7.500.000 tolarjev,
- srebrnike z nominalno vrednostjo 5.000 tolarjev, v količini 1.500 kovancev in v skupni nominalni vrednosti 7.500.000 tolarjev in
- priložnostne bi-metalne kovance z nominalno vrednostjo 500 tolarjev, v količini 200.000 kovancev in v skupni nominalni vrednosti 100.000.000 tolarjev.

3. člen

Zlatniki so izdelani iz zlata čistine 900/1000, v posebni tehniki z ravnimi površinami visokega sijaja in matiranimi reliefnimi površinami priložnostnega motiva.

Zlatniki imajo težo 7 gramov in premer 24 milimetrov. Pri vsakem posameznem zlatniku je dovoljen odklik pri teži do $\pm 1\%$ in pri premeru do $\pm 0,1$ milimetra.

4. člen

Srebrniki so izdelani iz srebra čistine 925/1000, v posebni tehniki z ravnimi površinami visokega sijaja in matiranimi reliefnimi površinami priložnostnega motiva.

Srebrniki imajo težo 15 gramov in premer 32 milimetrov. Pri vsakem posameznem srebrniku je dovoljen odklik pri teži do $\pm 1\%$ in pri premeru do $\pm 0,1$ milimetra.

5. člen

Priložnostni bi-metalni kovanci so sestavljeni iz jedra (zlitina: 75% baker in 25% nikelj) in iz oboda (zlitina: 78% baker, 20% cink, 2% nikelj).

Kovanci imajo težo 9 gramov in premer 28 milimetrov (od tega jedro 18 milimetrov). Pri vsakem posameznem kovancu je dopusten odklik pri teži $\pm 2\%$ in pri premeru do $\pm 0,1$ milimetra.

6. člen

Videz priložnostnih kovancev iz 3., 4. in 5. člena te uredbe je naslednji:

– sprednja stran:

Ob zgornjem robu kovanca je letnica: »2004«, na spodnji polovici kovanca pa je polkrožni napis: »REPUBLIKA SLOVENIJA«. V sredini kovanca je vbočena krožna površina, v kateri je v zgornji polovici izpisana nominalna vrednost

»25000«, »5000« oziroma »500«, pod njo pa je beseda: »tolarjev«.

– hrbtna stran:

Na desni polovici kovanca je upodobljen profil podobe Jurija Vege. Osrednji motiv je risba iz Vegove razprave o krogli. Središče risbe krožnice je postavljeno v točko, kjer se nahaja oko v profilu podobe Jurija Vege. Besedilo: »JURIJ VEGA« in letnici »1754-2004« potekajo polkrožno ob robu leve polovice kovanca.

7. člen

Priložnostni kovanci, izdani na podlagi te uredbe, so po obodu nazobčani.

8. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 448-00/2001-11

Ljubljana, dne 11. decembra 2003.

EVA 2003-1611-0179

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

5400. Sklep o spremembah sklepa o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju Urada za enake možnosti

Na podlagi 25.a člena zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 4/93, 71/94 ZODPM, 23/96, 47/97, 23/99 ZSOVA, 119/00, 30/01 ZODPM-C in 52/02 ZDU-1) je Vlada Republike Slovenije sprejela

S K L E P**o spremembah sklepa o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju Urada za enake možnosti****1. člen**

V sklepu o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju Urada za enake možnosti (Uradni list RS, št. 12/01 in 43/01) se 2. člen spremeni tako, da se glasi:

»2. člen

Urad opravlja za Vlado Republike Slovenije naslednje naloge:

1. koordinira oblikovanje politik in pripravo predpisov na področju preprečevanja in odpravljanja diskriminacije, predvsem pri prenosu predpisov Evropske unije o uresničevanju načela enakega obravnavanja oseb ne glede na raso ali etnično poreklo in o splošnih okvirih enakega obravnavanja pri zaposlovanju in delu;

2. spremlja položaj žensk ter uresničevanje njihovih z ustavo, zakoni in mednarodnimi konvencijami zajamčenih pravic;

3. z vidika načela enakih možnosti žensk in moških obravnava predpise, akte in ukrepe, ki jih sprejemajo Vlada Republike Slovenije in resorna ministrstva ter h gradivom pred sprejemom podaja mnenja in predloge;

4. sodeluje pri pripravi predpisov, drugih aktov in ukrepov, ki jih pripravljajo ministrstva in se nanašajo na ustvarjanje enakih možnosti žensk in moških;

5. daje Vladi Republike Slovenije in ministrstvu pobude in predloge za ukrepe s področja enakih možnosti žensk in moških ter s področja preprečevanja in odpravljanja diskriminacije;

6. pripravlja analize, poročila in druga gradiva s področja enakih možnosti žensk in moških;

7. spodbuja ustvarjanje enakih možnosti žensk in moških z informiranjem in osveščanjem;

8. obravnava pobude nevladnih organizacij, ki delujejo na področju enakih možnosti žensk in moških;

9. na podlagi veljavnih predpisov in postopkov zastopa Vlado Republike Slovenije v mednarodnih in regionalnih organizacijah na področju zagotavljanja enakih možnosti žensk in moških.“.

2. člen

4. člen se spremeni tako, da se glasi:

“4. člen

Urad vodi direktorica/direktor, ki se imenuje v skladu z zakonom, ki ureja sistem javnih uslužbencev.

Direktorica/direktor je za svoje delo in delo urada odgovorna generalnemu sekretarju/ generalni sekretarki Vlade Republike Slovenije.“.

3. člen

Urad uskladi akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest s predpisi, ki urejajo sistem javnih uslužbencev, in z določbami tega sklepa najkasneje v 30 dneh po njegovi uveljavitvi.

4. člen

Ta sklep začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 023-19/2000-7

Ljubljana, dne 11. decembra 2003.

EVA 2003-1511-0007

Vlada Republike Slovenije

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

5401. Odločba o napredovanju na mesto višje državne tožilke na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije

Na podlagi prvega odstavka 17. člena in petega odstavka 23. člena zakona o državnem tožilstvu (Uradni list

RS, št. 63/94, 59/99, 10/02 in 14/03) in petega odstavka 21. člena zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 4/93, 23/96, 47/97, 23/99, 119/00, 30/01 in 52/02), je Vlada Republike Slovenije na predlog ministra za pravosodje, številka 111-23/03 z dne 14. 11. 2003, na 49. seji dne 27. 11. 2003 sprejela naslednjo

ODLOČBO

Nastja Franko, roj. 6. 8. 1954, okrožna državna tožilka – svetnica na Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani, napreduje na mesto višje državne tožilke na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije.

Št. 115-22/2003

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EVA 2003-2011-0061

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

5402. Odločba o napredovanju na mesto višje državne tožilke na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije

Na podlagi prvega odstavka 17. člena in petega odstavka 23. člena zakona o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 63/94, 59/99, 10/02 in 14/03) in petega odstavka 21. člena zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 4/93, 23/96, 47/97, 23/99, 119/00, 30/01 in 52/02), je Vlada Republike Slovenije na predlog ministra za pravosodje, številka 111-23/03 z dne 14. 11. 2003, na 49. seji dne 27. 11. 2003 sprejela naslednjo

ODLOČBO

Vlasta Nussdorfer, roj. 7. 10. 1954, okrožna državna tožilka – svetnica na Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani, napreduje na mesto višje državne tožilke na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije.

Št. 115-21/2003

Ljubljana, dne 27. novembra 2003.

EVA 2003-2011-0060

mag. Anton Rop l. r.
Predsednik

OBČINE

BOROVNICA

5403. Sklep o zvišanju cen programov v Vrtcu Borovnica

Na podlagi statuta Občine Borovnica (Uradni list RS, št. 42/99, 17/00 in Naš časopis, december 2001) je Občinski svet občine Borovnica na 8. redni seji dne 27. 11. 2003 sprejel naslednji

SKLEP

Cene programov v Vrtcu Borovnica se s 1. 1. 2004 zvišajo za 10% in znašajo:

- celodnevni program 1. starostna skupina	76.726 SIT,
- celodnevni program 2. starostna skupina	67.285 SIT,
- poldnevni program s kosilom 1. starostna skupina	58.284 SIT,
- poldnevni program s kosilom 2. starostna skupina	51.203 SIT,
- živila v ceni programa v 1. in 2. starostne skupine	6.160 SIT,
od tega zajtrk 1.294 SIT, kosilo 4.065 SIT in malica 801 SIT.	

Za vse otroke, vključene v vrtec Borovnica, razliko med sedanjo in povišano ceno programov vrtca v višini 50% pokriva občina iz občinskega proračuna.

Št. 066/3-8/3-100/03
Borovnica, dne 27. novembra 2003.

Župan
Občine Borovnica
Alojz Močnik l. r.

BRASLOVČE

5404. Sklep o začasnem financiranju Občine Braslovče v letu 2004

Na podlagi 32. in 33. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02) je župan Občine Braslovče dne 8. 12. 2003 sprejel

SKLEP

o začasnem financiranju Občine Braslovče v letu 2004

1. člen

Do sprejetja proračuna Občine Braslovče za leto 2004 se financiranje funkcije Občine Braslovče ter njihovih nalog in drugih s predpisi določenih namenov začasno nadaljuje na podlagi proračuna Občine Braslovče za leto 2003 in za iste programe kot v letu 2003.

2. člen

V obdobju začasnega financiranja se smejo uporabiti sredstva do višine, sorazmerne s porabljenimi sredstvi v enakem obdobju v proračunu za preteklo leto.

3. člen

V obdobju začasnega financiranja se lahko nadaljuje izvajanje investicij, ki so bile vključene v proračun leta 2003.

4. člen

Po preteku začasnega financiranja se v tem obdobju plačane obveznosti vključijo v proračun za leto 2004.

5. člen

Obdobje začasnega financiranja po tem sklepu traja od 1. 1. 2004 do sprejetja proračuna Občine Braslovče za leto 2004 oziroma največ tri mesece, to je od 1. 1. 2004 do 31. 3. 2004.

6. člen

O sklepu o začasnem financiranju Občine Braslovče se obvesti Občinski svet občine Braslovče in Nadzorni odbor občine Braslovče.

7. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, uporablja pa se od 1. 1. 2004.

Št. 405-04/01/2003
Braslovče, dne 8. decembra 2003.

Župan
Občine Braslovče
Marko Balant l. r.

BREŽICE

5405. Pravilnik o spremembah pravilnika o dodeljevanju posojil, nepovratnih sredstev in subvencioniranju obresti iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja majhnih in srednje velikih podjetij v Občini Brežice

Na podlagi 16. člena statuta Občine Brežice (Uradni list RS, št. 49/99 in 86/99), v skladu z določili uredbe o namenih in pogojih za dodeljevanje državnih pomoči ter določitvi pristojnih ministrstev za upravljanje posameznih shem državne pomoči (Uradni list RS, št. 38/03) je Občinski svet občine Brežice na 9. seji občinskega sveta dne 8. 12. 2003 sprejel

PRAVILNIK

o spremembah pravilnika o dodeljevanju posojil, nepovratnih sredstev in subvencioniranju obresti iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja majhnih in srednje velikih podjetij v Občini Brežice

1. člen

V pravilniku o dodeljevanju posojil, nepovratnih sredstev in subvencioniranju obresti iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja majhnih in srednje velikih

podjetij v Občini Brežice (Uradni list RS, št. 113/03) se spremeni 4. člen tako, da se glasi:

Dodeljujejo se naslednje oblike pomoči:

- posojila,
- posojila v kombinaciji z nepovratnimi sredstvi,
- subvencioniranje obrestne mere,
- sofinanciranje stroškov odpiranja novih delovnih mest.

2. člen

Spremeni se 5. člen tako, da se glasi:

Sredstva za razvoj se sme dodeliti malim in srednje velikim podjetjem za naslednje namene:

1. spodbujanje začetnih investicij,
2. odpiranje novih delovnih mest povezanih z začetno investicijo,

3. odpiranje nove zaposlitve ali ohranitev obstoječih delovnih mest,

4. udeležbo na sejmi in razstavah,

5. svetovanje, usposabljanje in razširjanje znanja,

pri čemer niso upravičeni do pomoči sektorji transporta, kmetijstva in ribištva za namene iz 1., 2., 4. in 5. točke prejšnjega odstavka. Pomoč za majhna in srednje velika podjetja v sektorju jeklarstva se lahko dodeli le za svetovalne storitve in udeležbo na sejmi in razstavah.

Začetne investicije: investicije v osnovna sredstva za ustanovitev novega ali razširitev obstoječega obrata, spremembe proizvodnega procesa ali proizvoda v obstoječem obratu (s pomočjo racionalizacije, diverzifikacije ali modernizacije) in investicije v osnovna sredstva kot nakup podjetja, ki je prenehalo delovati ali bi drugače prenehalo delovati.

Sredstva za razvoj in pomoč ter upravičeni stroški za dodelitev te pomoči za majhna in srednja velika podjetja so namenjena za:

1. stroške materialnih in nematerialnih investicij

- a) stroškov opreme in strojev,

b) stroški nakupa, urejanja in opremljanja zemljišč ter izdelave projektne dokumentacije,

c) stroške nakupa, graditve in prenove poslovnih prostorov in objektov,

d) stroški nakupa patentov, izumov, tehničnih izboljšav ter blagovnih znamk;

2. stroške odpiranja novih delovnih mest povezani z investicijo – stroški bruto plač za novo odprta delovna mesta povezana z začetno investicijo za obdobje dveh let. Izpolnitev kriterija novih zaposlitev se ugotavlja na osnovi dodatnih zaposlitev v primerjavi s povprečjem preteklih 12 mesecev. Pri tem morajo biti upoštevani naslednji pogoji:

- delovno mesto mora biti povezano z izvajanjem projekta začetnih investicij in biti ustvarjeno v treh letih po dokončani investiciji,

– investicijski projekt mora voditi k neto povečanju števila zaposlenih v obratu v primerjavi z povprečjem preteklih dvanajstih mesecev,

- nova delovna mesta morajo biti ohranjena vsaj 5 let; višina pomoči: v višini do 50% upravičenih stroškov;

3. stroški odpiranja nove zaposlitve za zaposlovanje ljudi, ki še niso bili zaposleni, so ostali brez zaposlitve ali so v postopku izgubljanja dosedanje zaposlitve.

Upravičeni stroški za nove zaposlitve so stroški bruto plač za obdobje dveh let. Izpolnitev kriterija novih zaposlitev se ugotavlja na osnovi dodatnih zaposlitev v primerjavi s povprečjem preteklih 12 mesecev. Nove zaposlitve morajo biti ohranjene vsaj 2 leti po prejeti pomoči in prejemnik pomoči mora prispevati najmanj 25% sredstev iz lastnih virov, ki ne smejo vsebovati pomoči.

Višina pomoči: v višini do 50% upravičenih stroškov;

4. stroški svetovanja, usposabljanja in razširjanja znanja do višine 50% upravičenih stroškov;

5. za udeležbo na sejmi in razstavah se dodeli za prvo udeležbo v koledarskem letu na določenem sejmu ali razstavi do višine 50% upravičenih stroškov, za vsako nadaljnjo udeležbo v istem koledarskem letu pa 30% upravičenih stroškov: stroškov najetja, postavitve in delovanja stojnice.

Upravičeni stroški začetnih investicij in upravičeni stroški novih delovnih mest se lahko združujejo vendar ne smejo preseči zgornje meje intenzivnosti pomoči določene v 3. členu pravilnika.

V primeru subvencioniranja obrestne mere so upravičeni do sredstev za razvoj prosilci, ki so najeli kredit za zgoraj navedene namene.

6. člen

Te spremembe pravilnika začnejo veljati z dnem objave v Uradnem listu RS.

Št. 301-2/2003-330

Brežice, dne 8. decembra 2003.

Župan

Občine Brežice

mag. Andrej Vizjak l. r.

CERKNO

5406. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Cerklje za leto 2003

Na podlagi 40. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01 in 30/02), 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93 in dopolnitve) in 25. člena statuta Občine Cerklje (Uradni list RS, št. 48/95) je Občinski svet občine Cerklje na 8. redni seji dne 4. 12. 2003 sprejel

O D L O K

o spremembi odloka o proračunu Občine Cerklje za leto 2003

1. člen

Odlok o proračunu Občine Cerklje za leto 2003 (Uradni list RS, št. 42/03) se v drugem odstavku 2. člena spremeni tako, da se glasi:

Splošni del proračuna na ravni podskupin kontov se določa v naslednjih zneskih:

A) BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV

Skupina/podskupina kontov	Proračun leta 2003 (v tisoč tolarjev)
I. SKUPAJ PRIHODKI (70+71+72+73+74)	771.172
TEKOČI PRIHODKI (70 + 71)	547.580
70 DAVČNI PRIHODKI	382.766
700 Davki na dohodek in dobiček	313.596
703 Davki na premoženje	32.189
704 Domači davki na blago in storitve	36.981
706 Drugi davki	
71 NEDAVČNI PRIHODKI	164.814
710 Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	118.783
711 Takse in pristojbine	2.424
712 Denarne kazni	450

Skupina/podskupina kontov	Proračun leta 2003 (v tisoč tolarjev)
713 Prihodki od prodaje blaga in storitev	29.164
714 Drugi nedavčni prihodki	13.993
72 KAPITALSKI PRIHODKI	32.412
720 Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	22.612
721 Prihodki od prodaje zalog	
722 Prihodki od prodaje zemljišč	
in nematerialnega premoženja	9.800
73 PREJETE DONACIJE	3.330
730 Prejete donacije iz domačih virov	3.330
731 Prejete donacije iz tujine	
74 TRANSFERNI PRIHODKI	187.850
740 Transferni prihodki iz drugih	
javnofinančnih institucij	187.850
II. SKUPAJ ODHODKI (40+41+42+43)	799.652
40 TEKOČI ODHODKI	238.052
400 Plače in drugi izdatki zaposlenim	44.646
401 Prispevki delodajalcev za socialno varnost	6.702
402 Izdatki za blago in storitve	178.238
403 Plačila domačih obresti	790
409 Rezerve	7.676
41 TEKOČI TRANSFERI	276.463
410 Subvencije	10.106
411 Transferi posameznikom	
in gospodinjstvom	67.279
412 Transferi neprofitnim organizacijam	
in ustanovam	32.233
413 Drugi tekoči domači transferi	166.845
414 Tekoči transferi v tujino	
42 INVESTICIJSKI ODHODKI	242.397
420 Nakup in gradnja osnovnih sredstev	242.397
43 INVESTICIJSKI TRANSFERI	42.740
430 Investicijski transferi	42.740
III. PRORAČUNSKI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ)	
I.-II.	-28.480
B) RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB	
IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA	
KAPITALSKIH DELEŽEV (750 + 751 + 752)	8.000
75 PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
750 Prejeta vračila danih posojil	8.000
751 Prodaja kapitalskih deležev	
752 Kupnine iz naslova privatizacije	
V. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH	
DELEŽEV (440+441+442)	
44 DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH	
DELEŽEV	15.800
440 Dana posojila	15.800
441 Povečanje kapitalskih deležev in naložb	
442 Poraba sredstev kupnin iz naslova privatizacije	
VI. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE	
KAPITALSKIH DELEŽEV (IV.-V.)	-7.800
VII. SKUPNI PRESEŽEK (PRIMANJKLJAJ)	-36.280
C) RAČUN FINANCIRANJA	
VIII. ZADOLŽEVANJE (500)	
50 ZADOLŽEVANJE	
500 Domače zadolževanje	
IX. ODPLAČILO DOLGA (550)	1.328
55 ODPLAČILO DOLGA	
550 Odplačilo domačega dolga	1.328
X. NETO ZADOLŽEVANJE	-1.328
XI. STANJE SREDSTEV NA RAČUNIH PRETEKLEGA	
LETA	37.608
XII. ZMANJŠANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	-37.608

2. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v Uradnem listu RS.

Št. 40302-02/2003

Cerkno, dne 4. decembra 2003.

Župan

Občine Cerkno

Jurij Kavčič l. r.

5407. Odlok o spremembi in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

Na podlagi 218. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02), 179. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03), 56. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97), 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00 in 30/02) in 25. člena statuta Občine Cerkno (Uradni list RS, št. 48/95) je Občinski svet občine Cerkno na 8. redni seji dne 4. 12. 2003 sprejel

ODLOK

o spremembi in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

1. člen

V odloku o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 42/85) se v 1. členu za drugim odstavkom dodata nova odstavka, ki se glasita:

»Za zazidana stavbna zemljišča se štejejo tista zemljišča, na katerih so gradbene parcele z zgrajenimi stavbami in gradbenimi inženirskimi objekti, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tista zemljišča, na katerih se je na podlagi dokončnega gradbenega dovoljenja začelo z gradnjo stavb in gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture. Če določena stavba gradbene parcele še nima določene, se do njene določitve za zazidano stavbno zemljišče šteje tisti del površine zemljiške parcele, na kateri stoji takšna stavba (fundus), pomnožena s faktorjem 1,5, preostali del površine takšne zemljiške parcele pa se šteje za nezazidano stavbno zemljišče.

Za nezazidana stavbna zemljišča se štejejo tista zemljišča, za katera je z izvedbenim prostorskim aktom določeno, da je na njih dopustna gradnja stanovanjskih in poslovnih stavb, ki niso namenjene za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave in da je na njih dopustna gradnja gradbenih inženirskih objektov, ki niso objekti gospodarske javne infrastrukture in tudi niso namenjeni za potrebe zdravstva, socialnega in otroškega varstva, šolstva, kulture, znanosti, športa in javne uprave.«

2. člen

V drugem odstavku 19. člena se 50% zniža na 10% oziroma 2% tako da se odstavek po novem glasi:

»Nezazidana stavbna zemljišča, ki merijo do 10a se ovrednotijo z 10% točk, nezazidana zemljišča nad 10a pa se ovrednotijo z 2% točk določenih po tabeli 1 in 2.«

3. člen

Doda se člen 19b, ki se glasi:

»Sestavni del odloka so karte prostorskih planov Občine Cerkno v digitalni obliki – Prostorske sestavine dolgoročnega plana občine Cerkno za obdobje 1986-2000 in prostorske sestavine srednjeročnega plana Občine Cerkno za obdobje 1986-1990.«

4. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS. Uporablja pa se od 1. 1. 2004 dalje.

Št. 42008-01/2003

Cerkno, dne 4. decembra 2003.

Župan
Občine Cerkno
Jurij Kavčič l. r.

5408. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004

Občinski svet občine Cerkno je na podlagi 179. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03), 218. člena zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 110/02), 61. člena zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 18/84) v zvezi z 56. členom zakona o stavbnih zemljiščih (Uradni list RS, št. 44/97 in 67/02), 21. člena odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list SRS, št. 42/85) in na podlagi 14. člena statuta Občine Cerkno (Uradni list RS, št. 48/95) na 8. redni seji dne 4. 12. 2003 sprejel

S K L E P

o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004

I

Vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju, ki ga določa Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, v letu 2004 znaša za naselje Cerkno: 0,0699.

II

Vrednost točke iz prvega člena tega sklepa se uporablja od 1. 1. 2004.

III

Z dnem uveljavitve tega sklepa preneha veljati sklep o vrednosti točke za določitev višine nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča (Uradni list RS, št. 15/03).

IV

Ta sklep začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 420-01/03

Cerkno, dne 4. decembra 2003.

Župan
Občine Cerkno
Jurij Kavčič l. r.

CELJE

5409. Program priprave sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Levi breg Voglajne – Aljažev hrib zazidava »Vender«

Na podlagi 27. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03) in 17. člena statuta Mestne

občine Celje (Uradni list RS, št. 41/95, 77/96, 37/97, 50/98, 28/99, 117/00 in 108/01) je župan Mestne občine Celje sprejel

PROGRAM PRIPRAVE

sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Levi breg Voglajne – Aljažev hrib zazidava »Vender«

1. člen

(predmet in cilj sprememb in dopolnitev ZN)

S tem programom se podrobneje določijo:

- ocena stanja, razloge in pravno podlago za pripravo sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta Levi breg Voglajne – Aljažev hrib, zazidava »Vender« (v nadaljevanju teksta: spremembe in dopolnitve ZN),
- predmet in programska izhodišča sprememb in dopolnitev ZN,
- nosilce urejanja prostora, ki dajejo smernice in mnenja ter druge udeležence, ki bodo sodelovali pri pripravi sprememb in dopolnitev ZN,
- seznam potrebnih strokovnih podlag za načrtovanje sprememb in dopolnitev ZN,
- način pridobitve strokovnih rešitev,
- navedbo in način pridobitve geodetskih podlag,
- roki za posamezne faze priprave sprememb in dopolnitev ZN,
- sredstva, potrebna za njihovo pripravo.

2. člen

(ocena stanja, razlogi in pravna podlaga za pripravo sprememb in dopolnitev ZN)

Veljavni izvedbeni prostorski akt na območju, ki se sestoji iz zemljiških parcel št. 1366, 1367 in 1368, vse k.o. Celje, predvideva gradnjo dveh stanovanjskih objektov. Zaradi relativno zastarele prostorske ureditve (sprejeta je bila v letu 1968), so se lastniki prej navedenih parcel odločili da dajo pobudo za spremembo veljavnega izvedbenega akta z namenom, da na zadevnih parcelah pridobijo racionalno in sodobno stanovanjsko zazidavo. Strokovne službe Mestne občine Celje so pobudo podprle, ker je v skladu s prostorsko politiko občine, ki izpostavlja racionalno rabo komunalno opremljenih zemljišč. Območje sprememb in dopolnitev ZN strateški prostorski akti MOC opredeljujejo kot območje namenjeno stanovanjski gradnji in spremljajočim dejavnostim.

3. člen

(predmet in programska izhodišča sprememb in dopolnitev ZN)

Predmet sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta je območje, ki ga sestavljajo zemljiške parcele št. 1366, 1367, 1368 vse k.o. Celje. Na tej gradbeni parceli veljavni izvedbeni prostorski akt predvideva gradnjo dveh stanovanjskih stavb dimenzij 8x10 in 8x14 m, z nedefiniranimi višinskimi gabariti in dvokapno streho. Namesto teh stavb pobudniki, na podlagi izdelane predhodne študije prostorske ureditve, nameravajo zgraditi tri stanovanjske stavbe – dve z petimi stanovanji in eno s štirimi stanovanji. Velikost parcele (3306 m²) in konfiguracija zemljišča (strmo padajoče prisojno pobočje) zahtevajo zasnovno objektov, ki bodo delno vkopani v pobočje, tako da etažnost oziroma višina stavb ne bo moteča za sosednje že obstoječe stanovanjske stavbe. Nižji višini novih stavb bodo pripomogle tudi ravne strehe le-teh. Zazidani del gradbene parcele bo obsegal do 30% le-te, ostali del (ca. 2200 m²) pa bo namenjen komunikacijskim površinam, parkirnim prostorom in zelenicam. Za predvidenih štirinajst stanovanj bo predvidenih najmanj 21 parkirnih mest.

4. člen

(nosilci urejanja prostora in drugi udeleženci)

Organi in nosilci javnih pooblastil (nosilci urejanja), ki sodelujejo pri pripravi sprememb in dopolnitev ZN so:

- RS, Ministrstvo za obrambo, Inšpektorat za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izpostava Celje,
- RS, Ministrstvo za zdravje, Zdravstveni inšpektorat RS, Območna enota Celje,
- RS, Ministrstvo za okolje, prostor in energijo – ARSO, Območna pisarna Celje,
- Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Celje,
- Mestna občina Celje, Oddelek za okolje in prostor ter promet,
- Telekom Slovenije, PE Celje,
- Elektro Celje, Javno podjetje za distribucijo električne energije, d.d.,
- Energetika Celje, Javno podjetje d.o.o.,
- Javne naprave, Javno podjetje d.o.o.,
- Vodovod – kanalizacija, Javno podjetje Celje d.o.o.

V postopku izdelave sprememb in dopolnitev ZN morajo nosilci urejanja v skladu z 29. členom ZureP-1 podati smernice za načrtovanje predvidene prostorske ureditve v roku 30 dni.

Nosilci urejanja podajo mnenja na usklajeni predlog sprememb in dopolnitev ZN (predlog sprememb in dopolnitev ZN, ki je že usklajen s stališčem župana do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve) v roku 30 dni. Če v predpisanem roku ne podajo smernic in mnenj, se šteje, da jih nimajo.

5. člen

(seznam potrebnih strokovnih podlag za načrtovanje predvidene prostorske ureditve)

Pri izdelavi sprememb in dopolnitev ZN je potrebno upoštevati:

- prostorske sestavine dolgoročnega plana Občine Celje za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in prostorske sestavine srednjeročnega družbenega plana Občine Celje za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za območje Mestne občine Celje – Celjski prostorski plan (Uradni list SRS, št. 40/86, 4/88, Uradni list RS, št. 86/01),
- zazidalni načrt Levi breg Voglajne – Aljažev hrib (UVC, št. 26/68 in Uradni list SRS, št. 11/77, 33/79, 13/83, 23/84, 2/88, Uradni list RS, št. 17/92, 39/94, 27/95),
- študija zazidave »Vender« (avtor ARK – Arhitektura Krušec d.o.o.),
- geomehansko poročilo o sestavi tal in nosilnosti ter pogojih temeljenja treh stanovanjskih objektov na Aljaževem hribu v Celju (Geosvet Samo Marinc s.p., št. elab. 63-9/2003).

6. člen

(način pridobitve strokovnih rešitev)

Pobudnik sprememb in dopolnitev ZN je izdelal študijo zazidave, katere rezultati so opredelili programska izhodišča predvidene prostorske ureditve. Študija je bila predstavljena tudi na prvi prostorski konferenci in odziv nanjo je bil pozitiven.

7. člen

(navedba in način pridobitve geodetskih podlag)

Za območje predvidene prostorske ureditve je pobudnik dolžan pridobiti geodetske podlage – topografija in kataster – v digitalni obliki.

8. člen

(roki za pripravo sprememb in dopolnitev ZN)

Postopek priprave in sprejema sprememb in dopolnitev ZN bo potekal po naslednjem terminskem planu:

- izvedena je bila prva prostorska konferenca 20. 11. 2003,
- župan MOC sprejme program priprave in ga objavi v Uradnem listu RS – rok 15. december 2003,
- pridobitev smernic pristojnih nosilcev planiranja za predvideno prostorsko ureditev – rok 30. januar 2004,
- druga prostorska konferenca – rok 15. marec 2004,
- javna razgrnitev sprememb in dopolnitev ZN od 30. marca 2004 do 30. aprila 2004,
- priprava dopolnjenega predloga in pridobitev mnenj nosilcev urejanja – rok 15. julij 2004,
- postopek sprejema sprememb in dopolnitev ZN – julij–september 2004.

9. člen

(obveznosti v zvezi s financiranjem sprememb in dopolnitev ZN)

Finančna sredstva za pripravo sprememb in dopolnitev ZN zagotovi pobudnik.

10. člen

Ta program priprave sprememb in dopolnitev ZN začne veljati z dnem objave v Uradnem listu RS.

Št. 35005-00017/2003-008

Celje, dne 27. novembra 2003.

Župan

Mestne občine Celje

Bojan Šrot l. r.

IVANČNA GORICA**5410. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2003**

Na podlagi 29. člena zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 72/93, 57/94, 14/95, 26/97, 70/97, 10/98, 74/98, 70/00 in 51/02), 29. člena zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 79/99, 124/00, 79/01, 30/02 in 110/02) in 16. člena statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 2/99 in 4/01) je Občinski svet občine Ivančna Gorica na 8. seji dne 2. 12. 2003 sprejel

O D L O K**o spremembi odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2003**

1. člen

V 3. členu odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2003 (v nadaljevanju: odlok) (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 2/03) se spremeni šesti odstavek, tako da se glasi:

»Občinski proračun za leto 2003 se določa v naslednjih zneskih:

A. BILANCA PRIHODKOV IN ODHODKOV			
SKUPINA,	ZAP.		REBALANS
PODSK.	ŠT.	NAMEN	2003
KONTO			
1	2	3	4
	I. S K U P A J P R I H O D K I (70+71+72+73+74)		1.873.143.108,00
	TEKOČI PRIHODKI (70+71)		990.791.590,00
70	DAVČNI PRIHODKI		858.996.790,00
	700	Davki na dohodek in dobiček	683.564.000,00
	703	Davki na premoženje	67.350.010,00
	704	Domači davki na blago in storitve	108.082.780,00
71	NEDAVČNI PRIHODKI		131.794.800,00
	710	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja	35.358.800,00
	711	Takse in pristojbine	5.680.000,00
	712	Denarne kazni	600.000,00
	713	Prihodki od prodaje blaga in storitev	4.356.000,00
	714	Drugi nedavčni prihodki	85.800.000,00
72	KAPITALSKI PRIHODKI		327.304.167,00
	720	Prihodki od prodaje osnovnih sredstev	326.304.167,00
	722	Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih dolgoročnih sredstev	1.000.000,00
74	TRANSFERNI PRIHODKI		555.047.351,00
	740	Transferni prihodki iz drugih javnofinančnih institucij	555.047.351,00
	II. S K U P A J O D H O D K I (40+41+42+43)		2.127.570.434,00
40	TEKOČI ODHODKI		378.229.112,00
	400	Plače in drugi izdatki zaposlenim	77.893.000,00
	401	Prispevki delodajalcev za socialno varstvo	11.259.275,00
	402	Izdatki za blago in storitve	278.966.837,00
	403	Plačila domačih obresti	110.000,00
	409	Rezerve	10.000.000,00
41	TEKOČI TRANSFERI		635.350.322,00
	410	Subvencije	17.249.466,00
	411	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	370.498.956,00
	412	Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam	90.425.000,00
	413	Drugi tekoči domači transferi	157.176.900,00
42	INVESTICIJSKI ODHODKI		955.675.000,00
	420	Nakup in gradnja osnovnih sredstev	955.675.000,00
43	INVESTICIJSKI TRANSFERI		158.316.000,00
	430	Investicijski transferi	158.316.000,00
III.	PRESEŽEK ALI PRIMANJLJAJ (I. - II.)		-254.427.326,00

B. RAČUN FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB			
SKUPINA,	ZAP.		REBALNAS
PODSK.	ŠT.	NAMEN	2003
KONTO			
1	2	3	4
	IV.	PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV (750+751+752)	244.822.938,00
75		PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	
	750	Prejeta vračila danih posojil	9.822.938,00
	751	Prodaja kapitalskih deležev	230.000.000,00
	752	Kupnine iz naslova privatizacije	5.000.000,00
	V.	DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV (440+441)	293.472.983,32
	440	Dana posojila	12.000.000,00
	441	Povečanje kapitalskih deležev in naložb	281.472.983,32
	VI.	PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBE KAPITALSKIH DELEŽEV (IV. - V.)	-48.650.045,32
C. RAČUN FINANCIRANJA			
SKUPINA,	ZAP.		REBALNAS
PODSK.	ŠT.	NAMEN	2003
KONTO			
1	2	3	4
	VII.	ZADOLŽEVANJE PRORAČUNA (500)	0,00
50		ZADOLŽEVANJE	
	500	Domače zadolževanje	0,00
	VIII.	ODPLAČILA DOLGA (550)	3.000.000,00
55		ODPLAČILA DOLGA	
	550	Odplačila domačega dolga	3.000.000,00
	IX.	POVEČANJE (ZMANJŠANJE) SREDSTEV NA RAČUNIH (I.+IV.+VII.-II.-V.-VIII.)	-306.077.371,32
	X.	NETO ZADOLŽEVANJE (VII.-VIII.-IX.)	303.077.371,32
	XI.	NETO FINANCIRANJE (VI. + X.)	254.427.326,00
		STANJE SRED. NA RAČUNIH DNE 31.12. PRETEKLEGA LETA	306.077.371,32

Negativno stanje Balance prihodkov in odhodkov, Računa finančnih terjatev in naložb ter Računa financiranja, se pokriva s stanjem sredstev na računih proračuna.

2. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 40302-0001/2003

Ivančna Gorica, dne 2. decembra 2003.

Župan
Občine Ivančna Gorica
Jernej Lampret, prof. l. r.

5411. Pravilnik o sofinanciranju kmetijstva in gozdarstva iz proračuna Občine Ivančna Gorica

Na podlagi 16. in 117. člena statuta Občine Ivančna Gorica (Uradni vestnik Občine Ivančna Gorica, št. 2/99 in 4/01) in 36. člena zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00) je Občinski svet občine Ivančna Gorica na 8. seji dne 2. 12. 2003 sprejel

PRAVILNIK

o sofinanciranju kmetijstva in gozdarstva iz proračuna Občine Ivančna Gorica

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se določajo: namen, upravičenci, pogoji in merila za dodelitev proračunskih sredstev za spodbujanje, ohranjanje in razvoj kmetijstva in gozdarstva v Občini Ivančna Gorica (v nadaljevanju: občina).

2. člen

Sredstva za spodbujanje, ohranjanje in razvoj kmetijstva in gozdarstva v občini se zagotavljajo iz občinskega proračuna, njihovo višino pa določi občinski svet z odlokom o proračunu za tekoče leto.

3. člen

Sredstva so namenjena za spodbujanje, ohranjanje in razvoj kmetijstva in gozdarstva kot gospodarske dejavnosti v občini, in sicer za naslednje namene:

1. subvencije podjetjem in zasebnikom;

2. tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam;

3. tekoči transferi za izdatke za blago in storitve;

4. transferi posameznikom;

5. investicijski odhodki.

Sredstva se dodeljujejo v obliki regresov, premij in subvencij za namene, ki se opredelijo s programom za tekoče leto neposredno na podlagi vlog ali pod pogoji, določenimi z javnimi razpisi in javnimi objavami.

Občina razpolaga s sredstvi v okviru proračuna namenjenega kmetijstvu in gozdarstvu po načelu dobrega gospodarja ter razporeja sredstva za tiste namene, ki zagotavljajo razvoj in ohranjanje poseljenosti podeželja in dajejo največji razvojni in ekonomski učinek.

4. člen

Upravičenci do sredstev so pravne in fizične osebe – državljani Republike Slovenije s stalnim prebivališčem oziroma sedežem in izvajanjem kmetijske dejavnosti na območju občine pod pogojem, da jim kmetijska dejavnost pomeni pomemben vir dohodka.

5. člen

Upravičenci uveljavljajo sredstva pod pogoji določenimi s tem pravilnikom in pod pogoji določenimi z javnimi razpisi in javnimi objavami, ki jih sprejme župan ter objavi v sredstvih javnega obveščanja in morajo vsebovati:

- namene, za katere se dodeljujejo sredstva;

- višina razpisanih sredstev za posamezen namen;

- kdo lahko zaprosi za dodelitev sredstev;

- pogoje za pridobitev sredstev z navedbo dokumentacije, ki mora biti priložena vlogi;

- rok za vložitev vloge, ki ne sme biti krajši od 15 dni in ne daljši od 30 dni od dneva objave ter organ, na katerega se vloži.

6. člen

Vloge za pridobitev sredstev v skladu s pogoji, določenimi s tem pravilnikom ali z razpisnimi pogoji, obravnava pristojni upravni organ občinske uprave, ter pripravi predlog.

Višino odobrenih sredstev za posamezen namen določijo s sklepom direktor občinske uprave.

Zoper odločitev lahko upravičenec vložijo pritožbo v roku 8 dni. O pritožbi odloča župan.

7. člen

Upravičenci iz 4. člena tega pravilnika lahko pridobijo sredstva le pod pogojem, da za isti namen niso prejeli sredstev iz državnih ali mednarodnih virov, za kar morajo podati pisno izjavo.

Sredstva za investicije se lahko dodelijo le za izvedbo projekta za investicije začete v tekočem letu, razen tistih, ki jih je zaradi sezone del potrebno nujno pričeti že prej. Podana mora biti ocena možnosti obstoja oziroma preživetja kmetije s strani KGZS – Zavod LJ, Kmetijska svetovalna služba v Ivančni Gorici.

II. UKREPI

8. člen

Sredstva so namenjena za ohranjanje in razvoj kmetijstva in gozdarstva v občini, in sicer za naslednje namene:

1. Subvencije podjetjem in zasebnikom

1.1. Subvencioniranje cen zatiranja mastitisa

Namen: zmanjšanje okužbe z latentnim mastitisom in pospeševanje preventivnega zdravljenja živali.

Pogoji za pridobitev sredstev: do sredstev so upravičeni rejci krav molznic na območju občine, sredstva se nakazujejo izvajalcem storitve, s katerimi ima občina sklenjeno pogodbo, na podlagi predloženih mesečnih zahtevkov, katerim so priloženi sezname koristnikov sredstev. Občina sofinancira zatiranje mastitisa največ v višini 50% od cene opravljene storitve.

1.2. Subvencioniranje umetnega osemenjevanja

Namen: sofinancira se umetno osemenjevanje govejih plemenic za vsako prvo osemenitev.

Pogoji za pridobitev sredstev: do sredstev so upravičeni rejci na območju občine največ do višine 50% od cene storitve; sredstva se nakazujejo izvajalcem storitev, s katerimi ima občina sklenjeno pogodbo, nakazujejo pa se na podlagi predloženih mesečnih zahtevkov, katerim so priloženi sezname koristnikov sredstev.

1.3. Subvencioniranje ekološko sprejemljivih škropiv

Namen: ekološko sprejemljivejša škropiva omejujejo onesnaženost okolja. Seznam okolju primernejših fitofarmacevtskih sredstev je objavljen v Priročniku o fitofarmacevtskih sredstvih v Republiki Sloveniji, ki ga je izdalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije.

Pogoji za pridobitev sredstev: sredstva se dodeljujejo izvajalcem storitev, s katerimi ima občina sklenjeno pogodbo, na podlagi vloge za sofinanciranje s priloženim dokazilom o plačilu kupljenih škropiv. Sredstva se dodeljujejo največ do višine 40%.

1.4. Sofinanciranje prevoza mleka iz oddaljenih kmetij

Namen: ohranitev proizvodnje mleka tudi na oddaljenih kmetijah.

Pogoji za pridobitev sredstev: sredstva se dodeljujejo na podlagi vloge za sofinanciranje organizatorju odkupa mleka, s katerim ima občina sklenjeno pogodbo, kateri je priloženo: potrdilo o odkupu mleka s strani mlekarne s količino oddanega mleka in izjave o oddaljenosti zbiralnice. Subvencija se dodeljujejo glede na količino mleka na posameznega kmeta in sicer največ do višine 30% cene prevoza mleka. Upošteva se vsa kmetijska gospodarstva, ki so od zbiralnice mleka oddaljena vsaj 1 km ali več.

1.5. Subvencioniranje označevanja in registracije govedi

Namen: pokrivajo stroške označevanja in registracije govedi v višini največ do 50%.

Pogoji za pridobitev sredstev: do sredstev so upravičeni rejci na območju občine; sredstva se nakazujejo izvajalcem storitev, s katerimi ima občina sklenjeno pogodbo, nakazujejo pa se na podlagi predloženih mesečnih zahtevkov, katerim so priloženi sezname koristnikov sredstev.

1.6. Subvencioniranje tečajev iz varstva rastlin

Namen: delno sofinanciranje stroškov za tečaj, ki ga je dolžan opraviti vsak, ki uporablja zaščitna sredstva. Po zakonu o varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 45/01) in pravilniku o strokovnem usposabljanju in preverjanju znanja iz fitofarmacije se organizira tečaje, kjer izvajalci ukrepov zdravstvenega varstva rastlin pridobijo potrdilo o pridobitvi znanja o varstvu rastlin. Po treh letih je potrebno opraviti obnovitveni tečaj.

Pogoji za pridobitev sredstev: vlogo za sofinanciranje vložijo upravičenec, ki se tečaja udeleži. Priložiti je potrebno dokazilo o plačilu tečaja. Sredstva se dodelijo največ do višine 50%.

1.7. Subvencioniranje analiz mleka

Namen: pokrivanje stroškov analiz mleka pri posameznih kravah molznicah zaradi pridobivanja kvalitetnega mleka.

Pogoji za pridobitev sredstev: sredstva se nakazujejo pooblaščenim organizacijam, s katerimi ima občina sklenjeno pogodbo, na podlagi predloženih zahtevkov, ki so jim priloženi sezname koristnikov. Višina sredstev je največ do 50% stroškov.

1.8. Nabava in vzdrževanje hladilnih bazenov

Namen: podpora zagotavljanju ustreznosti kakovosti mleka.

Pogoji za pridobitev sredstev: zahtevek vloži investitor na podlagi predloženega računa o nakupu oziroma vzdrževanju hladilnih naprav v tekočem koledarskem letu. Višina sredstev je največ do 50% upravičenih stroškov.

2. Tekoči transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam

2.1. Pospeševanje čebelarstva

Namen: spodbujanje razvoja čebelarstva in zatiranje kužnih bolezni.

Pogoji za pridobitev sredstev: zahtevek za sofinanciranje vlaga čebelarstvo društvo. Potrebno je priložiti poročilo o izvedenih ukrepih, ustrezne račune, ki bremenijo program izvedenih ukrepov in seznam koristnikov zdravstvene preventive čebel.

Višina pomoči: stroški se krijejo največ do višine 50% upravičenih stroškov za zdravljenje čebeljih družin.

2.2. Sofinanciranje društev

Namen: sofinancirajo se programi oziroma izvedene aktivnosti posameznih društev s področja kmetijstva (ki so neprofitna in se ne ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo), za izvedbo strokovnega dela – strokovnih prireditvev (razstave, demonstracije, predavanja, promocije).

Sofinancira se do 50% upravičenih stroškov finančno ovrednotenega programa; kolikor društvo deluje na medobčinski ravni, pa glede na delež članov iz občine.

Pogoji za pridobitev sredstev: do podpore so upravičena društva s področja kmetijstva, ki so registrirana na območju občine oziroma delujejo na področju kmetijstva skladno z zakonom o društvih (Uradni list RS, št. 60/95). Sofinanciranje programov poteka na osnovi poziva k oddaji letnega finančno ovrednotenega programa društva, ter finančnega poročila o delu društva v preteklem letu.

3. Tekoči transferi za izdatke za blago in storitve

3.1. Sredstva za izdatke za blago in storitve za strokovne naloge gozdarske službe

Namen: strokovno izobraževanje kmetov in lastnikov gozdov, organiziranje strokovnih seminarjev in predavanj, demonstracij, pripravo tečajev za varno delo z motorno žago, s traktorjem, nego mladega gozda, ki jih organizira in izvaja gozdarska svetovalna služba.

Pogoji za pridobitev sredstev: sredstva se dodeljujejo na podlagi vloge za sofinanciranje s priloženim računom o izvedeni storitvi ali finančno ovrednotenje programa pooblaščenega izvajalca izobraževanja z ustreznimi dokazili in seznam udeležencev izobraževanja.

Višina pomoči: stroški se krijejo največ do višine 70% stroškov.

3.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve za strokovne naloge kmetijske svetovalne službe

Namen: izobraževanje kmečkih žena, kmetov, podeželske mladine, organiziranje strokovnih seminarjev in predavanj, predstavitev in raziskovalnih nalog ter drugih razvojnih dejavnosti na področju kmetijstva, ki jih izvaja in organizira kmetijska svetovalna služba, analize zemlje in krme, testiranje škroplnic, sejalic, molznih naprav in silokombanjev.

Pogoji za pridobitev sredstev:

- sredstva za izobraževanje, predavanja, predstavitve, raziskovalne naloge in razstave se dodeljujejo na podlagi vloge za sofinanciranje s priloženim računom o izvedeni storitvi ali finančno ovrednotenje programa pooblaščenega izvajalca izobraževanja z ustreznimi dokazili in seznam udeležen-

cev izobraževanja. Višina financiranja za predavatelje je 100%, za slušatelje pa največ do 70% upravičenih stroškov,

- za analizo zemlje in krme se sredstva izplačujejo pooblaščenim organizacijam za opravljanje analize na podlagi sklenjene pogodbe, izstavljenega računa in poročila o opravljeni analizi. Sofinanciranje je v višini do 70%,

- sredstva za testiranje strojev in naprav se izplačujejo pooblaščenim organizacijam za opravljanje testiranja v višini do 70% upravičenih stroškov na podlagi izstavljenega računa ter poročila o opravljenem testiranju.

4. Transferi posameznikom

4.1. Gozdne vlake

Namen: sredstva so namenjena za novogradnje in vzdrževanje obstoječih gozdnih vlakov s pogojem, da so primerne za spravilo lesa s sodobnimi stroji. Predlog za ureditev vlaka pripravi Zavod za gozdove Republike Slovenije (OE Ljubljana in OE Novo Mesto), pod strokovnim vodstvom katerega poteka tudi obnova vlaka. Občina sofinancira izgradnjo in vzdrževanje vlakov največ v višini 60% od celotne cene opravljene storitve.

Pogoji za pridobitev sredstev: sredstva lahko pridobijo upravičenci na podlagi vloge, ki so usklajene z letnim planom izgradnje in vzdrževanja gozdnih vlakov. Strokovno mnenje poda tudi Zavod za gozdove Republike Slovenije.

4.2. Agromelioracije, čiščenje potokov, urejanje poljskih poti

Namen: sredstva so namenjena za izboljšanje strukture tal. Delo ne pomeni večjega posega v prostor, le odstranitev zarasti in skalnih samic, ki na kmetijskem zemljišču ovirajo obdelavo, planiranje in ravnanje terena po odstranitvi zarasti in grmovja, ureditev poti za dostop na kmetijsko zemljišče ter čiščenje in ureditev brežin in obstoječe hidromelioracijske mreže. Za sredstva lahko zaprosijo lastniki, solastniki ali zakupniki kmetijskega zemljišča na območju občine in se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Občina iz namenskih sredstev za urejanje kmetijskih zemljišč sofinancira melioracije največ v višini 60% celotne vrednosti izvedenih del. Lastniki, solastniki in zakupniki zemljišč so dolžni sodelovati pri izvajanju strojnih del, izvesti potrebna ročna dela, ter zemljišče vzdrževati.

Pogoji za pridobitev sredstev: prijave za sofinanciranje melioracij se zberejo na podlagi javnega razpisa, ki ga objavi župan v sredstvih javnega obveščanja in pod pogoji, določenimi z javnim razpisom.

4.3. Zložbe zemljišč

Namen: ureditev kmetijskih zemljišč oziroma kmetijskega prostora z namenom izboljšanja parcelne in posestne strukture in s tem omogočiti racionalnejšo rabo kmetijskih zemljišč. Možnost do dodelitve sredstev imajo kmetje, ki s to agrarno operacijo zaokrožijo svojo posestno strukturo.

Pogoji za pridobitev sredstev: upravičenec predloži občini vlogo za sofinanciranje stroškov menjave kmetijskih zemljišč in sicer po vknjižbi parcele v zemljiško knjigo na Okrajnem sodišču v Grosupljem. Vlogi je potrebno priložiti:

- kopijo notarsko overjene menjalne pogodbe,
- kopijo odločbe krajevno pristojne Upravne enote o odobritvi pravnega posla,
- mapno kopijo, na kateri so poleg parcele, ki je predmet menjalne pogodbe, označene tudi parcele, ki so že v lasti prosilca,
- zemljiškoknjižni izpisek za parcelo, ki je predmet menjalne pogodbe ter

– potrdila oziroma dokazila o stroških menjave zemljišča.

Sredstva se dodeljujejo glede na število zainteresiranih kmetovalcev in višino razpoložljivih sredstev.

4.4. Ureditev pašnikov

Namen: sredstva so namenjena upravičencem za ureditev pašnikov in s tem omogočiti pašni sistem s ciljem obdržati stalež živine, poseljenost krajine in ohranjanje izgleda krajine ter preprečiti zaraščanje kmetijskih zemljišč.

Pogoji za pridobitev sredstev: sredstva lahko pridobijo upravičenci s prijavo na javni razpis. Upravičenci morajo biti lastniki ali zakupniki kmetijskih zemljišč na območju občine, priloženo mora biti mnenje kmetijske svetovalne službe in idejni projekt za postavitev pašnika. Višina dodeljenih sredstev je največ do 70% upravičenih stroškov za investicijo.

Upravičenci predložijo naslednjo dokumentacijo:

- idejni projekt predvidenih del,
- račun o nakupu opreme.

5. Investicijski odhodki

5.1. Projekti za razvoj kmetijstva in podeželja

Namen: sredstva so namenjena za raziskovalne naloge in projekte o možnostih in smotnih usmeritvah na kmetijah v občini.

9. člen

Namensko porabo proračunskih sredstev za ohranjanje in razvoj kmetijstva v občini spremlja in izvaja pristojni upravni organ občinske uprave.

10. člen

Upravičenec je dolžan povrniti nenamensko porabljena sredstva skupaj z zakonitimi zamudnimi obrestmi, ki se obračunavajo od dneva plačila upravičencu do dneva vračila sredstev v primerih, ko se ugotovi:

- da so bila dodeljena sredstva delno ali v celoti nenamensko porabljena,
- da je upravičenec za katerikoli namen pridobitve sredstev navajal neresnične podatke,
- da je upravičenec za isti namen že pridobil finančna sredstva iz občinskega ali državnega proračuna,
- druge nepravilnosti pri uporabi sredstev.

III. KONČNA DOLOČBA

11. člen

Ta pravilnik se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in začne veljati naslednji dan po objavi.

Št. 32001-0002/2003

Ivančna Gorica, dne 2. decembra 2003.

Župan
Občine Ivančna Gorica
Jernej Lampret l. r.

LAŠKO

5412. Prostorske konference o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega plana Občine Laško od leta 1986 do leta 1990 – dopolnitev v letu 2003 in o spremembah in dopolnitvah odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za Občino Laško

Na podlagi 28. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 – popr.), 36. člena statuta Občine Laško (Uradni list RS, št. 8/00, 88/02) ter 87. člena ZUP (Uradni list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02) Občina Laško, Mestna ulica 2, Laško, sklicuje zbor

PROSTORSKE KONFERENCE o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega plana Občine Laško od leta 1986 do leta 1990 – dopolnitev v letu 2003 in o spremembah in dopolnitvah odloka o prostorsko ureditvenih pogojih za Občino Laško,

ki bo v ponedeljek 22. 12. 2003, ob 10. uri v prostorih Mladinskega centra, Mestna ul. 2, Laško (vhod iz Trubarjevega nabrežja).

I

Na prostorski konferenci bo predstavljen predlog sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 1990 za Občino Laško – dopolnitev v letu 2003, ter spremembe in dopolnitve odloka o PUP za Občino Laško.

II

Udeleženci prostorske konference, ki predložijo dokazilo, da zastopajo organ, organizacijo, društvo ali drugo pravno osebo, lahko v prostorski konferenci dajo svoja priporočila in usmeritve v zvezi s pripravo navedenih aktov v pisni obliki ali ustno na zapisnik.

III

Dokumentacija navedenih prostorskih aktov je na vpogled v prostorih Občine Laško, na oddelku za GJSOP, vsak delavnik med 7. in 15. uro in na spletni strani Občine Laško, www.lasko.si.

Št. 35003-12/2003

Laško, dne 9. decembra 2003.

Župan
Občine Laško
Jožef Rajh l. r.

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

5382. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-A)	17233
5383. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-G)	17237
5384. Zakon o spremembah zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-1A)	17239
5385. Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV)	17240
5386. Zakon o prevoznih pogodbah v cestnem prometu (ZPPCP-1)	17252
5387. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o trošarinah (ZTro-D)	17261
5388. Zakon o spremembi in dopolnitvi zakona o zaščiti živali (ZZŽiv-A)	17273
5389. Zakon o kolektivnem dodatnem pokojninskem zavarovanju za javne uslužbenke (ZKDPZJU)	17274
5390. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-A)	17276
5391. Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb (ŽŽNPO)	17280
5392. Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS-B)	17292
5393. Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine (ZVPOPKD)	17293
5394. Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu (ReNPVZD)	17297

PRESEDNIK REPUBLIKE

5395. Ukaz o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije	17331
5396. Ukaz o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije	17331
5397. Ukaz o podelitvi odlikovanja častni znak svobode Republike Slovenije	17332

VLADA

5398. Uredba o uvedbi podpor za pripravo kmetijskih pridelkov in živil za zunanji trg za obdobje od 1. januarja do 30. aprila 2004	17332
5399. Uredba o obsegu izdaje, sestavinah, apoenih in glavnih znamenjih priložnosti kovancev ob 250-letnici rojstva Jurija Vege	17348
5400. Sklep o spremembah sklepa o ustanovitvi, organizaciji in delovnem področju Urada za enake možnosti	17348
5401. Odločba o napredovanju na mesto višje državne tožilke na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije	17349
5402. Odločba o napredovanju na mesto višje državne tožilke na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije	17349

OBČINE

BOROVNICA

5403. Sklep o zvišanju cen programov v Vrtcu Borovnica	17350
--	-------

BRASLOVČE

5404. Sklep o začasnem financiranju Občine Braslovče v letu 2004	17350
--	-------

BREŽICE

5405. Pravilnik o spremembah pravilnika o dodeljevanju posojil, nepovratnih sredstev in subvencioniranju obresti iz sredstev občinskega proračuna za pospeševanje razvoja majhnih in srednje velikih podjetij v Občini Brežice	17350
--	-------

CERKNO

5406. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Cerkno za leto 2003	17351
5407. Odlok o spremembi in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča	17352
5408. Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004	17353

CELJE

5409. Program priprave sprememb in dopolnitev zadalnega načrta Levi breg Voglajne – Aljažev hrib zazidava »Vender«	17353
--	-------

IVANČNA GORICA

5410. Odlok o spremembi odloka o proračunu Občine Ivančna Gorica za leto 2003	17354
5411. Pravilnik o sofinanciranju kmetijstva in gozdarstva iz proračuna Občine Ivančna Gorica	17356

LAŠKO

5412. Prostorske konference o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Laško za obdobje od leta 1986 do leta 2000 in srednjeročnega plana Občine Laško od leta 1986 do leta 1990 – dopolnitev v letu 2003 in o spremembah in dopolnitvah odloka o prostorsko ureditvenih pogojev za Občino Laško	17359
--	-------

MEDNARODNE POGODBE

89. Zakon o ratifikaciji Konvencije o mirnem reševanju mednarodnih sporov (MKMRMS)	2133
90. Zakon o ratifikaciji Evropskega kodeksa o socialni varnosti (MEKSV)	2149
91. Zakon o ratifikaciji Sporazuma o spremembah Srednjeevropskega sporazuma o prosti trgovini (MSSOPT)	2173
92. Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Hrvaške o enostavnejšem odpravljanju mejne kontrole v cestnem in železniškem prometu (BHREMK)	2175
93. Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Ciper o sodelovanju v boju proti terorizmu, nezakoniti trgovini s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu (BCYBTDK)	2182
94. Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Malte o sodelovanju v boju proti organiziranemu kriminalu, nezakoniti trgovini s prepovedanimi drogami, psihotropnimi snovmi in predhodnimi sestavinami, terorizmu in drugim hujšim kaznivim dejanjem (BMTOK)	2187
95. Zakon o ratifikaciji Sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Helenske republike o sodelovanju v boju proti kriminalu, še posebej proti terorizmu, nezakoniti trgovini s prepovedanimi drogami in organiziranemu kriminalu (BGRBKT)	2192
- Obvestilo o začetku veljavnosti mednarodne pogodbe	2196

ISSN 1318-0576

9 771318 057017

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo – Direktorica Ksenija Mihovar Globokar – Založnik Uradni list RS d.o.o. – Direktorica in odgovorna urednica Erika Trojer – Priprava Uradni list RS d.o.o. – Tisk Tiskarna SET, d.d., Vevče – Akontacija naročnine za leto 2003 je 24.000 SIT (brez davka), pri ceni posameznega Uradnega lista RS je vračunan 8,5% DDV – Naročnina za tujino je 66.000 SIT – Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke – Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 – Poštni predal 379 – Telefon tajništvo 425 14 19, računovodstvo 200 18 60, naročnine 425 23 57, telefaks 200 18 25, prodaja 200 18 38, preklici 425 02 94, telefaks 425 14 18, uredništvo 425 73 08, uredništvo (javni razpisi ...) 200 18 66, uredništvo – telefaks 425 01 99 – Internet <http://www.uradni-list.si> – uredništvo e-pošta: objave@uradni-list.si – Transakcijski račun 02922-0011569767 – Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana